

*Сөздүк «Кыргыз Республикасынын
Мамлекеттик тили жөнүндө»
мыйзамдын 25 жылдыгына карата чыгарылды*

Редакциялык кеңеш:

Э. Эрматов

А. Молдоканов

К. Жакыпбеков

М. Жээналиев

А. Жапанов

Б. Осмоналиев

А. Мамытов

А. Акаева

А. Супатаева

Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу
Мамлекеттик тил боюнча улуттук комиссия

К.Жакыпбеков, Э.Токтомамбетов

ОРУСЧА-КЫРГЫЗЧА
МЕДИЦИНАЛЫК
СӨЗ ДҮК

Түзүүчүлөрү:
А.Акаева, А.Сунатаева

БИШКЕК - 2014

УДК 614
ББК 51.1(2)
Ж 23

Жакыпбеков К., Токтомамбетов Э.

Ж 23 Орусча-кыргызча медициналык сөздүк / Түз.: А.Акаева, А.Супа-таева; Кыргыз Респуб. Президентине караштуу Мамлек. тил боюнча улут. комиссия. - Б.: Учкун, 2014 - 184 б.

ISBN 978-9967-17-041-4

Саламаттык сактоо кызматкерлерине, окутуучуларга, тил адистерине, студенттерге, адамдын эң башкы байлыгы болгон ден соолугуна кам көргөн ар бир жаранга арналып даярдалган бул сөздүк медицинага тиешеси бар түшүнүктөрдүн, атоолордун нукура кыргызча эквивалентин келтирип, маанисин чечмелейт, дары чөптөрдүн эне тибиздеги аттарын келтирет.

Ж 4101000000-14

**УДК 614
ББК 51.1 (2)**

ISBN 978-9967-17-041-4

© Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу
Мамлекеттик тил боюнча улуттук комиссия

БАШ СӨЗ

Калкты камтуу жагынан билим берүүдөн кийинки эле эң чоң тармак экендигин жана курагына карабай ар бир жаран саламаттыгын сактоого кам көрөөрүн эске алганда медициналык сабатты көтөрүүгө бардык эле мезгилде чоң маани берилип келген. Бекеринен элибизде “Биринчи байлык ден соолук” деп айтылбаса керек. Калкты медициналык тейлөөдө мамлекеттик мекемелер менен катар эле жекече иштеген дарылоо жайларына, дарыканалардын көптүгүнө, андагы дары-дармектердин түрлөрүнө шаа жетпей атаандаштыкка кеңири жол ачылып бараткан бүгүнкү жашоо турмушубузда карапайым калкыбыздын саламаттык жагынан сабатын көтөрүү олуттуу милдет экендиги талашсыз.

Эң бир татаал дарттардын дабасын таап, сары оорудан каксыз сакайтып жиберген салттуу билимге ээ болгон менен, көчмөн элибиз классикалык же расмий медицинадан, анын терминдик түшүнүктөрүнөн алыс болуп келгени түшүнүктүү. Совет бийлиги менен кошо өз ичибизден атайын билими бар, сабаттуу адистердин эки-үч мууну калыптанса да, акысыз, милдеттүү тейлөөгө ыңгайлашып алып, санитардык, медициналык агартуу жагынан жалпы деңгээлибиз кыйла төмөн болуп келгенин моюнга алышыбыз керек. Эми туташ коммерциялашкан бүгүнкү заманда оорунун себебин, дарынын жөн жайын билүүгө жашоо-турмуш көз көрүнөө мажбурлай баштады.

Ал эми дарттын, аны айыктыра турган дары-дармектердин аттары адатта башка тилде, башка тамгалар менен жазылган. Аны колдонуу боюнча сунуштар, нускамалар негизинен латын, көп учурда орус тилинде. Медицина тармагына мамлекеттик тил жаңы гана баш бакты. Оорулардын эл аралык квалификациясы орус тилинде деген шылтоо менен медициналык чөйрөдө иш кагаздарын орус тилинде жазуу өнөкөтү али күүсүндө.

Мамлекеттик тил боюнча улуттук комиссия өз мүмкүнчүлүгүн карап көрүп, ушул багыттагы өксүктү толуктоо максатында котормочу, медицина адистеринин талкуусунан кийин “Орусча-кыргызча медициналык сөздүктү” түзүп, окурмандарга тартуулап отурат.

Биз атактуу академигиз, кыргыз хирургиясынын атасы Иса Ахунбаевден тарта чыгып келген, өзгөчө сонку жылдары жарык көргөн бир катар котормо,

түшүндүрмө сөздүктөр менен таанышып чыгып, Каракол медициналык окуу жайы окутуучулары К.Жакыпбеков, Э.Токтомамбетовдордун авторлугу менен чыгарган сөздүгүн негиз кылып алдык. Аталган сөздүк медицинага тиешеси бар татаал түшүнүктөрдү, терминдерди кенири камтып, масштабы, улуттук туюнтмаларды, түгөйлөрдү тартуу даражасы, тил байлыгы, жатыктыгы, демек жалпыга жеткиликтүүлүгү, түшүнүктүүлүгү жагынан биздин купулубузга толуп, койгон талабыбызга ылайык келди.

Авторлор биздин өтүнүч боюнча топтоп берген дары чөптөрдүн кыргызча аталыштары, кыскартылган сөздөрдүн чечмелениши, медицинага тиешеси бар башка баалуу маалыматтар китептин аягына жайгаштырылды. Сөздүк баалуу котормолор менен толукталды.

Сөздүк саламаттык сактоо кызматкерлерине, медицина, тил адистерине, студенттерге, эң негизгиси өз тилин колдонгон карапайым калкка, тил үйрөнүүчүлөргө чоң кызмат өтөп берет деген ишеним бар.

**Кыргыз Республикасынын
Президентине караштуу
Мамлекеттик тил боюнча
улуттук комиссиянын
бөлүм башчысы**

А.Молдоканов

А

- абазия** - абазия (басуу жөндөмдүүлүгүн жоготуу)
- абдоминальный** - абдоминалдык (ич жак, курсак жак)
- абдуктор** - абдуктор (сыртка тарткыч (булчуң))
- абдукция** - абдукция (сыртка тартуу)
- аберрация** - аберрация (өзгөрүү, кыйшаюу. Дененин, мүчөнүн, клетканын бузуктугу)
- аборальный** - аборалдык (оозго каршы жак)
- аборт** - аборт (боюнан алдыруу, бойдон түшүү. Аборт - жасалма, өнөкөт, кокусуктан ж.б түрлөргө бөлүнөт)
- абразия** - абразия (кырып тазалоо)
- абсорбент** - абсорбент (сиңирип алгыч зат)
- абсорбция** - абсорбция (суюк аралашмадан заттарды сиңирип алуу)
- абстиненция** - абстиненция (1. баңгилердин, аракечтердин баңги заттарды, ичкиликтерди кескин түрдө албай калгандагы өзгөчө психикалык, физиологиялык абалы, өзүнөн-өзү баш тартуусу. Өтө кыйналган абал. 2. өзүн-өзү кармоо, токтотуу)
- абстракция** - абстракция (каймана түшүнүк)
- абсцесс** - абсцесс (ириңдөө, ирин тебүү, ириндик)
- абулия** - абулия (эрки боштук, эрксиздик, чечкиндүүлүктүн төмөндөшү же жоголушу)
- автоклав** - автоклав (жогорку басымдагы ысыктык менен микроорганизмдерди өлтүрүүчү аппарат)
- автоматизм** - автоматизм (дагды, маш, өнөкөт, көндүм)
- автоматизм сердца** - жүрөктүн автоматизми (жүрөктүн өзүн-өзү дүүлүктүрүүсү, дагды жүрөк, маш жүрөк, маш кыймыл ж.б.)
- автономная нервная система** - өз алдынча нерв системасы (негативдик нерв системасы деп да аталат)
- агалактия** - агалактия (эне сүтүнүн кайтышы)
- аггравация** - аггравация (оору сезимдерин күчөтүү)
- агглютинация** - агглютинация (суюктуктагы микробдордун, кан денечелеринин бири-бири менен жалгануу, чапташуу реакциясы)
- агглютинин** - агглютинин (жалгаштыруучу, чапташтыруучу зат, кан суюктугунда кездешет)
- агглютиноген** - жалгануучу, чапташуучу зат (кызыл кан денечелеринде болот)
- агрегация** - агрегация (биригүү, жыйылуу)
- агенты вредные, паталогические** - зыяндуу агенттер (таасир этүүчү

боль - оору
больница - оорукана, бейтапкана
больное место - ооруган жер
больной - кеселман, оорулуу, оорукчан, бейтап, ноокас, сыркоолуу, тумоолуу, дартмандуу, илдеттүү
большая ягодичная мышца - чоң соору булчуну
большеберцовая кость - жото жилик
большеротый - жаянооз
большие коренные зубы - азуу тиш
большие срамные губы - аялдын жыныс мүчөсүнүн чоң бырыштары
большой вертел бедренной кости - кашка жиликтин чоң урчугу
большой круг кровообращения - кан айлануунун чоң айлампасы
большой сальник - ич май
болячка - жара, ысык чыгуу
бомбаж консервов - консервалардын көбүшү, консерва банкасынын көөп кетиши
борода - сакал
бородавка - сөөл
борозда - жик, жылга
боры - тиш көзөгүч, көзөөч
ботулизм - жугуштуу вирустук оору, бузулган тамак заттарына уулануу
боязнь - коркуу
брадикардия - брадикардия (жүрөктүн жай кагышы)
брадипное - демдин жайлашы, жай дем алуу
брак - нике
бритоголовый - такыр баш
бред - жөөлүү, дөөрүү
бровь - каш
брожение - ачуу
бронх - бронх (колко)
бронхиальная астма - колко астмасы, колко муунтмасы
бронхиальное дерево - колко дарагы
бронхиолы - колкочолор

бронхит - бронхит (колконун ички катмарынын сезгениши)
бронхоаденит - бронхоаденит (колколук лимфа бездеринин сезгениши)
бронхопневмония - колко-өпкө сезгениши
бронхоскоп - колко көргүч (аспап)
бронхоспазм - бронхоспазм (колко кысылуу)
бронхостеноз - бронхостеноз (колконун тарышы)
бронхоэктазы - бронхоэктаздар (колко кеңейген дарт)
бруксизм - бруксизм (тиш кычыратуу)
бруцеллез - бруцеллез (бруцелла микробдору пайда кылуучу адамдын жана малдын жугуштуу, өнөкөт оорусу)
брыжейка - чычыркай (ичеги-карындын кан тамыр жайгашкан чели)
брюхо - курсак, ич
брюшина - кирич, ич чел, ичтин боз чели
брюшко - курсак
брюшная аорта - курсак толтосу
брюшная полость - ич же курсак көндөйү
брюшное дыхание - курсак деми же курсак дем алуусу
брюшной пресс - курсак чыйралтмасы
брюшная стенка - курсак керегеси
брюшной тиф - ич келте
бубон - без шишиги
бугор - дөмпөк, домпок
бугор зрительный - көрүү дөмпөгү
бугорок - дөмпөкчө, домпокчо
бугристость - бүдүрчө, быдыр
бугристый - бүдүрлүү, быдырлуу
буж - сүмбө
булла - ыйлаак
булимия - булимия (ачкалык сезим, обору толбоо, тамакка тойбоо)

бурса - бурса (муун кабынын баштыкчалары)
бурсит - бурсит (муун кабынын баштыкчаларынын сезгениши)
быстроглазый - шок, ойноок көз
бычьё сердце - чон жүрөк, өтө чоңоюп кеткен жүрөк

бюгель - жаа, дого
бюгельный протез - доголуу жасалма тиш
БЦЖ - БЦЖ (куркак учукка каршы эмдөөчү зат)

В

вагина - кын
вагинит - вагинит (кындын сезгениши)
вагус - вагус (тармактуу нервдин чогулуп кыскартылган түрү)
ваза - ваза (лимфа же кан тамырлардын латынча аталышы)
вазоконстрикция - вазоконстрикция (нерв дүүлүгүүдөн кан тамырлардын тарышы)
вазолигатура - вазолигатура (кан тамырды байлоо)
вазотомия - вазотомия (эркектин урук түтүгүн узунунан тилүү)
вазэктомия - вазэктомия (эркектин урук түтүгүнүн жараксыз бөлүгүн кесип салуу)
вакуоль - вакуоль (клетка ичиндеги көбүкчө, ыйлаакча, бүдүр)
вакуум - абасыз боштук
вакуум отсос - сордургуч-боштук, вакуум-сордургуч
вакцина - вакцина (эмдөөчү зат, эмзат)
вакцинатор - вакцинатор (эмдегич)
вакцинация - вакцинация (эмдөө)
валгус - валгус (бут же колдун сыртка кайрылып калуусу)
ванна (ножная, грязевая, родонозная и т.д.) - ванна (1.чөмүлүү; 2. чөмүлүүчү идиш, чөмүлткүч)

ванная - ванна бөлмөсү
варикозное расширение вен - көк тамырлардын кеңейиши, көк тамырлардын көөп чыгышы
вариолид - вариолид (чечектин жеңил формасы)
варицелла - суу чечек
варолиев мост - Варолий көпүрөсү
васкулит - васкулит (кан жана лимфа тамырларынын сезгениши)
вата - кебез
вдох - дем алуу, дем тартуу
вдохновение - эргүү, илхам, шыктануу
вдохнуть жизнь - жан киргизүү, жандандыруу
вдувание - үйлөө
вдыхание - дем тартуу
вегетарианец - вегетарианец (жаныбарлардын эт азыктарынан баш тарткан киши)
вегетативная нервная система - вегетативдүү нерв системасы (өрчүтүүчү нерв системасы)
вегетация - вегетация (өсүү, өрчүү, тамыр жаюу)
везикула - исиркек
везикулляция - везикулляция (денеге ыйлаакча пайда кылуучу дарылар)
везикулит - везикулит (эркектин урук ыйлаакчасынын сезгениши)

веки - кабак, көз капкактары
вена - көк кан тамыр
вена головная - баш жаккы көк тамыр
вена непарная - сыңар көк тамыр
вена основная - негизги көк тамыр
вена полунепарная - жарым сыңар көк тамыр
вена срединная - ортолук көк тамыр
вена центральная - өзөк көк тамыр
вена яремная - күрөө көк тамыр
вененум - вененум (жаныбарлардын уусу)
венепункция - венепункция (венаны саюу, кан тамырды саюу)
венерические болезни - учунуу оорулары
венерология - учунуу оорулары жөнүндөгү илим
вечный синус сердца - жүрөктүн тажылык кобулу
венозное давление - веналык басым
венозные сплетения - көк тамырлардын чатышы
венозный застой - көк тамыр солгундоосу
венозная кровь - көмүр кычкыл газына каныккан кан (вена каны)
венесекция - венесекция (венаны тилүү, кесүү)
вентиляция легких - өпкөнүн желдетилиши
вентральный - ич жак (дененин алды жагы, маңдай жагы)
венула - венула (эң кичине көк тамыр)
вербигерация - вербигерация (маанисиз бир сөздү кайталоо, жин оорусунда кездешет)
вертикальная линия - тик сызык
вертлужная впадина - жамбаш чөйчөгү, чункуру
вернечелюстная пазуха (Гайморова) - үстүнкү жаак кобулу (Гаймор)

верхняя полая вена - жогорку көңдөй тамыр
верхняя челюсть - үстүнкү жаак
вес - 1. салмак, 2. бедел, кадыр
веселое настроение - куунак көңүл, жарык маанай
веснушки - сепкил
вестибулярная система - дененин мейкиндиктеги абалын сезүүчү мүчөлөрдүн системасы
ветряная оспа - суу чечек
вещество межклеточное - клетка аралык зат
вещество серое - боз зат
вещество студенистое - килкилдек зат
взвешивание - таразага тартуу
взгляд - көз караш
вздутие - көбүү
взор - көз жиберүү, назар таштоо
взятие крови - кан алуу
вибрационная болезнь - термелүү оорусу
вибрация - вибрация (титирөө, термелүү, чайкалуу, теңселүү, калтыроо, дирилдөө)
вибрион - вибрион (үтүр же жаа сымал бактерия)
виварий - виварий (илимий изилдөө үчүн жаныбарларды баккан жай, айбанаткана)
вивсекция - вивсекция (тирүүлөй кесүү, тажрыйба жүргүзгөн айбанаттарга операция жасоо)
вид - түр, өң, ыраң, түспөл
визуальный - визуалдуу (көрүүгө мүмкүн болгон нерселер)
визус - визус (көздүн курчтугу)
вилочковая железа - (“тимус” - айры сымал) богок беzi
виргинитас - виргинитас (жалпысынан эркекке окшош аял)
вирго - вирго (жыныстык катнашта боло элек аялзаты)

вирилис - вирилис (эркекке мүнөздүү деген мааниде)
вирилизм - эркек мүнөздүүлүк
виртуозный хирург - өтө чебер, өтө тез кыймылдаган хирург
вирулентность - илдеттүүлүк
вирус - вирус (өтө майда оору козгогучтар, оору козгогуч клеткасыз микробдор)
вирусемия - вирусемия (денедеги айланган кандын ичинде вирустун болушу)
вирусный гепатит - сарык, жугуштуу сарык
вирусурия - вирусурия (заарада вирустун пайда болушу)
висок - чыккый
височная кость - чыккый сөөк
вита - вита (өмүр, жашоо)
витальный - виталдуу (жашоо үчүн, өмүрүндө болгон маанисинде)
витамины - витаминдер (жашоо үчүн керектүү органикалык заттар. “Вита” - лат. - өмүр, “амин” - органикалык заттын жыйындысы)
вителиго - ала
вкус - 1. даам, 2. табит
влагалище - кын
влажная гангрена - чылпылдак гангрена
влажное обертывание - нымдуу ороо
влажный язык - нымдуу тил
вливание - дарыларды куюу
внутренний сетчатый аппарат клетки (комплекс Гольджи) - (Гольджи тутуму) клетканын ички тор аппараты
внутренности - ички мүчөлөр
внутриутробный - курсактагы, жатындагы
внушение - ишендирүү
врачебная тайна - дарыгерлик сыр
водное отравление - суудан уулануу

водянистая влага - суулуу ным
водянка - суу шишимик, күпчөк, чер, килен, түп
военно-медицинская подготовка - аскердик-медициналык даярдоо
возбудимость - дүүлүккүчтүк, жээлигүү, бүйүр кызыгандык
возбудитель - козгогуч, дүүлүктүргүч, жээликтиргич, бүйүр кызыткыч
возбуждение - дүүлүгүү, козголуу, бүйүрү кызуу, жээлигүү
возвратный тиф - тердеме, кайталанма келте
возраст - курак, жаш
волдырь - ыйлаак, күдүрөк, бүлтүк
волнение - сүрдөө, толкундануу
волокна - талча, була
волос - чач, түк, жүн
волосяная луковица - кыл, чач, жүн бүдүрү
волчанка красная - канчоо
волчанка туберкулезная - тери кургак учугу
волчья пасть - жырык таңдай
воля - эрк, кайрат
вомуция - кусуу (тамакты көп кусуу)
воображение - кыял, элестетүү
воронка гипоталамуса - гипоталамустун куйгучу
ворота инфекции - илдет капкасы, инфекция уюгу
воротная вена - капка тамыр
ворсинка - чачык, кыл
восковой - керсары, саргыч, купкуу, кумсарган, мом кейптүү
воспаление - сезгенч, сезгенүү
воспаление брюшины - киричтин сезгениши
воспаление легких - кагын, өпкөнүн сезгенүүсү
вспоминание - эске түшүрүү, эскерүү, эстөө

восприимчивость - сезимталдык, тооткучтук
воспроизведение - тукумдоо, тукум калтыруу
восстановительное лечение, реабилитационное лечение - толук сакайтуу, калыбына келтирип дарылоо
вош - бит (мите)
впалый - чункурайган, чүнүрөйгөн
вправление вывиха - чыкканды салуу, чыккан сөөк тутумун кайра ордуна келтирүү
врач - врач, дарыгер
врачебная амбулатория - дарыгерлик эмкана
врачебно - консультационная комиссия (ВКК) - дарыгердик кеңешчилик комиссиясы (ДКК)
врачебное назначение - дарыгерлик дайындоо
вредное пространство - зыяндуу, кооптуу мейкиндик, боштук
врезывание - жыруу
врожденная - тубаса
врожденный порок сердца - жүрөктүн тубаса кемтиги
вросший ноготь - матырылган тырмак
всасывание - синирүү, соруу
вскармливание - тамактандыруу
вскрытие - союу, жаруу, ачуу, тилүү (операция)
вспухнуть - шишүү
втирание - сыйпоо, сүйкөө
втянутый живот - кабырылган ич, тартылган ич
вульва - вульва (аялдын жан жери)
вульвит - вульвит (жан жердин сезгениши)
вульгаризация (лат.) - вульгаризация (одонолук, бузуктук, осолдук, адепсиздик)

вульгарный (лат.) - вульгардуу (одонно, бузук, осол, адепсиз)
вульнерация - вульнерация (жаралануу, бүтүн дененин чегилиши)
вундеркинд - (нем.) - вундеркинд (зээндүү, шыктуу, таланттуу бала)
вшивость - биттөө
вывих - чыгып кетүү, сөөк тутумунун чыгып кетүүсү
выводные протоки - бөлүп чыгаруучу түтүкчөлөр, жикчелер, каналдар
выделение - бөлүп чыгаруу
выдох - дем чыгаруу
выемка - оюкча, чункурча
выздоровление - айыгуу, сакаюу
выйная связка - шили
выкидыш - бойдон түшүү
выносящие сосуды - алып кетүүчү тамырлар
вынужденное положение - аргасыз абал
выпрямление - түзөтүү, түзөлүү
выпускник - бүткөргүч, чыгаргыч, бүтүрүүчү
вырезка - оюк
выскабливание - кыруу, тазалоо (операция)
выслушивание - тыңшоо, угуу
выстукивание - тыкылдатуу, каккылоо
высшая нервная деятельность - жогорку нерв ишмердиги, аракетти
высыпание - чыбырчыктоо
вытяжение - чоюу, тартуу
вытяжка - ширинди
выхаживание - багып чоңойтуу, багып чыгаруу
вяжущие средства - куудуратуучу каражаттар
вязкость крови - кандын илээшкектиги
вялость - алсыроо, шалдаюу, шалдыроо

Г

габарит - габарит (өлчөм, көлөм)
габитус - габитус (кебете), келбет
газ ядовитый - уулуу газ
газовая гангрена - газдуу гангрена (желгабыз)
гайморит - гайморит (үстүңкү жаак кобулунун сезгениши)
галогены - галогендер (галоген дары тобундагы элементтердин туздары, дезинфектант катары колдонулат)
галлюцинация - галлюцинация (жалган жин сезимдер, көзүнө кандайдыр бир нерсенин көрүнүшү)
гамет - гамет (жыныс клетка)
ганглия - ганглия (нерв түйүнү)
гангрена - гангрена (чирүү, жансыздануу)
гармония - гармония (шайкештик, айкаштуулук)
гастралгия - гастралгия (ашказандын себепсиз катуу оорушу)
гастрит - гастрит (ашказандын сезгенүүсү)
гастроскопия - гастроскопия (карынды көрүү/ашказанды аппарат менен)
гастроэнтерит - гастроэнтерит (карын менен ичке ичегинин сезгениши)
гастроптоз - гастроптоз (карындын төмөн түшүшү)
гастрорагия - гастрорагия (карындан кан агуу)
гастроррафия - гастроррафия (карынга тигиш салуу)
гастросукорея - гастросукорея (карын маңызынын өтө көп бөлүнүүсү)
гастротомия - гастротомия (карын тилүү, кесүү (операция))
гастроцеле - гастроцеле (карындын бир жак капталынын чоюлуп кетиши)

гашиш - наша
гебефрения - гебефрения (жыныстык жетилүү мезгилинде байкалуучу жин, шизофрениянын бир түрү)
гелиоз - гелиоз (күндүн ысыгынын урушу)
гель, желе - килкилдек
гельминтозы - гельминтоздор (мите курттуу илдеттер)
гельминтология - гельминтология (мите курттуу илдеттер жөнүндөгү илим)
гельминты - гельминттер (мите курттар)
гема - кан
гемангиомы - гемангиома (кан тамырдын шишиги)
гематология - гематология (кан жөнүндө илим)
гематома - гематома (кандуу шишик, кан шишик)
гематопное - кан түкүрүү
гематорея - гематорея (кандын өтө көп агышы)
гематоцеле - гематоцеле (дененин бир жерине кандын жыйылып, топтолуп калышы)
гематоцелия - гематоцелия (ичке кан толуу)
гемеллус - гемеллус (кош, түгөй, эгиз)
гематурия - гематурия (кан сийүү)
гемиатрофия - гемиатрофия (дененин бир жак бөлүгү же бир гана жеринин кичирейиши)
гемикрания - гемикрания (баштын бир жак бөлүгүнүн оорушу)
гемералопия - гемералопия (тоок сокур, карангыда көрбөй калуу)
гемолиз - гемолиз (кызыл кан эбелекчелеринин эриши)

геморрой - геморрой (көк баш көтөн чучуктун көк кан тамырынын кеңейип кетиши жана андан кан агуусу)

гемотемезис - гемотемезис (кан кусуу)

гемиплегия - гемиплегия (бир тарабына, бир өрөөнүнө эпкин тийүү, шал болуу, бир тарабынын иштебей калуусу)

гемоглобин - гемоглобин (“гемо” - гр. кан, лат. “глобус” тоголок. Гемоглобин канга түс берип, өпкөдөн кычкылтекти тканга ташып баруу кызматын аткарат)

гемодиализ - гемодиализ (жасалма бөйрөк менен кан тазалоо)

гемолитическая желтуха - кан эриген сарык, кан сарык

гемопоз - гемопоз (кан жасоо)

геморрагия - геморрагия (канталоо, кан ширөө)

гемостаз - гемостаз (кан токтоо, кан токтотуу)

гемоторакс - гемоторакс (көкүрөк көңдөйүнө кан куюлуу, топтолуу)

гемотрансфузия - гемотрансфузия (кан куюу)

гемофилия - гемофилия (кан уюу начарлаган тубаса кан токтобос дарт)

генеалогия - генеалогия (тек, тукум, урук тарыхы)

генезис - генезис (жаралыш, чыгыш, пайда болуш)

генерализация - жалпылоо, таралуу

генерализация болезни - дарттын жайылышы, таралышы

генеральная уборка - баштан аяк тазартуу

генеративные клетки - генеративдик клеткалар (жыныс клеткалары)

генерация - генерация (төрөлүү, өндүрүү, туулуу)

генетика - генетика (организмдердин

тукум куучулугу жана өзгөргүчтүгү жөнүндө илим)

гениталий - гениталий (жыныс мүчөлөрү)

генотип - генотип (организмдеги укумдан-тукумга берилүүчү касиеттердин жыйнагы)

гены - гендер (тукум куучулуктун бирдиктери)

гепатит - гепатит (боор сезгениши)

гербициды - гербициддер (отоо чөптөрдү жоготуучу химиялык заттар)

гериатрия - гериатрия (герентологиянын бир бөлүгү болгон, улгайган адамдардын дарттарын изилдей турган илим)

герметическая повязка - герметикалык таңгыч (жылчыксыз таңгыч)

герминация - герминация (төрөлүү, өсүү)

геронтология - геронтология (биологиялык картаюу жөнүндөгү илим)

герпес - учук

гетереопластика - бөлөк чоочун адамдын мүчөлөрүн жалгаштыруу (опер.)

гетерогенный - гетерогендүү (дененин жаралышындагы ар түрдүүлүк, тукум боюнча бирдей эместик)

гетерозигота - тайкы тек

гиалиновый хрящ - айнек сымал кемирчек

гиалит - гиалит (көздүн айнек сымал этинин сезгениши)

гибель - өлүм, өлүү, кыйроо, жок болуу, ажал, каза болуу

гибнуть - өлүү, кыйроо, жок болуу

гибрид - гибрид (аргын, жаңы түр, урук, тек, сорт, тукум)

гигант - алп, эң зор, дөө, эң чоң

гигантизм - бойдун өтө узарышы, куркууюу

гигиена - гигиена (тышкы чөйрөнүн таасири жана ден соолукту сактоо жөнүндө илим)

гигиеничный - гигиеналык (таза, гигиеналык эрежелерге жооп берүүчү шарт)

гигроскопический - ным сиңирүүчү

гидраденит - гидраденит (тер бездеринин сезгениши)

гидратация - гидратация (суулануу, суунун затка биригиши)

гидро - суу

гидрогенизация - гидрогенизация (суутектин заттарга биригиши)

гидролиз - гидролиз (суунун таасиринен химиялык ажыроо)

гидронефроз - гидронефроз (бөйрөк ткандарынын кичирейип, ордуна суу толуусу, бөйрөк чери)

гидротерапия - суу менен дарылоо

гидроцеле - гидроцеле (калтага, умага суу толуу)

гидроцефалия - гидроцефалия (жүлүн айланасына, мээнин коңулдарына суунун өтө көп толуп кетиши, баш чери)

гимен - кыздык

гимнастика - гимнастика, машыгуу, көнүгүү

гимнастика утренняя - таңкы машыгуу

гингивит - гингивит (бүйлөнүн сезгениши)

гинекология - гинекология (аялдардын жыныс мүчөсүнүн дарттарын изилдөөчү илим)

гипогения - гипогения (астынкы жаактын өспөй калышы), кем ээк

гипербилирубинемия - канда билирубиндин көбөйүшү

гиперволемия - гиперволемия (кандын суюктугунун көбөйүшү)

гипергидратация - гипергидратация (денеде суунун көбөйүшү)

гипергидроз - терчил

гипергликемия - гипергликемия (канда канттын көбөйүшү)

гиперемия - гиперемия (дененин бир жерине кан толуу, кызаруу)

гиперкреатинемия - гиперкреатинемия (канда креатининдин көбөйүшү)

гиперпигментация - гиперпигментация (теринин өңү түсүнүн өзгөрүшү, карарышы)

гиперплазия - гиперплазия (клеткалардын көбөйүшү)

гиперметропия - гиперметропия (алыстан жакшы көрүү)

гиперсаливация - гиперсаливация (шилекейдин көп бөлүнүүсү)

гипертемия - гипертемия (шилекей чууруу)

гипертония - гипертония (артериялык кан басымдын жогорулашы)

гипертрихоз - түктүүлүк

гипертрофия - гипертрофия (органды жана тканды түзүүчү элементтердин көбөйүшүнөн көлөмдүн чоңоюшу)

гипноз - гипноз, көз боёочу, сөз менен таасирлентүү

гиповолемия - гиповолемия (кандын көлөмүнүн азайышы)

гипогликемия - гипогликемия (канда канттын азайышы)

гиподонтия - гиподонтия (тиш кемдиги)

гипоксия - гипоксия (ткандагы кычкылтектердин өлчөмүнүн азайышы)

гипоплазия - гипоплазия (мүчөлөрдүн, ткандардын кем өсүүсү)

гипосаливация - гипосаливация (оозу кургоо, шилекейдин аздыгы)

гипоталамус (промежуточный мозг) - аралык мээ

гипотеза - гипотеза (илимий негизделген божомол)

гипотенор - гипотенор (алакандын баш бармак туш дөңчөсү)

гипотермия - гипотермия (дененин муздоосу)

гипотиреоз - гипотиреоз (калкан бездин ишинин начарлашы, андан пайда болгон оорулар)

гипотония - гипотония (кан басымынын төмөндөшү)

гипотрофия - гипотрофия (мүчөлөрдүн кичирейүүсү)

гипофиз - гипофиз (мээнин негизиндеги ички секреция беши, мээнин төмөнкү өсүндүсү)

гипсус - гипсус (каректин көлөмү бир калыпта бат куушурулуп же жазылып, алмашылып туруусу)

гипс - гипс (таңгычка колдонуучу зат, минерал, ак таш)

гипсофобия - гипсофобия (бийиктиктен коркуу, баш айлануу)

гипургия - гипургия (оорулууну багуу, ага жардам берүү)

гирсутизм - гирсутизм (денесин жүн баскан адам)

гистология - гистология (ткандар жөнүндө илим)

гладкие мышцы - жылма булчуңдар

глаз - көз

глазница - көз чарасы

глазное дно - көз көндөйүнүн түбү

глазное яблоко - көз алмасы

глазные болезни - көз оорулары

глаукома - глаукома (көз басымы жогорулаган дарт)

глисты - мите курттар

глобулины - глобулиндер (белоктордун кеңири тараган түрү)

гломерулонефрит - гломерулонефрит (бөйрөк түйдөкчөлөрүнүн сезгениши)

глоссалгия - глоссалгия (тил оору, тил сыздоо)

глоссит - глоссит (тилдин сезгениши)

глотание - жутуу

глотка - кулкун

глоток - ууртам, жутум

глубокое дыхание - терең дем алуу

глухой - дүлөй, керен

глухой голос - жапыс үн

глухонемой - дүлөй-дудук (төрөлгөндө эле укпай, сүйлөөгө үйрөнбөй калган абал)

глухота - керендик, дүлөйлүк

глюкоза - глюкоза (жүзүм канти)

гниение - чирүү

гнида - сирке

гнилостные микробы - чириткич микробдор

гноеродные микробы - ириндеткич микробдор

гноесодержащая моча - ириндүү сийдик

гноиться - ириндөө

гной - ириң

гнойная инфекция - ириндүү илдет, дарт, оору

гнойная рана - ириндүү жараат

гнойник (абсцесс) - ириндик

гнойное воспаление - ириндүү сезгенүү

гнойный отит - кулактын ириң аккан оорусу, булак

гносеология - гносеология (таануу теориясы жөнүндөгү окуу)

гнусавость - мурду менен сүйлөө, мыңкылдоо

голова - баш

головка - кичинекей баш

головной мозг - мээ

голод - ачка, ачкалык, ачкачылык, ачарчылык

голодание - ачка болуу, тамак ичпөө

голодовка - ачкачылык

голос - үн, добуш
голосовая связка - үн байламтасы
гомопластика - гомопластика (кан-
даш туугандарынын мүчөлөрүн
жалгаштыруу (операция))
гомозигота - бирдей тек
гонит - тизе муунунун сезгенүүсү
горб - өркөч, бүкүр
горбатый - бүкүр
горло - тамак, алкым
гортань - коко
госпитализация - ооруканага жаткы-
руу
гранула - гранула (айрым клеткалар-
дын протоплазмасындагы урук-
чалар, данча, дан сыяктуу бүртүк,
бүртүкчө)
гранулезный - бүртүктүү
грануляция - грануляция (кесилген,
жарадар болгон жердин эти өсүп, ка-
лыптануусу)
графология - графология (мүнөзүн
билүү үчүн адамдын жазуусун изил-
деп окуу)
графомания - графомания (жазууга
дартмандуу ышкылык, шык, пайда-
сыз чыгармачылык)
грациозный - көркөм (кооз, сымбат-
туу, келишимдүү)
грация - грация (кооздук, көркөмдүк,
келишимдүүлүк, сымбаттуулук)
гребень - кыр
грелка - грелка (ичине суу куюлуучу
жылыткыч көлөм)
грибок - мите козу карын
грибковая инфекция - мите козу ка-
рын
гримаса - мурдун чүйрүү, бетти кый-
шандатуу
грипп - грипп (сасык тумоо)
громадный - өтө чоң (балкан тоодой
М: балкан тоодой шишимик болуп-
тур)

громовой голос - күркүрөгөн үн
грудина - төш сөөгү
грудная клетка - көкүрөк тутуму,
клеткасы
грудная кость - төш сөөгү
грудная жаба - көкүрөктү мыжыган
жүрөк оорусу
грудная железа - эмчек бези
грудное вскармливание - эмчек
эмизүү
грудное молоко - эмчек сүтү
грудной голос - коңур үн
грудной ребенок - эмчектеги бала
грудные позвонки - арка омуртка-
лары
грудная полость - көкүрөк көндөйү
грудь - көкүрөк, төш
грузный человек - семиз, эпсиз, эти
оор адам
группа крови - кан топтору, кан тай-
пасы
грыжа - чурку
грызть - кемирүү, чайноо
грязь лечебная - дары баткак
гундосит - гундосит (киңкилдөө, мур-
ду менен сүйлөө)
годовалый ребенок - бир жашар бала
голень - шыйрак
головная боль - баш оору
головокружение - баш айлануу
голография - голография (нерсенин
көлөмдүк сүрөтүн алуу усулу)
голодный желудок - ач карын
голосистый - күркүрөгөн, шанкыл-
даган, дарылдаган
голубые глаза - көк көз
голый - жылаңач
гомеопатия - эң аз өлчөмдөгү дарылар
менен дарылоо усулу
гомеостаз - ички чөйрөнүн туруктуу-
лугу
гомогенный - гомогендүү (тутуму
жана түзүлүшү боюнча бир түрлүү
заттар)

гомосексуализм - гомосексуализм (бирдей жыныстууга кумардануу, бачалык)

гомосексуалист - гомосексуалист (бача)

гомойотермные животные - дене табы туруктуу жаныбарлар

гонады - жыныс бездери

гонорея - гонорея (сүзөк), жыныстык оору

горбоносый - кочкор тумшук, куш тумшук

горечи - ачуу нерселер (дарылар)

горечь - 1. ачуу даам;

2. кайгы, чер, ыза

горизонтальная линия - түз, горизонталдык сызык

гормоны - гормондор (физиологиялык активдүү заттар)

горная болезнь - түтөк

гороховидная кость - буурчак сымал сөөк

горсть - ууч

горчить - кермек даамдануу

горшок - күлтүк, заң, заара тоскуч

горячий - 1. ысык; 2. кызуу кандуу, жеңил мүнөздүү

госпиталь - аскердик оорукана

губчатое вещество - кемик, кемик зат

губы - эриндер

губы половые - жыныс бырыштары

гуманизм - адамгерчилик, инсандын эркиндиги, кадырын таануу

гурман - тамактын чүйгүнүн баалоочу

гуслиная кожа - тери түктүү

густой бас - жоон, корулдук үн

Д

давление кровяное - кан басымы
давящая повязка - кысуучу тангыч, кысып таңуу

дикрион - дикрион (жаш чыгуучу тешиктенин алдыга караган урчугу)

дакриоррея - дакриоррея (көздөн дайыма жаш агуу)

дакриосингс - дакриосингс (жаш чыгарчу бездин сезгениши)

дакриоцистит - дакриоцистит (көздүн жашы топтолгон каптын сезгениши, чыпык)

дактилалгия - дактилалгия (манжалардын сыздап ооруну)

дактилология - дактилология (дүлөйдудуктарды кол менен сүйлөтүүгө үйрөтүүчү илим)

дактилосимфиз - дактилосимфиз

(манжалардын бири-бирине чапталып өсүүсү)

дактилоскопия - дактилоскопия (манжалардын тери издерин изилдеп көрүү)

дактилоспазм - дактилоспазм (манжалардын карышып калышы)

дактиль - бармак, манжа

дальнозоркость - ыраактан жакшы көрүү

дальтонизм - дальтонизм (көздөрдүн тубаса түс ажырата албастыгы)

дантист - дантист (дарыгер, тиш салуучу дарыгер)

дарвинизм - дарвинизм (тирүү жаратылыштын өнүгүүсү жөнүндө окуу)

двенадцатиперстная кишка - он эки эли ичеги

двигательный анализатор - кыймылдык анализатор, кыймылдык талдагыч

двигательный аппарат - кыймылдаткыч аппарат

двоение - кош көрүнүү

двойня - эгиз

двубрюшная мышца - ичтин кош булчуну

двухглавая мышца - эки баштуу булчуң

двухстворчатый клапан - кош капкалуу клапан, тоскуч

двуяйцевая двойня - эки жумурткалык эгиз

дебильность - кем акылдык (жеңил түрү)

девазация - девазация (органдын кан тамырын кыркуу)

девственная плева - кыздык чел

девственность - кыздыгы бүтүндүк

дегазация - дегазация (уу заттарды залалсыздандыруу)

дегельминтизация - дегельминтизация (мите курттарды жоготуу)

дегенерация - дегенерация (клеткалардын, ткандардын өлүшүнүн бузулуусу)

дегидратация - денени, жаратты кургатуу, сууну айдоо

деградация личности - инсандын деградациясы (аң-сезиминен ажыроо)

дегустатор - дегустатор (тамактын сапатын баалагыч)

дегустация - дегустация (тамактын сапатын баалоо)

дежурный врач - кезметчи дарыгер

дежурство - кезметчилик

дезактивация - дезактивация (радиоактивдүү заттарды жоготуу, тазалоо)

дезартикуляция - дезартикуляция (муунду ажыратуу)

дезинвазия - дезинвазия (мите курттарды жок кылуу)

дезинсекция - дезинсекция (зияндуу чымын-чиркейлерди жоготуу)

дезинтоксикация - дезинтоксикация (уудан арылтуу, уусуздандыруу)

дезинфекция - дезинфекция (жугушсуздандыруу, микробдорду жоготуу)

дезинфектант - дезинфектант (дезинфекцияга колдонулуучу каражаттар)

дезинформация о болезни - дарт жөнүндө бурмаланган кабар, маалымат

дезодорант - дезодорант (жагымсыз жытты жоготкуч)

дезодорация - дезодорация (жытсыз кылуу, жагымсыз жытты жоготуу)

дезорганизация - функция организм-мүчөлөрдүн кызматынын бузулушу

дезориентация - багытын жоготуу, чаташуу

действие - аракет, таасир

деквалификация - деквалификация (квалификацияны, кесиптик билимди жана тажрыйбаны жоготуу)

декомпенсация - декомпенсация (өтөөнүн, мүмкүнчүлүктүн бузулушу)

декортикация - декортикация (мээнин кыртышынын иштебей калышы)

декстрокардия - декстрокардия (жүрөктүн оң жактан орун алышы)

декубитус - декубитус (кыймылдабай узак ооруган адамдын жамбаш, аркасынын оюлуп кетиши)

давление клеток - клеткадагы басым

делирий - делирий (жөөлүп жинденүү, коёнчук)

делирия - делирия (психикалык бузулууда, алкоголизмде, жинденгенде байкалуучу коёнчук - психоз)

дельсемин - дельсемин (акыл - эстен ажыроо, маңоо болуп калуу)

дельтовидная мышца - мүйү булчуну, тарам булчун

демаркационная линия - чек ажыратуу сызыгы

деменция - акыл-эстен ажыроо, келе-соолонуу

деминерализация - деминерализация (организмде минералдардын азаюусу)

демография - демография (калкты, анын өнүгүшүн изилдөөчү илим)

демонстрация больных - бейтаптарды көрсөтүү

дендриты - дендриттер (нерв клеткасынын сезимдик бутагы, өсүндүсү, талчасы)

дента - тиш

денталгия - денталгия (тиштин сыздоосу)

дентиция - дентиция (тиш чыга баштоо)

денудация - денудация (бир органдын кабыгын сыйруу, жылаңачтоо)

дентин - дентин (тиштин негизги заты, сөөк заты)

деонтология - деонтология (адамды айыктыруу тууралуу колдонула турган дарыгердик эрежелер жөнүндө илим)

деонтология медицинская - дарыгердин милдеттери жөнүндө окуу, дарыгердик салабат, медициналык кызматкерлердин жүрүм-туруму тууралуу окуу

депо крови - кан топтогуч

депрессия - депрессия (сары оору, чүнчү, басынуу, мунайымдык)

депульпация - депульпация (тиштин жумшак затын алуу)

дераденит - дераденит (моюн бездеринин сезгениши)

дератизация - дератизация (зыяндуу кемирүүчүлөрдү жоготуу)

дереализация - дереализация (оору адамдын аң-сезиминин бузулушу)

дерма - тери

дермагра - дермагра (теринин сыздап оорушу, невралгиясы)

дерматит - дерматит (теринин сезгенип кычышуусу)

дерматит буллезный геморрагический - кан исиркектүү тери сезгениши

дермалгия - дермалгия (тери нервчелеринин сыздап оорушу)

дерматоз - дерматоз (тери оорулары)

дерматозоозы - дерматозооздор (курттардан жуккан оорулар, м.: курт).

дерматология - дерматология (тери оорулары жөнүндө илим)

дерматофаги - дерматофаги (тери жегич курттар)

дерматофиброма - дерматофиброма (теринин шишик оорусу)

дерматофиты - тери мите козу карындары

дерматрофия - дерматрофия (теринин жукарып кетиши)

дермографизм - тери реакциясы

десенсибилизация - десенсибилизация (организмдин кандим реактивдүүлүгүн калыбына келтирүү, аллергиядан арылтуу, ашкере сезимталдыкты азайтуу)

десквация - десквация (теринин түлөшү)

десмургия - десмургия (тануу жөнүндө окуу)

десна - бүйлө

деструкция - деструкция (бузулуу, клетка жана ткандардын бузулушу)

деторождение - бала төрөө
детские болезни - балдар оорулары
детское место - баланын тону
дефекация - дефекация (зандоо)
дефект - кемчилдик, кемтик
дефективный ребенок - физикалык же психикалык жактан мандемдүү бала
дефектология - дефектология (мандемдүү балдардын өнүгүшүн окутуу жана тарбиялоо жолдорун изилдөөчү илим)
дефибриллятор - дефибриллятор (жүрөктү калыптандыргыч)
дефибрилляция - дефибрилляция (жүрөктү калыптандыруу)
дефлорация - дефлорация (кыздыктын тешилүүсү)
деформация - деформация (сыны кетүү, кейпи бузулуу)
децидуальная оболочка - түйүлдүктүн энелик кабыкчасы
диабет несахарный - кантсыз диабет
диабет сахарный - кант диабетти
диагноз - диагноз (оорунун аты, дарт наама)
диагностика - диагностика (дарт табуу, ооруну туура билип, атын туура таап, оорунун белгилерин өздөштүрүүгө үйрөткөн илим)
диарея - диарея (ич өтүү)
диартроз - диартроз (сөөктөрдүн муун менен биригиши)
диастема - диастема (кашка тиштердин арасынын жылчыгы, ачылышы)
диастола - диастола (жүрөк булчуңунун жазылышы)
диафиз - диафиз (жиликтин ортосу)
диафрагма - боор эт
дивертикул - дивертикул (кан тамырлардын, түтүктүү мүчөлөрдүн керегелеринин чекене кеңейиши)

диета - диета (мүнөз тамак)
диетика - диетика (тамак-аш тууралуу илим)
дидактилизм - дидактилизм (кош бармактуулук)
дизакузия - дизакузия (дүлөй, керен)
дизартрия - дизартрия (чулдурлук, кечтик)
дизентерия - дизентерия (ичегинин жугуштуу оорусу, дизентерия таякчасы козгогон ич өткөк)
дизерия - дизерия (заара бузулуу)
дизлалгия - дизлалгия (дабыш чыгаруунун начарлашы)
дизлекция - дизлекция (үн чыгарып окуунун бузулушу)
дизосмия - дизосмия (жыт сезүүнүн бузулушу)
дизостоз - дизостоз (сөөктүн өсүшүнүн бузулушу)
диенцефалон - диенцефалон (ортоңку мээ)
дигестия - дигестия (тамакты сиңирүү)
дикротизм - дикротизм (тамырдын удаалашып кагышы)
диктиома - диктиома (көз торчосунун шишик оорусу)
диктиопсия - диктиопсия (буюмдардын көзгө бүдөмүк көрүнүшү)
дикция - дикция (сүйлөө, айтуу тактыгы)
дилятатор - кеңиткич
диоптрия - диоптрия (каректин жарыкты чагылдыруу күчү)
диплое - жалпак сөөктөрдүн кемиги
диплопия - кош көрүнүү
диплоид - эки тектүү
дисбактериоз - бактериялардын шайкештигинин бузулушу
диски суставные - муун тегерекче кемирчеге

дискомфорт желудка - ашказандын тамакты өгөйлөшү, карындагы жагымсыздык

дискразия - дискразия (өтө арыктоо)

дискредитация медиков - дарыгерлердин кадырын, аброюн кетируү

дислогия - дислогия (тантыроо, байланышпаган кеп)

дислокация костей - сынганда сөөктөрдүн жылып кетиши

дисменорея - дисменорея (айыздын бузулушу)

дисметрия - дисметрия (кыймылдын ашкере болушу)

дисмия - дисмия (миканын бузулушу)

дисмнезия - дисмнезия (эстөөнүн, эстутумдун начарлашы)

диспансер - диспансер (поликлиника, ооруканасы бар, бейтапты башта дарылап, тиешелүү чара көрүүчү атайын медициналык мекеме)

диспансеризация - диспансерлештирүү, тереңдетип медициналык текшерүү (бейтаптарды каттап, дарылап, байкоо)

диспепсия - диспепсия (ич өтүү, ич өткөк)

диспепсия аппендикулярная - аппендикулярдык диспепсия (сокур ичеги учурунда ич өтүү)

диспепсия бродильная - күптүү болуу

диспетчер станции скорой неотложной помощи - тез жардам бекетинин иреттегичи

диспное - дем кыстыгуу, демигүү

диспропорция - диспропорция (колбуттун шайкештигинин бузулушу)

диссимилиация - диссимилиация (физиологиялык ажыроо же бөлүнүү)

диссимуляция - ооруну жашыруу

диссоциация - (1. психикалык процесстердин байланышынын бузулушу; 2. химиялык татаал молекулалардын жөнөкөй бөлүктөргө ажырашы)

дистальный - төмөнкү учу, алыскы учу

дистанция межвертельная - урчуктар аралыгы

дистанция межребешковая - кырлар аралыгы

дистанция межостная - урунчуктар аралыгы

дистиляция - дистилляция (айдоо, буулантып айдоо, суюктуктарды, аралашмаларды ажыратып тазалоо)

дистенция - дистенция (чоюлуу, көлөмү көбөйүү)

дистракция - дистракция (чыккан муунду эки жакка чоё тартуу)

дистония желудка - карындын жыйрылышынын бузулушу

дистрофия - дистрофия (зат алмашуунун бузулушу, ткандардын азыктануусунун бузулушу)

дистрофия алиментарная - алиментардык дистрофия (тамак аш кемчилдигинен келип чыгат), зат алмашуунун бузулушу

дисфагия - дисфагия (жуталбагандык, жутуунун бузулушу)

дисфункция - дисфункция (органдын ишинин бузулушу)

диурез - диурез (заара бөлүү)

диуретические средства - диуретикалык каражаттар (заара айдоочу каражаттар)

дифтерия - дифтерия (кептөөр)

дифтония - дифтония (кош үн чыгуу)

дифференциальная диагностика - дифференциалдык диагностика (талдап диагноздоо, оорунун атын талдап табуу)

диффузия - диффузия (заттардын бири-бирине таралып өтүп кетиши)
длительная болезнь - созулган оору
дно матки - жатын түбү
добавочные органы - кошумча мүчөлөр
добавочный нерв - кошумча нерв
доброкачественная опухоль - залалсыз шишик
доврачебная помощь - дарыгерге чейинки жардам
доза - доза, өлчөм, ченем
докорм - тойгузуучу тамак, кошумча тамактандыруу
доктор - доктор, доктур, дарыгер
долголетие - узак жашоо
доли головного мозга - мээ үлүштөрү
долото хирургическое - хирургиялык тешкич, искене (шайман)
доля легкого - өпкөнүн үлүшү
доминантный - басымдуу сапат, касиет
донор - донор, бирөөгө кан же орган берген киши
допинг - допинг (кыска убакытка күчөтүү, күчтөндүрүү үчүн берилүүчү дары)
дополнительные методы исследования - изилдөөнүн кошумча усулдары
дорсальный - жон жак, арка жак

достоверные признаки беременности - кош бойлуулуктун анык белгилери
драгия - драгия (коргогуч кабык менен капталган дары)
дремлющая инфекция - жугуштуу илдеттин денеге зыянсыз мезгили
дренаж - дренаж (суюктук чыгаргыч түтүктөр жана кездеме материалдар)
дренирование - суюктук чыгаруу
дробление клеток - клеткалардын бөлүнүшү, майдаланышы
дрожание - титирөө, калтыроо
дромоман - селсаяк, тентимиш
дромомания - селсаяктык, тентимиштик
дуга - дого, жаа
дуга аорты - толто догосу, жаасы
дуга позвонка - омуртка догосу, жаасы
дупло зуба - тиш көңдөй
дурман - меңдубана
душевнобольной - жин оорукчан, жин оорулуу адам
душевные болезни - жин оорулары
душный воздух - тумчуктурган аба
дыхание - дем, дем алуу
дыхательное горло - кекиртек
дыхательные органы - дем алуу мүчөлөрү
дыхательные шумы - дем табыштары
дышать - дем алуу

Е

евгеника - евгеника (тукум жакшыртуу жөнүндөгү илим)

евнух - евнух (акта, бычмал)

евнухоидизм - евнухоидизм (тубаса акта)

евстахиева труба - евстахий түтүгү, угуу түтүгү

евстахиит - евстахиит (евстахий түтүгүнүн сезгениши, угуу түтүгүнүн сезгенүүсү)

единица антитоксическая - токсинге каршы бирдик

единица действия (ЕД) - таасир бирдиги (ТБ)

единое целое - бир бүтүн

единство организма и среды - организмдин жана чөйрөнүн биримдиги

ежиться - бүрүшүү, курушуу

ектропион - ектропион (көз капкагынын сыртка түйрүлүшү)

емкость - сыйымдуулук, көлөм

ентропион - энтропион (көз капкагынын ичке түйрүлүүсү)

естественный иммунитет - табигый иммунитет

естественный отбор - табигый тандоо

естественный свищ - табигый тешик

еюнит - еюнит (кыл ичегинин сезгениши)

еюностомия - еюностомия (кыл ичегиге жасалма тешик жасоо)

еюноскопия - еюноскопия (кыл ичегинин бетин текшерүү)

еюнотомия - еюнотомия (кыл ичегини жаруу (оп.))

Ж

жаберные дуги - бакалоор догосу

жалить - чагуу

жало - жанчкы, ийне уу тиш

жалобы больного - бейтап баяны

жалость - аёо, боор оору

жар - эттин, дененин ысышы, дене табынын көтөрүлүшү

жаропонижающие средства - эт ысыганын төмөндөтүүчү каражаттар, ысыкты түшүрүүчү каражаттар

жгут - боолук

жгут закрутка - толгомо боолук

жгут кровоостанавливающий - кан токтотуучу боолук

жгуттики - чачыктар

жгучая боль - какшаган оору, ачышкан оору

жевание - чайноо

жевательная бугристость - тиштердин чайноо быдыры, бүдүрү

жевательные мышцы - чайнатуучу булчундар, чайноо булчундары

жевательный аппарат - чайноо аппараты

желвак - бөртөйүү, жаак булчундарынын чыңалуусу

железа вилочковая - богок бези, ачакей без

железа зубная - богок бези

железа околоушная слюнная - кулак түп шилекей бези

железа поджелудочная - уйку бези
железа поднижнечелюстная - астыңкы жаак асты, шилекей бези
железа подъязычная слюнная - тил асты шилекей бези
железа сальная - май бездери
железа шишковидная - тобурчак сымал без
железа щитовидная - калкан бези
железо-восстановленное - калыбына келген темир
железодефицитная анемия - темир жетишсиздиги, аз кандуулук, денеден темирди жетишсиз синирүүдөн, өздөштүрүүдөн келип чыккан аз кандуулук
железы - бездер (эң керектүү заттарды иштеп чыгуучу эпителиалдык клетка)
железы альвеолярно-трубчатые - исиркек-түтүк сымал бездер
железы альвеолярные - исиркек бездер
железы большие преддверия влажлища - кын астанасынын чоң бездери
железы бульбоуретальные - заара түтүгүнүн бездери
железы внешней секреции - сыртка бөлүп чыгаруучу бездер
железы желудочные - карын зил бездери
железы кишечные - ичеги зил бездери
железы кожи - тери бездери
железы лимфатические - лимфа бездери
железы луковичи преддверия - кындын оозунун түп бездери
железы молочные - сүт бездери
железы надпочечные - бөйрөк үстү бездери, бөйрөк бездери
железы небные - көмөкөй бездери (тандай бездери)

железы околощитовидные - калкан жанындагы бездер, калкан түп бездери
железы пищеварительные - тамак синирүүчү бездер
железы половые - жыныс бездери
железы потовые - тер бездери
железы серные - кулку бездери
железы слезные - жаш бездери
железы слизистые - былжыр суюктук чыгаруучу бездер, былжыр суюктук бездери
железы слонные - шилекей бездери
железы трубчатые - түтүк сымал бездер
железы эндокринные - ичке бөлүп чыгаруу бездери
железы эпителиальные - эпителий бездери
желоб - жылга
желоб барабанный - тарсылдак жылгасы
желоб запястья - кырк муун жылгасы
желоб пяточной кости - согончок жылгасы
желоб сонной артерии - күрөө тамыр жылгасы
желтая лихорадка - сары калтыратма, чиркейлер аркылуу берилүүчү жугуштуу оору
желтая связка - сары байламта, шили
желтая связка позвоночника - омуртка тутумунун сары байламтасы, шилиси
желтизна - саргыч, саргылт
желтое пятно сетчатой оболочки глаза - сары так, көздүн торчо, тордомо кабыгынын сары тагы
желтое тело - сары денече (жумурткалыкта)
желток - жумуртканын сарысы, уузтүйүлдүк көндөйү

желточная оболочка - ууз кабыгы
желточный мешок - ууз баштыгы
желточный проток - ууз түтүгү
желтуха - сарык (өтгүн былжыр кабыкчаларга, көзгө, териге жайылышынан саргарып кетүүсү)
желтуха гемолитическая - кан эрүүдөн пайда болгон сарык, кан сарык
желтуха инфекционная - жугуштуу сарык
желтуха обтурационная - өт түтүктөрүнүн бүтөлүшүнөн болгон сарык, бүтөмө сарык
желтуха печеночная - боор иштебей калганда пайда болгон сарык, боор сарыгы
желтушность - саргычтык, теринин жана былжыр челдердин саргыч түскө боёлушу
желтушный период - саргаруу, сарык мезгили
желтый костный мозг - сөөктүн сары чучугу, май чучук
желудок - карын, ашказан
желудочки - карынчалар
желудочки головного мозга - мээ карынчалары
желудочки гортани - коко карынчалары
желудочки малые - кичине карынчалар
желудочки сердца - жүрөк карынчалары
желудочная грыжа - карын чуркусу
желудочно-кишечный тракт - ичеги карын жолдору
желудочно-печеночная связка - карын-боор байламтасы
желудочное кровотечение - карындан кан агуу, кан кусуу
желудочное пищеварение - карында тамак эрүү, эритүү, сиңирүү
желудочное всасывание - карын-

да тамак сиңүү, ашказандын тамак сиңирүүсү
желудочные поля - карын талаачалары
желудочные складки - карын бүктөмдөрү
желудочные средства - ашказан дарылары, каражаттары
желудочные ямки - карын чуңкурчалары
желудочный сок - карын зили, маңызы
желчеобразование - өт зилинин пайда болушу
желчевыделение - өт бөлүп чыгаруу, өт чыгаруу
желчегонные средства - өт айдоочу каражаттар
желчнокаменная болезнь - өт таш оорусу
желчные камни - өт таштары
желчные капилляры - өт кыл тамырлар
желчные кислоты - өт кычкылдыктары, кычкылы
желчные колики - өт ташынын курч оорусу
желчные пигменты - өт түс бергичи, боёктору
желчные протоки печеночные - боордогу өт түтүктөрү
желчные пути - өт жолдору
желчные свищи - өт жолунун, түтүгүнүн жарыктары, тешиктери
желчные ходы - өт жолчолору
желчный общий проток - жалпы өт түтүгү
желчный пузырь - өт баштыгы
желчь - өт суюктугу, өт
жемчужные зубы - берметтей тиштер
женская половая клетка - аялдын жыныс клеткасы

женские болезни - аял оорулары, дарттары
женские половые железы - аялдын жыныс бездери
женские половые органы - аялдын жыныс мүчөлөрү
жесткие волосы - кайраттуу чач
жесткий - таш боор, ырайымсыз, катаал, эң жаман, эң катуу
жжение - ачышуу
живая ткань - тирүү ткань, жандуу ткань
живое существо - тирүү жандык
живой - тирүү, жандуу
живорождение - тирүү туулуу, төрөлүү
живорожденность - тирүү төрөлгөндүк, туулгандык
живот - ич, курсак
животная нервная система - жаныбардын нерв системасы
животные гомойотермные - дене табы туруктуу, жылуу кандуу жаныбарлар
животные позвоночные - омурткалуу жаныбарлар
животные пойкилотермные - дене табы туруксуз, муздак кандуу жаныбарлар
живучесть - жашоого болгон жөндөмүүлүк, ит жандуулук, жаны бек
живые вакцины - жандуу вакциналар
жидкая каша - буламык (тамак)
жидкость мозольная - чор суюктугу
жидкость околоплодная - чарайна, каканак суусу
жидкость отечная - чер, килең, шишимик суусу
жидкость протившоковая - шокко каршы суюктук

жизненная емкость легких - өпкөнүн тиричилик көлөмү
жизненная сила - жашоо күчү
жизненность - турмушка чыдамдуулук, жөндөмдүүлүк
жизненный процесс - тиричилик процесси
жизнеспособность - тиричилик жөндөмдүүлүгү, кудурети
жизнь - өмүр, турмуш-тиричилик, жашоо
жилистое тело - чымыр, кагелес, тарамыштуу дене
жилка - тарамышча
жины - тарамыштар, тамырлар
жир - май
жир брыжеечный - чычыркай май
жир бурый - күрөң май (ымыркайларда кездешет)
жир брюшинный - кирич май, казы
жир желудочный - карын май
жир костный - чучук майы
жир рыбий - балык майы
жирное сердце - май жүрөк, жүрөктү май басуу
жировая капсула - май кабыгы, май чели
жировая клетчатка - майлуу чарым
жировая опухоль, жировник - май шишиги
жировая ткань - май тканы
жировая эмболия - кан, лимфа тамырындагы май тыгындалуулары, тыгындалары
жировое тело глазницы - көз чарасынын майы
жировой обмен - май алмашуу
жировоск - май мому
жировые клетки - май клеткалары
жироподобное вещество - май сымал зат
жить - жашоо, тиричилик кылуу

жмуриться - жүлжүйтүү, сүзүү
(көздү) жумуу
жом - кыскыч (шайман)
**жом желудочно-двенадцатиперст-
ный** - карын он эки эли ичеги капка-
часы, бүйрүтмөсү

**жом подвздошно кишечно - слепо-
кишечный** - кара ичеги мөөн жап-
кычы
жужжание в ушах - кулак чуулдоосу,
тунуусу

3

заалеть - кызара баштоо, мала кызыл
болуу
забеременеть - бойго бүтүү
забеспокоиться - тынчы кетүү
забинтовать - даки менен тануу,
дакилөө
забитый ребенок - жүдөгөн, жүрөгү
өлгөн бала
забить голову - керексиз нерсе менен
баш катыруу
забияка - урушчаак, чыр
заболеваемость - оорукчандык, оору-
гандык, дарттуулук
заболевание - дарт, кесел, илдет, оору
заболеть (захворать) - ооруп калуу,
ооруп баштоо, сырकोолоо
забота - камкордук, кам, камылга,
түйшүк, сарамжал
забубенный - от кечер, жалындаган
забуддыга - аракеч, обу жок ичкич
забрюшинное пространство - кирич
артындагы кобул
забывчивость - унутчаактык
забыться - эстен тануу, эси ооп калуу
заварить лекарственные травы -
дары чөптөрдү демдөө
заведущий отделением - бөлүм баш-
чы
завершающая стадия болезни - оору-
нун кайткан мезгили
заветы Гипократа - Гиппократтын
осуяттары, керээзи

завитки ушной раковины - кулак
калканынын кайрылмасы
завоевать доверие больных - бейтап-
тардын ишенимине ээ болуу
заворот желудка - карын толгонуу,
карындын түйүлүп калуусу
заворот кишечника - толгонуусу,
ичегинин түйүлүп калуусу
завязать повязку - таңгыч таңуу,
байлоо
завянуть - соолуу, шалдыроо, алсы-
роо
загадочная болезнь - табышмактуу
дарт
загар - тотугуу, күнгө күйүү
загиб матки - жатындын бүктөлүшү
заглочное пространство - кулкун
артындагы кобул, көндөй
заглочный абцесс - кулкун ирини
(кулкун артындагы кобулга ирин
толуу)
заглушать боль - ооруганын басуу
заглянуть больного - бейтаптарды ка-
роо, бейтапка кирип чыгуу
загорелое лицо - күнгө күйгөн, тотук-
кан бет
зад - көчүк, май куйрук
задор - кайрат, кызуулук, шайырдык
задержка дыхания - дем токтотуу,
дем алууну токтотуу
задержка менструации - айыздын ке-
чигиши

задержка мочи - зааранын токтошу (эркектин жыныс беши чоноюп кетип, сийдик чыгуучу жолдун кысылуусу)

задержка роста - өсүүнүн кечигиши
задержка сердцебиения - жүрөк токтоосу, токтоло калуусу

задний канатик спинного мозга - жүлүндүн артка танабы, жипчеси

задний мозг - арткы мээ

задний проход - көтөн, арткы тешик

задний рог спинного мозга - жүлүндүн арткы мүйүзү

задняя продырявленная пластинка мозга - мээнин тешиктүү арткы тактачасы

задрожать - калтырай баштоо, дирилдей баштоо, титирей баштоо

задыхаться - күйүгүү

заеда - жамажайдын кесиги

зажечь надежду - үмүт отун жандыруу, үмүт козгоо

заживление - айыгуу, бүтөлүү

заживление раны - жарааттын айыгуусу

зажим - кыпчуур, кыскыч (шайман)

зажмурить глаза - көздү жүлжүйтүү, үлүрөйтүү, сүзүү

заика - кекеч

зайти к больному - бейтапка кирип чыгуу, кирип кетүү

закисленный организм - чыңалган, бышкан, чыйралган организм

закаливание - бышыктыруу, чыңоо, чыйралтуу

закалить здоровье - ден соолукту чыңоо

закапывать лекарство - дары тамызуу

закат жизни - өмүрдүн акыры, соңу, аягы

закашлять - жөтөлүү, жөтөлө баштоо

закинуть голову назад - башты чалкалатуу

заклеить рану - жараатты жабыштыруу, чаптоо, желимдөө

заклинание, заговор - арбоо, дарымдоо, дарым

заклочительная уборка - акыркы таалап жыйноо

заклочительный диагноз - кортунду дарт наама, оорунаама

закоченеть - сенейүү

закрутка жгут - толгомо боолук

закрытый перелом - жабык сынык

закупорка - кептелүү, тыгындалуу

закутать ребенка - баланы ороо, чулгоо, чүмкөө

залечить - айыктыруу, сакайтуу

заложенность носа - мурундун бүтүүсү

заложенность уха - кулак бүтүүсү

замазать мазью - мазь (шыбалма) менен шыбоо, майлоо

замедленное сердцебиение - жүрөктүн жай кагышы

заменители крови - кан алмаштыргычтар

заменители плазмы - плазма алмаштыргыч, кан суюктугун алмаштыруучу суюктуктар

замерзание - тоңуу, үшүү

замирание - жүрөк токтоо, убактылуу мемирешти

замкнутый характер - түнт мүнөз

замыслить - ниет кылуу, ойлоо

запах - жыт

запах изо рта - ооздун сасыгы

запирательная мембрана - жапкыч жаргак

запирательный канал - жапкыч канал

запить лекарство - дарыны ичүү

запнуться - мукактануу

запой - улантып ичүү
заполнять истории болезни - бейтап баянын толтуруу, жазуу
запоры - ич катуу, заң катуу
запустить здоровье - ден соолукту карабай коюу
запустить рану - жараатты ырбатуу, күчөтүп жиберүү
запущенная болезнь - ырбап кеткен, күчөп кеткен оору, дарт
запяться - кырк муун
заражение - жугуу, жуктуруу
заражение крови - канга жугуу, кан бузулуу
зараза - жугуш, жугуштуу илдет
заразные болезни - жугуштуу илдет, оорулар
заращение - бүтүп калуу, жабылуу
зарезать - союу, союп салуу, өлтүрүү
зародиться - туулуу, төрөлүү, пайда болуу
зародыш - түйүлдүк
зарядка - машыгуу
зарядка утренняя - таңкы машыгуу
заслонка - жапкыч
засорение желудка - күптүү болуу, ич бузулуу
застой - уюп калуу, токтоо, солгундоо, сенектик
застой крови - кан токтоп калуу, солгундоо
застанать - онтоо, онтой баштоо
затанть дыхание - демин ичине алуу
затемненное сознание - көңүл караңгылоо
затрудненное глотание - кыйналып жутуу
затрудненное дыхание - дем кыйындоо, дем кысылуу
затрудненное мочеиспускание - заара кылуунун кыйындашы
затылок - кежиге, желке, кара куш
затылочная гребень - каракуш кыры

затылочная доля большого мозга - чоң мээнин каракуш үлүшү
затылочная кость - каракуш сөөгү, желке сөөк
затылочная ость - каракуш урчугу
затылочная пазуха - каракуш көбөөлү
затылочно-атлантный сустав - каракуш ооз-омуртка мууну
затяжные менструации - создуккан айыз
захлебнуться - чакоо
зачатие - бойго бүтүү, кош бойлуу болуу
зашивать рану - жаратты тигүү, жамоо
защитные рефлексы - коргонуу рефлекстери
защитные силы - коргогуч күчтөр
защитные силы организма - организмдин коргогуч-күчтөрү
заячая губа - жырык эрин
звон в ушах - кулак чуулдоо, зыңылдоо
звук - добуш, үн
здоровый - дени соо
здоровье - ден соолук, саламаттык, эсендик, эсен, соо
здравоохранение - саламаттык сактоо
здравпункт - саламаттык пункту, саламаттык сактоо жайы
зев - араан, көмөкөй тешиги
зев шейки матки - жатындын моюн тешиги
зеркало брюшное - ич күзгүсү
зеркало влагалищное - кын кергич
зернистый слой кожи - теринин бүдүрлүү катмары
зияние раны - жарааттын алжайышы, ачылышы
зловонный запах - сасык жыт
злокачественная опухоль - залалдуу шишик

злокачественный отек - залалдуу
шишимик
змеиный яд - жыландын уусу
знахарь - бүбү бакшы, дубакөй, да-
рымчы
зоб - богок (калкан безинин чоңоюшу)
зобная железа - богок бези
золотуха - сакоо
зона Гед-Захарьина - Гед-Захарьин-
дин телимдери, дененин белгилүү
жерлери, аянтчалары
зона санитарно-защитная - тазалык
сактоо тилкеси
зонд - зонд (1.сүмбө, 2.тинтүүр)
зондирование - зонд жуткуруу
(1.сүмбөлөө, 2.тинтүү)
зооноз - зооноз (кишиге жана малга
бирдей жуугучу илдеттер)
зоопатология - жаныбар илдеттери
жөнүндө илим
зоркий глаз - көрөгөч көз
зрачок - карек
зрелый - жетилген
зрение - көрүү
зрительные пигменты - көрүү боёк-
тору
зрительный анализатор - көрүү ана-
лизатору, талдагычы
зрительный бугор - көргөзгүч
дөмпөк
зрительный нерв - көрүү нерви
зрительный перекрест - көрүү кай-
чылашы
зрительный тракт - көрүү жолу
зуб молочный - сүт тиш

зуб мудрости - акыл азуу
зубная дуга - тиш догосу, жаасы
зубной корень - тиш тамыры
зубная коронка - тиш таажысы
зубная мякоть (пульпа) - тиш өзөгү,
тиштин жумшак заты
зубная полость - тиш көңдөйү
зубная щетка - мисбек, тиш жуугуч
зубная эмаль - тиш бедери, бермети
зубной дентин - тиштин негизги заты,
тиш сөөгү
зубной прикус - тиш кымтуусу, жаак-
тын жабылган абалы
зубные ячейки - тиш уячалары
зубовидный отросток - тиш сымал
өсүндү
зубчатое ядро мозжечка - каракуш
мээнин тиштүү өзөгү
зубчатые мышцы - тиштүү бул-
чундар
зубчатый шов - тиш сымал тигиш
зубы - тиштер
зубы искусственные - жасалма
тиштер
зубы клыки - кыйма тиштер
зубы коренные - азуулар, азуу
тиштер
зубы постоянные - туруктуу тиштер
зубы резцовые - мандай тиштер,
кашка тиштер
зуд - кычышуу, кычыткы
зыбление - бүлкүлдөк (ичинде суюк-
тугу бар көңдөй мүчөлөрдүн чул-
кулдашы)
зыбнуть - үшүү, тоңуу

И

игла - ийне

иглодержатель - ийне карматкыч

иглотерапия - ийне менен дарылоо

иглы хирургические - хирургиялык ийнелер

идентификация - окшоштукту, бирдейликти аныктоо

идентификация личности трупа - өлүктүн аты-жөнүн (өздүгүн) аныктоо

идентичные признаки - окшош белгилер

идиосинкразия - идиосинкразия (адамдын белгилүү заттарга, жытка жогорулатылган дартмандуу сезгичтиги, жипкирүү)

идиот - кем акыл

идиотизм - кем акылдык (акылдан айнуунун 3-баскычы)

иерархия медицинская - медициналык иерархия (төмөнкүлөрдүн жогоркуларга баш ийиши)

избирательная реабсорбция - тандап кайра соруу, сорулуу

известь хлорная - хлор акиташы

известняк - акиташ

извилина - бырыштар, күдүрлөр, жончолор, буткулдар

извилины мозга - мээнин күдүрлөрү, жончолору, буткулдары

извлечение - чыгаруу, сууруу

извлечение инородного тела - бөтөн затты алуу, сууруу

изгнание плода - күмөндү төрөтүү

издеваться - кордоо, кемсинтүү, шылдыңдоо

изжить вредные привычки - зыяндуу адаттарды жоюу, жок кылуу, арылуу

изжога - зарна

излечение - айыктыруу, сакайтуу

излечимая болезнь - айыгуучу, айыга турган дарт

изложение истории болезни - оорунун тарыхын, таржымалын баяндоо

излучение - нурлантуу, нурлануу

изменчивость - өзгөргүчтүк

изменчивый характер - өзгөрмө, туруксуз мүнөз

изнасилование - зордуктоо

изнеженность - назиктик, жалакайлык

изнемочь - алсыроо, шалдыроо, суй жыгылуу

изнурение - чаалыгуу, жапа чегүү

изнуренный организм - жабыккан, алсыраган, арыктаган организм

изнурительная болезнь - жабыктырган, жабыркаткан, алсыратуучу дарт

изоаглютинация - изоаглютинация (өзүнүн антигени менен чапташуу)

изоляция больного - бейтапты обочолоо, атайын коргоочу бөлмөгө бөлүү

изолировать больного - бейтапты обочолонтуу, бөлүп коюу, атайын коргоочу бөлмөгө бөлүү

изоляциятор - изолятор (обочолооч) атайын коргоочу бөлмө

изоляцияция - изоляция (бөлүү, обочолонтуу) атайын коргоочу бөлмөгө бөлүү

изостенурия - изостенурия (салыштырма салмагы өлчөмдөн төмөн сийдик бөлүп чыгуу)

изрыгание - кулгуу

изъявление - жаралануу, жарага айлануу

икота - ыктытуу

икра - балтыр

икроножная мышцы - балтыр булчуңу

иктеричность - саргычтык, саргайыңкы

илеит - илеит (ичке ичегинин эң акыркы бөлүгүнүн сезгениши)

илеостома - илеостома (ичке ичегини тешип коюу)

илеус - илеус (ичке ичегиден эч нерсе өтпөй калуу)

иллюзия - иллюзия (бурмаланган кабыл алуу, сезим, түшүнүк)

иллюзорная цель - жалган, ишке ашпаган максат

имбецильный - имбецилдүүлүк (кем акыл)

имбибиция - имбибиция (суюктукта эриген заттын канга же тканга сиңиши)

имитация - имитация (тууроо, окшоштуруу)

имманентные признаки болезни - оорунун мүнөздүү белгилери

иммиграция лейкоцитов - ак кан клеткаларынын ички кыймылы

иммобилизация - кыймылсыздандыруу

иммунизация - иммунизация (эмдөө)

иммунитет - иммунитет (организмдин ооруга каршылык көрсөтүү касиети)

иммунный - иммундук (жугуштуу илдеттерге же ууларга туруктуу, бейсезимдүүлүк)

иммунология - иммунология, иммунитет жөнүндө окуу

иммунотерапия - иммундук дарылоо

императив - буйрукчул, токтоосуз сезим

импульсивные движения - эркисиз, токтоосуз кыймыл

императивные чувства - императив-

дик сезимдер (буйрук кылган, буйрган сезимдер)

импетиго - импетиго (теринин адегенде мөлтүрөп, анын ордуна карт пайда болгон жугуштуу оорусу)

имплантация - имплантация (жалгаштыруу)

импозантный врач - импозант дарыгер (салабаттуу, таасирдүү, ишенимдүү дарыгер)

импонировать - муютуу, ишенимге ээ болуу

импотент - импотент (жыныстык дармансыз адам)

импотенция - импотенция (жыныстык дармансыздык)

импрессия - импрессия (бир органды жанындагысы кысуудан калган так)

импурбертас - импурбертас (жыныстык жактан өсүп жетилбөө)

импульс - импульс (түрткү, козголуу)

импульс нервный - нерв импульсу (нерв козголуусу)

импульсивный человек - кыр, чорт кыял, жээликме адам

инактивация - инактивация (таасир күчүн азайтуу)

инвагинация кишок - ичегинин бири-бирине түйрүлүп кирүүсү

инвазионные болезни - инвазиялык оорулар

инвазия - инвазия (мите курт илдет, мите жаныбарлуу илдет)

инвалид - майып

инвалидность - майыптык

инвентарь медицинский - медициналык мүлк, ээлик

инверсия сахара - кант инверсиясы (татаал канттын жөнөкөй заттарга ажырашы)

инвитро - инвитро (байкоонун идиште жүргүзүлүшү)

инволюция половых органов - жыныс мүчөлөрүнүн (калыбына келиши)

ингалятор - ингалятор (дем, буу менен дарылоочу аппарат)

ингаляция - ингаляция (дары менен дем алуу, буулоо)

ингибитор - токтоткуч, акырындаткыч, басаңдаткыч

ингибиторы протеолитических ферментов - протеолитикалык фермент ингибитору (протеолитикалык ферменттерди нейтралдаштыруучу зат, токтотуучу, басаңдатуучу зат)

ингредиенты лекарств - дары ингредиенттери (дарылардын курамы, тутуму)

индекс заболеваний - дарттардын индекси, көрсөткүчү

индивид - инсан, тирүү жан

индивидуализация - индивидуализация (жекеленүү)

индивидуум - индивидуум (жеке түр, тирүү жан)

индикатор - индикатор (далилдегич, көрсөткүч)

индикация - индикация (дарылоо жөнү жана ооруга жараша дарылоону чектөө)

индифферентная мазь - индифферанттык мазь (таасирсиз мазь, шыбалма, зыянсыз май)

индукция физиологическая - физиологиялык индукция (процестердин бири-бирин пайда кылышы, козгошу, чакырышы. Мисалы: нервдин козголуу процесси токтонууну пайда кылат же тескерисинче)

индурация - катуулануу, берчтенүү

индустриальный путь профилактики опухолей - шишиктерди алдын-алуунун өндүрүштүк жолу

инертный больной - жүнүү бош, шалаакы бейтап

инициатор нового метода лечения - дарылоонун жаңы ыкмасынын, усулунун демилгечиси

инкапсуляция - инкапсуляция (капчыктануу, кабыктануу, кабык менен капталуу)

инкогнито лечение - жашыруун дарылоо (тымзын, сырдуу)

инкреты (гормоны) - инкреттер (ички бездердин активдүү суюктуктары, гормондору)

инкриминировать мед.работникам - медицина кызматкерин күнөөлөө, курулай айыптоо

инкубационный период - инкубация мезгили (букма мезгил, жашыруун мезгил, көмүскө мезгил)

иннервация - иннервация (нервдин таралуусу)

инородное тело - бөтөн нерсе, зат, кыпын

инсектициды - инсектициддер (зыяндуу курт-кумурскаларды өлтүрүүчү каражаттар)

инсектофунгициды - инсектофунгициддер (зыяндуу курт-кумурскаларды жана мите козу карындарды жоготуучу уу заттар)

инсеминация - уруктануу

инсоляция - инсоляция (күнгө кактануу)

инсомния - инсомния (уйку качуу, уктай албоо)

инспекция санитарная - инспекция (тазалык инспекциясы)

инспирация - инспирация (дем алуу, өпкөгө жел толуу)

инспирирование использование наркотиков - наркотиктерди колдонууга азгыруу

инстиляция - инстиляция (дары заттарды аздан тамчылатып куюу ыкмасы)

инстинкт - инстинкт (тубаса сезим)

инструкция - нускама

инструкция для дезинфекции - дезинфекция нускамасы (жугушсуздандыруу үчүн нускама)

инструмент - шайман

инсулин - инсулин (уйку бездин гормону)

инсульт - инсульт (мээге кан куюлуу, мээ канталоосу)

инсценировать обморок - эстен тангандай анткорлонуу

интеллект - интеллект, акыл-эс

интеллектуал - интеллектуал, акыл - эстүүлүк, акылкеч, акылман

интеллигенция - интеллигенция (акыл эмгегинин адамдары, социалдык катмар)

интенсивное лечение - интенсивдүү дарылоо (ыкчам, күчөтүп, ургалдуу дарылоо)

интенсивность - интенсивдүүлүк (ургалдуулук, ыкчамдык)

интенсификация лечебного процесса - дарылоо процессин интенсификациялоо, ургалдаштыруу

интервал между курсами лечения - дарылоо курстарынын аралыгы

интернатура - интернатура (дипломдон кийинки адистештирүү)

интеро - ички

интерорецепторы - ички кабыл алгычтар

интерпретация данных анализов - анализдердин маалыматын түшүндүрүү, маанисин чечмелөө

интерпозиция - интерпозиция (сынган сөөктөрдүн арасына жумшак ткандардын кирип калышы)

интерьер больницы - оорукананын ички жасалгасы

интерстиций - интерстиций (ткандардын арасындагы чарым эт)

интерстициальный нефрит - чарымдуу нефрит

интертриго - интертриго (теринин дайым тердөөчү бүктөм жери)

интима - интима (лимфа жана кан тамырлардын ички катмары)

интимное чувство - жеке сезим (ички, аяр, купуя сезим)

интоксикация - интоксикация (уулануу)

интонация - интонация (үн ыргагы)

интубация - интубация (кекирткеке түтүк киргизүү)

интуиция - интуиция (сокур сезим, туюу жөндөмдүүлүгү)

инфантильный - инфантилдүү (жетилбеген)

инфантия - инфантия (эки жашка чейинки бала)

инфаркт - инфаркт (ички ткандын жансызданышы)

инфаркт миокарда - миокард инфаркты (жүрөк булчунунун жансызданышы)

инфекционные болезни - инфекциялык оорулар (жугуштуу оорулар, илдеттер)

инфекция - инфекция (жугуштуу илдет, оору)

инфильтрат - инфилтрат (ширелген ткань, ширелме), жарадан чыккан суюктук

инфильтрация - инфилтрация (түркүн заттардын денеге киришинен көөп калуу, ширеленүү, катуулануу)

информация о новых лекарствах - жаңы дарылар жөнүндө маалымат

инфракция - инфракция (сөөктүн толук эмес сынышы, сырткы кыртышына гана чейин сынуусу)

инфузория - инфузория (майда бир клеткалуу тирүү организмдер)
инцизия - инцизия (кесүү, тилүү (операция))
инъекция - инъекция, дары саюу, ийне саюу, укол саюу
инъекция склер - ак челдин инъекциясы (кызарышы, көзгө кан толуу)
ионизация - ионизация (чөйрөдө иондордун пайда болуу процесси, иондоштуруу)
ипохондрия - ипохондрия (өзүн дартмандуу сезүү, айтканга көнбөө, жин ооруларында байкалат)
иридермия - иридермия (көздүн көк жаа сымал кабыгынын тубаса жоктугу)
иррадиация болей - оору иррадиациясы (оорунун таралышы)
иригационная трубка для введения лекарства - дарыларды куюу үчүн өткөрмө түтүк
искусство врачебное - дарыгерлик чебердик, кылдаттык
испражнение - заңдоо
исповедь - тобо кылуу, ички сырын айтуу
иссечение - кесип алуу (операция)
исследование - изилдөө, текшерүү

исследование крови - канды изилдөө
исследование мочи - заараны изилдөө
истерия - истерия (1. талымсуу, 2. долулук, туталанма)
истечь крови - кансыроо
истинное ребро - кара кабырга, чыныгы кабырга,
истлять - чирүү
истома - далдыроо, алсыроо
история болезни - бейтап баяны, таржымалы, дарт баяны
истощение - абжип, арыктоо
иступление - туталануу, акылдан адашуу, сурдануу, сүрдөө
исхудание - арыктоо
исцеление - айыгуу
ихор - ихор (жарадан бөлүнгөн кан аралаш ирин)
ихтиизм - ихтиизм (адамдын балык этинен уулануусу)
ишемия - ишемия (кансыздануу, тамыр кысылышынан дененин бир бөлүгүнө кандын аз барышы)
ишиас - ишиас (куяң, көчүк нервдин сезгениши)
ишурия - ишурия (заарасы чыкпай калуу, шейшеп бекүү, бейшеби бекүү)

Й

йога - йога (психиканы жана ички физиологиялык процесстерди аң сезим менен башкаруу жөнүндөгү диний-физиологиялык окуу)
йод - йод (химиялык элемент, медицинада жаракаттарды микробдордон арылтууда колдонулат)
йозефа ринопластика - йозефа ринопластикасы (мурундун таноосунда-

гы кемтикти экинчи таноодон кесип жамоо)

йореса способ - йорес ыкма (анат. мүчөлөрдү бузбай сактоо максатында окумуштуунун наамындагы суюктукту колдонуу)

К

каверна - каверна (дарт себебинен дененин бир бөлүгүнө көндөй, кобул пайда болуу)

кавернозное тело - каверноз дене (кобулдуу дене)

каверзный туберкулез - каверз кургак учугу

кавитация - кавитация (чункур, кобулдануу)

кадры медицинские - медицина кадрлары, адистер

кал - заң

кала-азар-лейшманиоз - кала-азар-лейшманиоз (жугуштуу мите курт илдеги)

калека - мунжу, майып

калканеит - калканеит (согончок сөөктүн сезгениши)

калканеодиния - калканеодиния (согончоктун сыздап оорушу)

камбиальный слой надкостницы - сөөк челинин ички катмары

камуфляж врачебной ошибки - дарыгердик катаны жашыруу, жабуу, катуу

канал - канал

канал раневой - жараат тешиги, түтүгү

канатик семенной - эн танабы

кандидат - талапкер

кандидоз - мите козу карын илдеги

кандидамикоз - кандидамикоз (кандида грибогунан пайда болуучу оору)

канкроид - канкроид (теринин рак оорусу, бул көбүнчө улгайган адамдарда учурайт)

кантопластика - кантопластика (көз жылчыгын чоңойтуучу операция)

канон врачебной науки - дарыгерлик илимдин негизи

канцер - канцер (рак, залалдуу шишик)

канцерогенный - канцерогендүү (рактын пайда болуу процесси)

каниола - каниола (дарылоо максатында дененин көндөйүнө жана кан тамырга коюлган айнек түтүк)

капельная инфекция - тамчы, бүркмө инфекция

капельница - капельница (тамчылатма)

капилляры - капиллярлар (майда чач тамырлар, мапмайда тамырлар, кыл тамырлар)

капиллярометрия - капиллярды ченөө, текшерүү

капиллярпатия - капиллярпатия (капиллярлар оорусу)

капли - тамчылатма дары

капли Евкатола - Евкатола тамчысы

капсула - капсула (кап, кабык, чел кабык)

капсула суставная - муун капсуласы

карантин - карантин (жугуштуу ооруну жайылтпоо максатында медицина-санитардык жана администрациялык чаралар)

карбункул - карбункул (сыздоок)

кардиалгия - кардиалгия (жүрөктүн сыздап оорушу)

кардиоорта - кардиоорта (аортанын жүрөктөн чыккан жери)

кардиастения - кардиастения (жүрөк булчунунун согуу жөндөмүнүн төмөндөшү)

кардинальный - кардиналдуу (эн маанилүү, түп тамырынан)

кардиограмма - кардиограмма (жүрөктүн ишинин сүрөтү)

кардиография - кардиография (жүрөктүн иштешин жазуу)

кардиолиз - кардиолиз (жүрөктү чарымдан бошотуу операциясы)
кардиолипоз - кардиолипоз (жүрөктү май басуу)
кардиолог - кардиолог (жүрөк боюнча дарыгер, адис)
кардиология - кардиология (жүрөк оорулары жөнүндө илим)
кардионевроз - кардионевроз (жүрөктүн невроз оорусу)
кардиопарез - кардиопарез (жүрөк нервдеринин шалдыгы)
кардиопатия - кардиопатия (жүрөктүн дартка чалдыгуусу)
кардиоптоз - кардиоптоз (жүрөктүн ордуна төмөн жылышы)
кардиопунктура - кардиопунктура (жүрөккө ийне саюу)
кардиорексиз - кардиорексиз (жүрөктүн жарылышы)
кардиоэктазия - кардиоэктазия (жүрөктүн кеңейип кетиши)
кардиоплегия - кардиоплегия (жүрөктүн какпай токтоп калуусу)
кардит - кардит (жүрөктүн сезгениши)
кардит ревматический - кызыл жүгүрүк кардити
кариес - кариес (тиш эмальдарына доо кетип бузулуусу, чирүүсү, оюла баштоосу)
карлик - карлик (кодо, эргежээл)
картавить - чулдууро
картавый - чулдуур
карточка - карточка, маалыматтама
карциногенные причины - карциногендик себептер (рак, залалдуу шишиктерди чакыруучу себептер)
карьера научная - илимий даража, зоболо
кастрация - кастрация (жыныс бездерин алып салуу, биттөө, бычуу)

катаболизм - катаболизм (зат алмашууда бөлүнүү реакциясы)
катар - катар (былжырлуу ички кабыктын сезгениши, исиректенген сезгенүү)
катаракта - катаракта (чечекейдин күнүрттөнүшү)
катастрофическая смерть - катастрофиялык, кырсыктуу өлүм, ажал
категория - категория (денгээл, баскыч)
катетер - катетер (ички көндөйдөн суюктук алып чыгуучу түтүктөр)
катетеризация - катетерлөө
каузальгия - каузальгия (тери менен эттин сайгылашып, сыздап оорушу)
каутеризация - каутеризация (күйгүзүү, куйкалоо)
кахексия - кахексия (аябай арыктоо)
кашель - жөтөл
квалифицированная медицинская помощь - кесипкөй, сапаттуу медициналык жардам
кварцевая лампа - кварц чырагы
кайф - кайф (жыргалга батуу, ырахат алуу)
келотомия - келотомия (чуркуга операция жасоо)
кератин (роговое вещество) - мүйүз зат
кератодермия - кератодермия (терини чор басуу)
кератома - кератома (көз челинин шишик дарты)
кератомикозы - чакалайлар
кесарево сечение - кесарча жаруу (ичтен баланы жарып алуу)
кессонная болезнь - кессон оорусу (суу басым оорусу)
кетгут - кетгут (ичек жип), ичегиден жасалган жип

кефалалгия - кефалалгия (баштын сыздап оорушу)
кефалгематома - кефалгематома (жаңы төрөлгөн баланын башындагы уюган шишик)
кефалология - кефалология (баш жөнүндөгү окуу)
кефаломиозит - кефаломиозит (баштын этинин сезгенип сыздап оорушу)
кефалопатия - кефалоптия (баштын дартка чалдыгышы)
кинестетик - кинестетик
кинорекция - кинорекция (курсактын абдан ачышы)
кисломолочные продукты - кычкыл сүт азыктары
кислород - кычкылтек, кислород
кислотно-щелочное равновесие - кычкылдык-шакар тендештиги (жегичтик)
киста - киста (ыйлаакча, өсмө)
кисть - чеңгел
кифоз - бүкүр
кишечник - ичеги
кишечный сок - ичеги зили
кишка подвздошная - кара ичеги
кишка прямая - көтөн чучук
кишка слепая - мөөн
кишка толстая - жоон ичеги
кишка тонкая - ичке ичеги
кишка тощая - кыл ичеги
классификация - классификация (түркүмгө, топко, катарга, бөлүктөргө бөлүү)
клеевая повязка - желим таңгыч
клептомания - клептомания (уурулукка дартмандуу кумарлануу)
клетка - клетка (ткань элементи)
клетки биполярные - кош тармактуу
клетки гиалиновые - гиалин клеткалары

клетки миелоидные - кандык клеткалар
клетки ретикуло-эндотелиальные - ретикулоэндотелиалдык (кошмо ткандык) клеткалар
клетки эритроидные - эритроиддик кызыл клеткалар
клетки ядерные - өзөктүү клеткалар
клетки ганглиозные - ганглиоздук (нервдик) клеткалар
клетки железистые - без клеткалары
клетки фагоцитарные - фагоцит клеткалары (микробдорду курчاپ өлтүрүүчү) клеткалар
клеточный центр - клеткалык борбор
клеш - кене
климакс - климакс (аялдын жашы өткөндө айызынын такыр токтоосу, жумурткалыктын ишинин токтолушу)
клиника - клиника (бейтаптарды изилдөө жана дарылоодон тышкары окутуу жана илим - изилдөө иштери жүргүзүлгөн дарылоо мекемеси)
клиновидная кость - шынаа сөөк
клиновидная деформация - сөөк шынаасынын бузулуусу, ийрейүүсү
клитор - клитор (аялдын жыныс мүчөсүнүн тилчеси)
кльки - кыйма тиштер
ключица - акырек
коагуляция белков - белок коагуляциясы (белоктун уюшу, ирип кетиши)
коаптация - коаптация (сыныктарды орду-ордуна кыноо)
кожа - тери
кожная проба - тери пробасы (баамдоосу)
кожное сало - тери майы
кокки - кокки (шар, коргол сымал бактериялар)

коклюш - көк жөтөл
коксит - коксит (жамбаш муундун сезгениши)
коленная чашечка - тизе томугу
коленный сустав - тизе мууну
колено - тизе
колит - колит (жоон ичегинин сезгениши), бурап оорусу
коллаген - коллаген (борбордук нерв системасы токтоп, кан басымы төмөндөөдөн, кандын көлөмү азайып, эс-учунан тануу)
коллега доктор - кесиптеш дарыгер
коллектив больницы - оорукана жамааты
коллизия взглядов врачей - дарыгерлердин көз караштарынын кагылышуусу
коллоидные растворы - коюу эритмелер
колония микробов - микробдор колониясы (микробдордун татаал бирикмеси)
колоптоз - колоптоз (жоон ичегинин төмөн түшүп кетиши)
колорит - өзгөчөлүктөрдүн биримдиги, өңдөрдүн айкалышы
колостомия - колостомия (жоон ичегиден операция жолу менен тешик чыгаруу)
колотомия - колотомия (жоон ичегини жара тилүү)
кома - кома, эстен тануу
коматозное состояние - эс-учунан танган оору, өлө-сөлү абал
комедон - кара тыгын
комбустио - комбустио (ысыкка күйүү)
коммоция головного мозга - мээнин чайкалуусу
коммуникабельный больной - байланышка, катнашка ыңгайлуу, оңой бейтап

компактное костное вещество - чымыр, нык, сөөк заты
компенсация - компенсация, ордун толуктоо
компенсированный порок сердца - жүрөктүн теңделген кемтиги
компетентный - иш билги
компетентный врач - билгич, чебер, иш билги дарыгер
комплекс - тутум
комплекс лечебных учреждений - дарылоочу мекемелердин тобу тутуму, жыйындысы
комплекс неполноценности - кемтиктердин тобу
комплекс новорожденного - ымыркайдын топтому
комплектование медицинских кадров - медициналык адистерди толуктоо
комплексия - комплексия (дене түзүлүшү)
компоненты лекарств - дарылардын курамдык бөлүгү
компресс - компресс (басуу, байлоо, жылытуу сыяктуу дарылоо чарасы);
компресс влажный - нымдуу компресс
компресс согревающий - жылытуучу компресс
компресс сухой - кургак компресс
компрометировать - кадырын кетируүү, абийрин кетируүү
компромис - өз ара ыркка келүү
комфортабельные условия для больных - бейтаптар үчүн ыңгайлуу шарт
конвергенция - конвергенция (жакындашуу, топтолушуу)
кондиционирование воздуха операционного кабинета - операция бөлмөсүнүн абасын тазартуу, сапаттуу кылуу

конечность - кол-аяк, кол-бут учтары
конопатый - сепкилдүү, сепкил баскан
консервация крови - канды сактоого даярдоо
консистенция тканей - ткандардын тыгыздыгы
консолидация костных отломков - сөөк сыныктарынын биригиши, бекиши, бүтүшү
константа - константа (физиологиялык туруктуу чоңдук)
константировать заболевание - дартты аныктоо, белгилөө
консультация - консультация (организм, дене түзүлүшү)
консультация врача - дарыгердин кеңеши
контакт врача с больным - дарыгер менен бейтаптын байланышы, мамилеси, ымаласы
контингент больных - бейтаптар тобу
контрактура - контрактура (булчундардын тырышуусу)
контрастирование признаков - белгилер контрасты (белгилердин чукул карама-каршы келиши)
контузия тканей - ткандардын согулуусу, урундусу
копролит - копролит (заң таштар)
копростаз - копростаз (заңдын жыйналуусу, көпкө заңдабай калуу)
копчиковые кости - чычаң сөөктөр
корноухий, безухий - чунак кулак
косметика - косметика (денени, бетти жасалма түрдө кооздоо)
косметология - косметика жөнүндөгү илим
косметика: 1. Врачтык - а) денени, чачтарды, тырмактарды тазалап багуу; б) тери кемтиктерин дарылоо.
2. Жарашык үчүн - теринин кемтиктерин

терин жашыруу же теринин келбетин жакшыртуу (кыркуу, кыруу, тароо, чач боёо, эрин, кирпич, каш боёо, чиймелөө)
косоглазие - чалыр, кылыр, көзү кыйшыктык
косолапость - майтамандык
косолапый - майтык
кости вубчатые - чыккый сөөктөрү, кемиктүү сөөктөр
кости запястья - кырк муун сөөктөрү
кости кисти - ченгел сөөктөрү, алакан
кости пальцев стопы - тамандын манжа сөөктөрү
кости плоские - жалпак сөөктөр
кости плюсны - бейбелчек сөөктөрү
кости предплечья - кар жилик (каруу сөөктөрү)
кости предплюсневые - бейбелчек сөөктөрү
кости пясти - шакшак сөөктөрү
кости сесамовидные - томук сөөктөрү
кости смешанные - аралаш сөөктөр
кости стопы - буттун кетмен сөөктөрү
кости трубчатые - түтүктүү сөөктөр
кости фаланги пальцев - бармактардын, манжалардын шыймылчак сөөктөрү
костная мозоль - сөөк чору
костное губчатое вещество - көпшөк, кемик сөөк заты
костные пластинки - сөөк тактайчалары, эбелектери
костный мозг - кемик же чучук зат
костный мозг желтый - чучук, сөөк чучугу
костный мозг красный - кызыл кемик
костоправ - сыныкчы
костыль - балдак
кость - сөөк
кость бедренная - кашка жилик
кость большеберцовая - жото жилик

кость гороховидная - буурчак сымал сөөк
кость грудины - төш сөөгү
кость затылочная - каракуш сөөгү
кость клиновидная - шынаа сымал сөөк
кость кубовидная - куб сымал сөөк
кость ладьевидная - кайык сымал сөөк
кость лицевая - бет сөөгү
кость лобковая - чат сөөгү, чаткаяк сөөгү
кость лобная - маңдай сөөгү
кость локтевая - чыканак сөөк, укурук сөөк
кость лучевая - бадал жүрөк сөөгү, билек сөөгү
кость малоберцовая - балдак сөөк
кость небная - таңдай сөөгү
кость плечевая - күң жилик
кость подвздошная - урункай сөөгү, капчыт сөөгү
кость подъязычная - тил астындагы сөөк
кость пяточная - согончок сөөгү
кость решетчатая - каңылжаар сөөгү
кость седалищная - көчүк сөөгү
кость слезная - жаш сөөгү
кость таранная - чүкө сөөгү
кость теменная - төбө сөөгү
косынка - жоолукча
крайняя плоть - бүрүк, каса
краниостаз - краниостаз (баланын баш сөөгүндөгү жиктердин убагынан мурда бекиши)
краниосхиз - краниосхиз (баш сөөк бөлүктөрүнүн тубаса ажырап, бирикпөөсү жана мээ, жүлүндүн өспөй калуусу)
краниотабес - краниотабес (баланын желке сөөгүнүн жумшаруусу, мис., итий оорусунда)

краниология - краниология (баш сөөгүн изилдөөчү илимий багыт)
красная волчанка - канчоо
краснота - кызаруу
краснуха - кызылча, кызамык
краснуха скарлатинозная - скарлатина кызамыгы (эттин кызарып, чыбырчыктанышы)
красные кровяные клетки - кандын кызыл клеткалары (эритроциттер)
крапивница - бөрү жатыш
креатинурия - креатинурия (организмдеги креатин затынын кээ бир ооруларда заара менен бөлүнүп чыгышы)
креатинфосфат - креатинфосфат (жүрөк булчундарынын ишин көтөрмөлөп туруучу зат)
крем - крем (жумшак дары май)
крепитация - кыртылдоо
крестец - куймулчак
кретин - акылы жоктук (келесоолук, маңыроолук, м.: кретинизм дартында)
кретинизм - кретинизм (калкан, богот безинин функциясынын бузулуусунан келип чыккан бойдун эргежээл, кодогойлугу)
криестезия - криестезия (суукту ашкере сезүү, суукка байымы жок адам)
кривошея - кыйшык моюн
кривизна - оюк (м.: ашказандын ички жаккы оюгу)
кривоногий - кыйшык бут (ийри бут адам)
криз - криз (ички мүчөлөрдүн чукул дүүлүгүүсү, кан тамырлардын чукул тырышуусу)
кризис болезни - оорунун кескин өзгөрүүсү, кабылдаган учуру, зилдеген абал)
криогенный скальпель - криоген скальпели (муздак аштара, бычак)

криотерапия - сууктук менен дарылоо
криоскопия - тоңуу чегин аныктоо, м.: зааранын же кандын
криптомнезия - эстөөнүн, эске тутуунун бузулушу
крипторхизм - крипторхизм (көмүскө эндик, жумуртканын калтага түшпөй калышы)
криптофтальм - криптофтальм (көздүн капкактарынын тубаса жабышып, көздү ачырбай калышы)
кристаллурия - кристаллурия (заарада кристалл чыгышы)
критерий - критерий (ченем)
кровоая моча - кан сийүү
кровоый понос - ичтин кан аралаш өтүүсү
кругозор - ой чабыт
кровезаменители - кан ордуна колдонулуучу дарылар, суюктуктар
кровеносная система - кан жүтүртүүчү система
кровеносные сосуды - кан тамырлар
кроветворение - кан жаратуу, кан пайда кылуу
кровоая рвота - кан кусуу
кровоизлияние - канталоо, кан куюлуу
кровообращение - кан айлануу
кровоостанавливающие средства - кан токтоткуч каражаттар
кровоподтеки - кан ширөө, канталоо, кандын уюусу, көгөрүүсү
кровопотеря - кровопотеря кан жоготуу, кансыроо
кровопотеря - кан жоготуу, кансыроо, кан жоготуу
кровотечение - кан агуу, каноо
кровоток - кан агымы (организмде бир ылдамдыкта кан айлануу)

кровохарканье - кан какыруу же түкүрүү
кровяное давление - кан басымы
круглая связка - жумуру байлатма
крупозная пневмония - кагын, өпкөнүн сезгенүүсү
крючок - илгич (шайман)
ку-лихорадка - ку-безгек, сары калтыратма
кульминационный период болезни - дарттын кульминациясы (жогорку чыңалуудагы кызуу мезгили)
культя - мултук, дүмүр
кумуляция - кумуляция (дарылардын денеге акырындык менен топтолушу, көбөйүшү)
курение - тамеки чегүү
куриная слепота - күүгүм сокур, тоок сокур
курортология - жаратылыштын дарылык касиеттерин жана аны колдонууну изилдөөчү илим
кусачка - аттиш (шайман)
капризный больной - кежир, чыргоо, эч нерсени кыртышы сүйбөгөн бейтап
кареглазый - кой көз
клеевая повязка - желим таңгыч
комбинированный наркоз - айкалышма наркоз
коробка черепная - мээ кутусу
корпус тела - дененин тулкусу, тула бой
крапива - чалкан (дары өсүмдүк)
крапивница - бөрү жатыш
краснота - кызаруу, дартмандуу кызаруу
кумуляция лекарств - дарылардын организмде жыйналышы
курорт - курорт

Л

лабии - желки (эрин сезгениши)

лабильность - лабилдүүлүк (өзгөргүчтүк, шамдагайлык, мис., нерв системасынын өзгөргүчтүгү ж.б.)

лабиринт - лабиринт (ички кулак, буктурма)

лабиринтит костный - сөөк лабиринтити (сөөктүн кошо сезгениши)

лабиринтит перепончатый - ички кулактын жаргак бөлүгү (ички бөлүгү)

лабиринт решетчатой кости - калбыр сөөктүн көндөйлүү бөлүгү

лабиринтит - лабиринтит (кулактын ички жолунун сезгениши)

лаборант - лаборант

лаборатория - лаборатория

лагофталм - лагофталм (көздүн үстүнкү жапкагынын толук жумулбай калуусу)

ладонные связки - алакан байламталары

ладонный апоневроз - алакан чарымы

ладонь - алакан

ладьевидная кость - кайык сымал сөөк

лазарет - лазарет, кичинекей оорукана

лазер - лазер (өтө кубаттуу жана ичке жарык тутамдын булагы)

лазерный скальпель - лазер скальпели (лазер аппараттары)

лакмус - лакмус (аныктоочу кагаз)

лаконичное выражение истории болезни - оору таржымалын кыскача билдирүү

лакриматоры - лакриматорлор (жаш чыгуучу бездер)

лактима - лактима (көздүн жашы)

лакримация - лакримация (жаш агуу)

лактация - лактация (сүт чыгуу, сүт пайда болуу)

лактобактерии - лактобактерия (сүт бактерия дарысы)

лактобациллы - лактобацилл (сүт ачыткыч бактериялары)

лактогенез - лактогенез (сүт пайда болгон мезгил)

лактоза - лактоза, сүт канты

лактотерапия - сүт менен дарылоо

лаллация - лаллация (катуу кекечтенүү)

лалопатия - лалопатия (сөз сүйлөөнүн начарлашы)

лалоплегия - лалоплегия (тилдин булчуң этинин бузулушуна байланыштуу так сүйлөй албоо)

лалофобия - лалофобия (кекечтенүүгө же тамак ооруга байланыштуу сүйлөөдөн ашкере коркуу)

лямбдовидный шов - лямбда сымал тигиш

лампа «Солюкс» - «Солюкс» чырагы, кактоочу чырак

лампа кварцевая - кварц чырагы микрорганизмдерди жок кылуучу

лангерганса островки - лангерганс аралчалары, уйку бездин клеткалар тобу

лангет - жылга сымал гипс таңгычы

ланолин - ланолин (тазаланган чыбаш, дары жасоодо колдонулат, нефттен алынган продукт май дарыларындагы сууну жок кылуу үчүн колдонулат)

ланцет - ланцет (эмдегич, эмдегич бычакча, чеккич)

лапароррагия - лапароррагия (ичке кан агуу)

лапаротомия - лапоротомия (курсакты ачуу, жарып көрүү)

лапороскоп - лапороскоп (ичти көрүүчү оптикалык аспап)

лапороскоп - лапороскоп (ич көңдөйүн көрүү)

ларингит - ларингит (тамактын, коконун сезгениши)

ларингология - ларингология (тамак, коко оорулары жөнүндө илим)

ларингоскоп - ларингоскоп (тамакты, кокону көрүүчү аспап)

ларингоскопия - ларингоскопия (тамактын, коконун ичин көрүү)

ларингостеноз - ларингостеноз (тамактын, коконун тарышы же бүтөлүшү)

ларингофарингит - ларингофарингит (коко-кулкундун сезгениши)

ларингофон - ларингофон

латентная инфекция - латенттик инфекция (көмүскө жугуштуу илдет)

латентный период болезни - оорунун латенттик мезгили (оорунун көмүскө келип чыгуу мезгили, букма мезгили)

латерализация - латерализация (бир жагына кыйшаюу)

латеральный - латералдык (тыш жаак, каптал жаак, сырт жаак)

левая безымянная вена - аты жок сол көк тамыр (вена)

левая венечная артерия - венанын сол кызыл тамыры (артериясы)

левое предсердие сердца - жүрөктүн сол дүлөйү

левша - сологой

левый желудочек сердца - жүрөктүн сол карынчасы

легкие - өпкөлөр

легкораненный - жеңил жарадар

легочная борозда - өпкө жылгасы

легочно-сердечная недостаточность - өпкө-жүрөк жетишсиздиги

легочное кровоотечение - өпкөдөн кан агуу

легочное сердце - өпкөлүк жүрөк (өпкөлүк жүрөк жетишсиздиги)

легочный ствол - өпкө сөңгөгү, өпкөнүн жалпы кызыл тамыры

лейкемидные реакции - лейкемиод реакциялары (лейкециддер 2-3 эсе көбөйүп, көбүн эсе нейтрофилдик, лимфоцитардык жана моноцитардык жаш клеткалардын жетилбегендеринин канга кошулуп кетиши)

лейкемия - лейкемия (ак кандуулук)

лейкодермия - лейкодермия (ала оорусу - өз түсүн берүүчү боёк жоктугуна келип чыккан ак тактар)

лейкоз - лейкоз (рак оорусу сымал, кандын системалык оорусу, кан жаралчу ткандардын иретсиз өсүп-өрчүшү)

лейкома - лейкома (чеч көз, көздү чел басуу, чеч басуу, конок конуу)

лейкопения - лейкопения (кандагы лейкоциттердин азайышы)

лейкоплакия - лейкоплакия (тил, ооздогу ак тактар, эпителий өтө көп өскөн учур)

лейкоплакия шейки матки - жатын мойнунун ала оорусу

лейкопластырь - лейкопластырь (маалам, жабышкак таңгыч)

лейкоцитарная формула - лейкоцитардык формула (ак кан формуласы, пайыздык тутуму)

лейкоцитоз - лейкоцитоз (ак кан клеткаларынын көбөйүшү)

лейкоцитурия - лейкоцитурия (ак кан денечелеринин заарадан бөлүнүп чыгышы)

лейкоциты - лейкоциттер (ак кан денечелери)

лейомиома - лейомиома (жылма булчундун залалсыз шишиги)

лейшманиозы - лейшманиоздор (лейшмания протозоиди козгогон жугуштуу оору)

лекарственные растения - дары өсүмдүктөр

лекарственные средства - дары заттар, дарылар

лекарственные формы - дары формалары, түрлөрү

лекарство - дары

ленточные черви - тасма курттар

лепра - лепра (пес оорусу, пестүү мараз оорусу)

лепрома - пес дөмпөкчөлөрү

лепрозорий - лепрозорий (проказа менен ооругандарды бөлүп дарылоочу жай, мараз илдетканасы, пес илдетканасы)

лептоменингит - лептоменингит (мээнин жушак челинин, кабыгынын сезгениши)

лептоспироз - лептоспироз (сары калтыратма, сары безгек)

лериша синдром - лериштин синдрому (толтонун ачакейинин тромба менен кептелүүсү)

летальность (смертность) - леталдуулук (өлүмдүүлүк, өлүмгө учуроо)

летаргия - летаргия (кишинин көп жылдар бою уктай бериши, жалган өлүм)

летхения - летхения (көп сүйлөп какылдоо, психика бузулган ооруларда)

лечебная физкультура (ЛФК) - дарылоо дене тарбиясы (ДДТ)

лечебная эффективность - дарылоонун натыйжалуулугу

лечебно-профилактическое управление - дарылоо алдын алуу башкармалыгы

лечебно-профилактическое учреждение - дарылоо алдын-алуу мекемеси

лечебное дело - дарылоо иши

лечебное питание - дарылык тамак, дарыланууга белгиленген тамак

лечебные сыворотки - дарылык сары суу

либидо - либидо (жыныстык кумарлануу, дүүлүгүү, башка жыныстагы адамга кумарлануу)

лигатура - лигатура (буугуч, тамыр буугуч)

лигнин - лигнин (кагаз даки, соргуч кагаз)

лизание - жалоо

лизис - эрүү

лизис температуры тела - дененин суушу, температуранын төмөндөшү

лизосомы - лизосомдор (клеткалык органоллар; зыяндуу заттарды талкалап, клетканын сыртына айдоочулар)

лизоцим - лизоцим (жашта, шилекейде, былжыр челдерде болуучу, микробдорду эритүүчү зат, бактерияларды жок кылуучу суюктук)

ликвидация микробов - микробдорду жоюу, жок кылуу

ликвор - ликвор (жүлүн суусу, мээ суюктугу, омуртка суюктугу)

ликримация - ликримация (жаш агуу)

лимитированное употребление лекарств - дарыларды колдонууну чектөө, дарыларды ченеми менен колдонуу

лимфа - лимфа (суюк ткандын бир түрү, түсөз тунук суюктук, кандын курамындагы суюктук)

лимфаденома - лимфа тамырынын шишиги

лимфатическая система - лимфа системасы

лимфатические сосуды - лимфа тамырлары

лимфатические узлы - лимфа түйүндөрү, бездер

лимфоаденит - лимфоаденит (лимфа бездеринин сезгениши)

лимфоангиоэктазия - лимфоангиоэктазия (лимфа тамырларынын кеңейиши, көөп кетиши, өзгөчө бут териси астында)

лимфогрануломатоз - лимфогрануломатоз (лимфа бездеринин залалдуу шишиги)

лимфолейкоз острый - курч лимфолейкоз (курч ак кан оорусу)

лимфолейкоз хронический - өнөкөткө айланган лимфолейкоз (ак кан оорусу)

лимфома (лимфоцитома) - лимфома (лимфоцит системасынын залалдуу шишиги (сөөк кемиктен тышкары шишик)

лимфообразование - лимфа жаралуу, лимфа суюктугунун пайда болуусу

лимфопения - лимфопения (лимфа суюктугунун азайышы)

лимфоррагия - лимфоррагия (лимфа суюктугунун агуусу, лимфоррея)

лимфосаркома - лимфосаркома (лимфа бездеринин залалдуу шишиги)

лимфоцитоз - лимфоцитоз (канда лимфоциттердин көбөйүшү)

лимфоциты - лимфоциттер (сөөк чучугунун өзөк клеткаларынан жаралып, кан аркылуу таралуучу клеткалар)

линимент - линимент (коюу дары суюктук)

липазы - липаздар (татаал эфирлерди эритүүчү, ажыратуучу ферменттер)

липиды - липиддер (май заттары)

липоиды - липоиддер (май сымал заттар)

липолиз - липолиз (майлардын бөлүнүп эрий башташы)

липома - липома (залалсыз май шишик)

липопротеиды - липопротеиддер (майлуу татаал белоктор)

липосаркома - липосаркома (май тканьынын залалдуу шишикке айланышы)

липохром - липохром (сары боёк)

липурия - липурия (майлуу заара)

листериоз - листериоз (зооноз инфекциясы, айбанаттардын жугуштуу оорусу)

листок нетрудоспособности - эмгекке жарамсыздык баракчасы

литиаз - литиаз (түрдүү себептен табарсыкта, өтгө таш пайда болуу)

литолиз - литолиз (организмдеги таштарды эритүү)

литотомия - литотомия (ташты жаруу (операция жолу менен алып салуу)

литотриптер - литотриптер (таш жанчуучу аспап)

литургия - литургия (заара менен кумдун чыгуусу)

лихенификация - лихенификация (теринин чакалайынын бүдүрлөнүп калындашы)

лихорадка - калтыратма

лихорадка-ку - ку-калтыратмасы; ку-безгеги

лицевой нерв - бет нерви

лицевой череп - баш сөөктүн бет бөлүгү

лицо - бет

личная гигиена - өздүк гигиена, өзүнүн тазалыгын сактоо чаралары

лишай - чакалай

лишай красный плоский - кызыл жалпак чакалай

лишай опоясывающий - курчама чакалай (темиретку)

лишай отрубевидный - улпактуу чакалай

лишай разноцветный - түркүн түстүү чакалай
лишай розовый - кызгылт чакалай
лоб - маңдай, чеке
лобковая кость - кашат сөөк, чат сөөк
лобковый бугор - чат дөмпөгү
лобная доля головного мозга - мээнин маңдай үлүшү
лобная кость - маңдай сөөк, чеке сөөк
лобная пазуха - маңдай көбөөлү
лобная чешуя - маңдай кабырчыгы
лобный бугор - маңдай дөмпөгү
лобок - кашат, үч кошкон, чурай дөмпөгү, чат дөмпөгү
лобэктомия - лобэктомия (өпкөнүн бөлүгүн алып салуу операциясы)
логопед - логопед (дудуктарды окутуучу адис)
логопедия - логопедия (дудуктар тууралуу илим, сөздү туура сүйлөөгө үйрөтүүчү окуу)
лодыжка - кызыл ашыктын томугу
ложки - ийдилер (шайман) хирургиялык кашыктар, кашык сымал хирургиялык аспап
ложное ребро - сүбөлүү кабырга, жалган кабырга, жетим кабырга
ложный круп - коконун жалган кысылуусу
ложный сустав - жалган муун
локализация болезни - дарт уясы, оорунун таркалышы
локализовать инфекции - жугуштуу ооруну чектөө, тосмолоо
локальные признаки болезни - дарттын жергиликтүү белгилери
локомоторные центры - кыймылдаткыч борборлору
локоть - чыканак
локтевая артерия - чыканак тамыр, укурук кызыл кан тамыр
локтевая кость - чыканак сөөк же укурук сөөк

локтевая ямка - чыканак чуңкурчасы
локтевой сустав - чыканак мууну
ломкость сосудов - тамырлардын морттугу
ломота - сыздоо, куушурулуп оору
лонная дуга - чат догосу
лонное сращение - чат ашташы
лопатка - далы
лопаточная ость - далынын кыры, жоорун, жоону
ЛОР - КТМ (кулак, тамак, мурун оорулары)
лор-органы - КТМ-мүчөлөрү (кулак, тамак, мурун)
лордоз - кайкы бел, омуртка түркүгүнүн алдыга ийрейиши, кайкайышы
лоскут - тилик, тилим, өөн, курак, кыйык, кесинди
лоханка почки - бөйрөк күлтүгү
лохия - жатындан суюктук (төрөттөн кийин) бөлүнүү
луковица волоса - түктүн, чачтын түбү, дүмүрчөсү
луковичная железа - мөндөлөк бездери, жыныс түп бези
лунатизм - элирме (уктап жатып басып кетүүчүлүк)
лунка - оюк
лучевая артерия - билек тамыр, бадал жүрөк кызыл кан тамыры
лучевая болезнь - нур дарты, нур оорусу, нур кесепеттүү дарт, нурлануудан келип чыккан оору
лучевая кость - бадал жүрөк, билек сөөк
лучевые поражения - нурдан мертинүү, жаралануу
лучезапястной сустав - билек мууну, билек-кырк мууну
лучи ультрафиолетовые - ультра көгүш нурлары
лушение - томуруп алуу

люголя раствор - люголь эритмеси, глицерин йод аралашмасынан турган дары
люизит - люизит (уу зат, териге жана бүт денеге таасир этет) душмандарды жок кылуучу аскер кызматында курал катары колдонулат
люмбаго - люмбаго (куян, катуу кармаган бел оору)
люмбализация - люмбализация (белдешүү, куймулчак омурткасынын аномалиясы, бел омуртка тутумуна өтүшү)

люмбальная анестезия - бел анестезиясы, ооруксуздандыруу
люмбосакральная анестезия - бел-куймулчактан анестезиялоо, ооруксуздандыруу
лютеинизирующий гормон - лютеиндештирүүчү гормон
люэс - котон жара, сифилис
лямблиоз - мите инвазиясы, лямблий мите оорусу
ляпис - ляпис (азоттуу күмүш тузу, дары)

М

магния окись - магний кычкылы, оксиди
мазок - сүртүндү
мазохизм - мазохизм (өзүн кыйнап жыныстык кумардан кануу)
мазь - мазь (шыбама дары)
макробиотика - макробиотика (өмүрдү узартуу жөнүндөгү илим)
макрогения - макрогения (астынкы жаактын чоңоюп кетиши)
макроглоссия - макроглоссия (тилдин калындашы)
макродонтия - макродонтия (чоң тиштер)
макроподия - макроподия (чоң буттуулук)
макростомия - макростомия (жырык жамажай)
макрофаги - макрофаги (чоң фагдар, тутумдаштыргыч ткандын, микробдордун, бөтөн заттарды жок кылуучу чоң клеткалары)

макроцит - макроцит (чоң кан клеткалары)
макрохейлия - макрохейлия (эриндердин чоңоюп кетиши)
макроцефалия - макроцефалия (баш сөөктүн өтө чоңоюп кетүүсү)
максимальное артериальное давление - артериялык басымдын жогорку чеги, деңгээли
максимум - эң жогорку чоңдук, бир нерсенин жогорку даражасы
макула (пятно) - так
малигнизация - малигнизация (жай шишиктердин залалсыз, залалдуу шишикке айланышы)
малоабсорбации синдром - аз сиңирүү синдрому, ичке ичегиде сиңирүү процессинин бузулуу белгилеринин тутуму
малоберцовая кость - балдак сөөк
маловодие - суу аздык
малокровье - кан аздык, кансыроо

малоподвижный - ыкшоо, аз кый-мылдоо

малый вертел - кичине урчук, кичи ачакей

малый круг кровообращения - кан айлануунун кичине тегереги (айлам-пасы)

малый сальник - карын май

мальтоза - мальтоза (кошкантилар, глюкозанын эки молекуласынан турган)

малярия - малярия (безгек)

маникюр - маникюр (тырмак багуу)

маниакально-депрессивный психоз - маниакалдык-депрессиялык психоз (тегеренме, айланма коёнчук, дартмандуу басынуу жана кумардануу, алмашып турган психикалык оору)

маниакальный синдром - дартмандуу, кумардануу синдрому

маниакальный человек - бир нерсеге дартмандуу арбалган, кумарданган адам

манипуляция - манипуляция (кол менен жасоочу иш)

мания - мания (кумардануу, бир нерсеге арбалып, шыктануу)

манкировать - шалаакылык, көңүл коштук кылуу

манометр - манометр (суюктуктардын жана газдардын басымын өлчөөчү аспап)

мануальная терапия - кол менен дарылоо

маньяк - маньяк (психикалык оорулуу адам, жин оору)

маразм - маразм (алжуу же алжып калуу)

марля - даки

маска - бет кап

маскулинизация - маскулинизация (аялдын эркек сымалдануусу, сакал, мурут чыгуу)

масло - май

масса - салмак, көпчүлүк, көп, оордук

массаж - ушалдоо

массаж сердца - жүрөктү укалоо

мастикация -

мастит - чайноо

мастит - мастит (эмчектин сезгениши)

мастодиния - мастодиния (эмчектин сыздап оорушу)

мастоидит - мастоидит (чыккыйдын үрп сымал өсүндүсүнүн сезгениши, дындооктун сезгениши)

масторагия - масторагия (эмчектен кан чыгуу)

мастопатия - мастопатия (эмчектин катууланшы, шишик сымалданып ткандары өсүп кетүү менен жүрөт)

мастотомия - мастотомия (эмчекти тилүү)

мастурбация - мастурбация (жыныс мүчөнү ушалап кумардануу)

материнство - энелик

матка - жатын

маточное дно - жатындын түбү

маточные рожки - кара көсөө, дары чөп, будайдын башында болот

маточные средства - жатын дарылары, каражаттары

маточные трубы - жатын түтүктөрү

мацерация - мацерация (жооруу, бышаруу, эзилүү)

мегакариобласты - мегакариобластар (чоң, жаш кан клеткалары, булардан кан эбелектери пайда болот)

мегаколон - мегаколон (эң чоң жоон ичеги)

мед.пункт - эмкана, медицина жайы

мед.сан.часть - эмкана-тазалык бөлүгү, аскер медицина жайы

мед.сестра - эмчи

меди сульфат, медный - купорос көк таш

медиальный - медиалдык купорос (ич жак)

медиаторы - арачы заттар

медикаменты - дары-дармектер

медико-санитарный - батальон - медики-санитардык батальон, шыпаакердик-тазалык батальону

медитация - медитация (сүкүт салуу)

медиум - (арачы периште, арбактар менен адамдарды байланыштыруучу жин периште)

медицина - медицина (шыпаакердик илим же ден соолук, саламаттык жөнүндөгү илим)

медикальская мораль - медициналык (шыпаакердик) адеп-ахлак

медицинский аборт - медициналык бойдон түшүрүү, алуу

межклеточное вещество - клетка аралык зат, каражат

межтканевая жидкость - ткань суюктугу, ткань аралык суюктук

мезаколон - мезаколон (жоон ичегинин чычыркай майы)

мезаметрия - мезаметрия (жатындын чычыркай майы)

мезентерий - мезентерий (чычыркай)

мезенхима - мезенхима (түйүлдүктүк тутумдаштыргыч ткань)

мезодерма - мезодерма (түйүлдүктүн ортонку катмары)

мезотелий - мезотелий (ич чел, көкүрөк чел, жүрөк челдерди түзгөн бир клеткалуу жалпак эпителий)

мейоз - мейоз (биринчи жолку клеткалык бөлүнүүдөн кийин хромосомдордун санынын эки эсе азайышы, гаплоиддик болуусу)

меконий - меконий (туңгак, алгачкы зан), жаңы төрөлгөн баланын жашыл түстөгү баштапкы заны

меланин - меланин (денени кара күрөң түскө боёгуч зат, пигмент, те-

риде, чачта, көздүн түстүү челинде ж.б. болот)

меланома - меланома (кара шишик; денедеги меңден, калдан пайда болгон шишик)

меланосаркома - меланосаркома (теринин рак оорусунун бир түрү)

меланурия - меланурия (меланиндин, кара пигменттин заарага өтүшү)

меланхолик - меланхолик (төрт температураменттин бириндеги адам, ашкере оор басырыктуу, аз сүйлөгөн, дайыма көңүлсүз, жоош жүргөн адам)

меланхолия - меланхолия (эрки боштук, кайгычылдык, түнттүк)

мелена - мелена (кан өтүү, кара зан)

мелкание перед глазами - көздүн чыбырчыктоосу

меллитемия - меллитемия (канда канттын көбөйүшү)

меллитурия - меллитурия (канттын заарага өтүшү)

меломан - меломан (ыр, музыкага ышкыбоз адам)

мелосхиз - мелосхиз (беттин ортосундагы тубаса жырык)

мембрана - кабык, чел

мембрана основная - негизги мембрана (чел)

мензурка - өлчөгүч идиш (дарыларды)

менингит - мээ кабынын сезгенүүсү, омуртка жүлүнүн сезгенүүсү

менингит отогенный - отогендик менингит (кулак оорусунан келип чыгат)

менингит сифилистический - сифилистик менингит

менингит туберкулезный - кургак учук менингити

менингококковая инфекция - жугуштуу менингококк илдети (бүркмө инфекция)

- менингококковый назофарингит** - менингококктук мурун-кулкун сезгениши
- менингококкцемия** - менингококктордун кан менен таралышы
- менингоэнцефаломиелит** - мээ-жүлүн, мээ кабыгынын сезгениши
- мениски** - менисктер (тизе муундарындагы жарым ай сымал кемирчектер)
- менопауза** - менопауза (айыздын токтошу)
- меноррагия** - менорагия (айыздык кан агуу, кан келүү, этек кир)
- менорея** - менорея, этек кир, айыз
- менструация** - айыз, этек кир
- меньера болезнь** - меньер оорусу, шакый
- мерокринные железы** - мерокриндик бездер (клетканын бузулбай сакталуусу менен аракеттене турган бездер)
- мерцательный эпителий** - ирмелүүчү эпителий
- метаболизм** - метаболизм (зат алмашуу) адам организмнин кадыресе өсүп-өрчүүсүн камсыз кыла турган бардык химиялык жана физикалык өзгөрүүлөрдүн жыйындысы
- метаболиты** - метаболиттер (зат алмашууда пайда болгон заттар, саркындылар)
- метагонимоз** - метагонимоз (майда трематода чакырган илдет (гельминтоз))
- металлокониизы** - металлоконииоз (металлдардын чаңынан өпкөнүнөн өнөкөт сезгениши)
- метаморфоз** - метаморфоз (өзгөрүү, кубулуу, организмдин, мүчөлөрдүн ткандардын өзгөрүүсү)
- метаморфоза характера человека** - адамдын жүрүш-турушунун, мүнөзүнүн өзгөрүшү
- метаморфопсия** - метаморфопсия (нерселерди бузуп көрүү)
- металлазия** - металлазия (ткандардын бир түрдөн башка түргө айлануусу)
- метастаз** - метастаз (дарттын таралуусу, жайылып кетиши)
- метафаза** - метафаза (кыйыр бөлүнүүнүн экинчи баскычы)
- метеоризм** - метеоризм (ич көбүү)
- метиленовый синий** - метилен көгү
- метис** - аргын, чалыш
- метод** - усул, ыкма
- метомания** - аракеч коёнчугу, психозу
- метод инъекции** - укол саюу ыкмасы
- метод окраски** - боё ыкмасы
- метралгия** - жатын сыздоо
- метратония** - метратония (жатын жыйрылуусунун начарлашы)
- метрорагия** - метрорагия (жатындан кан келүү)
- метрейриз** - метрейриз (жатынды кенейтүү, ачуу операциясы)
- метремия** - метремия (жатынга кан толуу)
- метротомия** - метротомия (жатынды жара кесүү)
- метрофлебит** - метрофлебит (жатын көк тамырларынын сезгениши)
- мечевидный отросток** - төштүн айбалкасы
- миалгия** - миалгия (булчундун сыздашы)
- миастения** - миастения (булчундардын алсыздыгы, тез чарчашы)
- мигание** - ымдоо
- миграция** - миграция (көчүү, жылуу, орундашуу)
- мигренозная невралгия** - шакыйлуу баш оору, чыкый оорусу
- мигрень** - мигрень (шакый)

миелалгия - миелалгия (жүлүндүн сыздап оорушу)

миеластения - миеластения (жүлүн сезгичтигинин күчөшү)

миелемия - миелемия (канда кызыл кемиктин жетиле элек клеткаларынын пайда болушу)

миелин - миелин (нервдин сыртындагы кабык, сактоочу милдетти аткарат)

миелит - миелит (жүлүн сезгениши)

миеломная болезнь - сөөк кемик шишиги

миелоциты - миелоциттер (бүдүрлүү ак кан клеткаларынын тектик клеткасы)

мизантропия - мизантропия (адамды жек көрүүчүлүк)

мизинец - чыпалак

микозы - микоздор (мите козу карын дарттары)

микология - микология (козу карын жөнүндө илим)

микоплазмоз - микоплазмоз (жугуштуу курч микоплазма илдет)

микробиология - микроорганизмдер жөнүндө илим

микробы - микробдор (көзгө көрүнбөгөн тирүү организмдер)

микрогения - астынкы жаактын кемтиги, кем ээк

микродентия - микродентия (тиш майдалыгы, таруу тиш)

микростомия - микростомия (кичине ооз)

микроскоп - микроскоп, чоңойтуп көрсөтүүчү аспап

микроспория - микроспория (куркак таз)

микросфероцитоз наследственный - микросфероцитоз (кызыл кан денечелеринин тубаса бузулуусу)

микрофлора - микрофлора (чөйрөдөгү микробдор)

микроцефал - микроцефал (башы кичине адам, алма баш)

микроциркуляция крови - кандын кыл тамырларда айлануусу

микроэлементы - микроэлементтер (организмдердеги өтө аз сандагы химиялык заттар)

микседема - микседема (былжыр шишимик дарты, калкан безинин жетишсиздигинен келип чыгат)

микстура - микстура (дары чөптөрдөн даярдалган аралаштырма суюк дары)

мимика - мимика (бет кыймылы, ырай)

мимикрия - мимикрия (тышкы чөйрөгө түсү боюнча ылайыкташуу (түс, келбет өзгөрүү))

миимические мышцы - ырай булчуңдары

миндалевидные глаза - бадам көз

миндалины - алкым бездери, көмөкөй бездери

миниатюрный рост - кичине бой, бекене бойлуу киши, кодоо

минимум - эң кичине, төмөнкү чондук, бир нерсенин төмөнкү даражасы

минутный объем сердца - жүрөктүн мүнөттүк көлөмү

миоглобин - миоглобин (булчун иштешин камсыздоочу белок)

миодемия - миодемия (булчундун майга айлануусу)

миодиния - миодиния (булчун сыздап оорушу)

миоз - миоз (каректин кичирейиши)

миозит - миозит (булчун сезгениши)

миокард - миокард (жүрөк булчуну)

миокардиодистрофия - миокардиодистрофия (жүрөк булчундарынын ишинин начарлашы)

- миокардиопатия** - миокардиопатия (жүрөк булчунунун дартмандуу бузулуусу)
- миокардиосклероз** - миокардиосклероз (жүрөк булчундарынын чарымданышы)
- миокардит** - миокардит (жүрөк булчунунун сезгениши)
- миокиназа** - миокиназа (булчуң ферменти)
- миология** - миология (булчундар тууралуу окуу, илим)
- миома** - миома (жатындагы булчуң залалсыз шишик)
- миомаляция** - миомаляция (булчуң жумшарып кетиши)
- миометрий** - миометрий (жатын булчуңу)
- миорелаксанты** - миорелаксанттар (булчуң шалдайтуучулар)
- миастения** - миастения (булчуң чын тийбестиги, чарчоосу)
- миофибриллы** - миофибриллдер (булчуң талчаларынын жыйрылткыч булалары)
- мираж** - мираж (жалган көрүнүш, алдамчы элес, шоокум, кыял, закым)
- миринкс** - миринкс (кулак тарсылдагы)
- мистика, мистицизм** - мистика (кудайга аркы дүйнөгө, сыйкырга, арбакка ишенүү)
- митоз** - митоз (ядролуу, өзөктүү клетканын бөлүнүүсү)
- митохондрии** - митохондрийлер (клеткадагы органоиддердин бир түрү)
- митральный клапан** - митралдык тосмо (эки капкалуу тосмо)
- младенчество** - баланын эмчектеги убагы, ымыркай курак
- мнемоника** - эске тутуу ыкмасы
- мнемастения** - эс тутум начарлоосу
- мнительность** - шекчилдик, ишенбөөчүлүк, күмөнсүнүү
- многоводие** - суу көптүк, суунун мол болушу, кош бойлуунун тонунда суунун көптүгү
- многопалость** - көп бармактуулук, кош бармактуулук
- многоплодие** - бойго көп бала бүтүү
- мобильные части тела** - дененин кыймылдуу бөлүктөрү
- модификационная изменчивость** - касиеттик түр өзгөргүчтүк
- мозг** - мээ
- мозговистый** - зээндүү, акылдуу
- мозг головной** - баш мээси, мээ
- мозг продолговатый** - сүйрү мээ, узунча мээ
- мозг промежуточный** - аралык мээ
- мозг спинной** - жүлүн
- мозговой слой** - мээ катмары
- мозговой ствол** - мээ сөңгөгү
- мозговой череп** - мээ сөөгү
- мозговые желудочки** - мээ карынчалары
- мозжечок, малый мозг** - каракуш мээ, кичине мээ
- мозоль** - чор
- мокрота** - какырык
- моллюск контагиозный** - контагиоздук моллюска (теринин жугуштуу өнөкөт вирустук илдети, жугуштуу килкилдик)
- молзиво** - ууз
- молоко** - сүт
- молочная железа** - эмчек беши
- молочная кислота** - сүт кычкылдыгы
- молочница** - оозул, ак бышар
- молочные смеси** - сүт аралашмалары
- моляры** - түпкү азуулар, чоң азуулар
- момент** - мерчем, учур, кырдаал, энкыска убакыт, учурдагы абал, азыркы учур, ушул кез
- монойропатия** - монойропатия (нервдеги айрым жибек тамырдын сезгениши)

монорхизм - монорхизм (бир эндин (бөлдөктүн) ичте калышы)

монотонное движение - бир калыптагы кыймыл

монотонный звук - бирдей, бир тондуу үн

монофагия - монофагия (дайым бир түрдүү тамактануу)

монофтальмия - монофтальмия (бир көздүн тубаса жоктугу)

моноцитарный лейкоз - моноциттик ак кандуулук

морг - өлүккана, өлүктөр сакталуучу жай, мейиткана

моргание - ирмөө

морская болезнь - деңиз оорусу

морфология - морфология (организмдин түзүлүшү жөнүндө илим)

морщина - бырыш

мотивировка отказа от лечения - дарылануудан баш тартуунун далили, жүйөсү

моцион - сейил, кыймылдоо

моча - сийдик, заара

мочевина - мочеви́на (саркынды заара зат), азот молекуласы бар зат, нитраттар

мочевой пузырь - табарсык

мочевыделение - заара бөлүү

мочевые колики - заара мүчөсүнүн сайгылашып оорусу

мочегонные средства - сийгелектетүүчү, заара айдоочу каражаттар

мочеспускание - заара ушатuu, сийүү

мочеспускательный канал - заара чыгаруучу түтүк

мочекаменная болезнь - заара таш оорусу

мочеполовая система - заара-жыныс системасы

мочеполовой канал - заара-жыныс каналы

мочеприемник - күлтүк

мочеточник - заара түтүгү

мошонка - калта, ума

мошоночная грыжа - калта чуркусу

моющий раствор - жуучу эритме, жуу үчүн колдонуучу суюктук

мужская половая клетка - эркектин уругу, жыныстык клеткасы

мукацеле лобной пазухи - маңдай кобулунун ыйлаак сымал кеңейиши

муковисцидоз - муковисцидоз (ички, эндокрин бездердин тубаса дарты)

муляж - муляж (чоподон, момдон, гипстен жасалган дене мүчөлөрүнүн бедизи, көчүрмөсү, сөлөкөтү, адам кейпи)

мультиформная экссудативная эритема - көп түрдүү исиркектүү кызаруу

мумификация - мумификация (ткандардын, мүчөлөрдүн кургашы, катышы)

мускулатура - булчуңдар

мутагенез - мутагенез (мутациялардын келип чыгышы)

мутагены - мутагендер (мутация пайда кылуучу себептер, шарттар факторлор)

мутант - мутант (өзгөргөн организм, кандайдыр бир себептерден дененин өзгөрүшү)

мутация - мутация (тукум куучулуктун өзгөрүшү)

мутная моча - киргилт (тунук эмес) заара

мучение - кыйноо, кыйналуу

мышление - ой жүгүртүү, ойлоо, ой калчоо

мышца - булчуң

мышечки - дунгул баштар, муун домпктору

мягкое небо - көмөкөй, жука тандай

Н

наблюдение - байкоо
набор инструментов для операции
- операция үчүн шаймандардын жы-
йымы, топтому
набор лекарств - дары жыйымы
набухание головного мозга - мээ
көбүү, күпчөгү
навык - көнүм, ык
навязчивые идеи - беймаза ойлор,
негизги ойлорду таңуулоо, тилек,
каалоо
навязчивые состояния - беймаза ой-
лор менен алектенүү, догурунуу,
наалуу
нагноение - ириңдөө
надгортанник - коко жапкыч
надколенная чашечка - тизе томук
надкостница - сөөк чели, кабыгы
надмышелок - сөөк урчугу
надостистая связка - кыр арка бай-
ламгасы
надостная ямка лопатки - далынын
кыр үстү чункуру
надость лопатки - жоорун, далынын
кыры
надпереносье - мурун кайкысы
надплечье - мүрү
надпочечники - бөйрөк үстүндөгү
бездер
надпочечниковая недостаточность -
бөйрөк үстүндөгү бездердин жетиш-
сиздиги
надрез - кесик, тилик
надхрящница - кемирчек чели
надчревьe - курсак үстү
назначение - дайындоо
назофарингит - назофарингит (му-
рун-кулкун сезгениши)
назофронтит - назофронтит (мурун-
мандай кобулунун сезгениши)
наклон таза - жамбаш энкейиши

наковальная уха - кулак дөшүсү
налет - өңөр, жабышкан нерсе
наложение щипцов при родах -
төрөттө чымчуурларды салуу, коюу
нанизм - нанизм (эргежээлдик, кодоо-
лук)
наносомия - наносомия (итийден кий-
ин бойдун өспөй калуусу)
напиток лечебный - дары суусундук
напоить больного - бейтапты ичируү
направление - жолдомо, багыттама
напрягатель - чыйралткыч, чы-
налткыч
напряженный живот - чыналган ич
наркоз - жалпы сезимсиздендирүү
наркоз ингаляционный - жыттатуу-
чу наркоз, дем алдыруу жолу менен
сезимсиздендирүү
наркоз прямокишечный - көтөн чу-
чук наркозу, көтөн чучука сайылган
дары аркылуу сезимсиздендирүү
наркоз эндотрахеальный - эндро-
трахея наркозу (кекиртек наркозу),
кекиртекке атайын түтүк салып
сезимсиздендирүү
нарколепсия - нарколепсия (узак
уйку)
наркология - наркология (баңгилик
жөнүндө илим), арактан, аракеттик-
тен арылтуу илими
наркоман - наркоман (баңги), баңги
зат колдонгон киши
наркомания - наркомания (баңгилик),
баңги заттарын колдонуу
наркотики - наркотиктер (баңгилик
дарылар, заттар, уктатып оорук-
суздандыруучу дарылар)
наркотические средства - наркоз-
го колдонулуучу жана уктатуучу,
ооруксуздандыруучу дарылар, кара-
жаттар

нарость костный - сөөк өсүндүсү
наружное ухо - сырткы кулак
наружность - чырай, өң, кебете, келбет, ыраң, кепшир
нарушение зрения - көрүүнүн бузулушу, көздүн начарлашы
нарушение обмена веществ - зат алмашуунун бузулушу
нарыв - ириңдик, туюк жаранын ириңдеп кетиши, ирин тебүү
насилие - зордоо, зордуктоо, зомбулук
наследственность - тукум куучулук
насморк - мурун бүтүү, мурундун былжыр челинин сезгениши
наставление - насаат - насааттама
настой - тундурма, дары чөбүнүн тундурмасы
настойка - спирттүү тундурма
настроение - маанай, көңүл, ындын
натечник - ириңдүү көбөөл
натошак - ачкарын
натура человека - кишинин кулк-мүнөзү, табияты, жүрүш-турушу
натуральная осля - суу чечек
натуральный - табигый, жаратылыштык (жасалма эмес)
натяжение - тартуу, чоюу, керүү, бүтүү
натяжение вторичное - кабылдап бүтүү, экинчи тартуусу, чоюусу, керүүсү, бүтүүсү
натяжение первичное - кабылдоосуз бүтүү, айыгуу
натяжение скелетное - сөөктүк чоюу, кердирүү, тарттыруу
нёба - таңдай
небная занавеска - көмөкөй, таңдай салаңдоору
невнятная речь - күнгүрөнгөн кеп, түшүнүксүз сөз, кеп
невосприимчивость - сезбөөчүлүк, кабыл албоочулук

невралгизм - нерви ооругандык
невралгия - невралгия, нерв талчасынын, сөңгөгүнүн зыркырап оорусу
невралгия тройничного нерва - үчилтик нервдин зыркырап оорусу
неврастеник - неврастеник (неврастения менен ооруган адам)
неврастения - неврастения (борбордук нерв системасынын жогорку нервдик ишинин бузулушу), катуу чарчоо, туталануу, баш оору, баш айлануу, ашкере тынчсыздануу; неврилемма - нерв кабыгы
неврит - нервдердин сезгенүүсү, сезгениши
неврит лицевого нерва - бет нервдеринин неврити (бетте жайгашкан нервдердин сезгениши)
невроз - невроз (нerv системасынын оорусу, ички мүчөлөрдүн кызматынын, зат алмашуунун бузулушу менен жүрөт)
неврома - нерв тканынын шишиги
невропатия - невропатия, перифериялык нерв оорусу
невропатолог - невропатолог (нerv дарттары боюнча дарыгер)
невропатология - невропатология (нerv оорулары жөнүндө илим)
невротомия - невротомия (нервди кесүү)
невус - врожденные пигментные пятна - мең, кал
нейробласт - нейробласт (жетиле элек нейрон)
нейроглия - нейроглия (нейронду курчаган нерв тканы)
нейрорафия - нейрорафия (нервди улаштырып тигүү)
нейротомия - нервди кесүү
нейротоксические эффекты - нерв уулантуучу таасир, нерв уулануусунун натыйжасы

нейрофибриллы - нейрофибриллар (нерв клеткасынын булалары)

нейроэктомия - нейроэктомия (нервдин бир жерин кесип таштоо)

негативизм - негативизм (тескери жасоо, каршы жасоо, психикалык оору абалы)

негативное действие лекарств - дарылардын терс таасири

недержание мочи - жижич, заараны кармап албай калуу

недоедание - чала тоют, жакшы тоют тамактанбагандык

недомогание - талмоорсуу

недонашивание - ара төрөө, айына жеткирбей төрөө

недоношенный - ара төрөлгөн

недоразвитие органа - мүчөнүн жетилбегендиги, жетиле өспөгөндүгү

недостаточность двухстворчатых клапанов сердца - жүрөктүн кош капкалуу тосмолорунун жетишсиздиги

недостаточность кардиального сфингтера - кардиалдык жапкычтын, бүйрүтмөнүн жетишсиздиги

недостаточность клапанов сердца - жүрөк кемтигинин бир түрү, жүрөк тосмолорунун жетишсиздиги

недостаточность кровообращения - кан айлануунун жетишсиздиги

недостаточность полулунных клапанов сердца - жүрөктүн айчык тосмолорунун жетишсиздиктери

недостаточность сердца - жүрөктүн начарлашы, жетишсиздиги

недостаточность трехстворчатых клапанов сердца - жүрөктүн үч капкалуу тосмолорунун жетишсиздиги

нежизнеспособность - жашоого жөндөмсүздүк

незаращение (Боталлова) артериального протока - (Боталлов) артерия түтүгүнүн бүтпөй калышы

незаращение овального отверстия - сүйрү тешиктин бүтпөй калышы

нейрит (аксон) - нейрит (нерв клеткасынын кыймылдык талчасы, өсүндүсү)

нейро-гуморальная регуляция - нейро-гуморалдык тейлөө, нервдик суюктукту жөнгө салуу

нейрогенез - нейрогенез (нерв тканынын пайда болуу мезгили), нерв клеткаларынын өсүшү жана өнүгүшү

нейроглия - нейроглия (нерв системасынын жардамчы клеткалары)

нейродермит - нейродермит (нервдик - психикалык чыңалуудан же бузулуудан теринин сезгенүүсү)

нейродиния - нейродиния (нервдин сыздап оорушу)

нейролейкемия - нейролейкемия (нерв системасынын ак кандык бузулуусу)

нейролептики - нейролептиктер (сеп алдыруучу дарылар)

нейронная структура коры мозга - мээ кыртышынын нейрондук түзүлүшү

нейроревматизм - нейроревматизм (нерв системасынын кызыл жүгүрүктүк бузулуусу)

нейросекретия - нейросекретия (нейрондордун канга өзгөчө заттарды (гормон сымал) бөлүп чыгарышы)

нейротропность - нейротроптүүлүк (нерв тканына өсүүчүлүк, жакындык)

нейрофиброматоз веклингаузена - веклингаузендин нейрофиброматозу (четки нервдердин залалсыз шишиктери)

нейрохирургия - нейрохирургия (баш мээге операция жасоо илими)

нейроциркуляция дистония - кан тамыр системасынын функционалдык вазомотордук бузулуусу

нейтральная мазь - нейтралдуу, таасирсиз мазь, май

нейтропения - нейтропения (ак кан эбелектеринин азайышы)

нейтрофилия - нейтрофилия (ак кан эбелектеринин көбөйүшү)

нейтрофилы - нейтрофилдер (ак кан эбелектеринин бир түрү)

некробиоз - некробиоз (клетканын өлүмтүккө айланышы), өлүп, жок болууга алып келүүчү клеткадагы өзгөрүш

некроз - некроз (жансыздануу, ткандын, клетканын өлүшү)

некроз влажный - нымдуу некроз (нымдуу жансыздануу)

некроз сухой - кургак некроз (кургак жансыздануу)

некронефроз - некронефроз (бөйрөктүн өлүмтүккө айланышы, чирип кетиши)

некроспермия - некроспермия (өлүк, жансыз эрендик), жансыз, кыймылсыз сперматозоид

некротомия - некротомия (өлүү тканды тилүү), кесүү

некрофил - некрофил (көркооман), жансыз денеге карата паталогиялык кумардануу

некрофилия - некрофилия (өлүк менен жыныстык байланышка кумардануу, жыныстык психикалык бузулуу)

некроэктомия - некроэктомия (өлүмтүк ткандарды кесип алып салуу, кесүү)

нектар - нектар (гүлшире)

нематоды - нематоддор (томолок мите курттар), жумуру курт - эки учу бир-

дей ичкерип кетүүчү жана муундарга бөлүнбөгөн цилиндрдик денеге ээ курттар тобунун өкүлү

немой - дудук

немота - дудуктук

немошь - алсыздык

неологизмы медицинские - медициналык неологизмдер

неопатия - неопатия (жаңы башталган оору, дарт)

неоплазия - неоплазия (жаңы ткандын пайда болушу)

неоплазма - шишик

неотложная помощь - токтоосуз жардам

непарная вена - жалкы вена, сыңар көк тамыр

непарные органы - сыңар мүчөлөр, жалкы мүчөлөр

непрерывный - үзгүлтүксүз, тутумдашкан

неприятное чувство - жагымсыз сезим

непроходимость кишечника - ичегинин кептелмеси, ичегилердин өткөрбөстүгү;

непроходимость центральной артерии сетчатки - тордомо челдин борбордук кызыл тамырынын кептелмеси

непрямое деление клетки - клеткалардын кыйыр бөлүнүшү

нерв - нерв (ар түрдүү импульстар өтүүчү жипче)

нерв блоковой - чыгырык нерви

нерв блуждающий - тентиме нерв

нерв большеберцовый - жото жилик нерви

нерв височный - чыкый нерви

нерв глазодвигательный - көздү кыймылдатуучу нерв

нерв затылочный - желке нерви

нерв зрительный - көрүү нерви

нерв языкоглоточный - тил-кулкун нерви, тилдин жутуу нерви
нервизм - нервизм (нервдик башкаруу жөнүндө окуу)
нервная система - нерв системасы (тутуму)
нервное сплетение - нерв чатыштары
нервные болезни - нерв оорулары
нервные волокна - нерв тамыр булалары, нерв талчалары
нервные узлы - нерв түйүндөрү
нервные центры - нерв борборлору
несовместимость крови - кандын сыйышпастыгы, дал келбестиги
несовместимость лекарств - дарылардын сыйышпастыгы, айкашпастыгы, өгөйлөшүүсү, дал келбөөсү
несчастный случай - кырсыктуу окуя
нетрудоспособность - эмгекке жараксыздык
нетвердая поступь - темтендөө
нефрит - нефрит (бөйрөктүн сезгениши, бөйрөктүн кыл тамыр түйдөкчөсүнүн сезгениши)
нефроз - нефроз (бөйрөктүн ичиндеги көндөй сезгенип, тулку бойго суу толуп кетүү)
нефрон - нефрон (бөйрөктүн түзүлүш - кызматтык бирдиги)
нефропатия беременных - кош бойлуулардын ит талгагы
нефроптоз - нефроптоз (бөйрөктүн түшүшү, ордуан ылдыйлашы)
нефрография - нефрография (бөйрөктөн кан агуу)
нефросклероз - нефросклероз (бөйрөк бүрүшүүсү жана чарымдалышы), бөйрөк артерияларынын, бутакчаларынын жана артериолдорунун склерозу
нефростомия - нефростомия (бөйрөктөн сийдик үчүн жол чыгаруу), курсактын арткы бетиндеги тешик

менен заараны чыгаруу, бөйрөккө тешик жасоо
нефротомия - нефротомия (бөйрөктү тилүү, жаруу)
нефрофима - нефрофима (бөйрөктүн шишиги)
нефрэктомия - нефрэктомия (бөйрөктү алып таштоо)
нечистоплотность - балигтик, ыплас-тык
нивелирование действий лекарств - дарылардын таасирлеринин айырмасын жоюу
нижняя полая вена - ылдыйкы көндөй көк кан тамыр, вена
нижняя часть голени - жилинчик
нижняя челюсть - астыңкы жаак
никотин - никотин, тамекидеги наркотиктерге кирген күчтүү уу зат, тамекиден алына турчу уулуу алколоид
никотиновая кислота (витамин РР) - никотин кислотасы ((РР витамини) организмде кычкылданууну калыбына келтирүү аракеттеринде катышат)
никталгия - никталгия (бир жердин түнкүсүн сыздап оорушу)
никтурия - никтурия (түнкү сийдиктин көбөйүшү)
нимфомания - нимфомания (аялдардын өтө күчөгөн, канбаган жыныстык кумардыгы)
нистагм - нистагм (ойноок көз, көздүн эркисиз ыргактуу ойноктошу)
нисходящая аорта - ылдый кетчү толто
нитевидные сосочки - түк сымал бүдүрчөлөр, жип сыяктуу бүдүрчөлөр
нити сухожильные - тарамыш жипчелери
нитроглицерин - нитроглицерин (кан тамырды кеңейтүүчү дары)

новогаленовые препараты - жаңы гален каражаттары
новокаин - новокаин (жергиликтүү ооруксуздандырууда колдонулуучу дары зат)
новообразование - жаңы ткань, шишик
новорожденный - ымыркай, жаңы төрөлгөн наристе
нозомания - нозомания (оору жугузуп алуудан өтө коркуу)
нога - бут, аяк
ноготь - тырмак
ноготь вросший - матырылган тырмак
ногтевое ложе - тырмак алды
ногтевой валик - тырмак жалчасы, түп
ногтоеда - көбүргөн, тырмак жегич
нож акушерский - аначылык бычак
ножницы для пересечения пуповины - киндик кесүүчү кайчылар
ноздра - таноо
нозология - дарттардын түрлөрү жөнүндөгү илим
нома - кара жама
номенклатура болезней - дарттардын тизмеги
норма - норма (кадимки, демейки өлчөм, чен тартип)
нормальное здоровье - кадимки дени сактык, кадимки ден соолук, саламаттык абалы
нормальное настроение - организмдин демейдеги, кадимки көңүлү, маанайы

нормергия - нормергия (организмдин туура, кадимкидей сезимталдуулугу)
нормобласты - жетиле элек, ядролуу кызыл кан клеткасы
нос - мурун
нос седловидный - кайкы мурун, ээр сымал
нос горбатый - кочкор тумшук
нос прямой - кырдач мурун
нос приплюснутый - жалпак мурун
нос остроконечный - шуштугуй мурун, шиштумшук
носилки санитарные - тазалык замбил
носилки складные - бүктөмө замбил
носовая кость - мурун сөөгү
носовая перегородка - мурун бөлгүч
носовая полость - мурун көндөйү
носовое зеркало - мурун күзгүсү, кергич
носовое истечение - мурун суусу
носовые ходы - мурун жолдору
носоглотка - мурун-кулкун көндөйү
ночной профилакторий - түнкү дабажай
ноющая боль - сыздап оору
нрав - пейил, мүнөз
нравоученье - насыят, насаат
нуклеиновые кислоты - нуклеин кислоталары (тукум куучулук процеске катышат)
нёбная кость - таңдай сөөгү
нёбо мягкое - жумшак таңдай, жука таңдай
нёбо твердое - катуу таңдай

обволакивающие средства - чулгоочу, каптоочу дарылар, каражаттар
обвертывание - жылуулай ороо
обвести глазами - тегерете кароо, көздү айлантып кароо
обветренное лицо - шамалга туурулган, карарган бет, тотугуу
обвислый живот - саландаган курсак, салаң курсак
обволакивание - чулгоо, камтуу, ороо, жабуу
обезболивание - ооруксуздандыруу, оорутпоо
обезболивание местное - жергиликтүү ооруксуздандыруу, чекене ооруксуздандыруу
обезболивание общее - жалпы оорутпоо, жалпы ооруксуздандыруу
обезвоживание организма - организмдин, дененин суюктугунун азайышы, суунун азайышы, организмдин суусузданышы
обезвреживание - залалсыздандыруу, зыянсыздандыруу
обезвреживание воды - сууну тазартуу, залалсыздандыруу, зыянсыздандыруу
обеззараживание (дезинфекция) - жугушсуздандыруу
обезображивание - бузуу, көрксүздөндүрүү
обескровливание - кансыратуу, кансыроо
обеспложивание (стерилизация) - тукумсуздандыруу, зыянсыздандыруу
обессиленный больной - алдан тайган, алсыраган оорулуу, бейтап
обесцвечивание - түссүздөндүрүү

обжигание - күйгүзүү, куйкалоо
обильное питье - суюктукту көбүрөөк берүү
обкалывание тканей - ткандарды ширөө (дары менен)
обкладочные клетки - курчоочу, тегеректөөчү клеткалар
облегчение состояние больного - оорулуунун абалынын жеңилдениши, сакаюусу
облепиховое масло - чычырканак майы, чырканак майы
обливание потом - боругуу, чылпылдап тердөө
облигатное состояние - милдеттүү, сөзсүз абал
облизывание - жалоо
облитерация - туюкталуу, бүтөлүү
облитерирующие поражения - каналдардын, түтүктөрдүн ичкериши, бүтөлүшү менен жүрүүчү оорулар
обложенный язык - кеберленген тил
обломок кости - сөөктүн сыныкчасы
облучение ультрафиолетовыми лучами - ультракөгүш нур менен кактоо (кыжымы нурлар)
облысение - такыраюу, чач түшүү, кашка баш
обман зрения - кош көрүнүү, көзгө бир нерселердин көрүнүшү
обмен веществ и энергии - заттардын жана кубаттын (зарденин алмашуусу)
обморок - капилет эси ооп калуу
обнажить - жылаңачтоо
обновление крови - кан жаңыруу, канды жаңыртуу, башка кан куюу
ободок - кырчоо, тегерек
ободочная кишка - кырчоолуу ичеги
ободрить больного - бейтаптын көңүлүн көтөрүү, кайрат берүү

оболдение - нес болуу, жалдырама
оболочка - чел, кабык
оболочки мозга - мээ кабыктары
оболочки слизистые - былжырлуу чел кабыктар
обоняние - жыт алуу, жыт сезүү
обонятельный мозг - жыт алдыргыч мээ
обонятельный нерв - жыт сездирүүчү нерв, нервдин жыт билүү жөндөмү
оборванное сухожилие - үзүлгөн тарамыш,
обострение - күчөө, күчүркөнүү
обработка - тазартуу, иштетүү
обработка ран - жараатты тазартуу, тазалоо
обработка рук - колдорду камдоо, даярдоо, тазалоо
образ - бейне, кейипкер
обрезание крайней плоти - сүннөткө отургузуу, баланын жыныс мүчөсүнүн касасынын, бүрүгүнүн терисин кесүү операциясы
обсервационная - байкоо бөлмөсү
обсервация медицинская - шыпаакердик, медициналык байкоо, жугуштуу оорулардын таралышын алдын алууга багытталган атайын-чектөөчү, дарылоо, алдын алуу иш чараларын медициналык көзөмөлдөө, обочолонтуп медициналык байкоо
обследование больного - оорулууну текшерүү, кароо
обследование субъективное - сезимдик, өзүн сезүүсүн текшерүү, субъективдик текшерүү
обструктивный - кептелме, бүтөлмө
обтирание - сүртүү
обтурация кишечника - ичегинин кептелиши, бүтөлүшү
обход - көрүп чыгуу
объективное обследование - нагыз, аныгын текшерүү, объективдүү текшерүү

обызвествление - акиташтануу, катуу берч болуу
овальное отверстие - сүйрү тешик
овариальное тело - жумурткалык дене
овогенез (оогенез) - энелик клетканын өрчүүсү, пайда болушу
овуляция - энелик клетканын бөлүнүп (жумурткалыктан) чыгышы
оглушение - кулагы тунуу, дендароо болуу
ограда большого мозга - чоң мээнин тоскуучу, коргону
ограниченное движение - чектелген кыймыл
одеревенелость позвоночника - омуртка түркүгүнүн сенейиши, тактай сыяктуу болушу
одноклеточный организм - бир клеткалуу организм
однорукий - сынар колдуу, чолок
одноногий - сынар буттуу, чолок, төкөр
однойцевые близнецы - бир клеткадан чыккан эгиздер
одонталгия - тиш сыздоо, зыркыроо
одонтолит (зубной камень) - тиш түп таштары
одонтолог (врач стоматолог) - стоматолог-дарыгер, тиш догдур
одонтология - тиш жана аларды дарылоо жөнүндө илим
одорология (наука о лечебных свойствах запаха) - жыттардын дарылык таасирин изилдөөчү илим
одышка - демигүү, энтигүү, тумчугуу
оживление (реанимация) организма - организмди тирилтүү, жандандыруу
ожирение - семирүү, май басуу
ожог - күйүк, күйүү
оздоровительный лагерь - ден соолукту чыңдоо лагери, жайы

оздоровление - сакаюу, жакшыруу, тазартуу
озена (зловонный насморк) - мурундун сасык жыттуу сезгенүүсү
озноб - чыйрыгуу
озокерит - жер май калдыктары, нефти чайыры, кара сагыз
озокеритолечение - озокерит менен каптоо аркылуу дарылоо
озон - үч атомдуу кычкылтек
озонатор - абаны озондоочу аспап
озонировать - абаны, сууну озон менен тазартуу
окисление - кычкылдануу
окись углерода - CO, ис газы, көмүр кычкыл газы
окклюзия зубов - окклюзия, астыңкы жана үстүңкү тиштердин тийишүүсү
окологлоточный абсцесс - кулкун жанындагы ириндик, сезгенүүсү
околоносовые пазухи - мурун көбөлдөрү, кобулдары, көндөйлөрү
околоплодная жидкость - чарана суусу, чарайна суусу, каканак суусу, бала тонунун ичиндеги суу
околопочечная флегмона - бөйрөк майдын сезгениши, ириндиги
околосердечная сумка - жүрөк кабы, көйнөгү, баштыгы
околоушная железа - кулак түп беzi
околощитовидные железы - калкан жандооч бездери
окончание нервов - нерв учтары
окостенение - сөөктөнүү
окоченение - сенейүү, зыңкыюу, сулдуюу, тонуу, муздоо
окраска пигментная - пигмент түсү, ыраңы
окровявленный бинт - канга боёлгон даки
оксигенотерапия - кычкылтек менен дарылоо

оксидазы - кычкылданууда катышуучу фермент
окситоцин - гипофиздин арткы үлүшүнүн гормону
окулист - көз оорулар адиси, дарыгери
окультизм - ырым-жырымга, жышаанга, сыйкырга, касиет күчкө ишенүү
окуляр - чонойтуп көрсөтүүчү аппараттын көз менен кароочу жери, карекчеси
окутывание - ороо, чулгоо
олива продолговатого мозга - узунча мээнин сүйрү томологу
олигофрения - тубаса кем акылдык, жиндилек
олигурия - сийдиктин азайышы
омартрит - ийин муунунун сезгениши
оментит - карын майдын сезгениши
омертвение - жансыздануу, өлүү
омозолелость - катуулануу, чорго айлануу, мөлтүрөө
омоложение - жашаруу
омфалит - киндиктин сезгениши
омфалотомия - киндик кесүү
онанизм - жыныс мүчөнү ушалoo, ыйкоо менен бел суутуу
онемение - уюп калуу, сезбей калуу
онколог - шишиктер боюнча дарыгер
онкология - шишиктерди изилдөөчү илим
онтогенез - онтогенез (түйүлдүктөн өлгөнгө чейинки мезгил)
оофорит - энелик бездин сезгениши
ооцит, овоцит - аялдын тукум клеткасы
опербельное состояние больного - бейтаптын операцияны көтөрө алуучу абалы
оперативное лечение - операциялык дарылоо, операциялап дарылоо, операция жасоо

- операционная** - операция жасоочу жай, бөлмө
- операционное поле** - операция талаасы, майданы, операция жасалуучу жери
- операция** - операция, механикалык ыкма менен дарылоо
- операция диагностическая** - дартты аныктоо, тактоо үчүн жасалган операция
- операция хирургическая** - хирургиялык операция
- опистотонус** - түпкүчтөй ийилүү, тыршуу, кайкаюу
- опиум, опиий** - апиийм, баңги зат
- оплодотворение** - уруктануу, уруктандыруу
- оправа** - алкак, көз айнектин алкагы
- определение болезни** - ооруну аныктоо
- определение чувствительности к антибиотикам** - антибиотиктерге сезгичтигин аныктоо, антибиотиктерге сезимталдыгын аныктоо
- опрелость** - бышаруу
- опреснение воды** - сууну туссуздандыруу
- оптимальное условие** - ыңгайлуу, ылайыктуу, эң жакшы шарт
- оптимизм** - сергектик, келечекке ишенүүчүлүк
- опухание** - шишүү, шишимик тартуу
- опухлые конечности** - шишип чыккан кол-аяк, шишимик кол-аяк
- опухоль** - шишик
- опухоль доброкачественная** - залалсыз шишик
- опухоль злокачественная** - залалдуу шишик
- опьянение** - мас болуу
- оральный** - ооз жак, ооз менен
- орбита** - көз чарасы
- орбитотомия** - көз чарасын оюу, кесүү, жаруу операциясы
- оргазм** - жыныстык ырахаттануу, бел суусунун түшүшү, лаззат, чүчүнүү
- орган** - мүчө
- организация и тактика медицинской службы (ОТМС)** - шыпаа-кердик кызматтын тактикасы жана уюштурулушу (ШКТУ), медициналык кызматты уюштуруу тактикасы
- организм** - организм, тирүү нерсе, тирүү жан, жалпы дене
- органоиды, оганеллы** - органоиддер (клетканын мүчөлөрү)
- органолептика** - сезгич мүчөлөрдүн жардамы менен бир нерсенин сапатын аныктоо
- органопластика** - мүчөлөрдү калыбына келтирүү, ондоо, көчүрүү операциясы
- органотерапия** - жаныбарлардын мүчөлөрүнөн даярдалган дарылар менен дарылоо (мис.: боордон, ич майлардан жасалган дарылар)
- органотропность** - мүчөгө ынактык
- органы вкуса** - даам мүчөлөрү
- органы зрения** - көрүү мүчөлөрү
- органы обоняния** - жыт сезүү мүчөлөрү
- органы осязания** - тийишүүнү сезүүчү мүчөлөр
- ординатор** - бейтапкана дарыгери, жаңы бүтүп келген медициналык адис
- ординатор клинический** - адистештирүүдөн өтүүчү дарыгер, клиникалык адистештирүүдөн өтүүчү дарыгер
- ординатура** - медициналык адистештирүү курсу
- орнитоз** - кептер дарт
- ороговение** - чор басуу, чордонуу

- орошение раны** - жараатты суюк дары менен сугаруу, жуу
- ортодонтия** - тиштин кемтиктерин ондоо, түзөө
- ортопедия** - таяныч-кыймылдаткыч мүчөлөрүн ондоо жөнүндө илим
- ортопноое** - жатканда дем кыстыгуу
- орхит** - эндин, бөлдөктүн сезгениши, эркектин жыныс безинин сезгенүүсү
- орхоэпидидимит** - эндин, бөлдөктүн коштондусу менен сезгениши
- освещение естественное и искусственное** - табигый жана жасалма жарык кылуу
- оседание эритроцитов** - кандын кызыл клеткаларынын чөгүүсү
- осиплость голоса** - үн бүтүү, үндүн бүтүүсү
- ослабление** - бошондоо, алсыроо
- ослепление** - көрбөй калуу, сокурлануу
- осложнение** - кабылдоо, оордошуу, кыйындоо
- осмотр больного** - бейтапты текшерүү, көрүү, кароо
- осмотр медицинский** - медициналык кароо, текшерүү
- основание мозга** - мээнин негизи
- основание черепа** - баш сөөктүн негизи
- основная кость** - негизги сөөк
- основной обмен** - негизги кубат алмашуу, негизги заттардын алмашуусу
- основной обмен энергии** - негизги кубат алмашуу
- особенности функций органа** - мүчөнүн кызматтарынын өзгөчөлүктөрү
- оспа** - чечек
- оспа ветряная** - суу чечек
- оспинка** - чотур, чаар, чодур
- оссеин** - оссеин, сөөктөрдүн белогу
- оссеомукоиды** - оссеомукоиддер, сөөктөрдүн белоктуу заттары
- оссификация** - сөөктөнүү, сөөккө айлануу
- остановка дыхания** - демдин токтошу, дем алуунун токтошу
- остановка кровотечения** - канды токтотуу, кан агууну токтотуу
- остановка сердца** - жүрөктүн токтошу, жүрөктүн иштебей токтоп калуусу
- остаточный воздух** - аба калдыгы
- остеоартрит** - остеоартрит (муундун жиликтин башы менен кошо сезгениши)
- остеоартроз** - муундун кемирчегинен кошо дартмандуу оорусу
- остеобласты** - сөөк жаратуучу клеткалар
- остеокласты** - сөөк бүлүнткүч клеткалар
- остеология** - сөөк жөнүндө илим
- остеома** - сөөк залалсыз шишиги
- остеосаркома** - сөөктүн залалдуу шишиги
- остеомаляция** - сөөк жумшаруу
- остеомиелит** - сөөк кулгунасы, чучуктун сезгенүүсү
- остеонекроз** - остеонекроз (сөөктүн өлүмтүккө айланышы, чирип кетиши)
- остеопарез** - остеопарез (сөөктөрдүн кичирейип ичкериши)
- остеон** - остеон, сөөктөрдүн түзүлүш бирдиги
- остеосинтез** - сөөк бириктирүү
- остеосклероз** - сөөк катууланшы
- остеофиты** - остеофиттер, сөөктөрдүн ар кандай бузулуулардан пайда болгон өсүндүлөрү, учтары
- остеохондроз** - омуртка түркүгүнүн жана кемирчектеринде зат алмашуунун бузулушу

остит - сөөк тканынын сезгенүүсү
острица - чүчөк курт
островок головного мозга - мээ аралчасы
острое кровотечение - катуу кан агуу
острое малокровие - курч кансыроо, тез пайда болгон аз кандуулук
острозаразные болезни - өтө жугуштуу илдеттер
острота зрения - көрүүнүн курчтугу
острый - курч, катуу
острый живот - ичтин курч оорусу
ось лопатки - далынын кыры, жоорун
ось седалищная - көчүк сөөктүн урунчугу, урчугу
осушение раны - жараатты кургатуу
оталгия - кулактын катуу оорусу
отвар - кайнатма, дары чөптөрдүн кайнатмасы
отверстие - тешик, көзөнөк
отверстие круглое - тегерек тешик
отвислая грудь - салаңдаган эмчек
отвлекающие средства - алаксытуучу каражаттар
отводящий нерв - туура тартчу нерв (сыртка)
отделение следа - баланын тонунун чыгышы, бөлүнүшү
отдых - эс алуу
отек - килең, шишимик, күпчөк
отек легкого - өпкөнүн суу шишимиги, күпчөгү
отит - кулак сезгенүүсү
отит средний - ортонку кулактын сезгениши
отморозение - үшүк алуу
отморозить - үшүтүп алуу
отоларинголог - кулак, тамак, мурун ооруларынын адис дарыгери
отолитовый аппарат - ички кулактын таштуу аппараты, түзүлүшү, бой тутуу органына кирет

оториноларингология - кулак, тамак, мурун оорулары жөнүндө окуу, илим
оторраги - кулактан кан агуу
оторрея - кулактан суюктук агуу
отосклероз - ички кулактын бүтүүсү, катууланшы, бара-бара дүлөйлүккө алып келет
отоскопия - кулакты кароо
отофон - отофон, керендердин угуусун жакшыртуучу үн аппараты
отработка навыков - ыкмаларды иштеп чыгуу, машыгууну, көнүгүүнү иштеп чыгуу
отрава - уу, заар
отравление - уулануу, уугуу
отрезок - кесинди
отросток - урчук, өсүндү, урунчук
отрыжка - кекирүү
отсасыватели - сордургучтар (мед. аппарат)
отсложка - ажыроо, сыйрылуу
отсложка плаценты - тондун ажырашы, сыйрылышы
отсложка сеччатки - тордомо кабыктын ажырашы, сыйрылышы
отток - агып чыгуу
отхаркивание - какыруу
отхаркивающие средства - какыртуучу дарылар, каражаттар
отцовство спорное - талаштуу аталык (соттук медицина)
отёчность - шишимик тартуу
офтальмолог - көз боюнча дарыгер, көз дарыгери
офтальмология - көз dartтары жөнүндөгү илим
охиномикозы - тырмактардын мите козу карын dartтары
охлаждение - муздоо, үшүү, тоңуу
охлаждение общее - жалпы тоңуу, муздоо

охрана материнства и детства - энеликти жана балалыкты коргоо, сактоо, эне жана баланы коргоо
охрана окружающей среды - айлана-чөйрөнү коргоо, сактоо
охрана труда - эмгекти коргоо
оцепенение - селэйүү
очаг инфекции - илдет чордону, очогу

очистка воды - сууну тазартуу
очистка населенных мест - калк жашаган жерлерди ыпыластыктан тазалоо
очишение - тазалоо, тазалануу
очки - көз айнек
ощелачивающий - шакарлантуучу
ощупывание - кармалоо, сыйпалоо
ощущение - сезүү, туюу

П

павловский желудочек - павловдун карынчасы
падение кровяного давления - кан басымдын төмөндөшү, түшүп кетиши
пазуха - көбөөл, кобул
пазуха верхней челюсти - үстүңкү жаак кобулу, Гаймор кобулу
палата больничная - оорукана бөлмөсү, оорулар жатчу бөлмө
палеантропология - байыркы киши жөнүндө илим
паллиативная операция, паллиативное лечение - убактылуу жардам берүүчү операция, дарылоо
пальпация - кармалоо, сыйпалоо, дененин кайсы бир бөлүгүн манжалардын жардамы аркылуу текшерүү
пальпация ballotирующая - түрткүлөп кармалоо
пальпация бимануальная - эки колдоп кармалоо, эки колдун жана манжалардын жардамы аркылуу текшерүү
пальцы - бармактар, манжалар
память - эс тутум, эске тутуу, жады
панариций - кайруучу

панартрит - бир нече муундун сезгениши
панацея - бардык ооруларга колдонуучу дары, шыпаа, даба
пандактилит - бармактардын бардык ткандарынын ириндүү сезгениши, көбүргөн
пандемия - өлкөнү, өлкөлөрдү, континентти каптаган жугуштуу оору, жугуштуу оорунун көп аймакка таралышы
паника - бүлүк түшүү
панкреатит - уйку бездин сезгениши
панкреатический сок - уйку бездин зили
панмастит - эмчектин бүтүндөй сезгениши
паннус - көз жапкан чел
паноптальмит - көздүн жалпы сезгенүүсү
пансионат - эс алуучуларга арналган коноккана, конок үйү, эс алуучуларга арналган жай
пантокрин - бугу мүйүзүнүн тундурмасы /дары/
панты - бугу мүйүз
папиллома - сөөл

папилломатоз - сөөлдүү дарт
папулы - папула (жумшак бөртмө)
парабиоз - жансерек
парадоксальная ишурия - күтүл-
бөгөн шейшеп бекүү (зааранын чык-
пай калуусу)
парадоксальное дыхание - тескери
дем алуу
парадоксальный - тескери, терс тү-
шүнүккө тескери
паразит - мите
паразитизм - мителик
паразитология - мите курттар жана
алар чакырган илдеттер жөнүндөгү
илим
паратитик - шал бейтап, шал оорулуу
адам
паралич - шал
параметрит - жатындын сыртындагы
ткандын сезгениши, жатын жанын-
дагы челдин сезгенүүсү
парамимия - ыйлап күлүү, эчкирип
күлүү
парамнезия (псевдоамнезия) - жалган
ойго түшүү, башынан өтпөгөн нер-
сени, окуяны эске түшүрүү (эске ту-
туунун бузулушунун бир түрү)
паранекроз - өлүмтүк
паранефрит - бөйрөк майдын сезге-
ниши
паранойя - өнөкөт психикалык оору,
келжирек ойго батуу, өзүнө-өзү
тануулаган идеянын, ойдун ку-
чагында калуу жана ал ойду ишке
ашырууга аракет жасоо
параплегия - эки өрөөндүн тең эпкин-
деши, шал болуу
парапроктит - көтөн чучуктун сырт-
кы чарымынын сезгениши
парапсихология - адамдын сезүү
жана аң сезими менен түшүндүрүүгө
болбой турган кубулуштар, сезим-
дер жөнүндө илим

**парасимпатическая нервная сис-
тема** - парасимпатикалык нерв
системасы. Өз алдынча вегетатив-
дик нерв системасынын бир бөлүгү
паратгормон (паратиреоидин) - па-
ратгормон (паратиреоидин) калкан
жанындагы бездин гормону
паратиф - паратиф, ич келтенин
жеңил түрү
паратрофы - мителик микробдордун
түрү
парафимоз - кертмек баштын бүрүк
же каса менен кысылып калышы
парацентез - тешүү, чегүү (операция)
**параэнтеральное введение ле-
карств** - дарыны тамак синирүү
мүчөлөрүнөн башка жолдор аркы-
луу денеге синирүү, киргизүү, саюу
парез - шалтурук, чала шал болуу,
кыймылдын начарлашы
паренхима - мүчөлөрдүн ички жум-
шак тканы, негизги тканы
парестезия - парестезия, сезимдин бу-
зулушу
париетальный листок брюшины -
ич челдин, киричтин кереге каптамы
парадонтоз - тиш түбүнүн сезгениши
пароксизмальная тахикардия - жү-
рөктүн кокусунан өтө лакылдашы,
тез кагышы
пароксизмы гнева - чукул ачуула-
нуу, каардануу
паронихия - тырмак түптүн сезге-
ниши
паратит - сакоо, кулак түп бездин сез-
гениши
партемогенез - түйүлдүктүн урукта-
нуусуз пайда болушу
парус мозговой верхний и нижний
- мээнин жогорку жана төмөн чаты-
ры, жабуусу

парциальное давление газов - газдардын аралашмасында ар бир газга туура келген басымдын өлчөмү, саны

парша - таз

пассивное наблюдение - көңүл кош байкоо, иштиксиз байкоо, кайдыгер байкоо

пассивный - аракетсиздик, кайдыгерлик, арабөктүк

паста- паста (дары май)

пастеризация - пастерлөө, тамак-аш продуктуларынын сапатын бузбай ысытып зыянсыздандыруу, микробдорун өлтүрүү

пастеризация молока - сүттү ысытуу жолу менен микробдордон арылтуу

пастозность - шишимик тартуу

пастозность кожи - теринин шишимик тартышы

патетическое чувство - кумардуу, күчтүү сезим, өтө толкундануу

патогенез - патогенез (оорунун чыгыш механизми) оорунун келип чыгыш тарыхы

патогенность - дартмандуулук

патогенные микробы - дартмандуу микробдор, ооруларды жаратуучу микроорганизм

патологическая анатомия - дененин дартмандуу түзүлүшү жөнүндө илим

патологическая физиология - патологиялык физиология, дененин кызматынын дартмандуу бузулушу жөнүндө илим

патологический процесс - (патологиялык) дарттык жараян, процесс, түзүлүштүк - кызматтык бузулуулардын жүрүшү

патологический фактор - дартмандуу патологиялык себеп

патологическое поражение - дартмандуу патологиялык бузулуу

патология - оорунун чыгышы, абалы жөнүндө илим

патологоанатомическое - өлүктү союу, дартнаамасын, себебин билүү үчүн ички органдарын изилдөө, изилдөө үчүн союп көрүү

патронаж - патронаж (үйдөн жардам берүү, медициналык тейлөө, балдарды, бейтаптарды) мамлекеттин көмөгү жана көзөмөлү астында жетим балдарды айрым үй-бүлөдө багуу, тарбиялоо

паутинная оболочка - желе сымал кабык

пах - чурай

паховая грыжа - чурай чуркусу

паховая область - чурай туш

паховая связка - чурай байламтасы

паховошоночная грыжа - чурайкалта чуркусу

паховый канал - чурай каналы

пациент - дарыгерге көрүнүүчү бейтап, оорулуу адам, дарылануучу адам, кеселман

педофилия - жаш балдарга жыныстык кумардануу (жыныстык бузулуу) - маңги - мания

педиатр - педиатр (балдар ооруларынын адиси)

педиатрия - педиатрия (балдар оорулары жөнүндө илим)

педикулез - биттөө

пеллагра - чилдешир (Р-витамининин жетишсиздик дарты), организмдеги никотин кислотасынын жетишсиздигинен чыгуучу дарт

пелотерапия (грязелечение) - баткак менен дарылоо

пенис - эркектин жыныс мүчөсү, кертмек

пепсин - пепсин, белокту синирүүгө катышуучу фермент, карын зилинин ферменти

пепсиноген - пепсинтек, пепсинге айлануу

первая помощь - алгачкы жардам
первичная обработка раны - жарааты алгачкы тазартуу
первичный очаг - алгачкы уя, чордон, очок
первичный туберкулезный комплекс - алгачкы кургак учук комплекси, тобу
первичный туберкулезный очаг - алгачкы кургак учук чордону, очогу
первородный кал - тунгак
первородящая - тунгуч төрөөчү, биринчи жолу төрөө
первые роды - тунгуч төрөт
переваривание - тамак синирүү, тамак эритүү
перевязка - таңуу
перевязка сосудов - кан тамырларды байлоо, бууп коюу, таңуу
перевязочные материалы - таңуу материалдары, каражаттары
перевязочный кабинет - таңуу каанасы, бөлмөсү
перегородка носовая - мурун тосмосу
перекись водорода - суутек перекиси
переливание крови - кан куюу, кан алмаштыруу
перелом вколоченный - кийишме сынык, кагылган сынык
перелом закрытый - жабык сынык
перелом косой - кыйшык сынык
перелом множественный - көп сынык
перелом неполный - чала сынык
перелом непосредственный - таамай сынык
перелом одиночный - жалкы сынык
перелом оскольчатый - күкүмдүү сынык
перелом открытый - ачык сынык
перелом отрывной - үзүлгөн сынык
перелом полный - толук сынык
перелом поперечный - чорт сынык

перелом раздробленный - быркыраган сынык
перелом разможенный - жанчылган сынык
перелом со смещением - жылышкан сынык
переломы костей - сөөк сыныктары
перемежающая хромота - сылттуу, сылттып басуу/мезгили менен /алмак-салмак аксандоо
перенашивание плода - күмөндү ашык көтөрүү
переносчики инфекции - илдет тараткычтар, жугуштуу ооруну таркатуучулар
перепонка - тарсылдак, жаргакча
перепонка барабанная - кулак тарсылдагы
перерезка пуповины - киндик кесүү
перерождение тканей (дистрофия) - зат алмашуунун бузулушу, арыктоо
пересадка - көчүрүү, көчүрүп жамоо, жалгаштыруу
перееутомление - чаалыгуу, чарчоо
переешек матки - жатын моюнчасы
перикард - жүрөк кабы, жүрөк көндөйү, эки кабаттан туруп жүрөктү тегерете курчаган туюк кап
перикардит - жүрөк кабынын сезгениши
периметрит - жатындын тышкы катмарынын, киричинин сезгениши, жатынды жаап турган илешме катмардын сезгениши
перимизий - булчуң боочолорунун чели
период инкубационный - букма мезгил, оорунун көмүскө мезгили
периост - сөөк чели, кабыгы
перистальтика - жылма булчуңдун толкун сымал кыймылы
перитонеум - кирич, ич чели
перитонит - кирич сезгениши, ичтин боз челинин сезгениши

- периферическая нервная система** - четки нерв системасы
- перкуссия (постукивание)** - тыкылдатуу, дененин кайсы бир бөлүгүнө тиешелүү кыртышты манжа же атайын аспаптын жардамы менен ургулап текшерүү
- перманентное течение болезни** - дарттын тынымсыз жүрүшү
- перорально** - ооз аркылуу
- персонал больницы** - оорукана жамааты
- персонал медицинский** - шыпаакердик жамаат, медицина жамааты
- персональное лечение** - жекече, өзгөчө дарылоо
- перфоратор** - тешкич, жаргыч /шайман/
- перфорация** - тешилүү
- перхоть** - какак
- пессимизм** - көңүл чөгүү, үмүтсүздүк, көңүл коштук
- пестик** - жанчуур
- пестициды** - курт-кумурскаларга, бактерияларга каршы колдонулуучу хим. заттар, курт-кумурска жана башка өсүмдүк зыянкечтерин жок кылуу үчүн пайдалана турган зат
- петехия** - чекиттүү канталоо
- петля Генле** - Генленин илмеги (бөйрөктө) нефрондун бир бөлүгү
- петрификация** - акиташтануу, ташка айлануу
- печеночные ворота** - боор капкасы, дарбазасы
- печень** - боор
- пещеристое тело** - коңулдуу дене, чарым (кертмектин түзүлүшүнө кирет).
- пигментация** - сепкил басуу
- пиелит** - бөйрөк күлтүгүнүн сезгениши, бөйрөк көндөйүнүн сезгениши
- пиелонефрит** - бөйрөктүн күлтүгү менен кошо сезгениши
- пиемия** - ириндүү кан, кандын ирин жаратуучу бактериялардын таасири аркасында бузулуусу, кан зилдөө
- пилорический отдел желудка** - карындын ичке бөлүгү, жумур
- пилюля** - томолок (шарик) түрдөгү дарылар, тоголок шарик сымал дары
- пиноцитоз** - клеткалардын суюктукту жутушу, синириши
- пинцет** - кыпчуур, искек
- пиогенные бактерии** - ириндетүүчү бактериялар
- пиодермия** - теринин ириндүү сезгенүүсү, сарыгарт
- пиоррея** - ириң агуу
- пипетка** - тамызгыч
- пирамиды продолговатого мозга** - узунча мээнин пирамидалары
- пирогенные вещества** - эт ысытуучу заттар, каражаттар
- питание** - тамактануу, тамак-аш, азык
- питательные вещества** - тамак-азык заттары (белоктор, майлар, углеводдор)
- пиурия** - ирин сийүү
- пища** - тамак-аш
- пищевлок** - аш үй
- пищеварительная система** - тамак синириүү, эритүү системасы
- пищевод** - кызыл өңгөч
- пищевые отходы** - тамак-аш калдыктары
- пиявки** - сүлүк курттар
- плазма крови** - кан суюктугу, кандын саман түстөгү суюк бөлүгү
- плазмозамещающие растворы** - кан суюктугун алмаштыргыч эритмелер, кандын саман түстөгү суюк бөлүгүн алмаштыруучу суюктуктар
- пластическая операция** - көчүрүү, жамоо, жалгаштыруу, оңдоо операциясы

пластырь - жабышкак дары зат (чаптагыч, таңгыч)
плацента - баланын тону
плащ головногоного мозга - мээ кементайы, мээнин чоң жарты тоголокторунун сырткы бөлүгү
плевательница - түкүргүч
плевок - түкүрүк
плевра - өпкө чели, көкүрөк чели, өпкөнүн сырткы кабы
плевральная полость - көкүрөк чел көндөйү, өпкөнүн сырткы кабынын көндөйү
плеврит - көкүрөк челинин сезгениши
пленка - чел
плетора - организмде кандын көбөйүшү, организмде кайсы бир суюктуктун ашыкча болуусу (өзгөчө кандын)
плечевой пояс - ийин кырчоосу
плечевой сустав - ийин мууну
плечо - кары
плечь - чач түшкөн жер, жаргак баш
плод - күмөн, түйүлдүк
плод можжевелика - арчанын мөмөсү (заара бөлүп чыгаруучу дары катары өсүмдүктөн алынган зат)
плодные воды - каканак же чарайна суусу, бала тонунун суусу
плодные оболочки - каканак челдери, бала тонунун чели
плоский эпителий - жалпак эпителий
плоскостопие - жалпак таман, май таман, аюу таман
плоть крайняя - каса, бүрүк
плюсна - бейбелчек
пневмония - кагын, өпкө сезгениши
пневмоторакс - көкүрөк көндөйүнө аба кирүү, өпкө тешилгенде чел көндөйүнө аба кирүүсү
повздошная область - чандыр туш
поворот акушерский на ножки - буту

менен келген түйүлдүктү акушердик буруу
повреждение - бертинүү, мертинүү, бузулуу, жаралануусу
повязка - таңгыч
поглаживание - сылоо, сыйпалоо
поглощение - синирүү, сиңирип алуу
подагра - подагра (денедеги зат алмашуу бузулганда байкалуучу муундардын өзгөчө оорусу)
подбородок - ээк
повздошная область - чандыр туш
повздошная кишка - кара ичеги
повздошная кость - уруңкай сөөк, капчыт сөөк
поввисочная яма - чыкый астындагы чункур
подвывих - муундун чала чыгуусу
подкладочная железа - уйку бези
подкладка (гигиен. прокладка) - көөк
подкожная инъекция - тери астына ийне саюу
подкожно-жировая клетчатка - тери астындагы май чарым
подколенная яма - тизе асты чуңкуру, такым
подкорковые ядра большого мозга - чоң мээнин кыртыш асты ядролору
подмывание - даарат алуу, жыныс мүчөлөрүн жуу, алдын жуу
подмышка - колтук
подорожник - бака жалбырак
подошва - таман
подреберье - сүбөө, карчыга асты
подчелюстная железа - жаак асты бези
подчелюстные слюнные железы - жаак асты шилекей бездери
подъязычная кость - тил астындагы сөөк
подъязычная железы - тил асты бези

поза - дененин абалы
позвонок - омуртка
позвоночный столб - омуртка түркүтү
пойкилотермные животные - муздак кандуу жаныбарлар
показание к операции - операцияга көрсөтүү
показатель - көрсөткүч
покашливание - жөтөлүү, жөткүрүү
покраснение кожи - теринин кызарышы, алоолонушу
покров - кабык, жапкыч, тери катмары
пол - жыныс
ползание мурашек - дене дүркүрөө, чымыроо
полиартрит - көп муундардын сезгенүүсү, бир канча муундардын сезгениши
поливакцины - поливакциналар, көп түрдүү антигендерден турган вакциналар
полигамия - көп аял алуучулук
полиглюкин - полиглюкин, кан алмаштыруучу суюк дары
полидипсия - сууну көп ичүү, каны катуу
поликлиника - эмкана
полиморфная сыпь - көп түрдүү, ар кандай, ар түркүн бөртмө
полиомиелит - жүлүндүн боз затынын сезгенүүсү, борбордук нерв системасынын жабыркашына алып келе турган шал оору
полипы - былжыр челдердин өсүндүлөрү
полиурия - сийгелектөө, сийдиктин көп бөлүнүп чыгышы
полихроматический глаз - көп түстүү көз, күн желе көз
полицитемия - полицитемия, кызыл кан клеткаларынын канда көбөйүп кетиши
поллакурия - тез-тез заара кылуу

поллиноз (сенная лихорадка) - аллергиялык оорулардын бир түрү, чөп бөрү жатышы
полиспермия - эрендиктин көптүгү
поллюция - эрендиктин эрксиз өзүнөн-өзү түшүп калуусу
половая жизнь - жыныс турмушу, жыныстык катнашуу
половое бессилие (импотенция) - жыныстык алсыздык, дармансыздык, танбалык
половое возбуждение - жыныстык дүүлүгүү, козголуу
половой акт - жыныстык катнашуу, кошулуу, биригүү
половые губы - аялдын жыныс бырыштары, жулук
положение больного - бейтаптын абалы
положение плода - күмөндүн жатышы, түйүлдүктүн абалы
положение плода поперечное - күмөндүн туурасынан жатышы
положение плода продольное - күмөндүн узунунан жатышы
полосатое тело - мээнин темгилдүү өзөгү, таргыл дене, кыртыш асты өзөктүн бир бөлүгү
полоскание - чайкоо
полость - көндөй
полость брюшная - ич көндөй
полость живота - курсак көндөй
полукружные каналы лабиринта - ички кулактын жарым тегерек түтүкчөлөрү
полушарие мозга - мээнин жарты шары, томологу
полушария головного мозга - мээнин жарты томоктору, шарлары
полые вены - көндөй көк тамырлар
помешанный - делбе
помешательство - акылынан адашуу, делбеленүү

понос - ич өтүү
поперечно-полосатая мышечная ткань - темгилдүү же таргыл булчун тканы
поперечный отросток позвонка - омуртканын каптал өсүндүсү
порок - кемтик, жүрөк илдети
пороки сердца - жүрөк кемтиктери
порошок - күл майда, күкүм
пурпур - боёктор
порционник - үлүш тамак
порция - үлүш
послед - тон (баланын тону)
послеродовая эклампсия - кара басуу, төрөттөн кийинки оору
послеродовой период - төрөттөн кийинки мезгил
постнатальный период - ымыркай төрөлгөндөн кийинки мезгил
постоянные зубы - туруктуу тиштер
пот - тер
потенция - күч, дарман, мүмкүндүк
потеря крови - кансыроо, кан жоготуу
постоятельность - жооруу, сүрүлүү
потогонные средства - тердетүүчү дарылар
потуги - ыйынуу
походка - басуу, басык
психолог (клиитор) - аялдын жыныс мүчөсүндөгү тил
похудание - арыктоо
печесуха - кычыткы
почечнокаменная болезнь (мочекаменная) - бөйрөк ташы (заара-таш) оорусу
почечные ворота - бөйрөк капкасы, дарбазасы
почечные сосочки - бөйрөк үрпчөлөрү
почка - бөйрөк
пояс плечевой - ийин кырчоосу
пояс тазовый - жамбаш кырчоосу
поясница - бел

практика - тажрыйба, амалият
предвестник - алгачкы белги, алгачкы кабар
преддверие влагалища - кындын оозу
преддверие рта - ооздун учу
преддверье лабиринта или внутреннею уха - ички кулактын оозу
предлежание головное - баш менен жатуу
предлежание плода ягодичное - күмөндүн, түйүлдүктүн көчүгү менен жатышы
предохранение от беременности - бойго бүтүүдөн сактануу
предохранительная прививка - алдын-ала эмдөө, сактануу эмдөөсү
предплечье - билек, каруу
предплюсна - бейменчек, буттун бейменчеги
предсердия сердца - жүрөк дүлөйлөрү
предстательная железа - эркектин табарсык астындагы бези, эрендик бези (жалкы жыныс бези)
предчувствие - алдын ала сезүү
преждевременные роды - ара төрөө, маалына жетпей төрөө
презерватив - кертмек кап
прекуциум - жыныс мүчөнүн башындагы бүрүк, каса
премедикация - дары менен операцияга даярдоо
премоляры - майда азуу тиштер
пренатальный период - түйүлдүктүн төрөлгөнгө чейинки мезгили
препарат - каражат, дары-дармек
препараты анатомические - анатомиялык дары-дармектер
препарирование - мүчөлөө, талдоо
пресбиакюзис - карылыкта керен болуу
пресбиопия - карыганда алысты көрүп, жакынды көрө албастык

прессура - басым, басуу
прибор - аспап
приватное лечение - жекече дарылоо
прививки - эмдөөлөр
привратник (пилорус) - карын капка-часы
придаток - кошумча, өсүндү, коштонду
придаток яичка - эндин кошумчасы, коштондусу
приемный покой - кабылдама жай
приживление - жалгашуу
прижигание - күйгүзүү, кааруу
признаки болезни - оорунун белгилери
прикус зубов - тиш кымтуусу, тийишүү сызыгы
примитивная повязка - жөнөкөй таңгыч
примочка - дарыны чылап басуу
принципы здравоохранения - саламаттык сактоонун негизи, таяныч жоболору
приоритетное направление развитие здравоохранение - саламаттык сактоонун өнүгүшүнүн маанилүү багыты
припадок - талма, туткак
припухлость - шишимик
приступ - оорунун курч кармашы
присыпка - себинди, сепме
проба - сыноо, баамдоо, текшерүү
проба бензидиновая - бензидин баамдоосу, текшерүүсү, бензидин менен талдоо
прободение - тешилүү
пробуждение - ойгонуу, жандануу
провизор - дарыкана кызматкери, уюштуруучу жана дарыларды жа-соочу адис
проводящая система сердца - жүрөктүн өткөргүч системасы

проводящие пути головного и спинного мозга - мээнин жана жүлүндүн өткөргүч жолдору
продолговатый мозг - сүйрү мээ, узунча мээ
продромальный период - алгачкы мезгил, баштапкы мезгил
проказа - пес, пестүү мараз оорусу
поксимальный конец - жиликтин башы, учу (өйдөкү башы)
проктит - көтөн чучуктун сезгениши
пролежни - кысылып жансыздануу, эзилүү (чалкасынан көп жатканда пайда болуучу жара)
пролиферация - ткандардын көбөйүшү
промежность - чат, чаткаяк
промежуточный мозг - кепил же аралык мээ
промискунтет - ылгабай ар ким менен жыныстык катнашуу
пронация - кол-бутту ичке имерүү
пропедевтика - клиниканын алгачкы сабактары, клиниканын негиздери, алиппеси
прополис - бал аарысы жыйнаган желим сымал дарылык заты
пропотевание - тердөө, нымшуу
простата - эркектин табарсык асты, жалкы жыныс беши, эрендик беши
простатит - табарсык астындагы бездин сезгениши, эрендик бездин сезгенүүсү
прострация - шай кетүү, дал болуу, арыктоо
прострел - зыркырап, сайгылашып оору
простуда - суук тийүү
протез - жасалма мүчө
противовоспалительные средства - сезгенүүгө каршы дарылар, каражаттар

противопоказание к переливанию крови - кан куюуга карама-каршылык, туура келбестик

противоядие (антидоты) - ууга каршы дары

проток - түтүк, канал

профилактика - алдын алуу чаралары

проход задний (отверстие) - көтөн чучук тешиги, арткы тешик

процедура - дарылоо

процеживание - чыпкалоо, сүзүү

процессы окислительно-восстановительные - кычкылдануу-калыбына келүү процесси

прыщик - ысык, бүдүр

прямая кишка - көтөн чучук

псевдоагглютинация - жалган жалгашуу, чапташуу

псевдомембранозный колит - жалган колит

псих - жинди

психиатр - психиатр

психика - психика, аң-сезим

психическая болезнь - жин оору, психикалык оору

психоз - психоз, жин оору

птоз - көздүн үстүнкү кабагынын шалдыгы, көз капкагынын салаңдашы

пузырек - ыйлаакча, исиркек

пузырь со льдом - муз торбо, баштык

пузырь, волдырь - ыйлаакча

пузырчатка (пузырный дерматоз) - көз жара

пульпа - тиштин ички заты, мүлкү, жумшак заты

пульпит - тиштин жумшак затынын, мүлктүн сезгениши

пульс - тамырдын кагышы, тамырдын согуусу

пульсация - тамыр согуу, бүлкүлдөө, тамырдын бат-бат согуусу

пульсирующая боль - лукулдаган оору, оорутуу

пункция - ийне саюу, тешүү, суюктукту алуу

пупок - киндик

пупочный канатик - киндик чылбыры, жипчеси

пуркинье волокна - пуркинье талчалары, булалары

пурпура - пурпура (кан тамырлардын көпшөктүгүнөн, борпондугунан пайда болгон теридеги кызыл ала темгилдер, кан тамыр тактар)

пустула - ириндүү исиркек

пучеглазие - көздүн чанагынан чыгуусу, көздүн тостоюшу

пчелиный яд - аарынын уусу

пьедра - катуу түйүн

пястья кисти - чеңгелдин бейбелчектери же шакшак сөөктөрү

пятно - так

пятнышко - такча

пяточная кость - согончок сөөк

пяточный бугор - согончок урчугу

Р

- рабдомиома** - таргыл булчундардын залалсыз шишиги
- работа умственная** - акыл эмгеги, акыл менен иштөө
- работа физическая** - кара жумуш, күч эмгеги
- равновесие тела** - дененин тең салмактуулугу
- равнодушие** - көңүл коштук, кайдыгерлик
- равномерность** - бир калыптуулук, ыргактуулук
- ранорасширитель** - жараат кеңейткич (шайман)
- радиальный разрез** - нур сымал тилүү (операция)
- радиация** - нурлануу
- радикальная операция** - толук айыктыруучу операция
- радикальное лечение** - дарылоо менен толук айыктыруу
- радикулит** - куяң, жүлүн нервдеринин тамырчаларынын сезгениши
- радикулопатии дискогенные** - өзгөчө куяндар (омуртканын остеохондрозунан жүлүндүн тамырчаларынын бузулуусу)
- радиоактивность** - нурлануучулук
- радиоактивный** - нурлангыч, нурлануучу
- радиолог** - нур менен дарылоочу адис
- радиотерапия** - радиоактивдүү нурлар менен дарылоо
- радиотоксикология** - активдүү нурлардын ууландыруучу таасири жөнүндө илим
- радон** - химиялык элемент, нурлантуучу касиети бар газ
- радоновые ванны** - радондуу сууга чөмүлүү
- радужная оболочка глаз** - көздүн түстүү чели, желелүү чели
- разбитая голова** - башы сынган, талкаланган
- разбухание** - көбүү
- разведение** - суюлтуу
- разветвление** - тармактануу, бутактануу
- развитие** - жетилүү, өсүү, өнүгүү, өрчүү
- разгар болезни** - оорунун күчөгөн кези, күч алуусу
- разгибание** - түзөтүү, жазылуу, түзөлүү, ийилүү
- разгибатель** - ийилүүнү жазылтуучу
- раздатка** - таркатма (ооруканада тамак-аш берүүчү бөлмө)
- раздвоение** - экиге ажыроо, ачалануу
- раздражающая терапия** - дүүлүктүрүүчү дарылоо, дүүлүктүрүүчү кычкыл менен дарылоо
- раздражение** - дүүлүгүү, козутуу, дүүлүктүрүү
- раздражимость** - дүүлүгүүчүлүк, козутуучулук
- раздражитель** - дүүлүктүргүч, козуткуч
- раздражительность** - ачуулануу, кыжырдануу
- раздробление** - майдалануу, жанчылуу, майдалоо
- раздумье** - ойлонуу, ойго батуу
- разложение** - чирүү, ажыроо, органикалык заттарга айлануу
- размеры таза** - жамбаш чарасынын өлчөмдөрү
- разминание (вид массажа)** - укалоо (ушалоонун түрү), жумшартуу
- размножение** - көбөйүү, бөлүнүү

размножение клеток - клеткалардын көбөйүшү
размягчающие средства - жумшартуучу каражаттар
разновидность - түрлөрү, ар түрдүүлүк
разочарованный больной - иренжиген, көңүлү калган бейтап
разрабатывать движение в суставах - муунду кыймылга келтирүү, иштетүү, муунду кыймылдатуу
разрез - кесүү, тилүү
разрыв матки - жатындын жарылышы
разрыв мышцы - булчундун үзүлүшү
разрыв промежности - чаттын айрылышы
разрыв сухожилий - тарамыштын үзүлүшү
разрыв шейки матки - жатын мойнунун айрылышы
разрыхление - бошоо, көпшөктөлүү
разрядка нервного напряжения - нерв чыңалуусунун жеңилдеши, нерв чыңалуусун жеңилдетүү
разум - акыл эс, аң-сезим
разъедание - желип кетүү, оюлуп кетүү
разъедание тканей - ткандарды ажыратуу, желип кетүүсү
рак - залалдуу шишик
раковина ушная - кулак калканы
раковины носовые - мурун кабырчыктары
рана - жараат
рана разможенная - жанчылган жараат
рана ушибленная - согулган жараат, урулган
раневая инфекция - жараат инфекциясы
ранения - жаракат алуу, жарадар болуу

ранение глазного яблока - көз чанагынын жаракат алышы
раны колотые - сайылган жарааттар
раны огнестрельные - атылган жараат, ок тийген жараат
раны рваные - айрылган жарааттар, айрыктар
раны резаные - кесилген жарааттар
раны рубленные - кертилген жараат
раны укушенные - тиштелген жарааттар
раритетное лекарство - тансык дары, сейрек, баалуу дары
раскрытие черепа - баш сөөктү ачуу
распатор - сыйыргыч (шайман) кеңейтүүчү
распрос больного - бейтаптын датын угуу
распространение болезни - оорунун таралышы, жайылышы
рассасывание - таркоо, сиңирүү, жануу
рассечение - жаруу, кесүү, тилүү (операция)
рассеянный склероз - энөө склероз
расслабление - бошондоо
расстройство стула - зандоонун бузулушу
рассудок - акыл-эс
раствор - эритме, эритинди
растирание - сүртүү (ушалоонун түрү)
растормаживание - токтотууну бошотуу, токтотуунун жазылышы
растяжение сухожилий - тарамыш чоюлуу, созулуу
расширение вены - көк тамырдын көбүшү, кеңейиши
расширение желудка - ашказандын, карындын кеңейиши
расширение сердца - жүрөк кеңейүү
расширение шейки матки - жатындын оозун кеңейтүү
расширитель трахеи - кекирткек кеңейткичи (шайман)

расщепление генов - гендердин бөлүнүшү
рафинированные лекарственные травы - тазаланган дары чөптөр
рахит - итий
рацион пищевой - тамак-аш өлчөмү, чени, өлчөмдүү аш
рационализация мед. обслуживания - медициналык тейлөөнү жакшыртуу
рациональное питание - туура тамактануу
рвота - кусуу
рвота беременных (ранний токсикоз) - кош бойлуулардын кусуусу (алгачкы талгак)
рвотные средства - кустуруучу дарылар, каражаттар
реабилитация инвалидов - майыптардын эмгекке жөндөмүн калыбына келтирүү
реадаптация - кайрадан көнүгүү, ыңгайлануу
реактивное воспаление - реактивдүү (кайта жооп) сезгенүүсү
реактивность - сезгичтик, реактивдүүлүк
реакция - реакция (кайта жооп, кыймыл аракет)
реакция общая - жалпы реакция, жооп аракет
реакция организма - дененин, организмдин реакциясы (жооп аракети)
реакция связывания комплекмента - комплекментти байланыштыруу реакциясы
реаниматолог - кайра жандандыруу боюнча адис дарыгер
реаниматология - кайра жандандыруу тууралуу илим
реанимация - кайра жандандыруу, тирилтүү иш аракети
ребра качающиеся - жетим кабыргалар (11,12 кабыргалар) кыймылдуу кабыргалар

ребро - кабырга
ребро истинное - чыныгы кабырга, кара кабырга
ребро ложное - жалган кабырга, сүбөө кабыргасы
ревакцинация - кайра эмдөө
ревизия брюшной полости - ич көндөйүн текшерип чыгуу, көрүү
ревматизм - кызыл жүгүрүк, тутумдаштыргыч ткандардын сезгениши
ревматология - кызыл жүгүрүк жөнүндө окуу
ревматоидный артрит - муун кызыл жүгүрүгү
регенерация - кайрадан өсүү, ткандардын кайрадан калыбына келиши
регидратация - кайталап суулануу
региональные лимфоузлы - аймактык лимфа бездери, түйүндөрү
регионерная анестезия - аймактык анестезия, сезимсиздендирүү, нестендирүү
регистратура - каттооч, каттоочу бөлүм, жай, кабыл алуу жайындагы каттоо
регистрация больного - оорулууну каттоо
регрессирование состояния больного - бейтаптын абалынын начарлашы
регуляция - башкаруу, тейлөө, жөнгө салуу
регуляция гуморальная - бир суюктук менен жөнгө салуу
регуляция нервная - нервдик жөнгө салуу
регуляция эндокринная (гормональная) - гормондук жөнгө салуу, суюктук жөнгө салуу
регургитация - кулгуу, кекирүү, удургуу
редрессация - чыккан муунду ондоо
режим - шарттама, күн тартиби

резекция - кесип алуу, мүчөнүн бөлүгүн чырпуу, кыркуу

резервные силы организма - организмдин сакталган, кошумча күчтөрү

резервный объем воздуха - кошумча аба көлөмү

резистентность - чыдамдуулук, туруктуулук, бышыктуулук

резус-фактор - резус-фактор, кызыл кан клеткаларындагы чапталгыч заттардын бир түрү

резцы - маңдай тиштер

резь в животе - ич сыздоо

реинвазия - кайталап мите жугуу

реинфекция - кайталап тумоолоо, кайталап жугуу

рейно болезнь - Рейно дарты (колубуттун майда кызыл тамырларынын кысылуусу)

рекомендации больному - бейтапка кеңеш, көрсөтмө

реконвалесцент - айыккан киши

реконвалесценция - оорудан айыгуу, сакаюу

ректальное исследование - көтөн чучуктан изилдөө

ректифицированный спирт - тазартылган спирт

ректоскопия - көтөн чучукту көрүү (ректоскоп менен)

ректоцеле - көтөн чучуктун кынга чыгып калышы, кын жакка урчууп калышы

релаксация мышц - булчуңдардын чыңалуусун бошотуу, шалдайтуу

релексанты - чыңалууну бошотуучу, шалдайтуучу дарылар

реликтовый человека - байыркы адам (калдыгы)

ремиссия болезни - оорунун убактылуу басандашы

рентгенография - рентген нуру менен сүрөтүн, элесин тартуу, дартын аныктоо

рентгенология медицинская - дарттарды изилдөө жана дарылоодо рентген нурларын колдонуу жөнүндөгү илим

рентгеноскопия - рентген нурлары менен көрүү

рентгенограмма - рентген элес, көлөкө сүрөт

реобаз - реобаз, козголууну пайда кылуучу электрлик эң кичине чыңалуунун чоңдугу, бирдиги

репарация - калыбына келүү

реплантация зуба - жулунган тишти кайра, ордуна салуу

репозиция - түзөтүү, ордуна салуу (сөөк сынганда)

ресница - кирпик

респиратор - зыяндуу заттардан, чандан сактоочу бетке тарткыч чыпка, бет чыпка

респираторная вирусная инфекция - респиратордук вирус оорулары, демдик вирус оорулары, аба кылуу жугуучу вирустук оорулар

респирация - дем алуу

реституция - ткандардын толук кайра калыбына келиши

ретенция зуба - тиштин өсүп чыкпай калышы

ретикуло-эндотелиальная система - торчо эндотелийдик система

ретикулярная ткань - тордуу ткань, торчолуу ткань

ретиана - тордомо чел, торчолуу кабык

ретинит - тордомо челдин сезгениши

ретрактор - тарткыч, суургуч (шайман)

ретракция - кайрадан сууруу, тартуу

ретроградная амнезия - өткөндүн бир белгилүү мерчемин таптакыр унутуу, эстей албоо

ретрофлексия матки - жатындын артка бүгүлүшү
рефлекс - рефлекс (организмдин жооп кайтаруу аракети)
рефлексология - рефлексстер тууралуу окуу
рефлекторная дуга - рефлектордук дого, жаа, желе
рефлюкс - төтө канал
рецепт - дары жазылган кагаз, атайын дарыканадан дары алуу үчүн жазылган көрсөтмө бланк
рецептивное поле - сезгич талаача, кабыл алгычтык талаача
рецептор - рецептор, сезгич нерв учтары, кабыл алгыч
рецептура - дары-дармек жасоо жана жазып алуу эрежелери жөнүндөгү окуу
рецидив болезни - кайтоол, оорунун кайталанышы
реципиент - кан же ткань кабыл алуучу адам
речь - сөз, кеп, сүйлөө
рибосомы - рибосомдор, клетканын мүчөлүктөрүнүн бири
рибофлавин - рибофлавин, витамин B2
ригидность - зыңкыюу, кайкалоо, катыш калуу
ригидность мышц - булчуңдардын карышуусу, кайкалоосу, зыңкыюусу
ринит - мурундун сезгениши
ринология - мурун оорулары жөнүндө илим
риноррея - мурундан суу куюлуу, суу мурун
риноскопия - мурунду көрүү
ринофима (шишковидный нос) - тобурчак мурун
риска - чийик, сызык
ритм - калып, ыргак
“ритм галопа” - “таскак ритми” (жүрөк ооруда)

ритм сердечный - жүрөк ыргагы
ритмика - ритм же ыргак жөнүндө окуу
ритуальное лечение - ырым-жырым менен дарылоо
роговица - көз чели, айнек чел
род - уруу
род.зал - төрөткана
родильница - төрөгөн аял
родильный дом - төрөт үйү
родинки - мен, кал
родить - төрөө
родничок - эмгек
родовая внутричерепная травма - мээнин төрөттүк бертинүүсү, мээнин төрөттөн кийинки ички жаракаты
родовой канал - төрөт өткөөлү, түтүкчөсү
родовспоможение - төрөтүү, төрөткө жардам берүү
родосин - торчолуу, челдин жарык сезгич боёгу, заты (таякча сымал клеткаларда болот)
родоразрешение - төрөтүп алуу
родословное дерево - уруулук санжыра дарак
роды - төрөт
роды искусственные - жасалма төрөтүү
роды преждевременные - ара төрөө
рожа (безобразное лицо) - 1) өңү серт, каардуу, бузук, калча
рожа - 2) тилме, касмар
рождаемость - төрөлүүчүлүк
рождение - төрөлүү, туулуу
роженица - төрөөчү аял
рожки маточные - кара көсөө (дары өсүмдүк)
розацеа - май кычыткынын кабылдоосу, кызыл безетки
розеола - кызыл так, бөртмө

ромбовидный мозг - ромб сымал мээ
рост - бой
ростомер - бой ченегич
рот - ооз
ротация - кол-аякты имерүү, буроо, тегеретүү, чимиртүү, которуу, ал-маштыруу
ротовая полость - ооз көндөйү
роторасширитель - ооз кеңейткич (шайман)
ртуть - сымап

рубец - берч, тырык
рубромикоз (руброфития) - бут те-миреткүсү
рубцевание - берчтенүү, тырык болуп бүтүү
рудимент - мүчө калдыгы, томоо
рудиментарные органы - калдык мүчөлөр (мис.: мөөндүн курт сымал өсүндүсү)
рука - кол
рукоятка грудной кости - төштүн башы

С

сагиттальная плоскость - сагиттал-дык тегиздик (денени узатасынан бөлүүчү тегиздик)
сагиттальный шов - жебе сымал ти-гиш
садизм - жыныс кумарын азап чекти-рип кандыруу (жыныстык бузулуу-нун бир түрү)
сакральный - куймулчак сөөк, үч кошкон
сакрализация - куймулчакка V бел омуртканын биригиши
сакродиния - куймулчактын оорусу
сакрококсит - куймулчак-жамбаш муунунун сезгениши
саливация - шилекей чыгуу
салициловая кислота - салицил кис-лотасы
сало кожное - тери май
салфетка - кургаткыч материал, май-лык
сальмонеллезы - сальмонеллездер,

ичегилердин жугуштуу курч өткөгү, жугуштуу курч ич өткөктүн бир түрү
сальная железа - май бези (теринин)
сальник - карын май, ич май
сальпингит - жатын түтүгүнүн сезге-ниши
сальпингоофорит послеродовая - тө-рөттөн кийинки жатын түтүгүнүн жана жумурткалыктын сезгениши
сальпинголизис - бүтөлгөн фаллопий түтүгүн ачуу (операция)
самозаражение - өзүнө-өзү жугузуу
самопереваривание - өзүн-өзү эритүү
саморегуляция организма - дененин өзүн-өзү тейлөөсү, жөнгө салуусу
санаторий - санаторий, даба жай
санация - тазалоо, ден соолукту чың-доо
сангвиник - сангвиник, жайдары адам (мүнөзү токтоо, эрки күчтүү, жайда-ры адам)
санирование полости рта - ооз көндөйүн медициналык кароо, бай-

коо жана ооруларын дарылоодон өткөрүү, ооз көндөйүн тазартуу

санитар, санитарка - жарадарларды, оорулууларды багуучу, оорукана бөлмөлөрүндө, тазалыкты тейлөөчү кенже медицина кызматкери, тазалык

санитария - калктын ден соолук абалын, жашоо жана тазалык шарттарын жакшыртуу чараларынын системасы

санитарная обработка - тазалык ишчарасы

санитарно-профилактическое мероприятие - тазалык алдын алуу ишчарасы

санитарное просвещение - тазалык жагынан агартуу, үгүттөө ишчаралары

санитарное состояние - тазалык абалы

санитарный надзор - тазалык көзөмөлү

санитарный пропускник - тазалап өткөргүч, тазалыкты текшерип өткөрүү жайы

саногенез - айыгуу механизми

сап - маңка, обоо, обого (илдет)

сапрофиты - сапрофиттер (чиринди менен тамактанган микроорганизмдер)

саркоидоз - саркоидоз, мөөрлүү берчтеме (берч пайда болуу менен жүргөн дарт)

сарколемма - булчуң клеткаларынын, талчасынын сырткы чели

саркома - саркома (тутумдаштыргыч ткандын залалдуу шишиги)

саркоплазма - булчуң клеткасынын суюк заты

сахароза (инвертаза) - ичке ичегилердин зилинин ферменти, углеводдор-

ду (кошкanttарды) жалпы канттарга ажыратуучу фермент

сахарный диабет - кант оорусу (диабети)

сахароза - кант, азык зат катарында колдонулуучу углевод (кошкantt)

сборы - аркошкondор (дары) дары чөптөрүнүн аралашмасы

сведение челюстей - жаактардын карышуусу

свертываемость - уюгучтук

свертывание крови - кандын уюшу

светобоязнь - жарыкты карай албоо, коркуу

светолечение - жарык нурлары менен дарылоо

светоощущение - жарыкты сезүү, көрүү

свечи - шамдар (дары), шам сымал дарылар

свидетельство о болезни - оору жөнүндө күбөлүк кат, оору тууралуу маалымат

свинка - сакоо (кулак түп бездин сезгениши)

свищ - кулгуна, тешик жара

свободные нервные окончания - бош нерв учтары

свод черепа - баш сөөгүнүн төбөсү, чамкарагы

свойства - касиет

связка - байламталар

связка вьйная - шили

связка голосовая - үн байламтасы

сгибатели - бүктүргүч, бүгүлткүч (булчуң)

сгусток крови - уюган кан

сдавление головного мозга - мээнин кысылуусу

сдавление органов - мүчөлөрдүн кысылышы

себорея - май кычыткы (тери оорусу)

сегменты легкого - өпкөнүн бөлүкчөсү
седалищная бугристость - көчүк сөөгүнүн быдырлары
седалищная ость - көчүк сөөктүн урчугу
седативные средства - тынч алдыруучу дарылар, каражаттар
седалищная кость - көчүк сөөк
седловидный сустав - ээр сымал муун, кайкы муун
секвестр - өлүү ткань (туюк ириндүү жарадагы өзүнчө бөлүнүп калган органдын өлүү бөлүгү)
секвестрация - өлүк ткандын бөлүнүү процесси
секрет - бездердин бөлүп чыгарган заты
секреция - бөлүп чыгаруу, бездердин өзгөчө заттарды бөлүп чыгарышы
секс - жыныстык катнаш
сексология - жыныстык катнаш жөнүндө илим
сексопатология - жыныстык бузулууларды изилдөөчү жана дарылоочу илим
сексуальная жизнь - жыныстык турмуш
секретин - ичке ичегинин гормону, уйку бездин ишин жөнгө салууга катышат
секционный зал - союучу, жаруучу, кесүүчү кеңсе (мис.: өлүктү)
секция - союу, жаруу, кесүү, ачуу (мис.: өлүктү)
селезенка - көк боор
семенная жидкость, сперма - урук суусу эрендик (бел суу, шаабат)
семенники - эркектин жыныс беzi (эн, жумуртка)
семенной канатик - эн танабы, урук жипчеси

семенные пузырьки - урук ыйлаакчалары, исиркектери, көбүкчөлөрү
семестр - жарым жылдык, окуунун жарым жылдыгы
семинома - эндин, жумуртканын (эркектин жыныс безинин) залалдуу шишиги
семиотика - дарг белгилери жөнүндөгү илим
семя - урук
семявыбрасывающий проток - урук чачкыч түтүк
семявыносящий проток - урук түтүгү
сенестопатическо-ипохондрический синдром - жагымсыз-сезим оорусунун белги тобу
сенестопатия - жагымсыз оор сезимдер
сенилизм - эрте картаюу
сенильный психоз - карылык алжуу, карылык коёнчук
сенная лихорадка - чөп бөрү жатышы
сенсбилизация - сезимталдык, организмдин заттарга сезгичтигинин өтө жогорулашы
сенситивные рецепторы - сезгич нерв учтары, кабыл алгычтар
сенсорные - сезимдик
сенсорные органы - сезимдик мүчөлөр
сентикопиемия - ириндүү кан аркылуу ириндиктердин пайда болушу
сентинемия - ириндүү кан
сепсис - кан бузулуу, жалпы инфекция (козгогучтардын денеге кан менен таралышы), канда ириндин пайда болушу
сердечная астма - жүрөк ишинин жетишсиздигинен келип чыккан муунтма, демдин булушу
сердечная мышца - жүрөк булчуңу
сердечно-сосудистая недостаточность - жүрөк кан тамыр жетишсиздиги

сердечно-сосудистая система - жүрөк кан тамыр системасы
сердечные пороки - жүрөк кемтиктери
сердечные тоны - жүрөктүн үндөрү, табыштары, ыргактары
сердечные шумы - жүрөктүн дартмандуу табыштары
сердечный толчок - жүрөктүн урушу, согушу
сердце - жүрөк
сердцебиение - жүрөк согуусу, акылдоо, дүкүлдөөсү
серная пробка - кулкун, кулку тыгын
серое вещество - боз зат, көгүш каражаты
серозная оболочка - нымдуу чел кабык, боз чел кабык
серозное воспаление - чыпылдак сезгенич, сууланышкан сезгенүү
серология - кандын сары суусу жөнүндө илим
серотерапия - жугуштуу ооруларды иммундук сары суу менен дарылоо
серповидная связка - орок сымал байламта
серый бугор - боз дөбө, боз дөмпөк
сесамовидные кости - томук сөөктөрү
сестра-хозяйка - чарба башчы
сетчатка - көздүн тор кабыгы
сетчатая оболочка - тордомо чел, тордомо кабык, тордуу кабык
сетчатое образование - торчо түзүлүш
сиаладенит - шилекей безинин сезгениши
сиалолит - шилекей ташы
сиалогогы - шилекей чыгаруучу дарылар
сиалорея - шилекей куюлуу
сибирская язва - күйдүргү
сигмовидная кишка - ийри ичеги
сигмоидит - ийри ичегинин сезгениши

сигнал - кабар, белги, толкун
сигнал нервный - нервдик кабар берүү, өткөрүү, толкуну
сидероз - ткандардагы тактар
сидеропения - темир таңсыктыгы
сидероскоп - көздөгү кыпындарды аныктоочу аспап
сикоз - безеткиннин, май бездеринин сезгениши
силикатоз - силикатоз (өпкөгө кремний, магний, кальций ж.б.чандын катышы)
силикоз - силикоз (өпкөгө таш катуу, таштануу)
силикотуберкулез - өпкөнүн силикоз жана кургак учук айкалышкан дарты
симбиоз - ыкташып жашоо
симпатини - симпатикалык нерв аяктамаларында, учтарында бөлүнүп чыгуучу нерв кабарын өткөргүч зат, медиатор, арачы зат
симпатическая нервная система - симпатикалык нерв системасы
симпатия - жактыруу сезими, жакшы көрүү сезими
симпатолитические средства - симпатикалык дүүлүгүүнү жоюучу дары-дармек каражаттары
симпатомиметические средства - симпатомиметикалык дары-дармектер (дүүлүгүүнү күчөтүүчү)
симптом “очков” - “көз айнек” белгиси
симпласт - көп ядролуу клетка (мис.: таргыл булчуң клеткасы)
симптоматика - оору белгилеринин жыйындысы, тобу
симптоматическое лечение - оору белгилерин жоготууга багытталган дарылоо жолу
симптомы болезней - оору белгилери
симуляция - анткор, жалган оору
сумультантный - денедегі кубулуштардын бир убакта болушу

симфиз - чаткаяктын ашташы, чаттын ашташуусу
синапс - нерв байланыштары, тийиштери
синартрозы - сөөктөрдүн жылчыктуу муун туташтары
сингултус - ыктытуу
синдактилия - бармактын тубаса биригип калышы
синдесмозы - сөөктөрдүн булалуу ткандар менен туташуусу
синдесмология - байламталар, муундар жөнүндө илим
синдром - дарт белгилердин тутуму, жыйындысы, белги тобу
синдром вирильный - аялдын эркек сымалдануусунун белги тобу (аялдын денесинде эркектин гормону көбөйгөндө пайда болот)
синдром длительного сдавления (СДР) - көпкө кысылуу белги тобу (ККБ)
синергизм, синергия - көмөктөштүк, күчөтүүчүлүк
синехии - жабышуу, чапташуу
синкопа - капыстан эстен тануу
синовиальная оболочка - муун капчыгынын ички катмары
сановиальная сумка - муун жаздыкчалары, тарамыш жаздыкчасы
синовиальная жидкость - муун суюктугу
синовиальное влагалище - тарамышкыны
синовит - муун капчыгынын ички катмарынын сезгениши
синостозы - сөөктөрдүн сөөк тканы аркылуу туташуусу
синтез - бириктирүү, жыйноо, иштеп чыгуу
синус (пазуха) - кобул, көбөөл, коңул, көңдөйү
синусит - кобул сезгенчи

синхондрозы - сөөктөрдүн кемирчек аркылуу туташуусу
синхейлия - эриндердин тубаса биригүүсү
синяк - көгөрүү
синрингомиелия - жүлүндүн өнөкөт дарты
система кровообращения - кан айлануу системасы
систола сердца - жүрөктүн жыйрылышы
систиомения - тамакка табити ачылуу, алкы ачылуу
ситиергия - тамактануудан баш тартуу
ситиофобия - тамактануудан коркуу
сифилис - котон жара
скабулум - катыган заң
скабиес - котур
скаल्पель - кыңырак, бычак (шайман)
скальпированная рана - баштын терисинин сыйрылган жарааты
скарификация - терини чийүү
скарлатина - скарлатина (балдардын жугуштуу оорусу)
скелет - скелет, сөөк тутуму
складка - бырыш, бүктөм
складка на шее - чүйлү
склера - көздүн ак кабыгы
склерит - ак кабыктын сезгениши
склерема - ымыркайдын терисинин тубаса катуулугу
склероз - катууланма, катуулануу, берчтенүү
склерома - склерома (дем алуу жолдорунун жугуштуу өнөкөт шишикчелери)
склеродермия - теринин катууланган дарты
скрофулодерма - тери кургак учтуу
скобки хирургические - хирургиялык кадоолор, бириктирүүчү каражаттар
сколиоз - омуртка түркүгүнүн капталына кыйшайышы, ийрейиши, кыңыраюу

скорбут - кара жама
скорлупа полосатого тела - темгил же таргыл денеченин кабык ядросу
скотоложество - айбанга жыныстык кумарлануу (жыныстык бузулуунун түрү)
скотома - көзгө караган нерсенин айрым бөлүгүнүн көрүнбөөсү
скрытый период болезни - оорунун көмүскө, букма мезгили
скуловая кость - бет сөөгү, беттин чүкө сөөгү
слабительные средства - ичти айдоочу, өткөрүүчү заттар, жумшартуучу каражаттар
слабость - алсыздык
слабоумие - алжуу, кем акылдык
слеза - жаш (көздүн жашы)
слезная железа - көздүн жаш бези
слезная кость - көздүн жаш сөөгү
слезное мясо - көздүн жаш эти
слезное озеро - көздүн жаш көлмөсү
слезноносовой проток - жаш-мурун түтүгү
слезотечение - жаш куюлуу, жаш агуу
слепая кишка - мөөн
слепое пятно - сокур так, ак так, көрүү нервинин көздөн чыккан жери
слепой - сокур, азиз
слепота - сокурлук, азиздик
слизистая оболочка - былжырлуу кабык, чел
слизь - былжыр, илээшкек суюктук
слипание - батташуу, чапташуу
слой зернистый - бүдүрлүү катмар
слоновость - күпчөк (дененин шишип жооноюп кетиши)
слух - угуу
слуховая труба - үн түтүгү
слуховой проход - угуу өткөөлү
слуховые косточки - уктургуч сөөктөр
слушивание - түлөө

слышимость - угулуучулук, угуу
слюна - шилекей
слюноотечение - шилекей чубуруу, агуу
слёзно-носовой канал - жаш-мурун түтүгү
смертность, летальность - өлүмчүлүк, өлүмдүүлүк, каза болуу
смерть - өлүм, мерт болуу, каза болуу
смесь лекарственная - дары аралашмасы
смех - күлкү
смех истерический - элирген күлкү, эчкирип күлүү
смех сардонический - каардуу күлкү, калтырап күлүү
смешанный наркотик - аралашма наркотик, аралашма нестендирүү, ооруксуздандыруу
смещение органов - мүчөлөрдүн козголушу, жылышы, оошу
смог - түтүндүү коюу туман
сморщивание - бырышуу
смягчение - жумшартуу
снежная слепота - карыгуу, ак кардын күнгө болгон чагылышынан көрбөй калуу
снижение порога судорожной готовности - карышуу даярдыгынын чегинин төмөндөшү
сновидение - түш көрүү
снотворные средства - уктатуучу дарылар
снохождение (лунатизм) - уйкусууроо, элирме, элирип басуу, кетүү, уктаганда басып кетүү, түшүндө басуу
совокупление половое - жыныстык катнашуу, кошулуу, биригүү
согревающий компресс - жылыткыч компресс, жылытуучу таңгыч
соединительная ткань - тутумдаштыргыч ткань

сознания - аң-сезим, акыл-эс
созревание - жетилүү
сок - зил, маңыз
сокращение матки - жатындын жый-рылуусу
соллюкс - жарык менен дарылоого колдонулуучу чырак
солнечный удар - күн өтүү
солнцелечение - күн нуру менен дарылануу, кактануу
солярный - күн нуру менен дарылоочу жай
сомнамбулизм (лунатизм) - элирме, уйкусууро, уктап жатканда басып кетүү, түшүндө басуу
сомнение - күмөндөр, күмөн саноо
сомнолентность - уйку басуу
сомнилоквия - уктап жатып сүйлөө
сон - уйку
сонливость - уйку келүү, көшүлүү
сонная артерия - күрөө тамыр
сопор - дал болуу, аң-сезимдин өтө терең бузулуусу
сорочка околосердечная - жүрөк кап, жүрөк көйнөгү, чели
сосание - эмүү, соруу
соска - упчу
соскоб - кырынды
сосок - үрп
сосочек языка - тил быдыры, бүдүрү
суггестия - суггестия (бир адамга бир адамды ишендирүү, бул жин ооруларды дарылоодо колдонулат)
сустав - муун
сосудистая оболочка - тамырлуу кабык, чел
сосудистые сплетения - тамырдуу чатыштар, оролуп калуу
сосудорасширяющие средства - тамыр кеңейтүүчү дарылар, каражаттар
сосудосуживающие средства - тамыр тарытуучу дарылар, каражаттар

сосуды кровеносные - кан тамырлар
сотрясение - чайкалуу, чайпалуу
сотрясение головного мозга - мээнин чайкалышы
сочленение - муун биригүүсү
сошник - кыз кемик (мурун бөлгүч сөөгү)
спазм - тырышуу, булчундардын көпкө созулган карышуусу
спазм сосудов - тамырлардын тарышы, кысылуусу
спазмолитические средства - тырышуу, карышууларды таратуучу дарылар, каражаттар
спазмофилия - балдардын тырышмасы (Д витамини жетишпегенде итий оорусунда кездешет)
сперматозоиды - эркектин уругу, жыныс клеткалары
сперматорея - жыныстык катнашсыз урук суусунун, эрендиктин куюлуп калышы
сперматогенез - сперматозоиддин пайда болуу процесси
сперматурия - урук суюктугунун заара менен чыгышы
СПИД (синдром приобретенного иммунодефицита) - ЖИКС (жуктурулган иммуно кем синдром)
спина - арка, жон
спиналгия - далы ортосунун оорушу
спинная сухотка - жүлүн какшуусу (сифилисте)
спинной мозг - жүлүн
спинномозговая жидкость - мээ жүлүн суюктугу
спинномозговая пункция - жүлүн суюктугун алуу
спирометр - дем көлөмүн өлчөөчү аппарат
спирометрия - дем алуу көлөмдөрүн өлчөө

спланхнология - ички мүчөлөр жөнүндө илим
спленит - көк боордун сезгениши
спленомегалия - көк боордун чоңоюшу
спленоктоз - көк боордун ылдыйлашы
сплетение нервное - нерв чатышы
спондилит - омуртканын сезгениши
спондилоартрит анкилозирующий - омуртка муундарынын кыймылсыздандыруучу өнөкөт сезгениши
спонтанный пневмоторакс - көкүрөк көңдөйүнө өзүнөн-өзү жел кирүү
спорадический зуб - бирин-серин, кээде учураган богок, спородикалык богок
спринцевания - кынды жуу, чайкоо
срамные губы - жулук (аялдын жыныс бырыштары)
средний мозг - ортонку мээ, ортолук мээ
средостение - орто көндөй
срыгивание - кулгуу
ссадина - сыйрылуу
стаз - уюу, токтоп калуу
станция скорой неотложной помощи - тез, токтоосуз медициналык жардам бекети
старение - каруу
старшая медсестра - улук эмчи айым статус эпилептический - талма абалы
стафилококковая инфекция - стафилококток жугуштуу илдет
стационар - бейтапканага жаткырып дарылоочу жай
ствол головного мозга - мээ сөңгөгү
стекловидное тело - көз килкилдеги
стеноз гортани - коконун тарышы
стенокардия - жүрөк мыкчылуусу (оору), жүрөктүн мыкчып сайгылашып оорусу

стерилизатор - зыянсыздандыруучу түзүлүш, микробдорду жок кылуу жана жугушсуздандыруучу аппарат
стерилизация - зыянсыздандыруу, тукумсуздандыруу
стерильность - 1. денедө, чөйрөдө, буюмдарда микробдордун жоктугу
2. тукум улантууга жөндөмсүздүк
стимуляция родов - төрөттү тездетүү, күчөтүү
столбняк - тырышма (оору)
стомалгия - ооз оорушу
стоматит - оозул (оору)
стоматология - ооз көндөйүнүн мүчөлөрүнүн жана жаактардын оорулары жөнүндө илим
стон - онтоо
стопа - буттун кетмени
странгуляция кишок - ичегинин буулушу
страх - коркуу
стремечко - үзөңгүчө
стрептодермия - теринин стрептококктуу сезгениши
стресс - ар кандай таасирлерден дененин кооптонуу, чыңалуу абалы
стригущий лишай - чакалай, темир өткү
стридор врожденный - тубаса кыркыроо
стриктура - таруу, куушурулуу, ичкерүү
строма - мүчөлөрдүн таяныч негизи, тиреги
стронгилоидоз - стронгилоидоз (ичеги мите куртук илдеттин бир түрү)
строфулюс - балдар кычыткысы
структура - түзүлүш тартиби, турушу, туруму
структурный - түзүлүштүк
струп - карт
стул - зандоо

ступор - кенгирөө, дал болуу
судно - илеген, чылапчын, жаткан оорулууларга колдонуучу атайын идиш
судорога - калтыроо, карышуу, тырышуу
суицид - өзүн өлтүрүү
суккулентный - маңыздуу
сумасшедший - жинди, келесоо
сумка волосяная - түк баштыгы, чач түп капчыгы
суперфатация - эки жумурткалыктын ар кайсы учурда уруктанышы
супинаторы - сыртка толгоочу булчундар
супинация - сыртка толгоо, имерүү
супинатор - май таманды ондоочу шакшак
суппурация - ириндөө, ириң агуу
суппорессия - дарттын өрчүшүн токтотуу
сурдитаз - керен, дүлөй
сурдология - дудуктар, дүлөйлөр жөнүндө илим
сурдопедагогика - керен балдарды окутуу, тарбиялоо жөнүндөгү илим

суспензия - суспензия (эзилген суюк дары)
суставная губа - муун эрини
суставная сумка - муун капчыгы
суставной диск - муун кемирчеги
суставной мениск - муундун жарым ай сымал кемирчеги
сухожилие - тарамыш
сфероцитоз - канда тегерек, сүйрү эритроциттердин пайда болушу
сфинктер - кыскач, бүйүргүч
схватки - толгоо
сшивание - тигүү
сыворотка крови - кандын сары суусу
сывороточная болезнь - сары суу дарты
сыпной тиф - бөртмө келте
сыпь - бөртмө
сыпь везикулезная - исиркек бөртмө
сыпь папулезная - бүдүрлүү бөртмө
сыпь пустулезная - ириндүү бөртмө
сыпь пятнистая - тактуу бөртмө
сыпь розеолозная - кызгылт бөртмө

Т

- газ** - жамбаш чарасы
- газ узкий** - кууш жамбаш чарасы
- газобедренный сустав** - жамбаш мууну
- газовая впадина (вертлужная)** - жамбаш чөйчөгү, ойдуну
- газовая кость** - жамбаш сөөгү
- газовая полость** - жамбаш чарасынын көндөйү
- газовый пояс** - жамбаш кырчоосу
- газомер** - жамбаш ченегич (аспап)
- тактика лечения** - дарылоо ыкмасы, жолу
- тактильные ощущения** - тийгенди сезүү
- тактильная чувствительность** - сезүү, тийишкенди сезүү
- таламус** - көрүү дөмпөгү
- талассемия** - тубаса кан эрүүчү аз кандуулук
- талассотерапия** - деңиз суусу менен дарылоо
- талия** - кымча бел
- тампон** - тыгын (таңгыч материал, даки, кебез таңуу каражаты)
- тампонада** - тыгындоо
- тампонада сердца** - жүрөк тыгындалуусу
- тангия** - дат баспаган тигүүчү металл
- таранная кость** - чүкө сөөк
- тарзит** - кабак кемирчегинин сезгениши
- тарсэктомия** - 1. бут кетменин кесүү; 2. көз кабагынын кемирчегин кесип салуу (операция)
- тахикардия** - жүрөктүн иретсиз ыкчам согушу
- тахикардия пароксизмальная** - жүрөктүн кескин ыкчам согушу
- тахипное** - бат-бат дем алуу, ыкчам дем алуу
- тахифилаксия** - дарылоо натыйжасынын өтө тездик менен солгундашы
- твердая мозговая оболочка** - мээнин катуу кабыгы
- твердое небо** - катуу тандай
- творожистая масса** - иримчик масса
- телеангиоэктазия** - кыл тамырлардын кеңейиши
- телеангиит** - кыл тамырлардын сезгениши
- телепатия** - алыстан сезүү, сокур сезим
- тело** - дене, тулку, жасат
- тело позвонка** - омуртка денеси
- теплоотдача** - жылуулук чыгаруу, бөлүп чыгаруу, жылуулук берүү
- телосложение** - дене түзүлүшү, турпат, келбет
- тельца** - денече
- тельца кровяные** - кан денечелери, эбелектери
- тембр голоса** - үн кооздугу
- теменная кость** - чоку сөөгү, төбө сөөгү
- теменной бугор** - төбө дөмпөгү, дөмбүлү
- темперамент** - адамдын тышкы чөйрөнүн таасирине сезимдүүлүгү, кулк-мүнөзү
- температура** - аба табы
- температура тела** - дене табы, дене жылуулугу
- темя** - төбө, чоку
- тендинит** - тарамыш сезгениши
- тендобурсит** - муун кабынын жана жаздыкчаларынын сезгениши
- тендовагинит** - кобук (тарамыш кабынын сезгениши)

тенезм - ыйынуу (ичегилердин жыйрылуусу)

тениаринхоз - тениаринхоз (тасма курт илдетинин бир түрү, уй этинен жугат)

тенииды - мите тасма курттар

тениоз - чочко цепендүү илдет (тасма курт илдетинин бир түрү)

тепловой удар - ысык уруу, ысык өтүү, күн аптабынан жабыркоо

теплоизлучения - жылуулукту нурлантып чыгаруу, нурдун жылуулук бөлүп чыгаруусу

телоспарение - жылуулукту буулантып чыгаруу, денеден чыккан жылуулук буусу

теплокровные животные - жылуу кандуу жаныбарлар

теплолечение - кактоо менен дарылоо

теплообмен - жылуулук алмашуу

теплообразование - жылуулук пайда кылуу, жылуулук пайда кылуу касиети

теплопроведение - жылуулукту өткөрүп берүү, жылуулук өткөрүп берүү касиети

теплопродукция - жылуулук пайда кылуу, жылуулук каражаты

терапевт - дарыгер-адис (ички мүчөлөрдүн дарттары боюнча)

терапия - 1. дарылоо; 2. ички ооруларды изилдөөчү медициналык илим

тератология - тубаса дарттарды, кемтикти изилдөөчү илим

тератома - түйүлдүк ткандын калдыгынан болгон залалсыз шишик

термалгезия - жогорку температура болгон оору сезими

термальные воды - ысык суулар, арашан суулары, табигый жерден чыккан ысык суулар

термин медицинский - шыпаакердик, медициналык сөз белги, медициналык маанини билдирген сөз

терминальное состояние - өмүрдүн акыркы абалы, өлүм алдындагы абал, ажал алдындагы учкай абал

термический ожог - ысыктан күйүү, жогорку даражадагы ысыктан күйүү

термография - дененин жылуулугун каттоо

термокаутер - күйгүзгүч (аспап)

термокаутеризация - ысык менен ткандарды кааруу (операция)

термометр - жылуулукту өлчөгүч аспап

термометрия - жылуулукту өлчөө

терморегуляция - жылуулукту жөнгө салуу, туруктуу температурада кармоочу аппарат

термотерапия - жылуулук менен дарылоо

терренкур - 1. дарылык кыймыл, өлчөмдүү басуу менен дарылоо; 2. басууга ылайыкталган жол

тест - сынак тапшырма, сыноочу иш

тест исследования личности - адамдын инсандыгын аныктоо

тестостерон - эркектин жыныстык гормону

тетания - булчуңдардын тырышуу, карышуу, калтыроо, титирөөсү

тетанус - көпкө созулган карышуу

тетраплегия - бүт дененин шал болуусу

течение болезни - оорунун жүрүшү

течение родов - төрөттүн жүрүшү

тик - ткандардын кылтылдыоосу (көздүн тартылышып, диртилдешши)

тимпанит - кулак тарсылдагынын сезгениши

тимус - богок беzi

тимит - богок бездин сезгениши

тинктура - спирттүү тундурма, чөп дарыларынан спиртке чыланып алынган суюктук

- тип сильный неуровнешенный** - күчтүү тең салмаксыз тип (холерик), өзүнүн жасаган ишин көзөмөлдөй албаган киши
- тип сильный уровнешенный инертный** - күчтүү тең салмактуу токтоо тип (флегматик)
- тип слабый** - бош, чабал тип (меланхолик)
- типы высшей нервной деятельности** - жогорку нерв аракетинин типтери, түрлөрү
- тиреоидит** - калкан бездин сезгениши
- тиреотоксин** - калкан бездин уусу
- тиретоксикоз** - организмдин тироксин менен уулануусу (гормондун көбөйүшүнөн), организмде йоддун жетишсиздиги
- тиф** - келте
- тиф брюшной** - ич келте
- тиф возвратный** - тердеме, кайталанма келте
- тиф клещевой** - кене келтеси
- тиф сыпной** - бөртмө келте
- тифлит** - мөөндүн сезгениши
- тканевой сок, жидкость** - ткань маңызы, суюктугу
- ткань** - ткань (адистешкен клеткалардан жана клетка аралык заттардан турган түзүлүш)
- ткань волокнистая** - булалуу ткань
- ткань костная** - сөөк тканы
- ткань мышечная** - булчун тканы
- ткань нервная** - нерв тканы
- ткань соединительная** - туташтыруучу ткань, тутумдаштыргыч ткань
- ткань хрящевая** - кемирчек тканы
- ткань эпителиальная** - эпителий тканы
- токсемия** - канда уу заттардын болушу
- токсикодермия** - теринин ууланып сезгенүүсү
- токсикоз беременных** - кош бойлулардын ит талгагы, кандайдыр бир нерсеге болгон талгагы
- токсикоз организма** - организмдин уулануусу, кандайдыр бир нерсенин жетишсиздиги
- токсикоинфекция** - уулантуучу, жугуштуу оорунун себебинен уулануу
- токсикология** - уулар жөнүндөгү илим, уулуу заттарды изилдөөчү илим
- токсин (яд)** - уу, уу зат
- токсин дифтерийный** - кептөөр уусу, дифтерия уусу
- токсоплазмоз** - жөнөкөй токсоплазма мителүү илдет, канда пайда болгон вирус илдети
- токсический синдром** - уулануу белги тобу, уулануунун белгилери
- токсичность** - уулуулук, уу күчү
- толерантность** - чыдамдуулук, көтөрүмдүүлүк
- толстая кишка** - жоон ичеги
- толчок верхушечный** - жүрөктүн учунун урушу
- томия** - көндөйдү жаруу (операция)
- тонзилла (миндалины)** - алкым, көмөкөй бездери
- тонзиллит** - алкым бездин сезгениши
- тонизирующие вещества** - кубаттандыруучу дарылар
- тонические судороги** - чыңалган диртилдөө, тарамыштын тартылуу ыргагы
- тонкая кишка** - ичке ичеги
- тонография** - көз басымын өлчөө
- тонометр** - кан басымын өлчөөчү аспап
- тонус** - чыйралуу (кадимки абал), ыргак
- тонус мышца** - чымырдуулугу, булчундун жыйрылуу ыргагы

- тоны сердца** - жүрөктүн үнү, дүпүлдөшү, табышы, жүрөктүн согуу ыргагы
- топографическая анатомия** - мүчөлөрдүн, ткандардын жайланышын изилдөөчү илим, дененин мүчөлөрүнүн өз ара жайланышын изилдей турган илим
- торакоцентоз** - көкүрөктү тешүү (операция)
- торможения** - басандоо, токтотуу, бөгөө, токтонуу
- тормоз** - бөгөт, токтоткуч
- торс человека** - адамдын тулку, көөдөнү, жасаты
- тотальная мастоэктомия** - эмчекти жалпы алып салуу, кесип салуу
- точка болевая** - оору чекити
- точечный** - чекиттүү
- тошнота** - жүрөк айлануу, окшуу, көңүлдүн айлануусу
- тощая кишка** - кыл ичеги
- тощий** - арык
- травма** - бертинүү, мертинүү, жаракат
- травма внутричерепная родовая** - төрөттүк мээ мертинүүсү, төрөттүн себебинен болгон баш мээсинин жаракаты
- травма черепно-мозговая** - баш сөөк мээ мертинүүсү
- травматизм** - мертинүүчүлүк, жаракат алуу
- травматическая апатия** - мертинүү көңүл чөгүүсү, жаракат алуунун себебинен көңүлдүн чөгүүсү
- травматическая астения** - мертинүүдөн нервдик психикалык алсыздык, жаракат алуунун себебинен болгон жабыркоо
- травматическая эпилепсия** - мертинүү талмасы, жаракат алуунун себебинен пайда болгон талма
- травматический психоз** - мертинүү жаракат алуунун себебинен пайда болгон талма, психикалык оору
- травматический токсикоз** - мертинүү уулануусу, жаракат алуунун себебинен кандайдыр бир нерсенин жетишсиздиги
- травматический шок** - мертинүүдөн нес болуу, оор жаракат алуунун себебинен пайда болуучу шок-нес
- травматическое слабоумие** - мертинүү кем акылдыгы, келесоолугу, жаракат алуунун себебинен пайда болгон кем акылдык
- травматология** - мертинүүлөр жөнүндө илим, жаракаттарды изилдөөчү илим
- травматическая энцефалопатия** - мээнин мертинүү итийи, мээнин мертинүүдөн болгон өнөкөт илдети, жаракат алуунун себебинен пайда болгон баш мээсинин сезгениши
- травы лекарственные** - дары чөптөр
- тракт** - бирдей тектеги жана кызматтагы органдар тобу
- тракт пищеварительный** - тамак сиңирүү системасы
- транквилизаторы** - сеп алдыруучу, тынчтандыруучу дарылар
- транс** - селейүү, акыл эстин капасынан бузулушу, кандайдыр бир абалда болуу, абалга түшүү
- трансвестизм** - башка жыныстагы кишинин кийимине, жүрүш-турушуна жыныстык кумардануу (жыныстык бузулуу)
- трансмиссивная инфекция** - тирүү жандыктар аркылуу жукчу жугуштуу илдеттер
- трансплантация** - ткандарды же мүчөлөрдү көчүрүү (операция)
- трансплантат** - көчүрүп жалгаштырылган клетка, ткань, мүчө

транспорт санитарный - тазалык унаасы, санитардык медицина автоунаасы

транспортабельный больной - ташууга жарактуу бейтап

транспортировка больных - бейтаптарды автоунаа менен ташып баруу, жеткирүү

трансудат - тунук сары суу (сезгенүүдө)

трансфузия крови - кан куюу

трахеит - кекиртектин сезгениши

трахеобронхит - колко-кекиртектен сезгениши, колко-кекиртектен бронх илешме чел кабыктарынын сезгениши

трахеобронхоскопия - колко-кекиртекти текшерүү, көрүү

трахеостомия - кекиртектен тешүү, дем алуу жолдорунун жабыркоосун (мисалы: дифтерияда) азайтуу үчүн кекиртекти жара тилүүгө багыталган хирургиялык операция

трахея - кекиртектен

трахома - трахома (көздүн чел баскан сезгениши), бактериялар тарабынан козголуп, оор мүнөздөгү конъюнктивит оорусуна алып келе турган кантагиоздук, өнөкөт көз оорусу

трама - тиштердин арасынын ачыктыгы

трематода - мите курт илдети

тремор - титирөө, калчылдоо

тремор пальцев - колдун калтырашы

трение - өйкөлүү, сүрүлүү

трепанация - сөөктү тешүү (операция)

трепетание сердца - жүрөктүн диртилдешти

треглавая мышца - үч баштуу же үч ача булчуну

трихоклазия - түктөрдүн морттугу (м.: чач)

трихология - түктөрдүн дартын изилдөөчү илим

трехстворчатые клапаны сердца - жүрөктүн үч капкалуу тоскучтары

трещина - жарака, жарык

трещина заднего прохода - көтөн чукуктун жаракасы

трещина сосков - үрүптүн жарылышы, кесилүүсү

триада симптомов - үчилтик белгилер

тризм - тиштигүү, жаак карышуусу

тироксин - калкан бездин гормону

триппер (гонорея) - сүзөк, жыныстык мүчөнүн гонорея микробуна байланыштуу сезгениши

трипсин - уйку бездин ферменти

трихиаз - кирпиктердин ичке кайрылып өсүүсү

трихинеллез - трихинелла мите курт илдети

трихобезоар - түктүү шишик

трихомониоз - жугуштуу инвазия, учуну илдети

трихомонозы - жөнөкөй мителер чакырган илдет

трихостронгилидоз - трихостронгилид мите курт илдети

трихофития - темирөткү

трихоцефалез (власоглав) - мите курт илдети, кылбаш курттуу илдет

троакар - тешкич (шайман)

троглодит - алгачкы адам, жапайы адам

тройня - үчөм, үч эгиз, бир денеден үч баланын төрөлүшү

тройничный нерв - үчүлтүк нерв

тромб - уюган кан

тромболиз - тромбдун эриши

тромбин - кан уюткуч зат

тромбоз - кан тамырда кан уюу, кан тамырдагы кан уюу тыгыны, бүтөлүүсү

тромбофлебия - көк кан тамырдын сезгениши жана кандын уюшу
тромбоцитопения - кан бүртүкчөлөрүнүн (тромбоциттердин) азайышы
тромбоциты - кан бүртүкчөлөрү, эбелектери
тромбоцитоз - кан бүртүкчөлөрүнүн көбөйүшү
тромбоэмболия сосудов - кан тамырлардын уюган кан менен бүтөлүүсү, тыгыны
трофика - клеткалардын тамактануусу
трофия - клеткалардын, ткандардын, мүчөлөрдүн өсүүсү, жетилүүсү
труба слуховая - угуу түтүгү
трубка трахеостомическая - кекиртектешигине коюлуучу түтүк
трубная беременность - түтүктүк бойго бүтүү
трубчатая кость - жилик сөөк, цилиндр сыяктуу сөөк
трудоспособность - эмгекке жарамдуулук
трудотерапия - эмгек менен дарылоо, эмгек терапиясы, оорулуу адамдарды белгилүү бир жумуштарга тартуу
трубы маточные - жатын түтүктөрү
труп - өлүк
туалет раны - жаратты тазалоо
туалетная - ажаткана, даараткана
туберкулез - кургак учук шишиги

туберкулез диссеминированный - жайылган кургак учук
туберкулез инфильтративный - ширелме кургак учук
туберкулез кавернозный - көндөйлүү кургак учук
туберкулез очаговый - чордондуу кургак учук
туберкулез фибризно-кавернозный - чарымдалган көндөйлүү кургак учук
туберкулез цирротический - чарымдуу кургак учук
туберкулезная интоксикация - кургак учук уулануусу
туберкулезный мезоаденит - чычыркай бездеринин кургак учугу
туберкулезный менингит - мээ кабыгынын кургак учуктук сезгениши
туберкулома - кургак учук шишиги
тугоподвижность суставов - муундун начар кыймылдашы
тугоухость - кулактын начар угуусу, катууланшы
туловище - көөдөн, тулку
тумор (отек) - шишимик, килең
тургор кожи - теринин чымырдыгы
турецкое седло основной кости - негизги сөөктүн ээрчеси
тучность - эттүүлүк, семиздик
тяжесть болезни - дарттын оордугу
тяжкие последствия - оор зардаптар
тяжкие телесные повреждения - денеге келтирилген оор залакат, залал
тяжелый физический труд - оор, кара күч эмгеги

- убедительные признаки болезни** - дарттын ишенимдүү белгилери
- убеждение** - ишеним, ынаным
- убийство** - өлтүрүү, мерт кылуу
- уборка** - тазалап жыйноо, жыйыштыруу
- уважительные причины** - жөндүү, жүйөлүү себептер
- увеит** - увеит (көздүн кабактарынын жалпы сезгениши)
- увеличение органов** - мүчөлөрдүн чоңоюшу
- увеопаратит** - көз кабыктарынын, жаш бездин сезгениши
- увечье** - мертинүү, бертинүү, майып болуу
- увиоловое стекло** - ультракөгүш нурду өткөрүүчү айнек
- увулит** - тандай тилинин сезгениши
- увулопалатофарингопластика** - таңдайга, алкым безине коңурукту жоготуу үчүн жасалчу операция
- увядание** - солуу, картаюу
- угарный газ** - ис газы, көмүр кычкыл газы
- углевод** - углевод, тамак-аш заты, көмүртектен турган органикалык заттары
- углекислые источники** - көмүр кычкылдуу булактар
- углекислый газ (CO₂)** - көмүр кычкыл газ (CO₂)
- углубление** - ойдуң, чуңкур, терендик
- угнетение** - басынуу, чүнчүү, чөгүү, пас болуу
- угнетение сознания** - көңүл чөгүү, маанайы пас болуу, ындыны өчүү
- угнетенное состояние** - басынган, чүнчүгөн абал, ахвал
- угол глаза** - көз бурчу
- угол лопатки** - далы бурчу
- угол подлобковый** - чаткаяк бурчу
- угол рта** - жамажай
- угольная кислота** - көмүр кычкылдыгы
- угореть** - ис уруу
- угри** - безетки
- угрожающее состояние** - коркунучтуу, коркутуучу абал
- угроза смерти** - өлүм коркунучу
- удаление желудка** - ашказанды кесип алып салуу
- удаление зубов** - тишти сууруу
- удаление инородных тел** - бөтөн нерсени алып таштоо
- удар** - сокку, урунду, уруу
- удар мозговой** - мээге кан куюлуу
- удар солнечный** - күн өтүү, күн аптабынан жабыркоо
- удар тепловой** - ысык уруу, ысык өтүү, күн ысыгынан жабыркоо
- удачная операция** - ийгиликтүү операция
- удельный вес** - салыштырма салмак
- удельный вес мочи** - зааранын салыштырма салмагы
- удерживатель сухожильный** - тарамыш кармагыч, бекиткич, тарамышты кармап туруучу
- удобное положение** - ыңгайлуу абал, ыңгайлуу кырдаал
- удовлетворительное состояние** - канааттандыралык, алымсындыралык абал, ахвал
- удушение** - тумчуктуруу, муунуу
- удушливый газ, запах** - тумчуктургуч, дем кыстырган газ, жыт

удушьё - дем кысылуу, муунуу, кыстыгуу
уздечка губ - эрин жүгөнчөсү
уздечка клитора - тылактын тилинин жүгөнчөсү
уздечка крайней плоти - касанын жүгөнчөсү, кертмектин жүгөнчөсү
уздечка повязка - жүгөнчө тангыч,
уздечка языка - тил жүгөнчөсү
узел - түйүн
узел звездчатый - жылдызча түйүнү
узел лимфатический - без, лимфа беzi, түйүнү, жүлүндүк нерв түйүнү
узел подагрический - подагра түйүнү
узел чревный - курсак түйүнү (нервдик)
узелок - түйүнчө
узлы геморроидальные - көк баш түйүндөрү
узкий таз - кууш жамбаш кырчоосу, чарасы
узлы нервные - нерв түйүндөрү
узлы хирургические - хирургиялык түйүндөр, байламдар
узорчатая сыпь - оймо-чиймелүү бөртмө
указание врача - дарыгердин көрсөтмөсү
указательный палец - сөөмөй
укол - саюу, ийне саюу
уколоть (боль) - саюу, сайып алуу, сайгылашкан оору (оору сезими)
укорочение конечности - кол-аяктын кыскарышы, кыскартуу
укрепляющие средства - тыңытуучу дарылар, чындоочу дарылар
укус змеи - жылан чагуусу
укус собаки - ит кабуу
укутывание - ороп чулгоо
улалгия - бүйлөнүн сыздоосу
улитка внутреннего уха - ички кулактын үлүлү

улитковый нерв - үлүлдүк нерв, үлүл нерви
улитковый проток - үлүл түтүкчөсү
уличная травма - көчө мертинүүсү, көчөдөн алган жаракат
улучшение состояние больного - бейтаптын абалынын жакшырышы, оңолушу, сакайышы
улыбка сердоническая - сердоникалык жылмаюу (селейме дартында)
ультра высоко частотные - ультра жогорку жыштыктагы
токи (токи УВЧ) - токтор (УЖЖ тогу) ультра жогорку жыштыктагы токтор менен дарылоо
ультразвук - ультра үн
ультразвуковой криоскальпель - ультраүндүк криоскальпель, бычак
ультрафиолетовое облучение (УФО) - ультракөгүш нурлантуу, нурга кактоо (УКН)
ум - акыл, эс
умение - ык, эп, жөндөм
уменьшение отека - шишиктин азаюусу
умерщвление - өлтүрүү, жансыздандыруу
умирание - жан чыгуу, өлүү, кайтыш болуу, ажал табуу
умопомешательство - акылнан таюу, делбеленүү, жин ооруга чалдыгуу
умопомрачение - акыл-эстен адашуу, эс-мас болуу
умственная деятельность - акыл иши, акыл-эс ишмердиги
умственная отсталость - кем акылдык
умственный труд - акыл эмгеги
умывание - жуунуу
унаследовать - тукум кубалоо
ундуляция - толкундоо

- универсальная укладка биксов** - сандыкчага ар кандай нерселерди жалпы жол менен салуу
- униполярный нейрон** - бир уюлдуу нейрон, бир бутактуу нейрон
- унификация** - бирдей, окшош
- уничтожение микробов** - микробдорду жоготуу, жок кылуу
- упадок сил** - алсыроо, начарлоо, күч кетүү, дарман кетүү
- упитанность** - толуктук, болуктук, семиздик
- упитанный ребенок** - болук бала
- уплотнение тканей** - ткандардын катууланышы
- уплошение** - жалпаюу
- упорная кашель** - туруктуу, тынымсыз жөтөл
- употребление лекарств** - дары ичүү, колдонуу, пайдалануу
- упражнение оздоровительное** - айыктыруучу, сакайтуучу машыгуу, көнүгүү, дене тарбия көнүгүүсү
- упругие мышцы** - чың булчуңдар
- упругость** - чыңдык, чымырдык
- уратные камни** - заара таштары
- ураты** - заара кислотасынын туздары
- уратурия** - заарада урат туздарынын көбөйүшү
- урахус** - күмөндүн заара түтүгү (киндиктен чыгат)
- уремический запах** - заара жыттануусу, зааранын жыты
- уремия** - заардуу кан, уу толгон кан
- уретер** - заара каналы, түтүгү
- уретра** - заара чыгаруучу түтүк
- уретролиз** - заара түтүгүн тазалоо (оп.)
- уретеролитотомия** - заара каналынан ташты алуу (оп.)
- уретрипостеноз** - заара чыгуучу түтүктүн тарышы
- уретроэктомия** - заара түтүгүн алып салуу (оп.)
- уретралгия** - заара түтүгүнүн сыздоосу
- уретрагения** - уретрадан кан агуу
- уретрит** - заара каналынын сезгениши
- уретропиоленфрит** - заара түтүгү, бөйрөктүн сезгениши
- уретроскоп** - заара түтүгүн көрүүчү аспап
- уретроскопия** - заара түтүгүн көрүү
- уретроцеле** - заара түтүгүнүн тарышы менен заара токтогон дарт
- уробилин** - заарадагы өт боёгу
- уробилинурия** - заарадагы өт боёгунун көбөйүшү
- уровень развития** - өсүү, өрчүү, өнүгүү деңгээли өсүш, өнүгүш деңгээли
- урография** - урография (бөйрөктү жана заара жолдорун денеге контрасттуу зат сайып же ичирип рентген жасоо менен изилдөө); заара мүчөлөрүн рентген менен изилдөө
- урод** - тубаса майыптык, түрү суук, кетеси бузук
- уродства** - тубаса кемтик, майыптык
- уролит** - заара таш
- уролог** - заара чыгаруучу мүчөлөр боюнча дарыгер-адис
- урология** - заара бөлүп чыгаруучу мүчөлөрдүн дарттары жөнүндөгү илим
- урометр** - зааранын салыштырма салмагын өлчөгүч (аспап)
- уросепсис** - заара сепсиси (заара жолдорунан канга тараган ириң)
- урчание живота** - ич курулдоосу, куркуроосу

усвоение пищи - тамак сиңируү, бойго тароо
ускорение развитие детей - балдардын тез, ыкчам өсүшү, өрчүшү
условия жизнь - жашоо шарты
условные рефлексы - шарттуу рефлексстер
услуга медицинская - шыпаакердик кызмат
уснуть - уктоо
успокаивающие средства - сеп алдыруучу, көшүтүүчү дарылар, тынчсыздандыруу каражаттары
усталость - чаалыгуу, чарчоо, алсыроо
устье аорты - толтонун оозу
усы - мурут
усыпление - уктагуу
утилизация - таштандыларды пайдалануу, иштетүү, жоготуу
утиная походка - майпаң басык, чайпалып басуу, өрдөкчө басуу
утеросилпингография - жатын түтүкчөлөрүн рентген менен изилдөө
утоление жажды - суусунду кандыруу
утолщение кожи - теринин калыңдашы, тери катмарынын калыңдашы
утолщение стенки сосудов - тамырлардын керегесинин калыңдашы
утомление - алсыроо, чарчоо, кубат кетүү, чаалыгуу
утопление - чөгүү
уточнение диагноза - дарт белгисин тактоо, аныктоо

утрата функций - жөндөмүн жоготуу
утренняя гимнастика - эртең мененки машыгуу, көнүгүү
утроба - ич, курсак
ухаживать - багып туруу, кароо
ухо - кулак
ухо внутреннее - ички кулак
ухо наружное - сырткы кулак
ухо среднее - ортонку кулак
уход - багуу, кароо
уход за больными - бейтаптарды багуу, кароо
ухудшение состояние больного - бейтаптын абалынын начарлашы
учащенное дыхание - энтигип дем алуу, тез-тез дем алуу
учащенное сердцебиение - жүрөктүн ыкчам, тез кагышы, жүрөктүн батбат согуусу
учение - окуу, илим
учение об анализаторе - талдагычтар жөнүндө окуу
ушемленная грыжа - чурку кыпчылуусу, кыпчылган чурку
ушиб - согулуу, урунуу
ушиб мозга - мээнин согулуусу, жабырлануусу
ушко сердечное - жүрөк дүлөйүнүн учу, кулакчасы, кулакчыны
ушковидная поверхность - кулак сымал бет, катмар
ушная мочка - кулак көнчөгү
ушная раковина - кулак калканы
ушная сера - кулак кулкусу

- фобия** - коркуу, коркоктук
- фавус** - таз, баш терисиндеги пайда болуучу дематомикоз оорусунун бир түрү
- фагеденизация** - жаранын жансыздануусу
- фаги** - тирүү бактерияларды жоготуучу зат
- фагопрофилактика** - бактериофагдар менен dartтардын алдын алуу
- фаготерапия** - бактериофагдар менен дарылоо
- фагоцитоз** - фагоцитоз (бөтөн нерселерди жеп жоготуу) коргоочу касиет, ар кыл бөлүкчөлөрдүн, мисалы бактериялардын фагоциттер тарабынан чабуулга алынышы
- фагоциты** - организмдеги бөтөн нерселерди “жечү” клеткалар, бактерияларды өзүнө сиңирип алуу мүмкүнчүлүгүнө ээ клетка
- фаза** - мерчем, мезгил, баскыч, даража (өсүүнүн, жараяндын, абалдын ж.б)
- фаза гидратация** - суулануу мерчеми, мезгили, баскычы
- факоматоз** - факоматоз (тери жана хориоретиналдык ангиоматоз айкалышкан нерв системасынын дарты, генетикалык себептүү оору)
- фактор** - нерсенин, кубулуштун, процесстин кыймылдаткыч күчү, жагдайы, себепкери, таасир күчтөрү
- фаланги** - шыйбылчактар (бармак сөөктөрү)
- фалангит** - шыйбылчактардын сезгениши
- фаллалгия** - кертмектин сыздап оорушу
- фаллингт** - кертмектин сезгениши
- фаллопластика** - кертмекке жасалган пластикалык операция
- фантом** - жасалма мүчө, организм, дене мүчөсүнүн модели, түспөлү
- фантом акушерский** - аначалык фантом (жасалма тулку мүчө), аялдын жатынынын фантому, жасалма тулку мүчөсү
- фарингалгия** - кулкундун сыздап оорушу
- фарингит** - кулкун сезгениши, кекиртект булчунунун сезгениши
- фарингоконъюнктивальная лихорадка** - кулкун-көз былжыр чел калтырамысы
- фарингомикоз** - кулкундун мите козу карындуу сезгениши
- фармако-профилактика** - дары-дармектер менен илдеттерди алдын алуу
- фармакогнозия** - дары-дармек каражаттарын окутуучу илим, дары чөптөрдү окутуучу илим
- фармакодинамика** - дары-дармектин денеге таасири
- фармакокинетика** - дары-дармектин денеге сиңүү, таралуу, чыгуу процесси
- фармакология** - дарылардын касиеттерин жана аларды изилдөө, колдонуу жөнүндө илим
- фармакомания** - дары дармектерди колдонуучу өзгөчө ынтаа, шык
- фармакопоя** - колдонулуучу дарылар жазылган китеп, дарылардын химиялык составын, анын сапатын, анын аналогдорун, окшоштугун аныктоо жана колдонуу тууралуу дары-дар-

- мектердин топтому, жыйындысы көрсөтүлгөн китеп
- фармакотерапия** - дары-дармек менен дарылоо
- фармакофобия** - дары-дармек колдонуудан коркуу
- фармацевт** - дарыгер, дары жасоочу, орто билимдүү дарычы
- фармацевтические препараты** - дары каражаттары
- фармация** - дары-дармектерди даярдоо, сатуу иш-чаралары
- фартук** - боркок, алжапкыч
- фас** - бет алды, алды жагы
- фаска** - жылмалоо
- фасетка** - жасалма тиш
- фасциоз** - боор курт илдети
- фасция** - чарым кап, булчун кабы, кабыгы, чели
- фатализ** - тагдырга, жазмышка ишенүү
- фатальный** - жазмыш, болмуш, шексиз
- фактеров сосочек** - фактер үрпчөсү
- фекалии** - зандар, зааралар
- фельдшерско-акушерский пункт** - айылдык эмкана (АЭ) же эмчилик-аначылык пункту (ЭАП), фельдшердик-акушердик айыл эмканасы
- феминизм** - феминизм (аялдын белгилеринин эркекте байкалышы)
- фенилкетонурия** - фенилкетонурия, нерв системасынын тубаса оордарты
- феноменальная память** - өзгөчө эстутум, жады
- фенотип** - тек келбет (организмдин сырткы белгилерин айкындайт)
- фентанил** - фентанил (наркотикалык анальгетик; жалпы наркоздо, инфарктта жүрөк катуу ооруганда жана бөйрөк-боор сайгылашканда колдонулат)
- феохромоцитома** - бөйрөк үстүндөгү бездин шишиги
- ферментация** - фермент менен ачытуу процесси
- ферментотерапия** - ферменттер менен дарылоо
- ферменты** - ферменттер, күчөтүүчү заттар, химиялык реакцияларды тездетүүчү заттар
- фетотомия** - жатынды жарып күмөндү, түйүлдүктү алып чыгуу
- фибрин** - уюган кан буласы
- фибриллы** - талчалар, булалар
- фибрилляция мышцы сердца** - жүрөк булчуңдарынын диртилдөөсү, башаламан жыйрылуусу, булкулдоосу
- фиброзная оболочка** - булалуу кабык, чел
- фиброзная ткань** - булалуу тутумдаштыргыч ткань
- фиброма** - тутумдаштыргыч ткандын залалсыз шишиги
- фибромиома матки** - жатындын булчуң жана тутумдаштыргыч ткандарынын залалсыз шишиги
- фиброаденома молочной железы** - эмчектин залалсыз шишиги
- фибросаркома костей** - сөөктүн залалдуу шишиги
- фиброэпителиома** - сөөл
- фигура** - келбет, жасат, тулку
- физиология** - организмдин жашоо тиричилик функциялары, кызматтары жөнүндө илим, тирүү организм жана алардын айрым бир бөлүктөрүнүн аткарган кызматын изилдөөчү илим
- физиология труда** - эмгек физиологиясы
- физиономия, лицо** - 1. адамдын өңү, бет келбети; 2. инсандык жүзү, кыяпаты
- физиотерапия** - табигый таасирлер менен дарылоо, оору түрлөрүн фи-

- зикалык ыкманын таасири аркасында дарыларды колдонуп, физиотерапиялык медициналык аппараттар менен дарылоо
- физическая подготовка** - дене тарбиясы, дене даярдыгы
- физические свойства крови, мочи** - кандын, зааранын физикалык касиеттери
- физическое развитие детей** - балдардын чоңоюп, өсүү, процесси
- физкультура лечебная (ФКЛ)** - дарылоо дене тарбиясы (ДДТ)
- фиксатор** - карматкыч (шайман) бекиткич
- фиксация** - бекемдөө, бекитүү, карматуу; 1. психологияда - туугандык мамилелердин өрчүшү; 2. стоматологияда - тиш пломбасын бекитүү
- фиксированное внимание** - бурулган көңүл, ыклас, назар
- фиктивное лечение** - жалган дарылоо
- филогенез** - тирүү организмдин тарыхый өнүгүүсү
- фильтр** - чыпка
- фильтрация** - чыпкалоо, сүзүү
- фильтры** - чыпкалар, сүзгүчтөр
- фимоз** - кертмектин бүрүгүнүн тарышы
- финастения** - үндүн өзгөрүшү
- фиолетовые лучи** - кырмазы нурлар
- фистула (свищ)** - тешик, көзөнөк, тешик жара
- фитобальнеология** - өсүмдүк шыпаа илими фитобальнеологиянын механизмдери: 1. тери-рефлектордук - тери рецепторлорун дүүлүктүрүү; 2. биохимиялык-физиологиялык активдүү заттардын таасири; 3. жыт сезүү-рефлектордук: жыт сезүү рефлекстери; 4. кыртыш ассоциативдик жол - БНСте дүүлүгүү, топтолуу процесстери
- фитология** - козу карындар жөнүндө илим
- фитонциды** - фитонциддер, өсүмдүктөрдөгү бактерияларга каршы заттар
- фитопаразиты** - мите козу карындар
- фитопатология** - өсүмдүк дарттары жөнүндө илим
- фитопрепараты** - өсүмдүктөрдөн алынган дарылар
- фитотоксин** - өсүмдүк уусу
- флебит** - флебит, көк тамырдын сезгениши
- флеборрагия** - көк тамырдан, венадан кан агуу
- флебосклероз** - көк кан тамырдын катууланышы, калындашы
- флебодермия** - курт-кумурска чаккандагы дерматит
- флеботромбоз** - көк кан тамырда кан уюу
- флебэктомия** - көк кан тамырды алып салуу
- флегматик** - нерви күчтүү жоош адам, токтоо адам
- флегмона** - жумшак ткандардан чарымдарга таралып кетчү курч сезгенүү
- флексия** - бүгүү
- флексор** - бүктүрүүчү булчуң
- фликтена** - ириндүү исиркек
- флора** - өсүмдүктөр дүйнөсү
- флюоресценция** - заттардын жарык чыгаруу касиети
- флюорография** - жарыктанган экрандан рентген элести сүрөткө тартуу
- флюороз** - организмде фтордун көптүгүнөн тиш эмалынын бузулушу
- флюос** - жаактагы ириң тепкен шишик
- флюктуация** - былкылдоо, жумшаруу, көлкүлдөө

фобия - коркуу, дартмандуу коркоктук
фокус болезни - дарт очогу, уясы
фолликулит - фолликулит, түктүн капчасынын сезгениши
фолликул - 1. бездик ыйлаакча, исир-кектер, ыйлаакчалар; 2. түк клеткалары; 3. аялдын тукум безинин жумурткалыгынын жыныс клеткага өсүп жетилүүчү ыйлаакчалары
фон - чөйрө, шарт, абал, жагдай
фонд коечный - орун, койка фондусу
фонастения - үндүн кыркырашы
фонема - тил тыбышы
фонендоскоп - тыншагыч (аспап)
фонография - үндү жазуу
фонорецептор - үн сезгич нерв учу
форма - сырткы түзүлүш, келбет, сымбат, сыпат, турпат, борум, калып
форменные элементы крови - кан клеткалары
формула лейкоцитарная - ак кан клеткаларынын пайыздык тутуму, саны
форсированный диурез - заараны тездетип ыкчам айдап чыгуу
фосфатдиабет - фосфор-кальций алмашуусу бузулган тубаса дарт
фосфатурия - фосфор туздарынын заарада чыгышы

фотарий - нур менен кактап дарылоо бөлмөсү
фотопсия - жарыкты жана түстү сезүү
фоторецепторы - жарык сезчү кабыл алгычтары
фотофобия - жарыктан коркуу
фрактура - сөөктүн сынышы
френология - баштын келбетине карата кулк-мүнөздү жоромолдоо
фригидность - жыныстык салкындык, муздактык, көңүл коштук
фрикция - ыйкоо (жыныстык кошулууда)
фронит - маңдай кобулунун, көндөйүнүн сезгениши
фтизиатр - кургак учук оорусунун адиси, дарыгери
фтизиатрия - кургак учук жөнүндө илим
фтизиотерапия - кургак учукту дарылоо
фунгициды - мите козу карындары жоготуучу химиялык заттар
фуникулит - урук танабынын сезгениши, эн танабынын сезгениши
функция - организмдин иши, кызматы
функция барьерная - тосуучу, коргоочу кызмат
фурункул - чыйкан (түк жана май безинин сезгениши)
фурункулез - чыйкандын жайылып кетиши, тогуздап чыгышы

хабитус - кебете, бешене, кепшир
халазион - тирсек
халикоз - ткандагы акиташтуу берчтер
халодермия - былбырак тери
хантопсия - чөйрөнүн көзгө саргарып көрүнүшү
хаотическое движение молекул - молекулалардын баш аламан кыймылы
характер - кулк мүнөз, мүнөз
характерные признаки болезней - дарттардын мүнөздүү белгилери
хвойная ванна - ийне жалбырактуу ванна, карагайлардын ийне жалбырагынын чайыры менен
хворь - оору
хворать - оору, ноокастоо
хвост - куйрук
хвостатое ядро полосатого тела - таргыл денеченин куйруктуу ядросу
хейлит - эриндердин сезгениши, желки
хейлоз - жеңил желки
хейлопластика - эриндин кемтигин ондоо операциясы
хейралгия - бармактардын сыздашы
хейрология - дудук-дүлөйлөрдүн сүйлөшүүсү
хейропластика - манжаны калыбына келтирүү (оп.)
хейроспазм - жазып жатканда колдун карышуусу
хемовакциноterapia - хим.дарылар менен дарылоо жана эмдөө
хеммоз - көздүн былжыр челинин шиммиги
хеморецепторы - химиялык затты сездиригичтер, кабыл алгычтар
хеморецепция - химиялык дүүлүктүрүүнү, таасирди кабыл алуу

хемотерапия - химиялык дарылар менен дарылоо
хиазма зрительных нервов - көрүү нервдеринин кайчылашы
хилоррея - ичтен иримчик өтүү, ичтен ириң өтүү
хилоторакс - көкүрөк көндөйүнө ак суюктуктун толушу
хилурия - ак сийдик (сийдиктин агарып кетиши)
хилус (млечный сок) - ак түстүү лимфа, сүт сымал лимфа, ичегилердин лимфа тамырларында болот
химиопрепараты - химиялык каражаттар, препараттар (дары-дармектер)
химиотерапия - химиялык заттар менен дарылоо
химозин (сычужный фермент) - балдардын карын зилиндеги сүт уютуучу фермент
химотрипсин - химотрипсин, уйку бездин зилинин белокту ажыратуучу ферменти
химус - карындагы эриген, суюк тамак заттары
хинин, хина - хинин, безгекти дарылоодо колдонуучу дары
хинолин - хинолин, дарылык зат
хиралгия - колдун, ченгелдин сыздап оорусу
хирартрит - ченгелдин муундарынын сезгениши
хиродиния - колдун сыздашы
хиромант - алаканды карап турмушта болуучу нерселерди айтуучу, алакан ачуучу адам
хиромантия - алакан ачуу боюнча илим

хиромегалия - манжалардын жоо-ноюп, ийрейип кетиши
хиромикрия - колдун кичинелиги, кичине кол
хирург - хирургиялык дарылоо боюнча адис
хирургическая инфекция - хирургиялык жугуштуу илдет
хирургическая обработка ран - жараттарды хирургиялык тазартуу
хирургическая шейка плечевой кости - күң жиликтин хирургиялык моюнчасы
хирургические заболевания - хирургиялык дарттар
хирургические инструменты - хирургиялык шаймандар
хирургические операции - хирургиялык операциялар
хирургические разрезы - хирургиялык кесүүлөр
хирургический полевой подвижный госпиталь (ХППГ) - хирургиялык кыймылдуу талаа бейтапканасы, аскердик оорукана (ХКТБ)
хирургическое лечение - хирургиялык айыктыруу, дарылоо
хирургия - операциялап дарылоо жөнүндөгү илим, операция жасоо жолу менен дарылоо
хитин, хитиновая оболочка - катуу кабык (кээ бир курт - кумурскаларда болот)
хлоазма - сепкил тагы
хлорамин - хлорамин, жугушсуздандыруучу зат
хлорирование воды - сууну хлордоо
хлорная вода - хлордуу суу
хлорная известь - хлордуу акиташ
хлороз - мала кызыл кандуулук, аз кандуулуктун бир түрү
хлорофилл - өсүмдүктөрдүн жашыл боёгу, заты
ходы желчные - өт жолдору

ходы носовые - мурундун дем жолдору
ходы чесоточные - котур жолдору
ходячий больной - басып жүргөн бейтап
холалемия - өттүн канга сиңиши, өт кычкылдыктарынын канга сиңиши
холангиома - өт түтүгүнүн шишиги
холангиостомия - өт түтүгүнүн оозун сыртка чыгаруу
холангит - өт жолдорунун сезгениши
холедохотомия - өт түтүгүн тилүү (операция)
холелитиаз - өттө таш пайда болуу дарты
холемия - өттүн канга жана ткандарга сиңип кетиши
холера - тырышмай, улуу тумоо, холера тарабынан пайда болуучу курч мүнөздөгү жугуштуу оору
холерик - күчтүү, өкүм, жини тез келген чапчаң адам
холеррагия - өттүн агып турушу (он эки эли ичегиге)
холестаз - өттүн акпай, токтоп калышы
холестеринемия - канда холестериндин көбөйүшү
холестероз - өнөкөт холецистит
холецистит - өт баштыгынын сезгениши
холецистография - өт баштыкчасын рентген менен изилдөө
холецистолитотрипсия - өт баштыкчасындагы таштарды талкалап алып салуу
холецистотомия - өт баштыкчасын жаруу (операция)
холецистэктомия - өт баштыгын алып салуу
холинолитические вещества - холинолиттик заттар (ацетилхолинге каршы заттар), каражаттар

холиномиметические вещества - холиномиметтик заттар (ацетилхоминди күчөтүүчү заттар)
холоднокровные животные - муздак кандуу жаныбарлар
холодостойкость - суукка чыдамдуулук, чыдамдуу
хондралгия, хондродиния - кемирчектин сыздашы
хондрит - кемирчек сезгениши
хондрома - залалсыз кемирчек шишиги
хондросаркома - залалдуу кемирчек шишиги
хондрэктомия - кемирчекти алып салуу (операция)
хорда - күмөндүн (түйүлдүктүн) арка түркүгү
хордит - үн байламтасынын сезгениши
хордотомия - үн байламтасын тилүү, кесүү (операция)
хорей - кызыл жүгүрүктөн балдарда пайда болуучу нерв оорусу
хорионидит - көздүн тамырлуу челинин сезгениши
хорион - түйүлдүктүн ортонку кабыгы
хорион эпителиома - хориондун залалдуу шишиги
хориоретинит - көздүн тамырлуу жана тордомо кабыктарынын сезгениши
хоспис - өлүм алдында жаткандарды дарылоочу мекеме
хромой - аксак, төкөр
храп - конурук
хребет - кыр арка, жон, соору
хриплый - киркирек, кырылдак
хрипы - киркирөө, кырылдоо
хрипы влажные - нымдуу кырылдоо
хрипы крепитирующие - кычырап кырылдоо
хрипы легочные - өпкө кырылдоолору

хрипы сухие - кургак кырылдоо
хромосомная теория наследственности - тукум куучулуктун хромосомдук теориясы
хромосомы - ядродогу тукум куучулук касиетке ээ заттар
хромота - аксактык, төкөрдүк
хромота не вынужденная - жөнөкөй аксак
хромота перемежающаяся - мезгил-мезгили менен төкөрөндөө
хромота подпрыгивающая - аттама, секирме аксак
хромоцистоскопия - боёкту канга куюп, табарсыкты текшерүү, көрүү
хроническая лучевая болезнь - радиациядан өнөкөт нурдануу оорусу
хроническая хирургическая инфекция - өнөкөт хирургиялык жугуштуу илдет
хронический понос - өнөкөт ич өткөк, жилбик
хроническое заболевание - өнөкөт, эски дарт, оору
хрупкая - борпон
хруст суставной - муундун кырсылдоосу
хрусталик - чечекей
хрящ - кемирчек
хрящ лопатки - далы кемирчеги
хрящ межпозвоночный - омуртка аралык кемирчек
хрящ перстневидный - шакек сымал кемирчек
хрящ рожковидный - дан сымал кемирчек
хрящ суставной - муун кемирчеги
хрящ черпаловидный - чөмүч сымал кемирчек
хрящ щитовидный - калкан сымал кемирчек
хрящевая ткань - кемирчек тканы
хрящевое соединение - кемирчек менен биригүү

Ц

цапка - карматкыч, туткуч (шайман)
царапанне - тырмоо, тытуу
царапина - тытык, чийик, айрык
цвет кожи - теринин түсү
цветной показатель крови - кандын түстү көрсөткүчү, түстүү
цветовая слепота - түс ажырата албастык
цветоощущение - түс сезүү, ажыратуу
целебные травы - дары чөптөр
целебный - шыпаалуу, эмдүү, дабалуу
целостность организма - организмдин бүтүндүгү
целетомия - чуркуну жаруу, кесүү
целлюла - клетка (организмдин жашоо бирдиги)
целлюлярная патология - клеткалык патология, дартмандык
целлюлоза (клетчатка) - углевод, чарымдын, тутумдаштыргыч ткандын негизин түзгөн азык заты
цемент зубной - тиш цементи
центр дыхания - дем алуу борбору
центр зрения - көрүү борбору
центр речи - сүйлөө борбору
центр слуха - угуу борбору
центр сосудодвигательный - тамыр соктургуч, кыймылдатуучу борбор
центр терморегуляции - жылуулук тейлөө борбору
централизованное стерилизационное отделение - борборлоштурулган стерилдөөчү жай
центральная аптека - борбордук дарыкана
центральная артерия - борбордук кызыл кан тамыр
центральная нервная система (ЦНС) - борбордук нерв системасы (БНС)

центральная районная больница (ЦРБ) - райондук борбордук оорукана (РБО)
центральное промежуточное вещество спинного мозга - жүлүндүн борбордук мээ аралык заты
центральное серое вещество среднего мозга - ортолук мээнин борбордук боз заты
центральное тельце - борбордук денече
центральные проводящие пути - борбордук өткөргүч жолдор
центральный аптечный склад (ЦАС) - борбордук дарыкана кампасы (БДК)
центральный канал - борбордук канал
центрифуга - чимирилткич (аспап)
центробежные нервы - борбордон ташыгыч, четтөөчү нервдер
центросома - клетканын мүчөсү, бөлүнүүгө катышат
центростремительные нервы - борборго ташыгыч, умтулгуч нервдер
центры нервные - нерв борборлору
цепень - сызма, тасма, мите курт (чынжыр сымал курттар)
цервикальный канал матки - жатындын мойнок түтүгү
цервицит - жатындын мойногунун сезгениши
церебральный - мээлик
церебрастения - өтө дүүлүгүүдөн мээнин начарлашы
цереброспинальная жидкость - мээжүлүн суюктугу
цереброспинальный - жүлүндүк

цестоды - тасма мите курттар
цефалангия - баш сыздоо
цианодермия - теринин көгөрүшү
цианоз - көгөрүү
цианоз общий - жалпы көгөрүү
цианокобаламин - цианокобаламин, В12 витамини
цикл пищеварения - тамак эритүү циклы, баскычтары
циклит - кирпик түбүнүн сезгениши
циклокератит - каректин жана кирпик түбүнүн сезгениши, айнек челдин сезгениши
циклопия - жалгыз көздүк
циклоплегия - көз булчундарынын шал болушу
циклотимия - циклотимия кайталанма кыял оорунун, жеңилээрэк түрү
циклофрения циркулярный психоз - кайталанма кыял оору
цилиарное тело (глазное мяско) - көз эти
цимбоцефалия - жалпак баш
цинга - кара жама (Витамин “С” жетишпегендик)
циркулярная борозда - тегерек жылга, алкак жылга
циркулярная повязка - тегерек таңгыч, тегеренме таңгыч
циркулярные волокна - тегеренме талчалар
циркуляция крови - кандын айланышы
цирроз - чарымдануу
цирроз печени - боор циррозу, боор итйи, чери, кара сарык
цисталгия, цистодиния - табарсыктын сыздашы
цистит - табарсыктын сезгениши
цистицеркоз - чочко цепени чакырган илдет, цистицеркоз тасма куртунун личинкалары тарабынан козголуучу дарг

цистография - табарсыкты рентген менен изилдөө
цистолитиаз - табарсык таш оорусу, табарсыкка таштардын (конкременттердин) чогулуп калуусу
цистолитотриптор - табарсык таш жаргычы (аспап)
цистома - табарсык шишиги
цистомегалия - чоң клеткалуулук
цитометр - дененин суюктуктарындагы клеткалар санын аныктоочу аспап
цистоплегия - табарсыктын шал болушу
цистоскоп - табарсыкты көрүүчү аспап
цистоскопия - табарсыкты көрүү (аспап менен)
цистоспазм - табарсык тырышуусу
цистотомия - табарсыкты тешүү, тилүү, жаруу
цистоэктазия - табарсыктын кеңейүүсү
цистоэктомия - табарсыкты алып таштоо
цитодиагностика - клетканы микроскоп менен изилдөө, текшерүү
цитоллиз - клетканын эриши
цитология - клеткалар жөнүндө илим
цитопения - кан клеткаларынын таңсыктыгы
цитоплазма - клетканын негизги заты, клеткалык маңыз
цитостатическая болезнь - клетканын өлүү дарты, өсүүсү токтолуу дарты
цитостатические средства - клетка өлтүрүүчү, өсүшүн токтотуучу дарылар
цитотоксини - клетка уусу
цыпки - какач

Ч

чадить - каңырсуу, каңырсытуу

части тела - дене бөлүктөрү

частичная санитарная обработка - толук эмес, жарым тазартуу иш-чарасы

частота дыхания - дем алуу жыштыгы

частота сердцебиения - жүрөк согуу жыштыгы

чахлый ребенок - илмийген, кирбийген бала

чахотка - кургак учук

чашка надколенная - тизе томугу

чашка петри - петри табакчасы

чейн-стоксово дыхание - чейн-стокс-тук дем алуусу

человекообразная обезьяна - адам сымал маймыл

человеческий организм - адамдын организми, жалпы денеси

челюсть верхняя - үстүнкү жаак

челюсти - жаактар

челюстная дуга - жаак догосу, жаасы

челюстноподъязычная борозда - жаак-тил астындагы жылга

челюстноподъязычная мышца - жаак тил асты булчуну

челюстноподъязычный нерв - жаак тил асты нерви

челюсть нижняя - астыңкы жаак

черви паразитические - мите курттар

червивость - курттоо, курттагандык

червивый - курттаган

червление - курттоо, курт түшүү

червообразные мышцы - курт сымал булчундар

червообразный отросток - курт сымал өсүндү

червь можжевика - кара куш мээнин курт сымал бөлүгү, куртчасы

через день - күн алыс

череп - баш сөөк

череп лицевой - бет сөөгү

черепашья повязка - кезмектешкен таңгыч

черепная полость - баш сөөк көндөйү

черепная ямка - баш сөөк чункурчасы

черное вещество среднего мозга - ортолук мээнин кара заты

черепномозговая травма - мээ мертинүүсү, баш сөөк мээ жаракаты

черепномозговые нервы - мээ нервдери, баш сөөк мээсинин нервдери

чернеть - караруу, каралжын тартуу

черпаловидные хрящи - чөмүч сымал кемирчектер

чесать - тароо, тытуу, тырмоо, кашуу

чесночная настойка - спирттүү сарымсак тундурмасы

чесотка - котур

чесоточные клещи - котур кенелери

чесоточные ходы - котур жолдору

четверохолмия среднего мозга - ортолук мээнин төрт дөбөчөсү

четвертый желудочек мозга - мээнин төртүнчү карынчасы

четырёхглавая мышца бедра - сандын төрт баштуу булчуну

чечевицеобразное ядро полосатого тела головного мозга - мээнин таргыл денечесинин буурчак сымал өзөгү

чечевицеобразный отросток накопальной железы среднего уха - ортонку кулактын дөшүчөсүнүн буурчак сымал урунчугу

чешуйка - какач, тери түлөндүлөрү

чешуйчатая часть височной кости - чыкый сөөктүн кабырчык бөлүгү

чешуйчатый шов - кабырчыктуу тигиш
чёлка - көкүл
чилибуха - күчала
чирей - чыйкан
чистоплотный человек - таза киши, өзүн таза алып жүргөн киши
чиханье - чүчкүрүк
чревная артерия - курсактын же ичтин кызыл кан тамыры
чревое нервное сплетение - ичтин нерв чатышы
чрево - ич, курсак
чревосечение - ичти жаруу, союу
чревые - курсак керегесинин ортоңку бөлүгү
чувствительность - сезгичтик, сезимдүүлүк, туйгучтук, сезимталдык
чувствительность болевая - ооруну сезгичтик
чувствительность вкусовая - даам сезгичтик

чувствительность кожная - теринин сезгичтиги, тери сезгичтиги
чувствительность повышенная - өтө сезгичтик, жогорку сезгичтик
чувствительность пониженная - начар сезгичтик, сезимдин начарлашы
чувствительность тактильная - тийгенди, тийишүүнү сезгичтик
чувствительные нервные окончания (рецептор) - сезгич нерв учтары, кабыл алгычтар
чувствительные нервы - сездиргич, сезимдик нервдер
чувствительный нейрон - сезгич нейрон, сезимдик нейрон
чувство - сезим, туюу, сезүү
чулок эластичный - чоюлгуч байпак, чоюлуу касиетине ээ байпак
чума - жугуштуу кара тумоо, кара өпкө илдети
чутье - сезим, ички сезим

Ш

шаблонное лечение - даяр үлгү менен дарылоо
шалит сердце - жүрөктүн оорусу, акылдоосу
шалфей - шалфей (дары чөп)
шанкр - шанкр (жара), инфекция кирип кеткен жердеги жара, котон жарадан пайда болуучу карт
шанкр мягкий - жумшак шанкр (учунуу дарты) инфекция кирип кеткен жердеги жара, котон жарадан пайда болуучу карт
шанкр твердый - катуу жара (котон жара) инфекция кирип кеткен жердеги жара

шанс выздоровления - айыгуу мүмкүндүгү
шапочка Гиппократата - Гиппократтын топосу (таңгыч)
шапочка простая - жөнөкөй топу (таңгыч)
шаровидное ядро мозжечка - каракуш мээнин томолок ядросу
шаровидный сустав - томолок муун
шахта солевая - туздуу түпкүр, үңкүр
шванновская оболочка - шван кабыгы, чели
швы хирургические - хирургиялык тигиштер

швы черепа - баш сөөктүн тигиштери
шевеление плода - күмөндүн кый-мылдашы
шейка - моюнча, мойнок
шейка анатомическая - анатомиялык моюнча
шейка бедра - кашка жилик моюнчасы
шейка матки - жатын мойногу, моюнчасы
шейка молоточка среднего уха - ортонку кулактын балкачасынын моюнчасы
шейка мочевого пузыря - табарсык мойногу, моюнчасы
шейка плечевой кости - күң жиликтин моюнчасы
шейка хирургическая - хирургиялык моюнча
шейная петля шейного нервного сплетения - моюн нерв чатышынын илмеги, тузагы
шейная часть спинного мозга - жүлүндүн моюн бөлүгү
шейно-грудной узел (звездчатый) - моюн көкүрөк (жылдызча) түйүнү
шейное нервное сплетение - моюн нерв чатышы
шейное утолщение спинного мозга - жүлүндүн моюндук жооноюшу, жоонойгон бөлүгү
шейные позвонки - моюн омурткалары
шейные треугольники - моюн үч бурчтуктары
шейный лордоз - омуртка түркүгүнүн ийилүүсү, бүктөөсү, кайкысы
шейный радикулит - моюн куяны
шейный свист - моюн тешиги, кулгунасы
шелушение - түлөө, какачтануу
шепот больного - бейтаптын шыбыры, күбүрү

шероховатая линия бедра - кашка жиликтин бүдүрлүү сызыгы
шероховатое лицо - туурук бет
шероховатость - бодурлук, бүдүрлөлүк
шершавые руки - туурук колдор, туурулган колдор
шея - моюн
шизофрения - шизофрения (жин оору)
шиловидный отросток - шибеге сымал өсүндү, урунчук
шилоглоточная мышца - шибеге кулкун булчуну
шилоподъязычная мышца - шибеге тил алдындагы булчуң
шилососцевидная борозда - шибеге дыңдоок жылгасы
шилососцевидное отверстие - шибеге дыңдоок тешиги
шилоязычная мышца - шибеге тил булчуңу
шина - шакшак
шинирование - шакшак салуу
шинная повязка - шакшак таңгычы
шиповник - ит мурун (дары өсүмдүгү)
шиповниковое масло - ит мурун майы
ширма процедурного кабинета - дарылоо бөлмөсүнүн тосмосу
широкая связка матки - жатындын жазы байламтасы
широкоплечий человек - кең далы киши
широта взглядов - көз караштардын кендиги
широчайшая мышца спины - арканын эң жайык булчуңу
шистосомозы, шистосоматозы - мите курттуу илдеттин түрү (тропикалык инвазия)
шишка - томпок, дөмпөк, томпоюп чыгуу

шишковидная железа - тобурчак без
шишковидное тело промежуточного мозга - аралык мээнин тобурчак сымал денеси, өсүндүсү
шишковидный отек головы - баштын томпок сымал шишиги, баштагы кандын сарыгышы
шкаф для лекарств - дарылар үчүн үкөк, шкафы
шлаки организма - организмдин саркынды заттары
шов - тигиш, жик
шов беспрерывный - жөрмөө, жөрмөп тигүү, үзгүлтүксүз тигиш
шов вечный - таажы тигиш
шов вторичный - экинчи иреттеги, кийинки тигиш
шов глухой - туюк тигиш
шов интракутанный - тери тепчиме тигиш
шов кисетный - бүйүрмө тигиш
шов ламбдовидный - ламбда сымал тигиш, бурч сымал тигиш
шов матрацный - кабуу тигиш
шов отсроченный - мөөнөтү узартылган тигиш
шов первичный - адепки тигиш
шов стреловидный - жебе сымал тигиш
шов узловый - түйүндүү тигиш
шов чешуйчатый - кабырчак тигиш
шовный материал - тигүүчү нерселер, жиптер
шок - күчтүү доо кетүүдөн дененин ишинин өтө оор жалпы бузулушу, нес болуу
шок анафилактический - сезимталдык шок, кандайдыр бир затка болгон сезимталдык шогу, нес болуу
шок болевой - оору шогу, неси
шок гемотрансфузионный - кан куюудагы шок, нес
шок кардиогенный - жүрөктүн шогу, нес

шок ожоговый - күйүк шогу, күйүк жаракатынын шогу, нес
шок септический - кан-ириң шогу, канга ириндин пайда болуусунан чыккан шок, нес
шок травматический - мертинүү шогу, жаракат шогу, нес
шпатель - шпатель, калакча (шайман)
шпора - текөөр
шпорная борозда - текөөр жылгасы
шрам - тырык, так, тамга
штаммы микробов - бир тектүү микробдордун ар кандай түрлөрү
штатив для капельницы - тамызгы, тамчылаткыч үчүн мамыча
штатное расписание больницы - оорукананын кызматтык тизмеси, курам жобонун иш тартибинин кызматтык тизмеси
шум - табыш, шуулдоо, чуулдоо
шум в голове - баш шуулдашы, чуулдашы
шум в ушах - кулак чуулдоосу
шум плеска - шарпылдак табыш, суунун шоокуму
шум трения перикарда - жүрөк кабынын өйкөлүү табышы, добушу
шум трения плевры - өпкө челинин өйкөлүү табышы, добушу
шум диастолический - диастола табыштары, жазылуу шуулдоолору, добуштары
шумы дыхательные - дем алуу табыштары, добуштары
шум перикардинальные - жүрөк кабынын табыштары, добуштары
шум перистальтические - ичтин курулдоосу
шумы сердца - жүрөк шуулдоолору
шумы систолические - жыйрылуу табыштары, добуштары
шунт - мүчөлөрдү бириктирүүчү түтүкчө

Щ

щавель - козу кулак
щадить психику больного - бейтап-тын акыл-эсин аёо
щадящий режим - аярлаган шартта-ма, тартип
щеки - ууртгар
щекотание - кытыгылоо
щекотка - кытыгы
щели мозжечка - каракуш мээ жыл-чыгы
щель верхнеглазничная - көз чарасы-нын жогорку жылчыгы
щель глазная - көз жылчыгы
щель зубчатого ядра мозжечка - ка-ракуш мээнин тиштүү ядросунун жылчыгы
щемящая боль - ачыштырган оору, үзө тарткан оору сезими
щетина - кыл, жоон кыл, сакал-мурут-тун кылы
щегинистый - кылдуу, кылдай катуу
щетка зубная - мисбек, тиш жуугуч
щипать - чымчуу, тызылдатуу, ачыш-тыруу, жулуу
щипчик - искек (шайман)
щипцы - кыпчуур, кычкач (шайман)

щипцы акушерские - аначылык чым-чууру (кычкачы)
щипцы геморроидальные - көкбаш-тык чымчуур, кычкач (шайман)
щипцы гортанные - коко чымчууру, кычкач (шайман)
щитовидная железа - калкан беги
щитовидный хрящ - калкан сымал кемирчек
щитоподъязычная мышца - калкан тил асты булчуңу
щитошейный артериальный ствол - калкан-моюн кызыл тамыр сөңгөгү
щупать - кармап билүү, сезүү
щуплый мальчик - чүрүшкөн, бүр-бүйгөн, арык бала
щурить глаза - көзүн жүлжүйтүү
щёлочь - жегич, шакар
щёчная мышца - уурт булчуңу
щёчная область - уурт чөлкөмү, жагы
щёчноглоточная фасция - уурт-кул-кун чарымы
щёчные железы - уурт бездери
щёчный нерв - уурт нерви

- эвакогоспиталь** - жөнөтүүчү бейтапкана, госпиталь
- эвакопункт** - жөнөтүү пункту, ооруну, жарадарды жеткирүү жайы
- эвакуация** - чыгаруу, бошотуу, жөнөтүү, жеткирүү
- эвакуация жидкости** - суюктукту чыгаруу
- эвакуация раненных** - жарадарларды жөнөтүү, бейтаптарды жеткирүү
- эвентрация** - ички мүчөлөрдүн чыгуусу
- эвисцерация** - ички мүчөлөрдү алып таштоо
- эвисцерация глаза** - көздүн чанагын алып салуу (операция)
- эволюционное учение** - жашоонун келип чыгышы жөнүндө окуу
- эволюция** - коомдогу жана жаратылыштагы үзгүлтүксүз акырындык менен өнүгүү
- эвтаназия, эутаназия** - бейтаптын өтүнүчү (айыккыс илдеттүү) менен ооруксуздандыруучу дары-дармектер аркылуу жан кыюу
- эвфемизм** - жумшак, жымсалдап сүйлөө, айтуу
- эгоцентризм** - ашынган өзүмчүлдүк
- эдема** - эдема (ткандын шишимиги, тканга суу толуу)
- эдематозно** - эдематоздуу (организмдеги шишимик негизинде мүнөздөлүүчү өзгөрүүлөр)
- эдентатус** - эдентатус (тиши жок адам)
- эжектор** - суюктук сордургуч (аппарат, вакуумга негизделген)
- эзофагит** - кызыл өңгөчтүн сезгениши
- эзофагодиния** - кызыл өңгөчтүн сыздашы
- эзофагоррагия** - кызыл өңгөчтөн кан агуу
- эзофагоскопия** - эзофагоскопия (кызыл өңгөчтү аспап менен көрүүчү аспап)
- эзофагоспазм** - кызыл өңгөч түйүлүүсү, кысылуусу
- эзофагостеноз** - кызыл өңгөчтүн тарышы
- эзофагус** - эзофагус (кызыл өңгөч)
- эйпнея** - эйпнея (бир калыпта гана жеңил дем алуу)
- эйтаназия** - эйтаназия (терминалдык абалдагы адамдын тынч, кыйналбай өлүп калуусун тездетүү)
- эйфория** - элирүү (оорулуунун оорусунун катуулугуна карабай көңүлүнүн көтөрүнкү болушу, бул алкоголь жана наркомандык ооруларда да байкалат)
- эктолика** - эктолика (толгоо чакыруу, бойдон түшүрүүчү дары заттары)
- экватор глазного яблока** - көздүн чанагынын кырчоосу
- экватор хрусталика глаза** - көздүн чечкейинин кырчоосу
- экзальтация** - дүүлүккөн, шаттанган, сүйүнгөн, кубанган абал
- эксантема (сыпь)** - бөртмө
- экартикуляция** - муундап кесип таштоо (операция)
- экартроз** - кол-буттун чыгып кетиши
- экартикуляция** - колду же бутту муунунан омуруп кесип, алып таштоо)
- экзема** - күнч, теридеги кычыткы исиректүү дарт
- экзерез** - экзерез (кээ бир ооруларда нервди жулуу, толгоп таштоочу операциялар)
- эксентерация** - эксентерация (опера-

циянын убагында органы тышка чыгарып алып кароо)
эзитус леталис (лат) - өлүү, каза болуу оорунун өлүм менен аякташы
экзогенный - сырткы таасир
экзокринные железы - сыртка бөлүп чыгаруучу бездер
экзостозы - сөөктөрдүн, кемирчектердин өсүп чыккан урчуктары, өсүшү
экзотоксин - сыртка чыкчу уу
экзофермент - сыртка чыкчу фермент
экзофит - сөөк сөөлү
экзофория - кыйшык көз
экзофтальм - тосток көз, алаң көз
эклампсия - талгактын оор түрү, эстен тануу жана тырышуу менен коштолот
эмнезия - унутчаактык
экология - тирүү организмдердин өз ара жана сырткы чөйрө менен байланышы жөнүндө илим
эксания - көтөн чучуктун түйрүлүшү
эксгибиционизм - жыныс мүчөсүн карап ырахаттануу (жыныстык бузулуу)
эксгумация - өлүктү кайра казып изилдөө
эксикоз организма - дене кургоо
экскавация - чункур, чункураюу, ойдун
экскорация - айрык, тытык, сыйрылуу
экскремент - заң, заара
эксрет - денеден бөлүнүүчү зат, саркынды
эксреторная система - бөлүп чыгаруу системасы
эксреция - чыгаруу, бөлүү, бөлүп чыгаруу, саркындыларды бөлүп чыгаруу
экспансия болезни - оорунун денеге жайылуусу, таралуусу, улам жаңы жерге көчүүсү
эксперимент - илимий тажрыйба

экспериментатор - тажрыйба жүргүзүүчү
эксперт - текшерүүчү адис
экспертиза - текшерүү
экспертиза врачебная - дарыгерлик текшерүү
экспертиза судебно-медицинская - соттук-шыпаакердик текшерүү
экспираторная одышка - дем чыгара албас энтигүү
экспирация - дем чыгаруу
экспресс - тез, бат, өтө ылдам, чукул
экспресс диагностика - дарт белгисин ыкчам тез аныктоо
эксудат - суюктук, саркынды
эксудация - суюктук чыгаруу
экстаз - жээлигүү, даарып кетүү, чексиз ырахат менен коштоло турчу сезим
экстемпоре - токтоосуз, ыкчам жасоо
экстензия - муун жазылуу
экстензор - муун жазылткыч (булчуң), буттун бүгүлгөн жеринен кайра жазылышын шарттоочу тарамыштар
экстерорецепторы - сырткы таасирлерди, дүүлүктүрүүлөрдү кабыл алгычтар
экстирпация - мүчөнү жандамалары менен кошо кесип таштоо (операция)
экстраабдоминальный - ич сыртындагы
экстрагенитальный - сырткы жаныс мүчөлөрү
экстрагирование - тарттыруу, маңыз бөлүү
экстракт - шире, маңыз, саркынды, дарылык касиети бар заттардын тундурмасы
экстрактивные вещества - тарттырылган заттар, каражаттар
экстрактор - жулуп алгыч, сууругуч (шайман)

экстракция - жулуу, сууруу (операция)

экстракция зубов - тиш сууруу

экстрарадражители - сырткы дүүлүктүргүчтөр, таасирлер

экстрасистола - кошумча жыйрылуу (жүрөктүн)

экстрасистолия - жүрөктүн кошумча жыйрылуу дарты

экстренная помощь - токтоосуз, өтө тез жардам

экстубация - кекиртект түтүгүн алып таштоо

эксудативный диатез - сууланган диатез, организмдин сезимталдуу абалы

эксцизия раны - жараатты толук кесүү, кесип алуу

эктима - ириндүү бөртмө

эктима вульгарная - сары карт

эктодерма - түйүлдүктүн сырткы кабы

эктомия - мүчөнү кесип алуу (операция)

эктопаразиты - сырткы мителер

эктопия - мүчөнүн башка жерге жайланышы

эктопия мочевого пузыря у детей - балдарда табарсыктын тубаса тышка түйрүлүүсү

эктоплазма - плазманын сырткы катмары

эктофиты - сырткы мите козу карындар

эктродактилия - бармактардын тубаса аздыгы

эктромелия - буту-колдордун тубаса жоктугу

эктропион - көз түйрүлүү

эксхимоз - эксхимоз (дененин канталап, көк ала болгон бөлүгү)

эластическая оболочка - чоюлма кабык, чел

эластическая ткань - чоюлгуч ткань

эластические волокна - чоюлма булалар

эластические повязки - чоюлгуч таңгычтар

эластический хрящ - чоюлма, солкулдак кемирчек

эластичность - чоюлгучтук, ийилгичтик

электродиагностика - электрлүү жабдыктар менен дарт белгисин аныктоо, изилдөө

электрокардиограмма - жүрөктүн биотогунун чиймеси, сызыгы

электрокардиография - жүрөктүн биотогун жазуу

электрокоагуляция - электр бычагы менен кааруу, күйгүзүү, канды уютуу, операция жасоо

электролечение - электр жабдыктары менен дарылоо

электронож - электр бычагы

электропроводимость - электр өткөргүчтүк, чыналуусун өткөрүү

электросон - электр жабдыгы менен уктатуу

электростимуляция - электр жабдыгы менен күч, кубат берүү

электрофильтры - электр чыпкалары, сүзгүчтөр

электрохирургия - электр тогу менен операция жасоо

электроэнцефалография - мээнин биотогун жазуу

элемент - нерсе, бөлүкчө зат, мүчөнүн, ткандын бөлүкчөлөрү

эликсир - спирттүү тундурма, керемет суусундук

эмаль зубов - тиш бедери, тиштин эмалы, бермети

эмблема медицинская - медициналык шарттуу белги

эмбол - эмбол, тыгын, кепкек, кантамырды бүтөөчү зат

эмболия - тамыр бүтөлүү, тыгындалуу

эмбриобласт - түйүлдүк тканынын өсүп чыгуучу тек клеткалары

эмбриогенез - түйүлдүктүн өрчүү процесси

эмбриолог - түйүлдүктөр боюнча адис

эмбриология - түйүлдүк, тукумдун өсүшү жөнүндө илим

эмбрион - түйүлдүк

эмиграция - көчүрүү, көчүү, бозуу

эмиграция лейкоцитов - ак кан денечелеринин көчүшү

эмбриотомия - түйүлдүктү, күмөндү кескилеп чыгаруу (операция)

эмоциональный человек - сезимтал, сергек, тез дүүлүгүүчү адам

эмоция - сезим, толкундануу, рухий сезим, сезимталдык

эмпиема - көндөйгө ириң толуу

эмпиема плевры - көкүрөк чел көндөйүнө ириң толуу (ириңдүү сезгенич)

эмульгирование жиров - майлардын эриши

эмульсия - эмульсия, майдаланган заты бар суюктук (дары)

эмульсия синтомициновая - синтомицин эмульсиясы (дары)

эмфизема - көбүү, аба кирип чыналуу

эмфизема легких - жел өпкө оору, өпкө эмфиземасы, өпкөдө желдин, абанын, кычкылтектин пайда болуусу, ак өпкө

эмфизема подкожная - тери астындагы эмфизема, тери астындагы жел, абанын, кычкылтектин пайда болуусу

эмфизема хроническая - өнөкөт эмфизема, ак өпкө

эмфизематик - эмфизема дарттуу адам

энантема - былжырлуу чел бөртмөсү

эндемичность - илдеттин аймакта кезигиши

эндемия - эндемия (табигый шарттарга байланыштуу белгилүү аймакта гана учуроочу жугуштуу оору)

эндоартрит - толтонун ички бетинин сезгениши

эндоартерит - кызыл кан тамырлардын бүтөлүүгө алып келген сезгенүүсү

эндоваскулит - тамырдын ичинин сезгениши

эндогенный - ички таасир, себеп

эндокард - жүрөктүн ички кабаты, кабыгы, катмары

эндокардит - жүрөктүн ички катмарынын сезгениши

эндокринная система - ички бөлүп чыгаруу бездер системасы

эндокринные железы - ички бөлүп чыгаруучу бездер

эндокринология - ички бөлүп чыгаруу бездери жөнүндө илим, окуу

эндокринопатия - ички бөлүп чыгаруу бездеринин дартмандуулугу

эндолимфа внутреннего уха - ички кулактын ички лимфасы, суюктугу

эндометрий - жатындын ички катмары, кабыгы

эндометриоз - жатындын ички катмарынын бөлүктөрүнүн башка мүчөлөргө чапташуусу

эндометрит - жатындын ички катмарынын сезгениши

эндомиометрит послеродовой - ички жана булчуң катмарынын төрөттөн кийинки сезгениши

эндопаразиты - ички мителер

эндоплазма - клетка суюктугунун ички катмары

эндоплазматическая сеть - клетканын ички тордомосу

эндоскоп - ич көндөйлөрдү көргүч (аспап)

эндоскопия - ич көндөйлөрүн көрүү

эндотелий - тамырлардын ички кабыгы

эндотелиома - тамырдын ички кабыгынын шишиги

эндотоксин - ички уу

эндофермент - клетка ичинин ферменти

эндофталмит - көздүн ички челдеринин ириңдүү сезгениши

эндоцервицит - жатын моюнчасынын сезгениши

энзимы (ферменты) - химиялык активдүү заттар

энофтальм - көздүн соолушу, чуңкул, чуңкул көз

энтерально - ичеги карын аркылуу

энтерит - ичке ичегинин сезгениши

энтероаностомоз - ичегини ичегиге улаштыруу, жалгаштыруу, бириктирүү (операция)

энтеробиоз - чүчөк

энтероклизма - ичегиге клизма жасоо (суюктуктарды куюу)

энтероколит - ичегилердин сезгениши

энтеропатия - ичегилердин өнөкөт дартмандуу оорусу

энтеропекция - ичегини ичке тигип коюу

энтероптоз - ичегилердин төмөн түшүшү

энтероррея - ич өтүү

энтеростомия - ичегиден тешик чыгаруу

энтодерма - түйүлдүктүн ички кабыгы

энтродиния - ичегинин сыздашы

энтропия - көздүн капкагынын ичке түйрүлүүсү

эпигастрия - курсактын үстү

эпигарстралгия - эпигарстралгия (төштүн чемирчегинин катуу оорусу)

эпидурит - жүлүндүн катуу кабыгынын тышына ириң толуу, омуртка долусунун, тешигинин ириндеши

эпизоотия - көп жерге жайылган малдын жугуштуу ылаңы

эпикард - жүрөктүн сырткы катмары, чели

эпикриз - корутундулама, корутунду тарыхнаама

эпилепсия - талма

эпилептик - талмалуу адам

эпилептиформный - талма сыяктуу

эпиляция - чачты түбү менен жулуу

эпиневрый - жибек тамырдын (нервдин) сырткы чели

эписклерит - тордомо челдин айланасынын сезгениши, ак челдин сезгениши

эписпадия - заара чыгаруучу түтүктүн тубаса ачыктыгы, кемтиги

эпителиальные клетки - эпителий клеткалары

эпителизация - жарааттын, жаранын жалганып бүтүүсү

эпителий - эпителий тканы

эпителиома - эпителий шишиги

эписаксис - мурундан кан агуу

эпифиз - 1. сөөктүн учу, жиликтин башы; 2. мээнин үстүнкү жандама бети

эпифизарный хрящ - эпифизардык кечир, кемирчек

эпицистастомия - табарсыкты тешүү (оп.)

эрготизм - кара көсөө менен уулануу

эрекция - жыныс мүчөсүнүн жанданышы, кан тебүүдөн чыңалышы

эризипеллоид - чочко кызылчасы (жугуштуу илдет)

эритема - эритема (дененин кызаруусу)
эритразма - эпидермистин жугуштуу илдети
эритремия - кызыл кан денечелеринин көбөйүү дарты
эритробласт - ядролуу эритроциттер
эритробластоз - эритробластардын көбөйүшү
эритродермия - теринин кызарма сезгениши, тыгыздалышы
эритродианепез - сезгенүүдө кан тамырдан эритроциттердин чыгышы
эритромегалия - чоң эритроциттер
эритромелалгия - колу-буттун зыркырашы
эритромиелоз острый - ак кан оорусунун бир түрү
эритропения -канда кызыл денечелердин азайышы
эритропия - айлананын көзгө кызарып көрүнүшү
эритропоз - кызыл кан денечелеринин жаралуу жараяны (процесси)
эритроцитоз - канда кызыл денечелердин көбөйүшү
эритроциты - кызыл кан клеткалары

эрозия - жооруу, жошулуу, жоор, көчүп кетиши
эрозия шейки матки - жатын мойнунун жарасы
эротика - сүйүүлүк, жыныстык сезим
эруктация - кекирүү
этиология - дарт себептери жөнүндөгү илим
этмоидит - баштын калбыр сөөгүнүн сезгениши, каңылжаардын сезгениши
эффekt лечения - дарылоо үзүрү, натыйжасы
эффективное лекарство - күчтүү, таасирдүү дары
эффектор - кыймылга келтирүүчү, нерв учу
эхинококкоз - эхинококк мите курт чакирган илдет
эхокинезия - белимчилик, кыймылды тууроо (жин ооруда)
эхолалия - сөздү тууроо (жин ооруда)
эхомимика - бети-баштын кыймылын тууроо
эхофразия - башкалардын сөзүн, келбин тууроо
эякуляция семени - эркектин уругунун, бел суусунун түшүшү

Ю

ювенильный - жыныстык жетиле
электрик, балакатка толо элек
ювенильная гипертония - жаш
кездеги кан басымдын жогорулашы
(дарт)

юинга - саркома - тутумдаштыргыч
ткандын залалдуу шишиги (Юинг-
дин залалдуу шишиги)
юность - жаштык
юные лейкоциты - жаш ак кан клетка-
лары

Я

яблоко глазное - көз чанагы, алмасы
ягодица - көчүк, соору, май куйрук
ягодичная бугристость бедра - кашка
жиликтин соору, бүдүрчөсү
ягодичная область - соору
**ягодичная поверхность подвздош-
ной кости** - урунжай сөөктүн соору
жаккы бети
ягодичные мышцы - соору булчуң-
дары
ягоды лекарственные - дары мөмө-
лөр, жемиштер
яд - уу, заар
яд змеинный - жыландын уусу
яд ослабленный (анатоксин) - күчсүз
уу (дары)
яд пчелиный - аарынын уусу
яд трупный - өлүк уусу
ядовитая железа - уу бези
ядовитость - уулуулук, уунун күчү
ядовитые грибы - уулуу козу ка-
рындар
ядовитые животные - уулуу айбан-
дар, жандыктар
ядовитые лекарства - уулуу дарылар
ядовитые растения - уулуу өсүм-
дүктөр

ядовитый - уулуу
ядро клеточное - клетка ядросу, бор-
бору
ядро нервное - нерв чечекейинин
ядросу
ядро черепномозговых нервов - мээ-
нин нервдердин ядролору
язва - жара
язва желудка - ашказан, карындын
жарасы
язва кровоточащая - канаган жара
язва пенетрирующая - оюп кетүүчү
жара
язва плохо заживающая - бүтпөгөн
жара
язва прободная желудка - ашказан-
дын тешилген жарасы
язва трофическая - трофикалык жара,
тамактануунун жетишсиздигинен
келип чыккан жара
язвенная болезнь - жара оорусу
язвочка - кичинекей жара
язык - тил
языка мышцы - тил булчуңдары
языка рак - тилдин залалдуу шишиги
языкоглоточный нерв - тил-кулкун
нерви

языкодержатель - тил карматкыч (шайман), кармагыч
язычная уздечка - тил жүгөнчөсү
язычно-нёбная мышца - тил-тандай булчуңу
язычно - шиловидная мышца - тил-шибеге булчуңу
язычное тело - тилдин денеси
язычные лимфатические узлы - тил лимфа бездери, түйүндөрү
язычные сосочки - тил быдырлары
язычные сосуды - тил тамырлары
язычный нерв - тил нерви
язычок мозжечка - каракуш мээнин тилчеси
яичко - эн, эркектин урук бези
яичко воспаление (орхит) - эндин, жумурткасынын сезгениши
яичко с придатком - эн жумурткасынын жандамасы, кыпчыкейи менен
яичник - жумурткалык, энелик без
яичниковая беременность - энелик безде бойго бүтүү
яичный желток - жумуртканын сарысы
яйцевод - жатын түтүктөрү
яйцеклетка - аялдын тукум клеткасы
яма вертлужной впадины - жамбаш чөйчөгүнүн чуңкуру
яма подлопаточная - далы астындагы чуңкур
яма подмышечная - колтук чуңкуру
яма слезной железы - жаш безинин чуңкуру
ямка головки бедра - кашка жиликтин башынын чуңкурчасы
ямки надключичные - акырек үстүндөгү чуңкурлар

ямочка подбородочная - ээк чуңкурчасы
ямочки щечные - уурт чуңкурчалары
ярменная вена - көк күрөө тамыр, моюнтурук көк тамыр
ярменная вырезка височной кости - чыкый сөөгүнүн моюнтурук оюгу
ярменная вырезка затылочной кости - каракуш сөөгүнүн туткасынын, сабынын моюнтурук оюгу
ярменная ямка височной кости - чыкый сөөктүн моюнтурук чуңкуру
ярменное отверстие черепа - баш сөөгүнүн моюнтурук тешиги
ярменный бугорок затылочной кости - кара куш сөөгүнүн моюнтурук дөмпөкчөсү
ярменный нерв - моюнтурук жибек тамыры (нерви)
ярменный отросток - моюнтурук урчугу
ярменный ствол грудного лимфатического протока - көкүрөк лимфа түтүгүнүн моюнтурук сөңгөгү
ятрогения - дарыгердин терс таасиринен ооруп калуу
ятрогенные заболевания - ятрогендик оорулар
ячеистая пазуха - уюкчалуу көбөөл, кобул, калбыр көңдөй
ячейки решетчатой кости - калбыр сөөктүн, уячалары
ячень - тирсек
ящик для медикаментов - дары-дермектер үчүн үкөк
ящур - шарп (мал менен адамдын жугуштуу ылаңы, тумоосу) илдети

ЦЕЛЕБНЫЕ РАСТЕНИЯ - ДАРЫ ӨСҮМДҮКТӨР

А

абелия - аса-муса
абрикос - абрикос, кызыл өрүк (ж.д.д.)
адонис, горисвет - кызыл от, алтын гүл (д.ч.)
ажгон, айован - айован (д.ө.)
аир обыкновенный - жекенди (д.ч.), айыр
аистник - кара куназ чөп (илек-илек чөп) (д.ө.)
айва - бихи, бехе, бийалма (ж.д.)
айлант, райское дерево - бейиш дарыгы (д.д.)
акация - акация
аконит - уу коргошун (д.у.ч.)
аконит круглолистный - ак кодол (у.д.ө.)
алисма, частуха - алисма (д.ч.)
алоэ - алоэ (д.ө.)
альча - алча (д.д.)
алтей - гүлкан (д.ч.)
амми. большая - (кыт.глины) - зире (д.ч.)
анабазис - кемпир муштум, бөлтүрүк
ананас - ананас (т.д.ө.)
анис - анис (д.ө.)
анчар - анчар (д.д.)
анютины глазки, фиалка - ала гүл, бинапша (д.ө.), чыт гүл
аралия- аралия (д.б.)
арахис -жер жаңгак (ж.ө.)
арника - арника (д.ө.)
ароидные растения - ароид өсүмдүктөрү
арония - кара мөмө четин (д.б.)
арбуз - дарбыз (т.ө.)
ассектаторы - мөмөлүү бадалдар
астрагал - түлкү машак, түлкү куурай (д.ч.)

афлотуня вязолистная - катын жаңгак (д.б.д.)

Б

барбарис - бөрү карагат (д.б.)
базилик - райкан (д.ө.)
барбарис обыкновенный - кадимки бөрү карагат
беладонна - мендубана
белая роза -ак роза
белый аконит - ак кодол
белый бессмертник - бозунач
белый гриб (боровик) - ак тепек (д.ө.)
береза - ак кайың
березовая чага - кайың нуру, кайыңга өсүп чыккан дарылык касиети бар өсүндү
берей (ильм) - кара жыгач (д.ө.)
бессмертник песчаный - өчпөс гүл
бионика (биоинженерная наука) - тиричилик мөмөчүлүк илим
биотическая среда - тиричилик чөйрөсү
бледная паганка (мухомор) - чымын кыргыч (у.ө.)
бодяга - бодяга
болиголов (цикута) - уу балтыркан (у.д.ч.)
болотный лук - бээ эмчек (д.ө.)
ботаника - өсүмдүктөр жөнүндө илим
борец - уу коргошун (аконит) (у.д.ч.)
борец высокий - кара баргы (аконит) (у.д.ч.)
боярышник красный - долоно (д.ө.)
брунец, горчак - ак мыя (д.ө.)
бузина - кара шилби (д.б.)
бурачниковые - эндиктер (д.ө.)

В

валерианка - мышык тамыр
василёк раскидистый (дурнишник обыкновенный) - козу уйгак
василек синий - көгүлтүр көп баш
василек сылистый - сыя гүл тикендүү
верба (ива белая) - ак тал
вербена - вербена
вероника - вероника
вещенка (л.г.) - асылма тепек (д.ө.)
водоросли - балырлар
водяной орех - суу жаңгак
волчник (волчья ягода) - бөрү мөмө (у.д.ө.)
волчье лыко (волчья ягода) - бөрү мөмө, шилбилик (д.б.)
воробейник - таранчы чөп (д.ө.)
вороний глаз - кара көз (д.ө.)
ворсянковые, ворсянки - эки үлүштүүлөр тукуму, түк баштуулар
винная пальма - шарап пальмасы
виноград - жүзүм
вихта (водяная) - вихта (д.ч.)
вишня - чие, али бөлү
вяющая ядовитая трава - чытыр, оролмо уу чөп
вязь (ильм) - кара жыгач

Г

галега (козлятник) - эчки короо (д.ч.)
галофиты - галофиттер (өтө шор топурактуу өсүмдүктөр дары көп алынат: баялыш, кемпир муштум, кермектер, шыбактар ж.б.)
гармала - адырашман (д.ч.)
гвоздика - жыттуу гүл (чече гүл) (д.ч.)
гвоздичное дерево - жыпар мончок (д.ө.)
герань - каз таман (д.т.)
геум, гравилат - д.ө.

гигрофит - ным өсүмдүктөрү
гидрофит - суу өсүмдүктөрү
гледичия - д.ө. мөмөсү колдонулат
голубика - кептер мөмө (д.т.)
голубушка - жылаңач гүл (д.ө.)
гореч птичий (спорыш) - кымыздык (д.ч.)
горец змеиный, змеевик - жылан кымыздык, мекери (д.ч.)
горец почечуйный, геморройная трава - көк баш кымыздык
горец перечный, перец водяной, горчак гиенская, геморроидальная или легушачья трава - жантык суу кымыздык (д.ч.)
горец черный - жөө тармал чөп
горицвет (адонис) - кызыл от
горный белый лук - алгы, согон
горный колокольчик - эрбасин
горчица - жалган кычы (д.ч.) май алынат
горох - буурчак (т.ө.)
горчан (брунец) - ак мыя (д.ө.)
гранат - анар (т.ө.)
гречиха - кара күрүч (т.ө.)
гулявник - заргын (у.д.ч.)
гутация (плач растений) - өсүмдүк кашы (ыйы)

Д

дагиска - кара куурай (д.ч.)
дигиталис (наперстянка) - оймок гүл (д.ч.)
дикая малина - кожогат
дикий лук - сасык матал, согон
дикий чеснок - жапайы сарымсак
дикое алоэ - алоэ жапайы
диоскорея (лиана) - диоскорея
донник - кашка беде (д.ч.)
дрожжевые грибки - ачыткы тепек (д.ө.)

дрок - бадал мия (д.б.)

дуб - эмен

дурман индейский - маң чөп, делбе чөп (д.ө.)

душица обыкновенная - көк чай чөп

дынное дерево - коон дарак (д.д.)

дьявисил большой - карандаыз

дягиль - кеме чайыр, кереч (д.ч.)

Е

ежевика (черная малина) - бүлдүркөн

ежевика сизая - уй бөйрөк көгүлтүр кара бүлдүркөн (д.ө.)

ель - карагай

Ж

жостер (крушина слибительная) - кара моюл

желтушник серый - боз даргын (д.ч.)

жень-шень - мээр чөп

живокость - бүтөө (д.ө.)

жимолость - шилби (д.ө.)

З

зайтун (олива, маслина) - ак чечек (м.ө.д.б.)

зайцегуб - коён эрин

зверобой - сары чай чөп, Эшен чай

земляника лесная - кожогат

земляника - кожогат

земляничное дерево - кожогат дарак (д.д.)

зизифора - көкөмерен (д.ч.)

зизифус - жылан жийде (д.б.д.)

змееголовник - аркар оту (д.ө.)

змеиный глаз - жылан көз чөп

золотой корень - алтын тамыр

золототысячник - түтүк гүл, алтын гүл (д.ч.)

И

ива - тал (ж.ө.)

изень - жылытыркан (д.ч.)

изюм - мейиз

имбирь лекарственный - имбир, инжир

инжир - анжир (д.ө.)

ипекакуана - ипекакуана (д.б.)

ирис - чекилдек (д.ч.)

истоды, терпентины - дары чайырлар

иссык-кульский корень (аконит жунгарский, борец) - уу коргошун (у.д.ө.)

ишжир обыкновенный (смоков-я) - инжир таттуу

К

кабачок - сүйрү ашкабак (д.т.ө.)

какао - какао

кактус - кактус

каланхоэ - колонхоэ (д.ө.)

календула (ноготки) - теңге гүл

калина (красная) - тандай кат (д.б.)

калина обыкновенная - кадимки тандай кат

камфорное дерево - камфор дарагы (д.д.)

канифоль - чайыр (ийне жалбырактуу жыгач чайыры)

каперсы - коңуз баш (д.б.)

капуста - керем (т.ө.)

караган (верблюжий хвост) - алтыгана, төө куйрук (д.б.)

катран - картан (б.ө.) май алынат

кедр - бал карагай (д.д.)

кизил - кызыл (д.б.)

кипрей (иван чай) - күрөң от (д.ө.)

кислый шавель - козу кулак, ат кулак

клевер - беде

клевер луговой - уй беде

клевещина - кеке дан (д.ө.)
клоповник - сасык кычы (канталачы)
(д.ө.)
клубника - кулпунай
клюква - клюква
ковыль - бетеге, тулан (д.ч.)
козелец - кой текей (д.ч.)
козлотородник - жылкы текей (т.д.ө.)
кокаинный куст - кока бадалы (д.б.)
кокосовая пальма - кокос пальмасы
(т.ө.)
колоколчик - коңгуроо гүл (д.ч.)
колоцинт - ашкабактар тукумундагы
(д.ө.)
кондырь коноплёвый - кендир кара
куурай
конфетное дерево - татым дарак (д.ө.)
копечники альпийские - тыйын чөп
(д.ч.)
копник - кара тамыр
корень олейника - аркар оту
коровьяк - аюу кулак (д.ч.)
коровьяк густоцветковый - көп гүл-
дүү аюу кулак
королевья - алгы (д.ч.)
косары (кокос) - кокос жаңгак майы
(д.д.)
кочедыжник - көсөө сап (д.ө.)
кошачьи лапки - мышык таман (д.ө.)
крапива - чалкан (д.ч.)
красавка - сулууча, мөлмөл
красные водоросли (багрянка) - кы-
зыл балыр (д.ө.)
крестовник плосколистный - кре-
стовник (д.ө.)
кровохлебка - кумура чөп
крокус - шафран (д.ө.)
крушина ломая - моюл
крушина (слабительное) - кара моюл
крыжовник - барсылдак (д.б.)
кубышка желтая - сары чөмүч баш
кукуруза - жүгөрү

Л

лабазник, таволга - табылгы
лаванда - лаванда
лавр - лавр
лавровишня - лавр чиеси
ламинария - деңиз балыры
ландыш - мончок гүл
лапчатка - кош таман
лесная красавица - токой мөлмөлү
леспедец - леспедец
ломонос - жебелге, тармал чөп
**лезвий софлоровидный, маралий ко-
рень** - бугу тамыр, марал чөп (д.ч.)
лён - зыгыр
лимон - лимон
лимонник китайский - кытай лимон-
ныги
липа - жөкө дарак
лиственница - кара карагай
лишай - эңилчек
ложечница - кашык чөп
лопух большой - чоң уйгак
лох - жийде
лук - пияз (т.д.ч.)
лук морской - деңиз пиязы
лук черно-пурпурный - көбүргөн
льнянка - зыгырча
люпин, лупин - бөрү буурчак
лютик - байчечекей
люцерна - беде
люффа - люффа

М

магнолия - магнолия
мак - апиийм
маклея - маклей
малина - дан куурай (д.т.ө.)
мальва - гүлкайыр
мандарин - мандарин
марена красильная - боёочу марена
(д.ч.)

марь - шакар чөп
мать и мачиха - сары каакым (д.ө.)
мачок желтый - сары мандалак
мелисса - мелисса (д.ч.)
медвежье ухо - аюу кулак
медвежий цикорий - аюу чатыраш
миндаль - бадам (д.б.)
можжевельник обыкновенный - жа-
палак арча (д.б.)
можжевельник полушаровидный
-арча (д.д.)
молочай - сүт тикен (д.ч.)
мордовник - мордовник
морковь дикая - жапайы сабиз
морская капуста - деңиз кемери (д.ө.)
мох, цетрария - мамык чөп
мускатник - мускат
мускус - чайыр чөп
мытник - шыраалжын
мята - жалбыз

Н

наперстянка, дигиталис - оймок гүл
нарцисс - нарцисс
настурция - көк сагыз

О

обвойник - оролмо чөп
облепиха - чыгырканак
овес обыкновенный - сулу
одуванчик - каакым
олеандр - олеандр
олива, маслины - зайтун
ольха - боз кайын, кандагач
омела - омела
орех грецкий - жангак
орех серый - боз жангак
осина - бай терек
осока - ыраң чөп, өлөң чөп
осокорь - кара терек

осот - чемирчек, кемирчек
очитки - очитки

П

пальма - пальма
падуб - падуб
папоротник мужской (щитовник) - эр-
кек папоротник
пармелия - жалбырактуу эңилчек
пастушья сумка - койчу баштык
паслен - ит жүзүм
пастернак - пастернак
пассифлора - лиана чөп
патриния - патриния
пихта - көк карагай
плаун, баранец - ичке зыгыр
повилика - чымылдык
померанец - ачуу апельсин
подорожник - бака жалбырак
полынь горькая - ачуу эрмен
полынь обыкновенная - эрмен
шыбак
полынь цитварная (дармина) - шы-
бак
пятнистый боярышник - кара до-
лоно
пижма, танацетум - пижма
полынь горкая - ачуу эрмен
полынь зеленая - мамыр шыбак
полынь чернобыльник - кара эрмен
полынь цитварная - ак шыбак
полынь бурый - бүргөн, кара шыбак
почечный чай - бөйрөк чай
пустырник - дүлөй чалкан
помидор - батинча, батинжан
петрушка - тармал ашкөк
перец красный - калемпир
перец болгарский - болгар калемпири
перец черный - мурч
пион, маринь корень - атыргүл
подснежник, галантус - чечек гүл

подсолнечник - күн карама
пожитник - чытыр
полевой вьюнок - сары чырмоок
псоралея - ала чөп
прострел - кундуз гүл
переступень - дары лиана
пырей - ажырык

Р

рапс - рапс
ревень - ышкын
редиска - чамгыр
редька - турп
репа - шалгам
репей, лопух - уйгак
рис - шалы (күрүч)
родиола розовая, золотой корень -
чегендир, алтын тамыр
роза - роза
ромашка - ак гүл
ромашка аптечная - топчу гүл
рябина - четин

С

сабельник, декоп - саадак чөп
санталум - сантал
сапонария, мыльнянка - самын чөп
сахарный тростник - бал камыш
сезам - күнжүт
селдерей - селдерей
синюха - көгүш гүл
сирень - сирен
смоковница, фиговое дерево - анжыр
смородина - карагат
смородина черная - чыны карагат
смородина красная - кызылгат
снить - элик балтыркан
солодка гладкая - кызыл мыя
солянка - баялыш
сосна - кызыл карагай

сорго - ак жүгөрү
софора - боз кемпир
соя - кытай буурчак (соя)
спорынья - кара көсөө
спорыш - кымыздык
стрихнин, чилибуха - күчала
сурепка - кычы, ындоо
сушеница топяная - саз кургооч
сфагнум, торфяной мох - саз мамык
чөп
сферафиза - шар гүл

Т

табак - тамеки
**тамус, адамово корень, недоступ ко-
рень** - киши тамыр
термопсис - сары мыя
терпентин, истод - дары чайыр
тёрн - кара алча
тимьян ползучий - көкөмерен
тмин - зире, карум
толокнянка - аюу мөмө
топинамбур - жер алмуруту
тополь черный - кара терек
трилистник - уй беде
трутовик, чага - дары тепек
туя - туя
тыква - ашкабак
тысячелистник - каз таңдай

У

укроп - шибит
укроп пахучий - жыттуу ашкөк
унаби, китайский финик - көкүрөк
мөмө
урюк - өрүк

Ф

фасоль - төө буурчак
феникс - финик пальмасы
фенхель - кереч
ферула - сасык чайыр чөп
фиалка - бинапша, ала гүл
фига - анжыр
фисташка - мисте

Х

хвоя - чайыр
хвоц полевой - кырк муун
хинное дерево - хина дарагы
хлебное дерево - нан дарагы
хламидомонада - жашыл балыр
хлопок - була
хлопчатник - пахта
хмель - кулмак
хна - хна
хохлатка - бурма кара
хрен - ачырга

Ч

чабрец, богородская трава - көкө-
мерен, кийик оту
чага - кайың тепек
чемерица - марал кулак
чеснок - сарымсак
череда - ит уйгак
черника - кара мөмө
чернобыльник - куу куурай
черноголовка - кара машак
чернушка - үндөө
черный корень лекарственный -
өрмө кара
чечевица - жазмык
чилибуха - күчала
чистотел - сөөл чөп

Ц

цветы калины - калина гүлү
петрария - эңилчек
цикорий - дарчын
цикорий обыкновенный - чатыраш
цикута, болиголов - уу балтыркан
цмин, бессмертник - бозунач

Ш

шалфей - сандык куурай, көк шимүүр
шелковица - тут, шайы дарак
шиповник - ит мурун

Щ

щавель - козу кулак
щавель конский - ат кулак

Э

эдельвейс - мамыры
элеутерокок - марал оту
эремурус - кулунчак, чыраш
эстрагон, полынь эстрагоновая -
эстрагон шыбагы
эфедра - чекенде
эфкалитт - эфкалитт
эфклидиум, пажитник - чытыр

Я

якорцы - мык тикен
янтарь - катыган чайыр
ятрышник, орхидея - арала (лекар.
препор. кокуй)
ячмень - арпа

ПРИРОДНЫЕ РАСТИТЕЛЬНЫЕ ЛЕКАРСТВА - ТАБИГЫЙ ӨСҮМДҮК ДАРЫЛАРЫ

А

антибиотические препараты - антибиотик каражаттары
ароматерапия - жыпар менен дарылоо
ароматический напиток - жыпар суусундук
ароматы - жыпарлар
ароматы для бодрости - сергектик жыпарлары
аэрозоли - чачма (дары туман)
аэроионы - аба иондору

Б

бактериальные препараты - бактерия дармектери
бальзам - жыпар чайыр
бальзам здоровья - ден соолук бальзамы
биостимуляторы - биоургаалдатуучулар

В

витамины - витаминдер

К

комнатные растения - бөлмө өсүмдүктөрү

Л

лес врачеватель - дары токой
лечебный душ - дары себелеме, душ

М

масличные растения - май алынуучу өсүмдүктөр
мумиё - мумия, мумуя (дары чайыр)

П

пряности - татымалдар
применение пряностей - татымалдарды колдонуу

Т

тканевые препараты - ткань дарылары

Ф

ферменты - ферменттер
фитонциды - фито өсүмдүк, цидере (өлтүрүү) - өсүмдүк өлтүрүүчүлөр

Ц

целебный туман (ингаляция аэрозолями) - дары туман (аэрозолдор менен дем алдыруу)

Э

эфирные масла - эфир майлары
эфиромасличные растения - эфир май өсүмдүктөрү

ФИЗИОТЕРАПИЯ - ТАБИГЫЙ ДАРЫЛОО

А

акватерапия - суу менен дарылоо
акутерапия - ийне менен дарылоо
апитерапия - аарычылык заттар менен дарылоо
ароматерапия - жыпар жыт менен дарылоо
азротерапия - аба менен дарылоо

Б

бальзамотерапия - дары чайыр менен дарылоо
бальнеотерапия - арашан суулар менен дарылоо
баротерапия - абанын басымы менен дарылоо

В

витамиотерапия - витаминдер менен дарылоо
ванна - дары суюктукка чөмүлтүп дарылоо

Г

гелиотерапия - күн нуру менен дарылоо
гипнозотерапия - сөз менен дарылоо
гирудотерапия - сүлүк курт менен дарылоо
гидротерапия - суу менен дарылоо
гемотерапия - кан, кан каражаттары менен дарылоо
гормонотерапия - гормондор менен дарылоо

Д

диетатерапия - мүнөз тамак менен дарылоо

З

зоотерапия - жаныбар дарамети менен дарылоо

К

кинезотерапия - кыймыл менен дарылоо
кислородотерапия - кычкылтек менен дарылоо
компрессотерапия - басым менен дарылоо

Л

лечебная физкультура (ЛФК) - дарылоо дене тарбиясы (ДДТ)

М

мануальная терапия - кол менен дарылоо
массаж - ушаллоо
механотерапия - жүк менен дарылоо

О

одоротерапия - жыт менен дарылоо

П

пелотерапия - баткак менен дарылоо

псаммотерапия - ысык кум менен дарылоо

Р

рефлектотерапия - шайкештик менен дарылоо

радиотерапия - нур менен дарылоо

С

серотерапия - сары суу (сыворотка) менен дарылоо

Т

талассотерапия - деңиз суусу менен дарылоо

трудотерапия - эмгек менен дарылоо

теплотерапия - кактоо менен дарылоо

У

ультразвуковая терапия - ультра добуш менен дарылоо

Ф

фитотерапия - дары өсүмдүктөр менен дарылоо

фонотерапия - үн менен дарылоо

фототерапия - жарык менен дарылоо

фриготерапия - муздак суу менен дарылоо

Х

хронотерапия - убакыт менен дарылоо

хромотерапия - боёктор менен дарылоо

хризотерапия - алтын менен дарылоо

Э

электротерапия - электр менен дарылоо

ЛЕКАРСТВЕННЫЕ ЧАИ - ДАРЫ ЧАЙЛАРЫ

чай напиток и лекарство - чай суусундук жана дары

По способу приготовления - даярдоо ыкмалары боюнча:

английский - англис

грузинский - грузин

индийский - инди

иранский - иран

калмыцкий - калмак

китайский - кытай

кубинский - куба

кыргызский - кыргыз

монгольский - монгол

тибетский - тибет

туркменский - түркмөн

узбекский - өзбек:

чай с перцем - мурч чай;

чай с перцем и медом - мурч жана бал чай.

японский - жапан

чай аптечный - дарыкана чайы

чай ветрогонный - жел айдоочу чай

чай витаминный - витаминдүү чай

чай грудной - көкүрөк чайы

чай желудочный - ашказан чайы

чай желчегонный - өт айдоочу чай

чай зеленый - көк чай

чай мочегонный - заара айдоочу чай

чай потогонный - тердеткич чай

чай почечный - бөйрөк чай

чай противогеморроидальный - көк башка каршы чай

чай слабительный - ич өткөрүүчү чай

чай успокаивающий - тынчтандыруучу (эс алдыруучу) чай

чай черный - кара чай

чайные напитки - чай суусундуктары

гrog - чай с водкой и сахаром - арак жана кант кошулган чай

кастерд (яичный чай) - жумуртка чай

чайный кисель - шире, кант кошулган чай

чайный глинтвейн - анык кызыл чай + ширелер + коньяк

ОРГАНИЧЕСКИЕ И НЕОРГАНИЧЕСКИЕ ВЕЩЕСТВА (МИКРОЭЛЕМЕНТЫ, СОЛИ) - ОРГАНИКАЛЫК ЖАНА ОРГАНИКАЛЫК ЭМЕС ЗАТТАР (МИКРОЭЛЕМЕНТТЕР, ТУЗДАР)

деготь - кара май

железо - темир

золото - алтын

известняк - аки таш

квасцы - ачуу таш

красители - боёктор

медь - жез

медный купорос - көк таш, кеперез

мел - бор

нефтепродукты - мунайзаттар

окислители - кычкылдаткычтар

ртуть - сымап

свинец - коргошун

серебро - күмүш

соли - туздар

феноли - фенолдор

щелочь - шакар

КЫСКАРТЫЛГАН СӨЗДӨР - СОКРАЩЕННЫЕ СЛОВА

А

- АБ — Антибиотик - АБ (антибиотик)
- АБПФ — Антибактериальная профилактика - БКАА (бактерияга каршы алдын алуу)
- АБТ — Антибактериальная терапия - БКД (бактерияга каршы дарылоо)
- АВ — Атриовентрикулярный - АВ (атриовентрикулярдык)
- АВМ — Артериовенозная мальформация - АВМ (артериявеналык мальформация)
- АВФ — Аппарат внеочаговой фиксации - ОБА (очоктон сырткары бекемдөө аппараты)
- АГ — Артериальная гипертензия - АГ (артериялык гипертензия)
- АГ — Антиген - АГ (антиген)
- А/Д, (АД) — Артериальное давление - АБ (артериялык басым)
- АДГ — Антидиуретический гормон- ЗАГ (заара азайтуучу гормон)
- а-ГнРГ — Агонист гонадотропин-рилизинг-гормона - ГнРГа (гонадотропин-рилизинг-гормонунун агонисти)
- АДР — Агонисты дофаминовых рецепторов - ДРА (дофамин рецепторлорунун агонисти)
- АДС — Аритмогенная дисплазия сердца- ЖЫБ (жүрөк ыргагынын бузулушу)
- АДФ — Аденозиндифосфат - АДФ
- АИК — Аппарат искусственного кровообращения - ЖКАА (жасалма кан айландыруучу аппарат)
- АК — Аортальный клапан - АК (аорталык клапан)
- АКМ — Альвеолярная мягкотканная саркома - ИЖТС (исиркектик жумшарткандуу саркома)
- АКТГ — Адренокортикотропный гормон - АКТГ - (адренокортикотроптук гормон)
- АКШ — Аорто-коронарное шунтирование - Ангиопластика коронарных артерий, Коронарное шунтирование - ТЖТ (толто-жүрөк туташтыргычы)
- АлАт, АлАТ — Аланинаминотрансфераза - АлАт, АлАТ (аланинаминотрансфераза)

- АЛК — Аминолевулиновая кислота - АЛК (аминолевулин кислотасы)
- АЛТ — Аланинаминотрансфераза - АЛТ (аланинаминотрансфераза)
- АМПА — а-амино-3-гидрокси-5-метил-4-изоксазолпропиоиновая кислота - АМПА (а-амино-3-гидрокси-5-метил-4-изоксазолпропиоино кислотасы)
- АМФ — Аденозинмонофосфат - АМФ (аденозинмонофосфат)
- АНА — Антиядерные антитела - АНА (антиядердык антитела)
- АНД — Автоматический наружный дефибриллятор - Сердечно-лёгочная реанимация - ТАД (тышкы автоматтык дефибриллятор) - өпкө-жүрөк жандандыруу
- АОК — Ангионевротический отёк Квинке - КТШ (Квинкенин тамыр нерв шишимиги)
- АП — Антибиотикопрофилактика - ААА (антибиотик алдын алуусу)
- АПФ — Ангиотензин-превращающий фермент - АКФ (ангиотензин кубултуучу фермент)
- АР — Аллергические реакции - Аллергия - АР (аллергиялык реакциялар) аллергия
- АРМС — Аномалия развития мочевыводящей системы - ЗСӨА (заара чыгаруу системасынын өрчүшүнүн аномалиясы)
- АРС — Адренергическая реактивность сосудов - КАС (кан тамырлардын адренергиялык сезгичтиги)
- АС — Анкилозирующий спондилартрит - СС (сенектентүүчү спондилартрит)
- АС — Аортальный стеноз - КТ (колкочу тарышы)
- АСАТ — Антиспермальные антитела - ЭКА (эрендикке каршы антитела)
- АсАТ — Аспартаминотрансфераза - АсАТ (аспартаминотрансфераз)
- АСК — Ацетилсалициловая кислота - АСК (ацетилсалицил кислотасы)
- АСЛ-О — Антистрептолизин- АСЛ-О (антистрептолизин)
- АСП — Алкогольный синдром плода - КАС (күмөндүн алкоголь белги тобу)
- АСТ — Аспартаминотрансфераза - АСТ (аспартаминотрансфераз)
- АТ — Антитело - КЗ (каршы зат)
- АТФ — Аденозинтрифосфат - АТФ (аденозинтрифосфат)
- АФЛС — Антифосфолипидный синдром - АФЛБ - (антифосфолипиддик белги тобу)
- АФП — Альфа-фетопротейн - АФП (альфа-фетопротейн)
- АХЭ — Антихолинергические препараты - АХК (антихолинергиялык каражаттар)
- АЦЦ — Ацетилцистеин - АЦЦ (ацетилцистеин)
- АЧТВ — Активированное частичное тромбопластиновое время - ЖАТУ (жигерлендирилген айрым тромбопластин убактысы)

Б

- б-АГ — Белковый антиген - б-АГ (белоктук антиген)
- б/о — Без особенностей - Ө (өзгөчөлөнбөгөн)
- БА — Болезнь Альцгеймера - АД (Альцгеймер дарты)
- БА — Бронхиальная астма - КМ (колко муунтмасы)
- БАБ — Бета-адреноблокаторы - БАБ (бета-адреноблокаторлор)
- БАВ — Биологически активные вещества - БЖЗ (биологиялык активдүү заттар)
- БАД — Биологически активные добавки - БЖК (биологиялык активдүү кошулмалар)
- БАС — Боковой амиотрофический склероз - АКК (амиотрофиялык каптал катууланма)
- БГ — Болезнь Гентингтона - ГД (Гентингтон дарты)
- БГС — Бета-гемолитические стрептококки - БГС (бета-гемолитикалык стрептококктор)
- БГШШ — Болезнь Герстманна-Штреусслера-Шайнкера - ГШШД (Герстманн-Штреусслер-Шайнкер дарты)
- БДУ — Брюшно-дыхательные усилия - КДА (курсак-дем аракетин)
- БИТ — Блок интенсивной терапии; Отделение интенсивной терапии - ЫДЖ (ыкчам дарылоо жайы)
- БКК — Большой круг кровообращения - ЧКТ (чон кан айлануу тегереги)
- БКК — Блокаторы кальциевых каналов - ККТ (кальций каналдарын тоскуч)
- БОД — Болезни органов дыхания - ДМД (дем алуу мүчөлөрүнүн дарттары)
- БОС — Бронхообструктивный синдром - ККС (колко кысма белги тобу)
- БП — Болезнь Паркинсона - ПД (Паркинсон дарты)
- БППП — Болезни, передающиеся половым путём - Заболевания, передающиеся половым путём - ЖЖЖД (жыныс жолдору аркылуу жугуучу дарттар)
- БТТ — Базальная температура тела - График базальной температуры - ДНТ (дененин негизги температурасы)
- БТФ — Британская травяная фармакопея - БЧФ (британдык чөп фармакопеясы)
- БЦЖ — Вакцина против туберкулёза - ККЭ (куркак учука каршы эмзат)
- БЭБ — Бронхоэктатическая болезнь - ККД (колко кенейген дарт)

В

- в/а — внутриартериально -а/и (артерия ичине)
- в/в — внутривенно - в/и (вена ичине)
- в/к — внутрикочно - т/и (тери ичине)
- в/м — внутримышечно - б/и (булчуң ичине)
- ВБИ — Внутрибольничная инфекция - ОИИ (оорукана ичиндеги инфекция)
- ВГА — Вирус гепатита А - АГВ (А гепатитинин вирусу)
- ВДП — Воздушно-дыхательный поток -АДА (аба дем агымы)
- ВИП — Вазоактивный интестинальный пептид - ВЧП (вазоактивдүү чарым пептиди)
- ВИЧ — Вирус иммунодефицита человека - АИВ (адамдын имундук таңсык вирусу)
- ВИЭФ — Реакция встречного иммуноэлектрофореза - КИЭФ (каршы иммуно-электрофорез реакциясы)
- ВКК — Врачебно-консультационная комиссия - ДКК (дарыгерлик көзөмөл комиссия)
- ВЛП — Бета-липопротеиды - ВЛП (бета-липопротеиддер)
- ВЛОК — Внутрисосудистое лазерное облучение крови - ККЛШ (канды кан тамыр ичинде лазердик шоолалантуу)
- ВМИ — Военно-медицинский институт - АМИ (аскерий медициналык институт)
- ВМИ-ИСД— Внутриматочная инсеминация спермой донора - ДУЖУ (донордун уругун жатын ичине уруктандыруу)
- ВМИ-ИСМ— Внутриматочная инсеминация спермой мужа - күйөөсүнүн уругун жатын ичине уруктандыруу
- ВМК — Ванилилминдальная кислота — Гомованилиновая кислота - ВМК (ванилилминдалдык кислота)
- ВМС — Внутриматочная спираль - ЖИЭ (жатын ичине эшилме)
- ВМС — Внутриматочное средство - ЖИК (жатын ичине каражат)
- ВНИИП — Всесоюзный научно-исследовательский институт пульмонологии МЗ СССР - ЖСПИИИ (Жалпы союздук пульмонология илим изилдөө институту)
- ВНС — Височно-нижнечелюстной сустав - ЧАМ (чыккый алдыңкы жаак мууну)
- ВОЗ — Всемирная организация здравоохранения - БСУ (Бүткүл дүйнөлүк саламаттык сактоо уюму)

- ВП — Вызванный потенциал - КД (козголгон дарамет)
 ВПГ — Вирус простого герпеса - ЖУВ (жөнөкөй учуктун вирусу)
 ВПР — Врожденные пороки развития - ӨТК (өрчүүнүн тубаса кемтиктери)
 ВПС — Врожденные пороки сердца - ЖТК (жүрөктүн тубаса кемтиктери)
 ВПС — Верхний пищеводный сфинктер - ҮКБ (үстүнкү кызыл өңгөч бүй-
 рүтмөсү)
 ВПФ — Высшие психические функции - ЖПК (жогорку психика кыз-
 маттары)
 ВПХ — Военно-полевая хирургия - АТХ (аскерий талаа хирургиясы)
 ВПЧ — Вирус папилломы человека - АПВ (адамдын папиллома вирусу)
 ВРС — Вариабельность ритма сердца - ЖЫӨ (жүрөк ыргагынын өзгө-
 рүүчүлүгү)
 ВРТ — Вспомогательные репродуктивные технологии - КРТ (кошумча ре-
 продуктивдик технологиялар)
 ВСА — Внутренняя сонная артерия - ИКТ (ички күрөө тамыр)
 ВСА — Внутренняя симпатомиметическая активность - ИСЖ (ички симпа-
 томиметикалык активдүүлүк)
 ВСМА — Внутренняя симпатомиметическая активность - ИСМЖ (ички сим-
 патомиметикалык активдүүлүк)
 ВСД — Вегето-сосудистая дистония - ВТБ- (вегето-тамыр бошондоосу)
 ВТЛЖ — Выходной тракт левого желудочка - СКЧЖ (сол карынчанын чыгуу
 жолу)
 ВТПЖ — Выходной тракт правого желудочка - ОКЧЖ (оң карынчанын чыгуу
 жолу)
 ВТЭК — Врачебно-трудовая экспертиза - ДЭЭК (дарыгерлик - эмгек эксперт-
 тик комиссиясы)
 ВУИ — Внутриутробные инфекции - ЖИИ (жатын ичи инфекциялар)
 ВЧД — Внутричерепное давление - БИБ (баш сөөктүн ичи басымы)
 ВЭБ — Вирус Эпштейна-Барра - ЭБВ (Эпштейн-Барра вирусу)
 ВЭМ — Велоэргометрия - ВЭМ (велоэргометрия)

Г

- ГАМК — Гамма-аминомасляная кислота - ГАМК (гамма-амино-май кис-
 лотасы)
 Гамма-ГТ — Гамма-глутамилтрансфераза - Гамма-ГТ (гамма-глутамилтран-
 сфераз)
 ГБ — Гипертоническая болезнь - ГД (гипертониялык дарт)

- ГБ — Головная боль - БО (баш оору)
- ГБК — Гомованилиновая кислота - ГБК (гомованилин кислотасы)
- ГГТ — Гамма-глутаминтрансфераза - ГГТ (гамма-глутаминтрансфераз)
- ГГТП — Гамма-глутамилтранспептидаза - ГГТП (гамма-глутамилтранспептидаз)
- ГДУ — Грудные дыхательные усилия - КДА (көкүрөк дем аракетин)
- ГИП — Глюкозозависимый инсулиотропный полипептид - ИГП (инсулин кандим глюкозага көз каранды полипептид)
- ГИФТ (GIFT) — Перенос эмбрионов в маточные трубы - ТЖТТ (түйүлдүктү жатын түтүгүнө ташуу)
- ГК — Глюкокортикоиды - ГК (глюкокортикоиддер)
- ГК — Гомованилиновая кислота - ГК (гомованилин кислотасы)
- ГКМП — Гипертрофическая кардиомиопатия - ГКМП (гипертрофиялык кардиомиопатия)
- ГКС — Глюкокортикоиды - ГКС (глюкокортикоиддер)
- Г-КСФ — Гранулоцитарный колониестимулирующий фактор - Г-КТФ (гранулоцитардык колониалык түрткү берүүчү фактор)
- ГЛЖ — Гипертрофия левого желудочка - СКЧ (сол карынчанын чоңоюшу)
- ГЛОС — Гипоплазия левых отделов сердца - ЖСТК (жүрөктүн сол тарабынын кичирейиши)
- ГЛП — Гиперлиппротеинемия - ГПЛ (гиперлиппротеинемия)
- ГМ-КСФ — Гранулоцитарно-макрофагальный колониестимулирующий фактор - ГМ-КТФ (гранулоцитардык-макрофагалдык колониалык түрткү берүүчү фактор)
- ГнРГ — Гонадотропин-рилизинг-гормон — Гонадолиберин - ГнРГ - (гонадотропин-рилизинг-гормон)
- ГОКМП — Гипертрофическая обструктивная кардиомиопатия - ГКЖЖ (гипертрофиялык кептелме жүрөк жетишсиздиги)
- ГПЖ — Гипертрофия правого желудочка - ОКЧ (оң карынчанын чоңоюшу)
- ГПП — Гипертрофия правого предсердия - ОДЧ (оң дүлөйдүн чоңоюшу)
- ГР — Гормон роста - ÆГ (өсүү гормону)
- ГР — Группа риска - ТТ (тобокел тобу)
- ГСО — «Готов к санитарной обороне», программа гражданской подготовки в 1930-е годы в СССР и нагрудный знак - “ТКД” (“Газалык коргонуусуна даярдык”) - СССРдин 1930-жылдардагы жарандык даярдык программасы жана төш белгиси
- ГТГ — Гомеостатический тимусный гормон - ГТГ (гомеостатикалык тимустук гормон)

- ГТКП — Генерализованные тонико-клонические припадки - ТКЖТ (тони-
коклоникалык жалпы туткак)
- ГХс — Гиперхолестеринемия - ГХс (гиперхолестеринемия)
- ГЭБ — Гемато-энцефалический барьер - ГЭТ (гематоэнцефалиялык тосмо)
- ГЭР — Гастроэзофагеальный рефлюкс - ГЭР (гастроэзофагеалдык рефлюкс)
- ГЭРБ — Гастроэзофагеальная рефлюксная болезнь - ГЭРД (гастроэзофа-
геалдык рефлюкстук дарт)

Д

- ДАД — Диастолическое артериальное давление - ДАБ (диастоликалык арте-
риялык басым)
- ДАНС — Диабетическая автономная кардионейропатия сердца - ЖДАК
(жүрөктүн диабетикалык өз алдынча жетишсиздиги)
- ДБСТ — Диффузные болезни соединительной ткани - БГДД (байламта ткан-
дардын диффуздук дарттары)
- ДВНС — Дисфункция височно-нижнечелюстного сустава - (Temporo-
mandibular joint disorder) - ЧАМЖ (чыкый алдыңкы жаак
муунунун жетишсиздиги)
- ДВС — Диссеминированное внутрисосудистое свёртывание - ТТУ (тамыр
ичинде таралган уюу)
- ДВС-синдром — Синдром диссеминированного внутрисосудистого свертыва-
ния - ТТУС - тамыр ичинде таралган уюу синдрому
- ДГ — Диффузный гломерулонефрит - ДГ (диффузиялык гломеруло-
нефрит)
- ДГИ — Диссеминированная гонококковая инфекция - ТГИ (жайылган гоно-
кокк инфекциясы)
- ДГС — Дыхательные газовые смеси - ДЖА (дем алуучу жел аралашма)
- ДГР — Дуоденогастральный рефлюкс - ДГР (дуоденогастралдык рефлюкс)
- ДГЭР — Дуоденогастральноэзофагеальный рефлюкс - ДГЭР (дуодено-
гастралдуу эзофагеалдык рефлюкс)
- ДД — Дифференциальный диагноз - ДД (дифференциалдык диагноз)
- ДДЗП — Дегенеративно-дистрофические заболевания позвоночника - ОДЦД
(омуртканын дегенеративдик дистрофиялык дарттары)

- ДДП — Давление в дыхательных путях, Дыхательные движения плода, Добавочная доля печени, Дегенеративно-дистрофическое поражение - ДЖБ (дем алуу жолдорунун басымы), ТДК (түйүлдүктүн дем алуу кыймылы), БКУ (боордун кошумча үлүшү) ДДЖ (дегенератив-дик-дистрофиялык жабыркоо)
- ДЕ — Двигательная единица - КБ (кыймыл бирдиги)
- ДЕС — Диэтилстильбэстрол (Синэстрол) - ДЕС - Диэтилстильбэстрол (Синэстрол)
- ДЖВП — Дискинезия желчевыводящих путей - ӨЧЖД (өт чыгаруу жолдорунун дискинезиясы)
- ДЖЕЛ — Должная жизненная емкость легких - Спирометрия - ӨКЖК (өпкөнүн кадимки жашоо көлөмү)
- ДЗЛА — Давление заклинивания в легочной артерии - ӨАКБ (өпкө артериясындагы кагылган басым)
- ДЗН — Диск зрительного нерва - КНД (көз нервинин диски)
- ДКБ — Декомпрессионная болезнь - КАД (кысым азайтуу дарты)
- ДКМП — Дилатационная кардиомиопатия - КЖБЖ (кеңейгич жүрөк-булчун жетишсиздиги)
- ДКТ — Длительная кислородотерапия - КУД (кычкылтек менен узак дарылоо)
- ДЛзд — Диффузионная способность лёгких при задержке дыхания - ДТӨДЖ (дем токтоткондогу өпкөлөрдүн диффузиялык жарамдуулугу)
- ДЛус — Диффузионная способность лёгких в устойчивом состоянии - ТАӨДЖ (туруктуу абалда өпкөлөрдүн диффузиялык жарамдуулугу)
- ДМВЛ — Должная максимальная вентиляция легких - Спирометрия - ӨКМЖ (өпкөлөрдүн кадимки максималдуу желдетилиши)
- ДМЖП — Дефект межжелудочковой перегородки - КАТК (карынча аралык тосмонун кемтиги)
- ДМК — Дисфункциональные маточные кровотечения - ЖДК (жатындан дисфункционалдык кан агуу)
- ДМН — Доктор медицинских наук - МИД (медицина илиминин доктору)
- ДМПП — Дефект межпредсердной перегородки - ДАТК (дүлөйчө аралык тосмонун кемтиги)
- ДН — Дыхательная недостаточность - ДЖ (дем жетишсиздиги)
- ДНК — Дезоксирибонуклеиновая кислота - ДНК (дезоксирибонуклеино кислотасы)
- ДО — Дыхательный объём - ДК (демдик көлөм)
- ДОПЖ — Двойное отхождение магистральных сосудов от правого желудочка - ОКБТЭЧ (оң карынчадан башкы тамырлардын эки ача чыгышы)

- дПНА — Дистальный сегмент передней нисходящей артерии - АТАЧТ (алдынкы төмөндөчү артериянын четки тилкеси)
- ДППГ — Доброкачественное пароксизмальное позиционное головокружение - ЗКДАБ (залалсыз курч дүүлүгүү абалдык баш айлануу)
- ДС — Дыхательная система - ДС (дем системасы)
- ДТЛ — Деменция с тельцами Леви - ЛДД (Леви денечеси менен деменция)
- ДХЛЖ — Дополнительная хорда левого желудочка - СККХ (сол карынчанын кошумча хордасы)
- ДЭНД — Доброкачественные эпилептиформные нарушения детства - БЗТБ (балалыктын залалсыз талма сымал бузулушу)
- ДЭхоКГ — Допплерэхокардиография - ДЭхоКГ (доплерэхокардиография)
- ДЭ — Дисциркуляторная энцефалопатия - АБМК (айлануу бузулган мээ кемтиги)

Е

- Е2 — Эстрадиол
- ЕД — Единицы - Б (бирдиктер)

Ж

- ЖА — Желудочковая аритмия - КЫБ (карынча ыргагынын бузулушу)
- ЖДА — Железодефицитная анемия - ТТАК (темир тансык аз кандуулугу)
- ЖЕЛ — Жизненная емкость лёгких — Спирометрия - ӨЖК (өпкөнүн жашоо көлөмү)
- ЖКБ — Желчнокаменная болезнь - ӨТО (Өттүн таш оорусу)
- ЖКК — Желудочно-кишечное кровотечение - ИКК (ичеги карын кан агуусу)
- ЖКТ — Желудочно-кишечный тракт - ИКЖ (ичеги карын жолдору)
- ЖМББ — Живот мягкий, безболезненный - ИЖО (ичи жумшак, оорубайт)
- ЖПО — Женские половые органы - АЖМ (аялдардын жыныс мүчөлөрү)
- ЖСС — Железосвязывающая способность сыворотки - ССТТЖ (сары суунун темир туташтыруу жөндөмү)
- ЖТ — Желудочковая тахикардия - КТ (карынча тахикардиясы)
- ЖЭС — Желудочковая экстрасистолия - КЭС (карынча экстрасистолиясы)

З

- ЗБАА — Задняя большеберцовая артерия - АЖЖА (арткы жото жилик артериясы)
- ЗВП — Зрительные вызванные потенциалы - КЧК (көрүп чакырылган дараметтер)
- ЗВПВ — Зрительные вызванные потенциалы на вспышку света - ЖЧККД (жарыктын чагылышында көрүүдөн козголгон дарамет)
- ЗВИШП — Зрительные вызванные потенциалы на обращение шахматного партнера - ЧӨККЧД (чатыраш (шахмат) өнөгүнө кайрылганда көрүп чакырылган дараметтер)
- ЗГТ — Заместительная гормональная терапия - АГД (алмаштыруучу гормоналдык дарылоо)
- ЗИФТ (ZIFT) — Перенос зигот в маточные трубы - ЖТЗС (жатын түтүгүнө зигот салуу)
- ЗИЭ — Затяжной инфекционный эндокардит - УЖЭ (узарган жугуштуу эндокардит)
- ЗМА — Задняя мозговая артерия - АМА (арткы мээ артериясы)
- ЗМЖВ — Задняя межжелудочковая ветвь - АКАБ (арткы карынча аралык бутак)
- ЗМС — Закрытый массаж сердца - ЖКУ (жүрөктү кыйыр ушалoo)
- ЗПА — Заболевания периферических артерий - ЧАД (четки артериялардын дарттары)
- ЗППП, БППП или ИППП — Заболевания, передающиеся половым путём - ЖЖЖД (жыныс жолдору менен жугуучу дарттар)
- ЗСЛЖД — Задняя стенка левого желудочка - СКАК (сол карынчанын арткы керегеси)
- ЗСН — Застойная сердечная недостаточность - ДЖЖ (дымыган жүрөк жетишсиздиги)
- ЗЧМТ — Закрытая черепно-мозговая травма - БМЖМ (баш мээнин жабык мертинүүсү)

И

- ИА — Интралюминальная ангиопластика - ИА (интралюминалдык ангиопластика)
- ИАПФ — Ингибитор ангиотензин-превращающего фермента - ААФБ (ангиотензин айлантуучу ферменттин басандатуучусу)

- ИАС — Изолированный аортальный стеноз - ТОТ (толтонун обочо тарышы)
- ИБС — Ишемическая болезнь сердца - ЖИД (жүрөктүн ишемия дарты)
- ИВЛ — Искусственная вентиляция легких - ЭЖД (өпкөнү жасалма дем алдыруу)
- ИГСС — Идиопатический гипертрофический субаортальный стеноз - ТАИЧТ (толто астынын идиопатикалык чоңойгон тарышы)
- ИзМС — Изолированный мочевого синдром - ОЗС (обочо заара синдрому)
- ИК — Искусственное кровообращение - ЖКА (жасалма кан айлантуу)
- ИКД — Имплантируемый кардиовертер-дефибриллятор - ЖКД (жалгаштыруучу кардиовертер-дефибриллятор)
- ИКСИ — ICSI — IntraCytoplasmic Sperm Injection — Инъекция сперматозоида в яйцеклетку; интрацитоплазматическая инъекция сперматозоида - ЖКУС (жумуртка клеткасына урукту саюу, урукту цитоплазма ичине саюу)
- ИЛ — интерлейкин(ы) - ИЛ (интерлейкин)
- ИМ — Инфаркт миокарда МИ (миокард инфаркты)
- ИММЛЖ — Индекс массы миокарда левого желудочка - СКБМИ (сол карынчанын булчуң массасынын индекси)
- ИНСД — Инсулиннезависимый сахарный диабет, диабет II типа - ИККД (инсулинге көз карандысыз кант диабети, II типтеги диабет)
- ИОВ — Инвалид Отечественной войны - АСМ (Ата мекендик согуштун майыбы)
- ИПП (реже ИПН) — Ингибитор протонного насоса - ПУБ (протон үйлөткүчтүн басандатуучусу)
- ИППП — Инфекции, передающиеся половым путём — Заболевания, передающиеся половым путём ЖЖЖИ (жыныс жолдору менен жугуучу инфекция)
- ИПС — Изолированный пульмональный стеноз - ОӨТ (обочо өпкө таруусу)
- ИР — Индекс резистентности - КК (көтөрүмдүүлүк көрсөткүчү)
- ИСМ — Внутриматочная инсеминация спермой мужа - КУЖУ (күйөөсүнүн уругу менен жатын ичин уруктандыруу)
- ИСД — Внутриматочная инсеминация спермой донора - ДУЖУ (донордун уругу менен жатынды уруктандыруу)

- ИТП — Идиопатическая тромбоцитопеническая пурпура - ИТТ (идиопатическая тромбоцитопениялык темгилдер)
- ИФА — Иммуноферментный анализ - ИФА (иммуноферменттик анализ)
- ИФЛ — комбинированная терапия с иринотеканом + фторурацилом + лейковорином - ДАД (дарыларды айкаштырып дарылоо)
- ИЭ — Инфекционный эндокардит - ЖЭ (жугуштуу эндокардит)
- ИЭПК — Инфекционный эндокардит протеза клапана - жасалма тоскучтун жугуштуу эндокардити
- ИЭТК — Инфекционный эндокардит с преимущественным поражением ТК (трёхстворчатый клапан) - ҮТЖЖЭ (үч капкактуу тоскуч жабыркаган жугуштуу эндокардит)

К

- КА — Коарктация аорты - ТК (толтонун коарктациясы)
- КАКГ — Киноангиокардиография - КАКГ (киноангиокардиография)
- кап/мин — капель в минуту - мүн/тамчы
- КБД — Кортико-базальная дегенерация -КБД (кортико-базалдык дегенерация)
- КВДП — Катар верхних дыхательных путей — Острая респираторная вирусная инфекция - ЖДЖНС (жогорку дем алуу жолдорунун нымдуу сезгениши)
- КГ — Криоглобулин - КГ (криоглобулин)
- КГМ — Криоглобулинемия - КГМ (криоглобулинемия)
- КГСП — Кальцитонингенсвязанный пептид - КГБП — Кальцитонинген байламталуу пептид
- КДД — Конечное диастолическое давление - АКИ (аяктардын кооптуу ишемиясы)
- КДДЛЖ — Конечное диастолическое давление в левом желудочке - сол карынчанын учкай диастолдук өлчөмү
- КДО — Конечный диастолический объём - (УДК) учкай диастолдук көлөм
- КДР — Конечный диастолический размер - УДӨ (учкай диастолдук өлчөм)
- КДРЛЖ — Конечно-диастолический размер левого желудочка - СКУДӨ (сол карынчанын учкай диастоликалык өлчөмү)
- КИНК — Критическая ишемия нижних конечностей - АКИ (аяктардын кооптуу ишемиясы)
- КИО2 — Коэффициент использования кислорода - КПК (кычкылтекти пайдалануу коэффициенти)

- КК — Клиренс креатинина - КК (креатинин клиренси)
 КК — Креатинкиназа - КК (киназкреатини)
 ккал — Килокалория - килокалория
 КМН — Кандидат медицинских наук - МИК (медицина илимдеринин кандидаты)
 КМП — Кардиомиопатия - КМП (кардиомиопатия)
 КОК — Комбинированные оральные контрацептивы - АОК (айкалышкан ооз контрацептивдери)
 КОС — Кислотно-основное состояние - КНА (кычкылдык-негиздик абал)
 КПМД — Конечностно-поясная мышечная дистрофия - БАБА (бел-аяк булчун арыктоосу)
 КПП — Коленно-пяточная проба - ТСС (тизе согончок сыноосу)
 КПТаза — Карнитиниальмитилтрансфераза - КПТаза (карнитиниальмитил трансфераз) -
 КПУ — Количество кариозных зубов (К), пломбированных (П) и удаленных (У) (индекс) — DMF - КСТТС (курттаган (К), суурулган (С), тыгындалган (Т) тиштердин саны)
 КРБС — Комплексный регионарный болевой синдром - ТАОС (топтомдуу аймактык оору синдрому)
 КСО — Конечный систолический объём - УСӨ (учкай систоликалык өлчөм)
 КСР — Комплекс серологических реакций - СРТ (серологиялык реакциялар топтому)
 КСР — Конечный систолический размер - УСӨ (учкай систоликалык өлчөм)
 КТ — Компьютерная томография - КТ (компьютердик томография)
 к-та — Кислота - К (кислота)
 КФК — Креатинфосфокиназа КФК (креатинфосфокиназ)
 КЩР — Кислотно-щелочное равновесие - кычкылдык-шакар тең салмактуулугу
 КЭ — каротидная эндартерэктомия - КЭ (каротидная эндартерэктомия)

Л

- ЛА — Лёгочная артерия - ӨА (өпкө артериясы)
 ЛА/Ао — Отношение диаметра ствола лёгочной артерии к диаметру аорты - ӨА/ТК (өпкө артериясынын сөңгөгүнүн диаметрине толтонун диаметрлик катышы)
 ЛАГ — Лёгочная артериальная гипертензия - ӨАГөпкө артериясынын гипертензиясы

- ЛГ — Лютеинизирующий гормон - ЛГ (лютеинизирлөөчү гормон)
- ЛДГ — Лактатдегидрогеназа ЛДГ (лактатдегидрогеназ)
- ЛЖ — Левый желудочек - СК (сол карынча)
- ЛИИ — Лейкоцитарный индекс интоксикации - УЛК (уулануунун лейкоцитардык көрсөткүчү)
- ЛНПГ — Левая ножка пучка Гиса - ГТСС (Гиса тутамынын сол сабагы)
- ЛНЭ — Лихорадка неясной этиологии - БСЫ (белгисиз калтыратма)
- ЛОР — Ларингооторинология — Оториноларингология -ЛОР (ларингооторинология — оториноларингология)
- ЛП — Липопroteины, Левое предсердие - ЛП (липопротеиндер, СК - сол карынча)
- ЛП(а) — Липопroteин (а) ЛП (липопротеин)
- ЛПВП, (ЛВП) — Липопroteины высокой плотности - ЖТЛ (жогорку тыгыздыктагы липопroteиндер)
- ЛПЛ — Липопroteинлипаза -ЛПЛ (липопротеинлипаз)
- ЛПНП, (ЛНП) — Липопroteины низкой плотности - ТТЛ (төмөнкү тыгыздыктагы липопroteиндер)
- ЛПОНП, (ЛОНП) — Липопroteины очень низкой плотности - ӨТТЛ (өтө төмөнкү тыгыздыктагы липопroteиндер)
- ЛППП, (ЛПП) — Липопroteины промежуточной плотности - АТЛП (аралык тыгыздыктагы липопroteиндер)
- ЛПС — Липополисахариды - ЛПС (липополисахариддер)
- ЛПУ — Лечебно-профилактическое учреждение - ДАМ (дарылоо алдын-алуу мекемелери)
- ЛС — Лекарственное средство - ДК (дары каражаттар)
- ЛСА — Левая сонная артерия - СКТ (сол күрөө тамыр)
- ЛСВ — Левый синус Вальсальвы - ВСК (Вальсальванын сол кобулу)
- ЛСК — Линейная скорость кровотока - КЖБЫ (кан жүрүүнүн багыттуу ылдамдыгы)
- ЛТГ — Лактотропный гормон — Пролактин ЛТГ (лактотроптук гормон)
- ЛФК — Лечебная физкультура - ДДТ (дарылоо дене тарбиясы)
- ЛХАТ — Лецитинхолестеринацилтрансфераза - ЛХАТ (лецитинхолестеринацилтрансфераз)

М

- М — Мигрень -Ш (шакый)
- МА — Мерцательная аритмия - ДБ (диртилдөөчү бейыргак)
- МА — Мультисистемная атрофия - МС (мультисистемдүү соолуу)

МАГ	— Магистральные артерии головы - БНА (баштын негизги артериялары)
МАО	— Моноаминоксидаза - МАО (моноаминоксидаз)
МАС	— Синдром Морганьи-Адамса-Стокса - МАС (Морганьи-Адамс-Стокс синдрому)
МБА	— Малоберцовая артерия - БСА (балдак сөөк артериясы)
МБК	— Минимальная бактерицидная концентрация - ЭАБК (эң аз бактерицидик концентрация)
МБК	— Множественный быстротекущий кариес - ТТКК (тез тараган көптүк кариес)
МБТ	— Микобактерия туберкулёза — Туберкулёз - КУМБ (куркак учук микобактериясы)
МВ	— Маргинальная ветвь - МВ (маргиналдык бутак)
МВ	— Микробная вегетация - МӨ (микробдордун өсүшү)
МВЛ	— Максимальная вентиляция легких — Спирометрия - ЭЭЖ (өпкөлөрдүн эң чоң желдетилиши)
мг/кг	— миллиграмм на килограмм массы тела - ДКММ (дененин килограмм массасына миллиграмм)
мг/кг/мин	— миллиграмм на килограмм массы тела в минуту - мг/кг/мүн (мүнөтүндө дененин килограмм массасына миллиграмм)
мг/кг/сут	— миллиграмм на килограмм массы тела в сутки - суткасына дененин килограмм массасына миллиграмм
мг/м ²	— миллиграмм на квадратный метр поверхности тела - мг/м ² (дененин чарчы метр катмарына миллиграмм)
мг/сут	— миллиграмм в сутки - мг/сут (суткасына миллиграмм)
МЕ	— Международные единицы - ЭБ (Эл аралык бирдиктер)
МЕЗА (MESA)	— Аспирация сперматозоидов из придатка яичка - УБЖСС (урук бездин жандамасынан сперматозоиддерди сордуруу)
мес	— месяц - А (ай)
МЖП	— Межжелудочковая перегородка - КАТ (карынча аралык тосмо)
МЖПд	— Межжелудочковая перегородка в диастолу (толщина) - ДКАТ (диастолдогу карынча аралык тосмо)
МЖПс	— Межжелудочковая перегородка в систолу (толщина) - СКАТ (систолдогу карынча аралык тосмо)
МИБП	— Медицинские иммунобиологические препараты - МИБК (медициналык иммунобиологиялык каражаттар)
мин	— минута - мүн. (мүнөт)

- МИЦ — Медико-инженерный центр - МИБ (медико-инженердик борбор)
- МК — Митральный клапан - МК (митралдык клапан)
- МКБ — Мочекаменная болезнь -ЗТО (заараташ оорусу)
- МКБ — Международная классификация болезней - ОЭЖ (оорулардын эл аралык классификациясы)
- МКБ-10 — Список классов МКБ-10 — Международная классификация болезней 10-го пересмотра - 10-кароодугу оорулардын эл аралык классификациясы)
- мкг — микрограмм
- МКК — Малый круг кровообращения - ККТ (кан айлануунун кичине тегереги)
- мкл — микролитр
- мкмоль — микромоль
- мл — миллилитр
- МЛА — Метод лактационной аменореи - Контрацепция - СЭАЫ (Сүт эмизген айызсыздык ыкмасы)
- ММК — Мигрирующий моторный комплекс - ККТ (Көчмөн кыймылдуу топтом)
- ММЛЖ — Масса миокарда левого желудочка - СКБМ (сол карынчанын булчуң массасы)
- ммоль — миллимоль
- мм рт. ст. — миллиметр ртутного столба - (сымап мамычасынын миллиметри)
- МН — Митральная недостаточность - МЖ (митралдык жетишсиздик)
- МНН — Международное непатентованное название - ЭБПА (эл аралык бей патенттик аты)
- МО — Минутный объем (сердца) - МК (жүрөктүн) мүнөттүк көлөмү
- МО — Митральное отверстие - МТ (митралдык тешик)
- МОББК — Минутный объем большого круга кровообращения - ЧКТМК (чон кан айлануу тегерегинин мүнөттүк көлөмү)
- МОД — Минутный объем дыхания - ДМК (демдин мүнөттүк көлөмү)
- МОК — Минутный объем кровообращения - КМК (кан айлануунун мүнөттүк көлөмү)
- МОС — Минутный объем сердца - ЖМК (жүрөктүн мүнөттүк көлөмү)
- МОС — Мгновенные объемные скорости - Спирометрия - ККЫ (көз ирмем көлөмдүк ылдамдык)

МПД	— Мозговое перфузионное давление - МПБ (мээнин перфузиялык басымы)
МПК	— Минимальная подавляющая концентрация - ЭБК (эн аз басымдуу коюулук)
МПП	— Межпредсердная перегородка — ДАТ (дүлөй аралык тосмо)
МПО2	— Минутное поглощение кислорода - КМС (кычкылтекти минуттук сиңирүү)
МР	— Магнитный резонанс - МЖ (магниттик жанырык)
МРНК	— Матричная рибонуклеиновая кислота - МРНК (матрицалык рибонуклеин кислотасы)
МРТ	— Магнитно-резонансная томография - МРТ (магниттик - резонанстык томография)
МС	— Метаболический синдром - ЗАБ (зат алмашуу белги тобу)
МС	— Митральный стеноз - МТ - митралдык таруу (тарышуу), М.Т.Т (митралдык тешиктин тарышы)
МС	— Мочевыделительная система - Выделительная система - ЗАС (заара айдоочу система - ЧС - чыгаруу системасы)
МСА	— Мультисистемная атрофия - КТА (көп тармактуу абжип)
МСКТ	— Мультиспиральная компьютерная томография - (көп буроолуу компьютердик томография)
МЦД	— Минимальная церебральная дисфункция - ЭМКБ (эн аз мээ кызматынын бузулушу)
МЭС	— Приступ Морганьи-Эдемс-Стокса

Н

н/г	— носогубная— м/э (мурун эриндик)
NADH	— Восстановленный никотинамидаденин-динуклеотид - ККНД (калыбына келген никотинамидаденин - динуклеотид)
НАРО	— Неспецифические адаптационные реакции организма - ДАКР (дененин атайын эмес кандим реакциялары)
НЗЛ	— Неспецифические заболевания легких - ӨАД (өпкөлөрдүн атайын эмес дарттары (спецификалык))
НМДА	— N-Метил-D-аппарат
НМК	— Нарушение мозгового кровообращения - МКБ (мээ кан айлануусунун бузулушу)

- НМЦ — Нарушение менструального цикла — АЦБ (АИБ) (айыз циклинин (ирээтинин) бузулушу)
- НМСН — Наследственные моторно-сенсорные невропатии — ТКСНМ (тукум куучулук кыймыл-сезүү нерв жетишсиздиги)
- НПВП, (НСПВП) — Нестероидные противовоспалительные препараты — ССКК (стероиддик эмес сезгенүүгө каршы каражаттар)
- НПНКМ — Начальные проявления недостаточности кровоснабжения мозга — МКЖАК (мээнин кан айлануусунун бузулушунун алгачкы көрүнүштөрү)
- НПС — Нижний пищеводный сфинктер — ЫКБ (ылдыйкы кызыл өңгөч бүйрүтмөсү)
- НРС — Нарушения ритма сердца — ЖЫБ (жүрөктүн ыргагынын бузулушу)
- НС — Нервная система — НС (нерв системасы)
- НС — Нефротический синдром — НБ (нефротикалык белги тобу)
- НС — Наркотические средства - БК (банги каражаттар)
- НСВ — Непрямой синус Вальсальвы - ВКК (Вальсальвдын кыйыр кобулу)
- НСВН — Наследственные сенсорно-вегетативные невропатии - ТСВН (тукум куучулук сенсордук - вегетативдик нерв мандеми)
- НТН — Невралгия тройничного нерва — УНО (үчилтик нервдин оорусу)
- НТМП — Надлежащая технология медицинской помощи — МЖТТ (медициналык жардамдын тиешелүү технологиясы)
- НТЭ — Неспецифический тромбоэндокардит — АЭТЭ (ЭТЭ) (атайын (эндей) эмес тромбоэндрдит)
- НФ — Нейрофиброматоз
- НФС — Нарушение функции суставов — МКБ (муундардын кызматынын бузулушу)
- НЦД — Нейро-циркуляторная дистония — Вегето-сосудистая дистония — НАД (нерв айлампа дистониясы, вегето-тамыр дистониясы)
- НЭЛ — Неблагоприятные эффекты лекарственных средств — ДЖТ (дарылардын жагымсыз таасирлери)
- НЯК — Неспецифический язвенный колит — КЖК (кадимки жаралуу колит)

О

- ОАА — Отягощенный акушерский анамнез — ОАБ (оордотулган аначылык баяны)
- ОАА — Общество анонимных алкоголиков — КАК (купуя аракечтердин коому)
- ОАМ — Общий анализ мочи - ЗЖА (зааранын жалпы анализи)
- ОАП — Открытый артериальный проток — ААТ (ачык артериялык түтүк)
- ОБМ — Основной белок миелина — МНБ (миелиндин негизги белогу)
- ОБР — Отпускаемые без рецепта — РК (рецептсиз берилчүлөр)
- ОГ — Ортостатическая гипотония - ортостатистикалык гипотония
- ОГН — Острый гломерулонефрит — КГН (курч гломерулонефрит)
- ОГП — Органы грудной полости — ККМ (көкүрөк көндөйүнүн мүчөлөрү)
- ОД — Правый глаз (от OD — oculus dexter) — ОК (оң көз)
- ОДС — Опорно-двигательная система — КТС (кыймыл таяныч системасы)
- ОЕЛ — Общая емкость легких — ӨЖК (өлкөлөрдүн жалпы көлөмү)
- ОЖСС — Общая железосвязывающая способность сыворотки крови — КСЖТК (кандын сары суусунун жалпы темир-байланыштууучу касиети)
- ОЗМ — Острая задержка мочи — КЗТ(КШБ) (курч заара токтоо)
- ОИВ — Оплодотворение ин витро — ИВУ (ин витро уруктануу (ИУ - идиште уруктануу)
- ОИ — Оба глаза (от OU — oculi utriusque) — ЭК (эки көз)
- ОИЭ — Острый инфекционный эндокардит — КЖЭ (курч жуккан эндокардит)
- ОИМ — Острый инфаркт миокарда — МКИ (миокарддын курч инфаркты)
- ОК — Оральные контрацептивы — Комбинированные оральные контрацептивы — ОК (ИК) - (ооз (ичүүчү) контрацевтивдер - айкалышкан ичүүчү контрацевтивдер)
- ОКН — Острая кишечная непроходимость — ИКӨ (ичегинин курч өткөрбөстүгү)
- окЛПНП — Окисленные Липопротеины низкой плотности — ТТКЛ (төмөнкү тыгыздыктагы кычкылданган Липопротеиндер)
- ОЛЛ — Острый лимфоцитарный лейкоз — КЛЛ (курч лимфоцитардык лейкоз)
- ОЛС — Общее лёгочное сопротивление — ЖӨК (жалпы өпкө каршылыгы)

- ОМЛ — Острый миелоидный лейкоз - КМЛ (курч миелоиддик лейкоз)
- ОМС — Обязательное медицинское страхование - ММК (милдеттүү медициналык камсыздандыруу)
- ОНМК — Острое нарушение мозгового кровообращения - Инсульт - МККБ (мээнин кан айлануусунун курч бузулушу - инсульт)
- ООиСБАХП — Остальные органы и системы без актуальной хирургической патологии - МХДБМ жС (маанилүү хирургиялык дартмандуулуксуз (патологиясыз) башка мүчөлөр жана системалар)
- ООЛ — Остаточный объём легких - Спирометрия - ӨКК (өпкөлөрдүн калдык көлөмү - спирометрия)
- ООО — Открытое овальное окно АСТ - (ачык сүйрү терезе)
- ОПБ — Областная психиатрическая больница - ОПО (облустук психиатриялык оорукана)
- ОПГ — Общая плетизмография - ЖПГ (жалпы плетизмография)
- ОПН — Острая почечная недостаточность - КБЖ (курч бөйрөк жетишсиздиги)
- ОПС — Общее периферическое сопротивление - ЖЧК (жалпы четки каршылык)
- ОПСС — Общее периферическое сосудистое сопротивление - Артериола - ЖЧТК (жалпы четки тамыр каршылыгы - артериола)
- ОПТ — Общая патогенная терапия - ЖДТ (жалпы дартмандуу терапия)
- ОИП — Острая интермиттирующая порфирия КИП - (курч - интермиттириялык порфирия)
- ОРВИ — Острая респираторная вирусная инфекция - КДВО (курч дем вирустук оору)
- ОРИТ — Отделение реанимации и интенсивной терапии - ЖЫДБ (жандандыруу жана ыкчам дарылоо бөлүмү)
- ОРЗ — Острое респираторное заболевание - Острая респираторная вирусная инфекция - КДО (курч дем вирус оорусу)
- ОРИ — Острые респираторные инфекции - КДИ (курч дем инфекциялары)
- ОРЛ — Острая ревматическая лихорадка - КККЫ (курч кызыл жүгүрүк калтыратмасы)
- ОРЭМ — Острый рассеянный энцефаломиелит - КТЭ (курч тараган энцефаломиелит)
- ОС — Левый глаз (от OS - oculus sinister) - СК (сол көз)
- ОСА — Общая сонная артерия - ЖКТ (жалпы күрөө тамыр)

- ОСМП — Отделение скорой медицинской помощи - ТМЖБ (тез мед. жардам бөлүмү)
- ОТ — Оптическая томография - ОТ (оптикалык томография)
- ОТТГ — Оральный тест на толерантность к глюкозе - ГКИТ (глюкоза көтөрүмдүүлүгүнө ичүүчү тест)
- ОФВ — Объём форсированного выдоха - Спирометрия - ЫДЧК (ыкчам дем чыгаруунун көлөмү)
- ОФВ1 — Объём форсированного выдоха за 1 с. - 1с. ЫДЧК (ыкчам дем чыгаруунун көлөмү)
- ОФЭКТ — Однофотонная эмиссионная компьютерная томография - БФЭКТ (бир фотондуу эмиссиялык компьютердик томография)
- ОХс — Общий холестерин - ЖХ (жалпы холестерин)
- ОЦК — Объём циркулирующей крови - АКК (айланган кандын көлөмү)
- ОЦП — Одышечно-цианотический приступ - КДК (капыс демигип - көгөрүү (шойкому) ДКШ)
- ОЧМТ — Открытая черепно-мозговая травма - АБММ (ачык баш мээ мертинүүсү)

II

- ПА — Подключичная артерия - АА (акырек артериясы)
- ПА — Предастма - АА (астма алды); сөгүлүүсү (АС)
- ПАБК — Пара-аминобензойная кислота - ПАБК (Пара-аминобензой кислотасы)
- ПАСК — Парааминосалициловая кислота - ПАСК (Пара аминсалицил кислотасы)
- ПБ — Предбронхит - БА (бронхит алды; сөгүлүүсү) БС)
- ПББА — Передняя большеберцовая артерия - АЖЖА (алдыңкы жото жилик артериясы)
- ПБГ — Порфобилиноген
- ПВ — Протромбиновое время - ПУ (протромбин убактысы)
- ПВ — Психотропные вещества - ПЗ (психотроптук заттар)
- ПВН — Периферическая вегетативная недостаточность - ЧВЖ (четки вегетативдик жетишсиздик)
- ПГ — Простагландины - ПГ (простогландиндер)

- ПГ — Пучок Гиса — ГТ - (Гис тутамы)
- ПДДЕ — Потенциал действия двигательных единиц - КБЖТ (кыймыл бирдиктеринин жарамдуулук таасири)
- ПДКВ — Положительное давление в конце выдоха - ДЧКОБ (дем чыгаргандан кийинки оң басым)
- ПЕЗА (PEZA) — Перкутанная аспирация сперматозоидов - СПС (сперматозоиддерди перкутандык сордуруу)
- ПеМП — Переменное магнитное поле - АМТ (алмашма магнит талаасы)
- ПЖ — Правый желудочек - ОК (оң карынча)
- ПЗ — Практически здоровые - ЧДС (чынында дени сак)
- ПЗД (PZD) — Рассечение зоны пеллюцида - ПТТ (пеллюцид тилкесин тилүү)
- ПИ — Предсердный индекс - ДК (дүлөйчө көрсөткүчү)
- ПИР — Постизометрическая релаксация мышц - БИБМ (Булчундардын изометрикалык бошондоо мезгили)
- ПИР — Период изометрического расслабления - БПБ (булчундардын изометрикалык бошондошу)
- ПИСБП — печень и селезёнка без патологии - ДББ (дартсыз боор жана бөйрөк)
- ПИТ — Палата интенсивной терапии - ЫДБ (ыкчам дарылоо бөлмөсү)
- ПИФ — Прямая иммунофлюоресценция - ТИ (түз иммунофлюоресценция)
- ПИЭ — Подострый инфекционный эндокардит - КЖЭ (курч эмес жуккан эндокардит)
- п/к — подкожно - т/а (тери астына)
- ПКА — Правая коронарная артерия - ОКТ (оң күрөө тамыр)
- ПКЦВ — Пункция и катетеризация центральной вены - БВСжС (Борбордук венаны саюу жана сүмбөлөө)
- ПЛР — Побочная лекарственная реакция - КДР (кошумча дары реакциясы)
- ПЛР — Постлучевая реакция - НКР (нурдан кийинки реакция)
- ПКА — Поликистозные яичники - Синдром поликистозных яичников — КБЖ (көп ыйлаакчалуу жумурткалык - көп ыйлаакчалуу жумурткалыктар белги тобу)
- ПЛСТ — Пятнистая лихорадка Скалистых гор - АТТЫ (аска тоо темгилдүү калтыратма)
- ПМА — Передняя мозговая артерия, Пароксизм мерцательной аритмии - АМА (алдыңкы мээ артериясы - КБКЧ - калчылдама бейыргактын курч чабуулу)
- ПМЖВ — Передняя межжелудочковая ветвь - АКАБ (алдыңкы карынча аралык бутак)

- ПМК — Проплапс митрального клапана - МТС (митралдык тосмонун саландашы)
- ПМЛ — Прогрессирующая мультифокальная лейкоэнцефалопатия - КМЛ (күчөгөн мультифокалдык лейкоэнцефалопатия)
- ПМП — Постоянное магнитное поле - ТМТ (туруктуу магнит талаасы)
- ПМОН — Подострая миело-оптическая невропатия - КМОН (курч эмес миело - оптикалык невропатия)
- ПМР — Пузырно-мочеточниковый рефлюкс - ТЗТТ (табарсык-заара түтүк рефлюксу)
- ПН — Почечная недостаточность - БЖ (бөйрөк жетишсиздиги)
- ПНА — Передняя нисходящая артерия - АТА (алдынкы төмөндөөчү артерия)
- ПНМК — Преходящие нарушения мозгового кровообращения - МКӨБ (мээнин кан айлануусунун өтмө бузулушу)
- ПНП — Пальце-носовая проба - МБС (мурун-бармак сыноосу)
- ПНП — Прогрессирующий надъядерный паралич (болезнь Стила-Ричардсона-Ольшевского) - КУЯШ (күчөгөн үстүнкү ядролук шал)
- ПНС — Периферическая нервная система - ЧНС (четки нерв системасы)
- ПНЖК — Полиненасыщенные жирные кислоты - ЖКМК (жарым каныкпаган май кислоталары)
- ПОВ — Позитивные острые волны - ОКТ (оң курч толкундар)
- ПОЛ — Перекисное окисление липидов - ЛКК (липиддердин кычкылтектүү кычкылданышы)
- ПОП — Поясничный отдел позвоночника - ОББ (омуртканын бел бөлүгү)
- ПОС — Пиковая объемная скорость - Спирометрия - ТЧКЫ (туу чокулук көлөмдүү ылдамдык - спирометрия)
- ПОХ — Поясничный остеохондроз - БОХ (бел остеохондрозу)
- ПП — Правое предсердие - ОД (оң дүлөй)
- ПРЛ — Пролактин
- ПРТ — Пероральная регидратационная терапия - ИРД (ичирип регидратациялык дарылоо)
- ПС — Пищеварительная система - ТСС (тамак сиңирүү системасы)
- ПСА — Правая сонная артерия - ОКТ (оң күрөө тамыр)
- ПСВ — Правый синус Вальсальвы - ВОК (Вальсальвдын оң кобулу)
- ПСВДП — Повышенное сопротивление верхних дыхательных путей - ЖД-ЖКК (жогорку дем жолдорунун күчөгөн каршылыгы)

- ПСПЖ — Передняя стенка правого желудочка — ОКАК (он карынчанын алдыңкы керегеси)
- ПСПК — Передвижная станция переливания крови — КККБ (кан куюунун кыймылдуу бекети)
- ПСС — Периферическое сосудистое сопротивление — ЧТК (четки тамыр каршылыгы)
- ПТИ — Протромбиновый индекс — ПТК (Протромбин көрсөткүчү (индекси))
- ПТГ — Паратиреоидный гормон, Паратгормон
- ПТМС — Полная транспозиция магистральных сосудов — НТТӨА (негизги тамырлардын толук өзгөргөн абалы)
- ПФ — Плазмаферез — ПТ (плазма тазалоо)
- ПФ — Потенциал фибрилляций — ТК (тарткылоо күчү)
- ПЦР — Полимеразная цепная реакция — ПЧР (полимераздык чынжырлуу реакция)
- ПЧЗТ — Повышенная чувствительность замедленного типа (См. Гиперчувствительность.) — БТКС (басаңдаган типтеги күчөгөн сезгичтик)
- ПЧНТ — Повышенная чувствительность немедленного типа (См. Гиперчувствительность.) — ТТКС (токтоосуз типтеги күчөгөн сезгичтик)
- ПЭТ — Позитронно-эмиссионная томография - ПЭТ (позитрондук-эмиссиялык томография)

Р

- РА — Ревматоидный артрит — КЖА (кызыл жүгүрүкчө артрит)
- РА — Реакция агглютинаций — АР (ЧР) (агглютинация реакциясы (чапташуу р.))
- РААС — Ренин-ангиотензин-альдостероновая система - РААС (ренин - ангиотензин - альдостерон системасы)
- РБТЛ — Реакция бластной трансформации лимфоцитов — ЛБӨК (лимфоциттердин бласттык өзгөрүү кубулушу)
- РГ — Рентгенография
- РДСВ — Респираторный дистресс-синдром взрослых — ЧДДБТ (Чондордун демалуу дистресс-белги тобу)
- РДТ — Разгрузочно-диетическая терапия — ЖМТД (жеңилдеткен мүнөз тамак менен дарылоо)

РЕГА	— Реакция торможения гемагглютинации — ГКК (гемагглютинациянын кедерги кубулушу)
РИА	— Радиоиммунный анализ — РИТ (радиоиммундук талдоо)
РИБТ	— Реакция иммобилизации бледных трепонем — КТКК (куба трепонемди кыймылсыздандыруу кубулушу)
РИТ	— Реакция иммобилизации трепонем — ТКК (трепонемдик кыймылсыздандыруу кубулушу)
РИФ	— Реакция иммунофлюоресценции - ИФР (иммунофлюоресцендик реакциясы)
РКИ	— Рандомизированные клинические испытания — Клинические исследования — РОС (рандомизирленген оорукана сыноосу, ОИ - оорукана изилдөөсү)
р/мес	— раз в месяц — а/б (айына бир)
РМЖ	— Рак молочной железы — ЗНМЖ Злокачественные новообразования молочной железы — ЭР (эмчек рагы) - ЭЗШ (эмчектин залалдуу шишиги)
РНГА	— Реакция непрямой гемагглютинации — КГК (кыйыр гемагглютинация кубулушу)
р/нед	— раз в неделю — ап/б - (аптасына бир)
РНИ	— Радионуклидное исследование — РНИ (радионуклидик изилдөө)
РНК	— Рибонуклеиновые кислоты — РНК (Рибонуклеин кислотасы)
РОВд	— Резервный объем вдоха — ДачКК (дем алуунун калдык көлөмү)
РОВыд	— Резервный объем выдоха — ДчКК (дем чыгаруунун калдык көлөмү)
РОЭ	— Реакция оседания эритроцитов - Скорость оседания эритроцитов — ЭЧК - (эритроциттердин чөгүү кубулушу, СОЭ - ЭЧИ (эрит.чөгүү ылдамдыгы)
РПГА	— Реакция пассивной гемагглютинации — ЖГК (жигерсиз гемагглютинация кубулушу)
рРНК	— Рибосомальные рибонуклеиновые кислоты - РРК (рибосомалдык рибонуклеин кислоталары)
РСК	— Реакция связывания комплемента — КБК (комплементти байланыштыруу кубулушу)
РСК	— Рентгеноскопия
РСП	— Рекомендуемая суточная потребность — СКМ (сунушталган күнүмдүк муктаждык)

- р/сут — раз в сутки — кт/б - (күнү - түнүнө бир)
- РТГА — Реакция торможения гемагглютинации — ГКК (гемагглютинация кедерги кубулушу)
- РФ — Ревматоидный фактор — КС (кызыл жүгүрүкчө себепкери)
- РФ — Ретикулярная формация — ТФ (тордомо фармация)
- РФМК — Растворимые фибрин-мономерные комплексы — ЭФМК (эрүүчү фибрин -мономердик комплекстер)
- РХПГ — Ретроградная холангиопанкреатография - РХПГ (ретрограддык холангиопанкреатография)
- РЭ — Роландическая эпилепсия — РТ (роландикалык талма)
- РЭГ — Реоэнцефалография

С

- СА — Селезеночная артерия — КБА (көк боор артериясы)
- СА — Синоатриальный — СА (синатриалдык)
- СА — Сонная артерия — КТ (күрөө тамыр)
- САД — Систолическое артериальное давление — СКБ (систолдук кан басым)
- САК — Субарахноидальное кровоизлияние — СК (субарахноидалдык канталоо)
- САН — Семейная амилоидная невропатия — УАН (үй-бүлөлүк амилоиддик невропатия (нерв мандеми))
- СБН — Синдром беспокойных ног — (ойнок буттар белги тобу)
- СВ — Септальная ветвь — СБ (септалдык бутак)
- СВД — Синдром вегетативной дистонии — (вегетативдик дистония белги тобу)
- СВП — Слуховые вызванные потенциалы — ЧҮК (чакырылган үн күчтөрү)
- СВПСМ — Слуховые вызванные потенциалы ствола мозга — МСЧҮК (мээ сөңгөгүнүн чакырылган үн күчтөрү)
- СГМ — Сотрясение головного мозга — БМЧ (баш мээнин чайкалуусу)
- СГЯ — Синдром гиперстимуляции яичников — ЖГБ (жумурткалыктардын гиперстимуляция белги тобу)
- СД — Сахарный диабет — КД (кант диабети - КО - кант оорусу)
- СДВ — Сильнодействующие вещества - КТЗ (күчтүү таасирлүү заттар)
- СИ — Сакроилеит — СИ - (сакроилеит)

- СИ — Сердечный индекс — ЖК (жүрөк көрсөткүчү)
- СИ — Сочетанная инфекция — АЖД (айкалышкан жугуштуу дарт)
- СК — Система кроветворения — КЖС (кан жаратуу системасы)
- СКВ — Системная красная волчанка — СК (системдүү канчоо)
- СКО — Средний корпускулярный объём — ОКК (орточо корпускулярдык көлөм)
- СКФ — Скорость клубочковой фильтрации — ТЧЫ (түйдөкчө чыпкалоонун ылдамдыгы)
- СЛА — Стеноз лёгочной артерии — ӨАТ (өпкө артериясынын тарышы)
- СЛР — Сердечно-лёгочная реанимация — ӨЖЖ (өпкө жүрөктү жандандыруу)
- СМА — Спинальная мышечная атрофия — ЖБЖ (жон булчуң жукаруусу)
- СМА — Средняя мозговая артерия — МОА (мээ ортолук артерия)
- СМЖ — Спинномозговая жидкость — ЖМС (жүлүн мээ суюктугу)
- СМО — Страховая медицинская организация — КМУ (камсыздандыруучу медициналык уюм)
- СМ ЭКГ — Суточное мониторирование электрокардиограммы — ЭКГКБТ (электрокардиограмманы күн-түндөп байкоо)
- СН — Сердечная недостаточность — ЖЖ (жүрөк жетишсиздиги)
- СНСАДГ — Синдром неадекватной секреции антидиуретического гормона — ЗКГББТ (заарага каршы гормондун бейадат бөлүнүү белги тобу)
- СО — Слизистая оболочка — БЧ (былжыр чел)
- СОАГС — Синдром обструктивного апноэ-гипопноэ сна — УКДдаБТ (уйкунун кептелме демсиздик-деми аздык белги тобу)
- СОЭ — Скорость оседания эритроцитов — ЭЧЫ (эритроциттердин чөгүү ылдамдыгы)
- СОЗ — Субъективная оценка здоровья — ДСБ (ден соолукту субъективдүү баалоо)
- СОПР — Слизистая оболочка полости рта — ОКБЧ (ооз көндөйүнүн былжыр чели)
- ССЗ — Сердечно-сосудистые заболевания — ЖКТД (жүрөк кан-тамыр дарттары)
- СПВ — Скорость пульсовой волны — ТТЫ (тамыр толкун ылдамдыгы)
- СПИД — Синдром приобретённого иммунного дефицита — КИЖС (кишнинин иммуно-жетишсиз синдрому)
- СПКЯ — Синдром поликистозных яичников — КЫЖБ (көп ыйлаакчалуу жумурткалыктар белги тобу)

- СПР — Соли для пероральной регидратации — ИРТ (ичирип регидратация-лоочу туздар)
- СПЯ — Синдром поликистозных яичников — ЖКБ (жумурткалыктардын көк ыйлактуу белги тобу)
- СРБ — с-Реактивный белок — РБС (реактивдүү белок белги тобу)
- СРЛ — Сердечно-лёгочная реанимация — ЖӨЖ (жүрөк өпкө жандандыруу)
- ср. ЛАД — среднее лёгочно-артериальное давление — ор.ӨАБ (орточо өпкө артерия басымы)
- ССВП — Соматосенсорные вызванные потенциалы — ССЧД (соматосенсордук чакырылган дармандар)
- ССС — Сердечно-сосудистая система — ЖТС (жүрөк тамыр системасы)
- ССС — Системное сосудистое сопротивление — ИТК (иреттүү тамыр каршылыгы)
- СССУ — Синдром слабости синусового узла — СТНБ (синус түйүнүнүн начарлоо белги тобу)
- Ст. — Стентирование — Ст (стентирлөө)
- СТГ — Соматотропный гормон — СГ (соматроптук гармон)
- СУЗИ (SUZI) — Введение сперматозоидов под зону пеллюцида — ПТСК (пеллюцид тилке алдына сперматозоиддерди киргизүү)
- СФН — Структурно-функциональная неполноценность -ТКК (түзүлүшкызмат кемчилдиги)
- СХ — Снохогидения
- СХР — Сухожильные рефлексy — ТР (тарамыш рефлекстери)
- СЯ ПК А ОвВПиЛ — Сознание ясное, пациент контактен, адекватен, ориентирован во времени, пространстве и личности — АО, ББ, Ш, УМжИД (Акыл-эси ордунда, бейтап байланышта, шайкеш, убакытта, мейкиндикте жана инсанатта демейдегидей)

Т

- Т 1/2 — Время полувыведения антибиотика из крови — Кандан антибиотикти жарым-жартылай бөлүп чыгаруу убактысы
- Т3 — Трийодтиронин
- Т4 — Тироксин

- таб — таблетка — таб (таблетка)
- ТАДЛВ — Тотальный аномальный дренаж легочных вен (в правое предсердие)
— ӨВЖАБ (өпкө веналарынын жалпы аномалдык бошонуусу (дренаж)
(оң дүлөйгө))
- ТБС — Тазобедренный сустав — ЖКЖМ (жамбаш кашка жилик мууну)
- ТГ — Триглицериды — ТГ (триглицериддер)
- ТЕЗА (TESA) — Аспирация сперматозоидов из яичка — БСС (бөлдөктөн сперма-
тозоиддерди сордуруу)
- Тест — Тестостерон
- ТИА — Транзиторная ишемическая атака — ӨИЧ (өтүүчү ишемиялык
чабуул)
- ТК — Трёхстворчатый (трикуспидальный) клапан — ҮКТ (үч капкалуу
тоскуч)
- ТКДГ — Транскраниальная доплерография — ТКДГ (транскраниалдык доп-
плерография)
- ТЛБАП — Транслюминальная баллонная ангиопластика - ТЛБАП (транслюми-
налдык баллондук ангиопластика)
- ТЛТ — Тромболитическая терапия — ТЭД (тромболеттик дарылоо)
- ТН — Трикуспидальная недостаточность — ҮКЖ (үч капка жетиш-
сиздиги)
- ТНЭ — Тромботический неинфекционный эндокардит — ТЖЭ (тромботи-
калык жукпаган эндокардит)
- ТПС — Тибиоперонеальный ствол — ТПС (тибиоперонеалдык сөңгөк)
- ТРФ — Трансформирующий ростовой фактор — ӨӨС (өзгөрүп өсүүчү
себепкер)
- ТТГ — Тиреотропный гормон, Тупая травма груди — ТТГ (тиреотропдук
гормон КТБ - көкүрөктүн туюк мертинүүсү)
- ТТП — Тупой твердый предмет (Судебная медицина) — ТКН (туюк катуу
нерсе (сот медицина))
- ТТЖ — Тупая травма живота — ИТБ (ичтин туюк мертинүүсү)
- ТТЭхоКГ — Трансторакальная эхокардиография - (ТТЭхоКГ) трансторакалдык
эхокардиография
- ТУР — Трансуретральная резекция — УАК (уретра аркылуу кыркуу
(операция))
- ТХП — Тахикардия в покое — КЖА (кыймылсызда жүрөк акылдоо)
- ТЭО — Тромбоэмболические осложнения (тромбоэмболия) — ТЭК (тром-
боэмболиялык кабылдоо (трамбоэмболия, трамботыгын))

ТЭЛА — Тромбоэмболия лёгочной артерии — ӨАТЭ (ӨАТТ) (өпкөнүн артериясынын тромботыгыны)

У

уд/мин — ударов в минуту — мүн/сог (мүнөтүнө согот)
УЗД — Ультразвуковая диагностика — УДДА (ультра добуш дарт аныктоо)
УЗДГ — Ультразвуковая доплерография — УДДГ (ультра добуш доплерография)
УЗИ — Ультразвуковое исследование — УДИ (ультра добуш изилдөө)
УЗК — Узел заднего корешка — АДТ - (арткы дүмүрчөктүн түйүнү)
УЗТ — Ультразвуковая томография — УДТ (ультра добуштук томография)
УЗТ — Ультразвуковая терапия — УДД (ультра добуш дарылоосу)
УНС — Управляющая нервная система — БНС (башкарма нерв системасы)
УО — Ударный объём (сердца) — СК ((жүрөк) согуу көлөмү)
УП — Узелковый периартериит — ТП (түйүндүү периартериит)
УФОК — Ультрафиолетовое облучение крови — КУКН (канды ультра кызыл нурлантуу)

Ф

ФВ — Фракция выброса — ЧБ (чыгаруу бөлчөктөрү)
ФВД — Функции внешнего дыхания — СДК (сырткы дем кызматы)
ФВД — Исследование функции внешнего дыхания — СДКИ (сырткы дем кызматын изилдөө)
ФГ — Флюорография
ФЖ — Фибрилляция желудочков — КК (карынчалардын диртилдеши)
ФЖЕЛ — Форсированная жизненная емкость легких — Спирометрия — ӨЧЖК (өпкөлөрдүн чабуулдаган жашоо көлөмү - Спирометрия)
ФК — Функциональный класс — КК (кызмат классы)
ФМ — Фибромиалгия — БЧО (булчуң чарым оору)
ФНО — Фактор некроза опухоли — ШЖС (шишиктин жансыздануу себептери)

- ФОЕ — Функциональная остаточная емкость — ФОЕ - ККК (кызматтык калдык көлөм)
- ФОС — Фосфорорганические соединения — ФОК (фосфорорганикалык кошунду)
- ФП — Фибрилляция предсердий — ДК (дүлөйлөрдүн калчылдоосу)
- ФР — Факторы риска — ТС (тобокел себепкерлер)
- ФЭГДС — Фиброэзофагогастроуденоскопия — ФКӨК (фиброкызыл өнгөч карын он эки эли ичегини көрүү)

X

- ХВДП — Хроническая воспалительная демиелинизирующая полирадикулоневропатия — ӨСДП (өнөкөт сезгенген демиелинизациялоочу полирадикулоневропатия)
- ХГ, (ХГТ) — Хорионический гонадотропин — ХГ - хориондук гонадотропин
- ХГЧ — Хорионический гонадотропин человека — АХГ (адамдын хориондук гонадотропини)
- ХЕ — Хлебная единица — НБ - (нан бирдиги)
- ХЖДА — Хроническая железодефицитная анемия — Железодефицитная анемия — ӨТТА (темир өнөкөт жетишпеген аз кандуулук)
- ХИБС — Хроническая ишемическая болезнь сердца — ЖӨИД (жүрөктүн өнөкөт ишемия дарты)
- ХЛЛ — Хронические лимфоцитарные лейкозы -ӨЛЛ (өнөкөт лимфоцитардык лейкоз)
- ХМЛ — Хронический миелоидный лейкоз — ӨМЛ (өнөкөт миелоиддик лейкоз)
- ХНЗЛ — Хронические неспецифические заболевания легких — ӨКӨД (өпкөнүн кадимки өнөкөт дарттары)
- ХОБ — Хронический обструктивный бронхит — ӨКБ (өнөкөт кептелме бронхит)
- ХОБЛ — Хроническая обструктивная болезнь легких — ӨӨКД (өпкөлөрдүн өнөкөт кептелме дарттары)
- ХОЗЛ — Хроническое обструктивное заболевание лёгких — ӨӨКО (өпкөлөрдүн өнөкөт кептелме оорулары)
- ХПН — Хроническая почечная недостаточность — ӨБЖ (өнөкөт бөйрөк жетишсиздиги)

- Хс — Холестерин
ХСН — Хроническая сердечная недостаточность — ЖӨЖ (жүрөктүн өнөкөт жетишсиздиги)

Ц

- цАМФ — Циклический аденозинмонофосфат — ААМФ (айланма аденозин-монофосфат)
ЦВБ — Церебро-васкулярная болезнь — МКД (мээ кан тамыр дарты)
ЦВД — Центральное венозное давление — БВБ (борбордук вена басымы)
ЦВМГ — Центральное время моторного проведения — КӨБУ (кыймылдуу өткөрүүнүн борбордук убактысы)
цГМФ — Циклический гуанозинмонофосфат — АГМФ (айланма гуанзин-монофосфат)
ЦД — Цветная доплерография — ТД (түстүү доплерография)
ЦИК — Циркулирующие иммунные комплексы — ТИТ (тегеренме иммун-дук топтомдор)
ЦМВ — Цитомегаловирус — ЦМВ (цитомегаловирус)
ЦМВИ — Цитомегаловирусная инфекция — КЧВЖД (клетканын чоң вирус-тук жугуштуу дарты (инфекциясы)
ЦНС — Центральная нервная система — БНС (борбордук нерв системасы)
ЦОГ — Циклооксигеназа
ЦПК — Цветной показатель крови — КТК (кандын түстүү көрсөткүчү)
ЦС — Цефалоспорины - Цефалоспориндер
ЦСЖ — Цереброспинальная жидкость — ЖМС (жүлүн мээ суюктугу)

Ч

- ЧАДЛВ — Частичный аномальный дренаж легочных вен (в правое предсердие) — ӨВАА (өпкө веналарынын айрым аномалиялык бошонуусу (дренаж) (оң дүлөйгө))
ЧД — Частота дыхания — ДЖ (дем алуу жыштыгы)
ЧДД — Частота дыхательных движений — ДКТ (дем кыймылдарынын тездиги)

- ЧЛХ — Челюстно-лицевая хирургия — БЖХ (бет жаак хирургиясы)
- ЧЛС — Чашечно-лоханочная система — КТС (күлтүк табак системасы)
- чМГ — Человеческий менопаузальный гонадотропин — Гонадотропные гормоны — ААГ (адамдын айыз токтоо гонадотропини)
- ЧМН — Черепно-мозговые нервы — БМН (баш мээ нервдери)
- ЧМТ — Черепно-мозговая травма — БММ (баш мээ мертинүүлөрү)
- ЧПЭС — Чреспищеводная электрокардиостимуляция — КАЭЖС (кызыл өңгөч аркылуу электрокардиостимуляция)
- ЧПЭхоКГ — Чреспищеводная эхокардиография — КА ЭХОКГ (кызыл өңгөч аркылуу эхокардиография)
- ЧСЖ — Частота сокращений желудочков — КЖЖ (карынчалардын жыйрылуу жыштыгы)
- ЧСС — Частота сердечных сокращений; Частота сокращений сердца — ЖЖТ (жүрөк жыйрылуусунун жыштыгы)
- ЧТВ — Частное тромбопластиновое время — АТУ (айрым тромбопластикалык убакыт)
- ЧТКА — Чрескожная транслюминальная коронарная Ангиопластика — ТТЖА (тери аркылуу транслюминалдык жүрөк ангиопластикасы)
- ЧХГ, (чХГ) — Человеческий хорионический гонадотропин — Хорионический гонадотропин — КХГ - (кишенин хорионикалык гонадотропини)

Ш

- ШДУ — Шеечно-диафизарный угол (Бедренная кость) — МДБ (моюн диафиз бурчу (кашка жилик))
- ШКГ — Шкала комы Глазго — ГКК (Глизго комасынын көрсөткүчү)
- ШОП — Шейный отдел позвоночника — ОМБ (омуртканын моюн бөлүгү)

Щ

- ЩФ — Щелочная фосфатаза — ШФ (шекардык фосфатаза)

Э

- ЭАЭ — Экспериментальный аллергический энцефаломиелит — ТАЭ (тажрыйбалык аллергиялык энцефоламиелит)
- ЭБ — Электролитный баланс — ЭТ (электролиттик тең салмактуулук)
- ЭГДС — Эзофагогастродуоденоскопия
- ЭДТА — Этилендиаминтетраацетат
- ЭИТ — Электроимпульсная терапия— ЭИД (электро импульс дарылоосу)
- ЭКГ — Электрокардиограмма, Электрокардиография
- ЭКД — Эпилептиформная когнитивная дезинтеграция — ТТКД (талма түстүү когнитивдик дезинтеграция)
- ЭКО — Экстракорпоральное оплодотворение — ДСУ (денеден сырткары уруктандыруу)
- ЭКоГ — Электророртикограмма
- ЭКС — Электрокардиостимулятор; Электрокардиостимуляция
- ЭМГ — Электромиограмма, Электромиография
- ЭНМГ — Электронейромиограмма
- ЭОГ — Электроокулограмма
- ЭОС — Электрическая ось сердца — ЖЭО (жүрөктүн электр огу)
- ЭП — Эстроген-прогестиновые препараты - ЭПК (эстроген-прогестин каражаттары)
- ЭПKN — Экстренная планово-консультативная медицинская помощь — ТБКМЖ (токтоосуз божомол - кеңешчилик мед. жардам)
- ЭРПХГ — Эндоскопическая ретроградная панкреатохолангиография - ЭРПХГ (эндоскопиялык ретрограддык панкреатохолангиография)
- ЭС — Эндокринная система — ЭС (эндокриндик система)
- ЭС — Электростимуляция
- ЭС — Эпилептический статус - ЭС (эпилепсиялык статус)
- ЭТ — Эссенциальный тремор — СТ (себепсиз титирөө)
- ЭФИ — Электрофизиологическое исследование — ЭФИ (электрофизиологиялык изилдөө)
- ЭхоКГ — Эхокардиография
- ЭхоКГ — Эхокардиограмма
- ЭхоЭГ — Эхоэнцефалограмма
- ЭЭГ — Электроэнцефалография
- ЭЭГ — Электроэнцефалограмма

Ю

- ЮА — Ювенильный артрит — БА (балдар артрити (сезгенчи))
ЮАС — Ювенильный анкилозирующий спондилит — БСС (балдардын сенекентүүчү спондилити (омуртка сезгенчи))
ЮИА — Ювенильный идиопатический артрит — БАА (балдардын бейдарек артрити (муун сезгенчи))
ЮРА — Ювенильный ревматоидный артрит — БКМС (балдардын кызыл жүгүрүк муун сезгенчи)

Я

- ЯБЖ — Язвенная болезнь желудка — АЖД (ашказандын жара дарты)
я/г — Яйца глистов — м/ж (мите курт жумурткасы)
ЯМР — Ядерный магнитный резонанс — ЯМЖ (ядролук магнит жаңырыгы)

ЛАТИНИЦА: А

- a.a. (*ana partes aequales*) — равные количества, поровну — а (*бирдей санда, тең*)
a.c. (*ante coenam*) — перед едой — ас (*тамак алдында*)
ad — до (*до 100 мл, до 100 г*) — до (*чейин*)
a.u.e. / u.e. (*ad usum externum*) — для наружного применения (*сыртынан колдонуу үчүн*)
a.n. (*ante noctem*) — перед сном (*до ночи*) — (*уйку алдында (түнгө чейин)*)

ЛАТИНИЦА: В

- b.d.d. (*bis de die*) — дважды в день — (*күнүгө эки жолу*)

ЛАТИНИЦА: С

- Css — стационарная концентрация вещества в крови — (*стационардык заттын кандагы топтолуусу*)
Cmax — максимальная концентрация (*например, лекарственного средства в крови*). — (*максималдык коюулук (мис.: Кандагы дары каражат)*)
C-r — Cancer — Злокачественная опухоль — (*залалдуу шишик - рак*)

ЛАТИНИЦА: D

da (*da*) — выдай — (*бер*)

d.c. (*durante coenam*) — во время еды — (*тамак убагында*)

d.c. prohib. (*da cum prohibitione*) — обращаться с осторожностью — (*абайлап пайдалануу*)

d.d. (*de die*) — в течение дня — (*күнү бою*)

d.i.m.m. (*da in manum medici*) — выдать на руки врачу (*обычно используется при назначении наркотических средств*) — (*дарыгердин колуна берүү (демейде наркотикалык каражаттарды дайындаганда)*)

d.s.p. (*da sine prescriptione*) — выдать без рецепта — (*рецептсиз берүү*)

d.t.d. (*da tales doses*) — выдай таких доз — (*ушундай дозаны бер*)

ЛАТИНИЦА: H

HBV — Вирус гепатита В — (*гепатит В вирусу*)

HPV — Human Papillomavirus — Папилломавирус человека — (*адамдын папилломавирусу*)

ЛАТИНИЦА: L

in. (*linimentum*) — линимент — *линимент (суюк май)*

ЛАТИНИЦА: M

m. (*mane*) — ручной (*для рук*) — (*колдук (кол үчүн)*)

m.f. (*misce fiat*) — смешай чтобы получилось — (*болуш үчүн аралаштыр*)

ЛАТИНИЦА: O

o.d. / o.s. (*oculus dexter/sinister*) — правый/левый глаз — (*оң/сол көз*)

ЛАТИНИЦА: P

Pg — простагландины — простогландиндер

p.c. (*post coenam*) — после еды — (*тамактан кийин*)

p.o. - (*per os*) - через рот (*приём лекарственных средств*) — (*ооз аркылуу (дары каражаттарын кабылдоо)*)

p.r. - (*per rektum*) - через прямую кишку (*введение лекарственных средств*) — (*көтөн чучук аркылуу (дары каражаттарын киргизүү)*)

ЛАТИНИЦА: Q

q.s. (*quantum satis*) — сколько требуется, необходимое количество — (*керектүү сандын канчасы талап кылынат*)

ЛАТИНИЦА: R

Rp. (*recipe*) — возьми — (*ал*)

ЛАТИНИЦА: S

S. (*signa*) — обозначь (*укажи способ применения лекарства*) — (*билдирүү (дары ларды колдонуу ыкмасын көрсөт)*)

sol. (*solutio*) — раствор — (*эритме*)

subling. (*sublinguata*) — под язык — (*тил астына*)

si nec. sit (*si necesse sit*) — если так необходимо — (*эгер ушундай зарыл болсо*)

supp. (*suppositorium*) — суппозиторий

ЛАТИНИЦА: T

T_{1/2} — Период полувыведения — (*жарым болуп чыгаруу мезгили*)

TASC — The trans-atlantic inter-society consensus document on management of peripheral arterial disease —

TcPO₂ — Транскутанное напряжение кислорода — (*кычкылтекстин транскутандык чыңалуусу*)

T_{Cmax} — Время достижения максимальной концентрации (*например, лекарственного средства в крови*). — (*максималдуу коюлууга жетүү убактысы*)

't.d.d. (*ter de die*) — трижды в день — (*күнүгө үч жолу*)

ИСПОЛЬЗОВАННАЯ ЛИТЕРАТУРА КОЛДОНУЛГАН АДАБИЯТТАР

1. *Алиев М.А., Тыналиева Т.А., Мамбетов М.С.* Медициналык терминдердин орусча-кыргызча сөздүгү. Ф.: 1983.
2. *Алимбаев П.К., Нуралиева Ж.С., Арбаева З.С.* Лекарственные растения Киргизии. Ф.: 1990.
3. *Алтымышев А.* Лекарственные богатства Киргизии. Б.: 1990.
4. *Ахунбаев И.К.* Медициналык терминдердин орусча-кыргызча сөздүгү. Ф.:1964.
5. *Гриневич Н.И.* Лекарственные растения, справочное пособие. М.: 1991.
6. *Лавренова В.Б.* Фитотерапия 2 том., Санкт-Петербург, 1996.
7. *Лагерь А.А.* Фитотерапия некоторых заболеваний. Красноярск, 1986.
8. *Мамбетов М.С.* Клиникалык медицина терминдеринин орусча-кыргызча сөздүгү. Ф.: 1973.
9. *Минаева В.Г.* Лекарственные растения Сибири. Новосибирск, 1991.
10. *Орузбаева Б., Хван Р.П., Шүкүров Д.Ш., Яншансин Ю. Я.* Орусча-кыргызча сөздүк. Ф.: 1988.
11. *Токтомамбетов Э., Жакыпбеков К.Ш.* Медициналык терминдердин кыскача орусча-кыргызча сөздүгү. Кант, 1992.
12. *Шамбетов С.М., Айдаров Р.А., Убукеев А.И.* Ботаникалык терминдердин жана өсүмдүктөрдүн аттарынын орусча-кыргызча сөздүгү. Ф.: 1975.
13. *Юдахин К.К.* Кыргызча-орусча сөздүк. М.: 1965.
14. *Юдахин К.К.* Орусча-кыргызча сөздүк. М.:1957.

МАЗМУНУ

Баш сөзү.....	5
А.....	7
Б.....	13
В.....	17
Г.....	21
Д.....	26
Е.....	32
Ж.....	32
З.....	36
И.....	40
Й.....	44
К.....	45
Л.....	52
М.....	57
Н.....	64
О.....	70
П.....	76
Р.....	86
С.....	91
Т.....	100

У	106
Ф	110
Х	114
Ц	117
Ч	119
Ш	120
Щ	123
Э	124
Ю	130
Я	130
Целебные растения - Дары өсүмдүктөр.....	132
Природные растительные лекарства - Табигый өсүмдүк дарылары.....	139
Физиотерапия - Табигый дарылоо.....	140
Лечебные чаи - Дары чайлары	142
Органические и неорганические вещества (микроэлементы, соли) - Органикалык жана органикалык эмес заттар (микроэлементтер, туздар).....	142
Сокращенные слова - Кыскартылган сөздөр	143
Использованная литература - Колдонулган адабияттар.....	180

Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу
Мамлекеттик тил боюнча улуттук комиссия

К.Жакыпбеков, Э.Токтомамбетов

**ОРУСЧА-КЫРГЫЗЧА
МЕДИЦИНАЛЫК
СӨЗДҮК**

Түзүүчүлөрү:
А.Акаева, А.Сунатаева

Дизайнери *К.Абдыжапаров*
Тех. редактору *В.Крутякова*
Корректорлор: *Д.Эстебесова, Б.Сыргакова*
Компьютердик калыпка салган *Н.Токтомамбетова*

Басууга 11.09.2014 кол коюлган. Форматы 60x84 ¹/₁₆.
Көлөмү 11,5 физ. басма табак.
Нускасы 500. Зак. № 909.

«Учкун» ААКда басылды
7200031, Бишкек ш., С.Ибраимов көчөсү, 24

